

A KÁRPÁT-MEDENCE KORAÚJKORI KÖNYVTÁRAI

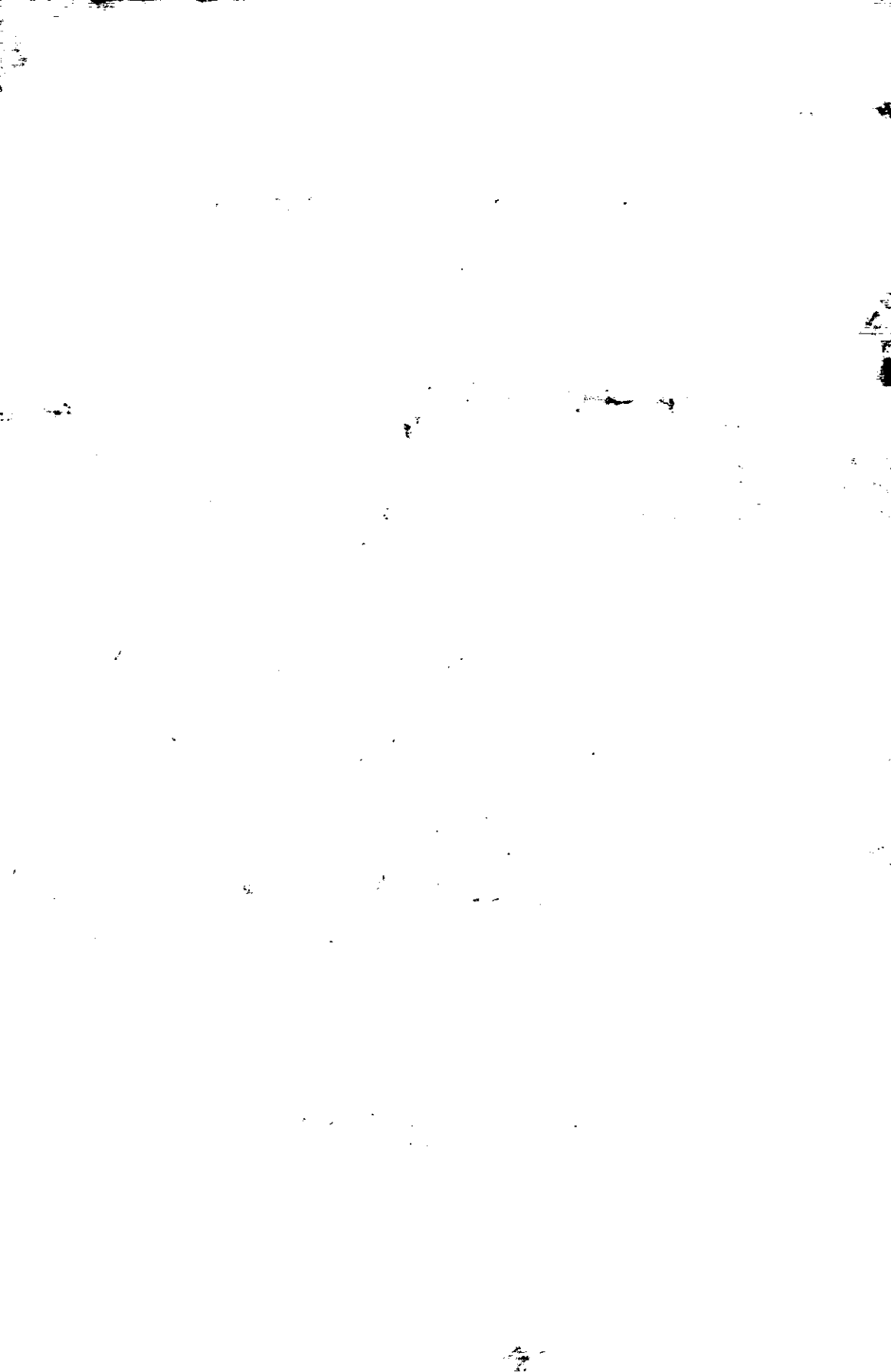
III.

FARKAS GÁBOR FARKAS

A NAGYSZOMBATI EGYETEMI KÖNYVTÁR AZ ALAPÍTÁSKOR

BUDAPEST – SZEGED
ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
SCRIPTUM RT.
2001

A KÁRPÁT-MEDENCE KORAÚJKORI
KÖNYVTÁRAI III.

BIBLIOTHEKEN IM KARPATENBECKEN
DER FRÜHEN NEUZEIT III.

A KÁRPÁT-MEDENCE KORAÚJKORI
KÖNYVTÁRAI
BIBLIOTHEKEN IM KARPATENBECKEN
DER FRÜHEN NEUZEIT

III.

Szerkeszti / Hrsg. von
MONOK ISTVÁN

DER URBESTAND DER UNIVERISTÄTSBIBLIOTHEK
TYRNAU – BUDAPEST
1635

ISSN 1416—1044
ISBN 963 200 430 2
ISBN 963 8335 77 5

FARKAS GÁBOR FARKAS

A NAGYSZOMBATI EGYETEMI KÖNYVTÁR
AZ ALAPÍTÁSKOR

BUDAPEST – SZEGED
ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
SCRIPTUM RT.
2001

Készült az
Országos Széchényi Könyvtár,
a Budapesti Egyetemi Könyvtár
és a Szegedi Tudományegyetem Központi Könyvtára
együttműködése keretében

Szerkesztette
MONOK ISTVÁN

Az előszót fordította
ÖTVÖS PÉTER

Lektorálta
KEVEHÁZI KATALIN

Megjelent az
Országos Kiemelésű Társadalomtudományi Kutatások (OKTK)
támogatásával

Megrendelhető/Medieninhaber

Sík Sándor Könyvesbolt
H-6720 Szeged, Oskola u. 27.

Országos Széchényi Könyvtár, Kiadványterjesztés
H-1827 Budapest, Budavár F. (kiadvany@oszk.hu)

TARTALOMJEGYZÉK

Köszönetnyilvánítás	VII
Az Egyetemi Könyvtár őszállománya	IX
Der Urbestand der Universitätsbibliothek	XXXV
Rövidítések jegyzéke	LVIII
Bibliotheca antiquissima	1
Antiquissima Turociensis	3
Antiquissima Selliensis	48
Antiquissima Tyrnaviensis	85
Személy- és helynév és tulajdonos mutató	220
Nyomdászok és nyomdahelyek mutatója	231
Képek	243
A Budapesti Egyetemi Könyvtár korai története. Válogatott bibliográfia	251

INHALTSVERZEICHNIS

Köszönetnyilvánítás	VII
Az Egyetemi Könyvtár ósállománya	IX
Der Urbestand der Universitätsbibliothek	XXXV
Abkürzungen	LVIII
Bibliotheca antiquissima	1
Antiquissima Turociensis	3
Antiquissima Selliensis	48
Antiquissima Tynaviensis	85
Personen- und Ortsnamenregister	220
Register der Verleger, Drucker und Druckorte	231
Bilder	243
Ausgewählte bibliographie zur Geschichte der Universitätsbibliothek Budapest	251

Köszönetnyilvánítás (1992–2000)

Egy esős őszi délután a kiadó szekrényéből pakoltuk ki a nagyszombati jezsuita könyvtár katalógusait tartalmazó Adattár-köteteket, amikor a rádió bemondta: meghalt *Dümmerth Dezső*, az Antiquissima-gyűjtemény szellemi atyja. Ez a kötet egy kicsit rá és a munkájára is emlékezik.

Köszönettel tartozom *Monok* Istvánnak, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatójának a rengeteg támogatásért, biztatásért, hogy lehetővé tette a kötet megjelenését sorozatában. Szigorú tanárként nyomon követte munkám mindegyik fázisát, a kéziratkiadástól, a könyvtár-rekonstrukción keresztül a számítógépes adatbázisig.

Köszönettel tartozom az Egyetemi Könyvtár vezetésének, akik mindvégig támogatták a kutatásaimat, mindenekelőtt *Szögi Lászlónak*, *Petrovics Máriának* és *Torbágyi Tibornének*. Óriási segítséget nyújtottak könyvtáros barátaim és kollégáim, akik mindig készen álltak segíteni egy-egy hibás olvasat, történelmi probléma megoldásában, csonka nyomtatvány meghatározásában: *Bakos József*, *Bene Sándorné*, *Boross Klára*, *Furka Tamás*, *Klimes-Szmik Katalin* és *Tóth Péter*. A számítógépes adatbázis kialakításában nyújtott meghatározó segítséget *Szilvásy Judit* és *Varga Klára*. A régi könyvek restaurálását *Szalaváry Miklós* végezte el. Hálával tartozom *Kortsmáros Zoltánnak* a pályázatok előkészítéséért, *Jávor Bélának* és *Rutkai Lászlónak* a nyomtatásokért, fénymásolatokért, *Kabai Györgynek* a raktári kiszolgálásért. *Kabai Kati* néni kiváló kávéja nélkül ez a kötet sem készülhetett volna el.

Köszönettel tartozom a régikönyves szakma jeles képviselőinek, mindenekelőtt *Borsa Gedeonnak* és az *RMNY*-csoportnak. Köszönöm *Kulcsár Péternek* a segítséget és a remek tanácsait, lényegre törő magyarázatait. Hálás vagyok *Rozsondai Marianne-nak* és *Rozsondai Bélának*, akik számtalan ötlettel segítettek az adatbázisom finomítását. Rozsondai Marianne-nak külön köszönöm a kötetstörténeti kérdésekben adott eligazításait. Köszönet illeti *Keveházi Katalint* és *Varga Andrást*, akiknek a régikönyves adatbázisa mintául szolgált a RARE-kiépítésében. *Domokos Györgynek* köszönöm az italicanyagban nyújtott szakszerű segítségét. *Fodor Adrienne*, *Madas Edit* és *Nemerkényi Előd* a fragmenta-kutatás legfrissebb eredményeit osztották meg velem, amiért itt mondok köszönetet.

Köszönettel tartozom az egyháztörténet-írás új nemzedéke néhány képviselőjének: *Barsi Jánosnak*, *Fazekas Istvánnak*, *Kruppa Tamásnak*, *Molnár Antalnak* és *Tusor Péternek*, akik mindig önzetlenül segítettek a szövevényes

XVI–XVII. században való eligazodásban. Köszönöm *Csuti* Elemérnek és *Király* Péternek a hardver és szoftver problémák kiküszöbölésében nyújtott óriási segítségét és a rengeteg webes címet a régi könyvkultúra tárgyköréből.

Köszönettel tartozom szlovákiai kollégáimnak, legfőképpen *Klara Komarovanak*, *Helena Saktorovanak* és *Novák* Veronikának, akik jelentős mértékben támogatták és segítették külföldi kutatásaimat.

A kötet megjelenését az *Országos Kiemelésű Társadalomtudományi Kutatások Közalapítvány* kuratóriuma (nyilvántartási száma: A.1820/VIII.a/00) és a *Nemzeti Kulturális Alapprogram* kuratóriuma (085025/1999) támogatta.

Köszönettel tartozom még az édesanyámnak és a feleségemnek.

Farkas Gábor Farkas

Budapest, 2000. október 23.

Az Egyetemi Könyvtár ősállománya

A mohácsi csatavesztés következményeként összeomlott a középkorban meggyökerezett művelődési intézményrendszer, megszűnt az egyik legfontosabb szervezőerő: a budai királyi udvar. Szerepét a létfontosságú művelődésszervezés terén az erdélyi fejedelmek és a királyi Magyarország főnemessége vállalta át. Ezzel párhuzamosan összeomlott a katolikus egyház hierarchiája is, amely egyenesen következett a klérus jelentős képviselőinek halálából, a reformáció térnyeréséből és az ország három részre szakadásából. Az ország középső harmada török kézre került, Erdélyben pedig szekularizálták a püspökség javait. A magyarországi városok néhány évtized alatt protestánsokká váltak, s az ott megtelepedett szerzetesrendeknek nemcsak innen, hanem a hódoltsági és erdélyi területekről is menekülniük kellett. Így a 16. század második felére a katolikus egyház kényszerűségből a viszonylag szűk királyi Magyarország nyugati részére mentette át és alakította újjá az intézményrendszerét. Földrajzi szempontból is kedvező fekvésű szabad királyi városok ekkor kerültek az előtérbe: Pozsony és Nagyszombat fontossága megnövekedett.¹

1543-ban a magyar városfejlődésben és a 16–17. századi távolsági kereskedelemben meghatározó szerepet betöltő Nagyszombatba menekítették az esztergomi érsekséget és káptalant. A város kereskedelmi és egyházszerkezeti jelentősége mellett az oktatásügyben játszott szerepe is kiemelkedőnek bizonyult.² Oláh Miklós esztergomi érsek első ténykedései közé tartozott, hogy megállapodás kötött a káptalannal és a városi magisztrátussal 1554-ben, s létrehozta a káptalani-városi iskolát.³ Az ekkor lefektetett szabályzat értelmében a grammatika elsajátítása után, ami magában foglalta a prozodiát, ortográfiát, etimológiát és a mondattant, a tanulók számára az auktorok magyarázata következett, vagyis Vergilius, Horatius, Ovidius, Terentius, Cicero, Quintilianus, Titus Livius, Sallustius és Caesar műveinek az értelmezése. Az érseki-káptalan iskolát később követte a jezsuita kollégium (1561), majd az érseki helynöki ház (1562) alapítása, s a város valóban a katolikus megújulás köz-

¹ GULYÁS 1961. 166–240. – BERLÁSZ 1974. 211–226. – KLANICZAY 1985. 77–85. – MONOK 1993. 40–67. – MADAS–MONOK 1998. 93–107.

² BRAUNECKER 1933. 16–52. – MAHI I. 12*–14*. – NÉMETH 1995. 9–25.

³ FRAKNÓI 1873. 401–412. – IPOLYI 1887. 16–52. – BÉKEFI 1897. 881–902. – HORVÁTH 1896. – PÉTERI 1963. 40–42. – MÉSZÁROS 1981/1. 64–67.

pontjává vált a 16. század második felére.⁴ Oláh reformálni kívánta az oktatásügyet, ekképpen kivette az iskolát a városi vezetés gondnoksága alól és az egyházi hatóság alá helyezte 1558-ban, amelynek felügyeletét maga az érsek látta el. Így szerette volna kinevelni a hitvitákban helytálló új katolikus papnemzedéket. A latin és görög nyelvtan tanulása illetve szerzők értelmezése mellett, logika és retorika is szerepelt a tanrendben. Reformjának harmadik szakaszában az érsek egyetemmé akarta fejleszteni nagyszombati iskoláját, s szándékának komolyságát jelezte, hogy megnyerte tanárnak az európai híró Nicasius Ellebodiust.⁵

Ennek a katolikus megújulásnak az útját jelölte ki Tridentben a később nagy szerepet kapott Societas Jesu. Már a kezdeti időszakban a jezsuiták érdeklődésének homlokterébe került a kedvező földrajzi fekvésű Bécs és Prága, s az ott létrehozott kollégiumok mintául szolgáltak a későbbi magyar alapításnak.⁶ Az első nagyszombati években nemcsak rendház létesült kollégiummal, hanem minden bizonnyal az Egyetemi Könyvtár alapjai is megteremtődtek. Ennek közvetett bizonyítéka Juan de Vitoria a bécsi jezsuita kollégium rektora Oláh Miklóshoz írott levele, amelyben felsorolta a kollégium alapításához szükséges legfontosabb szempontokat. Három pontban összegezhetjük ennek az instrukciónak a tartalmát, amelyhez a jezsuita rend a későbbiekben is igazította mindenkori stratégiáját a letelepülésben. Vitoria szerint először legkevesebb tizenhárom rendtagra lesz szükségük a letelepedéshez. Másodsor külön templom nélkül nem fognak majd boldogulni, ugyanis az eddigi tapasztalat azt mutatta, hogy idegen templomban a szokásos istentiszteletet nem végezhetik el. Szükségük lesz továbbá egy központi fekvésű házra, amely egy nagyváros esetén különösen fontossá válhat. A házi felszerelés mellett a könyvekről sem szabad elfeledkezni, hiszen az adódó költségeket jelentősen csökkenti, ha megvan a szükséges felszerelés és a könyvtár. Harmadszor a letelepítés módjáról szólt, miképpen lehetne véghezvinni az alapítást. Az esz-

---

⁴ BRAUNECKER 1933. 62–78. – PÉTERI 1963. 127–131. – MÉSZÁROS 1981/1. 160. 1554-es szabályzat: “*Deinde interpretur illis inter poetas Virgilium, Horatium, Ovidium (exceptis quibusdam operibus lascivis); Terentium. Item inter oratores Ciceronem, Quintilianum. Item inter hystoricos Titum Livium, Sallustium, Commentarios Caesaris.*”

⁵ IPOLYI 1887. 16–52. – MÉSZÁROS 1981/1. 163. 1558-as szabályzat: “*Rector scholae supradictus sit hungaricae linguae peritus et habeat primam classem, cui praesit, doceat grammaticam latinam, legat epistolas Ciceronis, Terentium aut Vergilium aut Caesarem aut alium quempiam authorem, qui videbitur esse conveniens et habeat sub tres vel quatuor hipodedascalos, per eum ad docendos puros ex officio suo ordinatos, quibus singulis pro conditione et doctrina cuiuslibet det certum stipendium ex puerorum solutione, ut manere in suo officio possint. Hi autem pueros doceant legere et scribere ac latine et graece declinare et diligentes in studio esse.* – PAJKOSSYNE 1983. 225–242.

⁶ PÉTERI 1963. 9–25. – ADATTÁR 25. 8–9.

tergomi érsek a szóba jöhető helységeként Nagyszombatra vagy Znióváraljára gondolt, sőt nem zárta ki, hogy a letelepítés esetleg mind a két helyen egyszerre is megtörténhetne. A levél végén a bécsi rektor kérte Oláh Miklóst, hogy írja meg Rómába: hány rendtagot kér, s hová, mennyi jövedelemre számíthatnak, s végül mire akarja őket felhasználni, és milyen előírásoknak alávetni.⁷ A forrásból képet kaphatunk erről a szerény gyűjteményről. A bécsi rektor megemlítette, hogy Petrus Canisius katekizmusát a sienai származású Petrus Illicinus humanista jogtudós tanította, aki 1551-től volt nagyszombati tanár. Mivel Vitoria szerint esténként mást is oktatott, így nem kizárt, hogy a krakkói és bécsi egyetemek görög nyelvtanára, Aristoteles-, Platón-kommentátorok szerzője megfelelő könyvtárral rendelkezhetett Nagyszombatban is. A már említett Ellebodus gazdag bibliotékája később Mossóczi Zakariás nyitrai püspökhöz került.⁸

A jezsuita rend oktatáspolitikájának fő célja egy egységes nemzetközi iskolarendszer létrehozása volt. Ennek lényege abban foglalható össze, hogy egy olyan központi tananyag, tanterv, osztályszerkezet és oktatási módszer kidolgozását látták kívánatosnak, amelyet majd minden ország jezsuita iskolájában egyformán alkalmazhatnak. Pedagógiai szakértőik 1586-ban készültek el a tervezetükkel, majd több mint egy évtizedes kísérletezés után 1599-ben véglegesítették, s adták közre a következő címmel: "*Ratio atque institutio studiorum Societatis Jesu*".⁹ Két jelentős újítás figyelhető meg az iskola szerkezetének alakításában: egyrészt pontosan meghatározta, kibővítette és megalkotta a gimnázium és a teológiai stúdiumok közötti filozófiai tagozatot, másrészt különválasztotta a gimnáziumot a teológiától és a filozófiától magába foglaló akadémiától. Ebből a tananyagból megrajzolhatjuk az első könyvtár feltételezhető állományát: az előbb felsorolt latin szerzők mellett a 4–5. osztályban elsajátítandó retorika alapjait Cyprianus Suarez kézikönyvéből, poétikát pedig Aristoteles művéből tanulhatták meg. A filozófiai tagozat három éve gyakorlatilag a görög gondolkodó megfelelő munkáinak a tanulmányozását jelentette: logika, fizika és a metafizika. Néha törekedtek arra is, hogy az elavultnak tartott tankönyveket, mint például Joannes Despauterius egyébként közkezdveltségnek örvendő latin nyelvтанát, mással helyettesítsék.¹⁰ Annak

⁷ MAH I. 13–16. – PÉTERI 1963. 61–64. – TÓTH–VÉRTESY 1982. 10.

⁸ MAH I. 18. "*Li preceptoru principali, penso, sono 4: Il Dottore Licinio senese, il quale, lege il catechismo di P. Canisio ogni di, credo, et qualche altra cosa alle volte. Nicasio flamingho, il qualle stette nel collegio di thodeschi in Roma, lege 7 letioni di greco in tutta la settimana. Non so se lege qualche cosa di latino overo Tielmano.*" – MÉSZÁROS 1981/1. 68–77. – PAJKOSSYÉ 1983. 225–242. – MADAS–MONOK 1998. 151–155.

⁹ MPSJ V. *Ratio atque institutio studiorum Societatis Jesu (1599)*. 355–454. – MÉSZÁROS 1984. 71–101.

¹⁰ ADATTÁR 17/2. 68. "*D. 50. Despauterij Grammatica in 4. corio rubro Coloniae 1529.*"

ellenére, hogy Szántó István csak rövid ideig tanított a nagyszombati kollégiumban, írt egy rövid latin nyelvkönyvet. Azt sajnos nem tudjuk, hogy megjelent-e valamikor nyomtatásban. A költészeti osztályokban pedig Cicero *"Epistolae ad familiares"* című munkáját használták előszeretettel. Antonio Guise 1561-ben például a Ciceronak tulajdonított *"Rhetorica ad Herennium"* című könyv alapján tanította a szónoklattan.¹¹

Némi huzavona és alkudozás után két évvel később, 1561 májusában Oláh megvásárolta a rendtagok számára kinézett nagyszombati házat. Feltehetően már könyvekről is gondoskodott, hiszen tudta, hogy a ház bebútorozása és az érkező új rendtagok útiköltsége mellett ez lesz a legfontosabb kiadások egyike. A Fugger-család segítségével 1564-re készült el az épület két emelettel. Az anyagi feltételeket a széplaki bencés apátság és a bényi premonstrei prépostság biztosította.¹² Ennek az első korszaknak a könyvtárát az eddigi kutatások alapján nagyon szerénynek gondoljuk. Johann Seydel, az akkori nagyszombati rektor szerint nem volt igényes bibliotéka ekkor városban, amely nemcsak a tudományos kutatást, hanem a komolyabb tanulást is megnehezítette. A jezsuiták hiába keresték az oktatáshoz szükséges könyveket a kanonokoknál, akik nem sokra becsülték poros könyveiket. A humanista szemléletű érsek könyvgyűjteménye ugyanakkor jellegénél fogva esett ki az érdeklődésükből. Ráadásul a rendtagok megélhetési gondjaik miatt nemigen vásárolhattak könyveket, így a gyűjtemény kialakítása esetleges volt.¹³ Oláh Miklós könyvei később sem hasznosultak a jezsuita kollégium oktatásában, könyvtárából mindössze egy kötetet őriz jelenleg az Egyetemi Könyvtár. Az érsek 1562-es végrendeletében természetesen rendelkezett a nagyszombati házában őrzött könyveiről is, amelyek egy részét az ottani szegény diákokra hagyta. A Ritkaságtárunkban őrzött ősnymtatvány tartalmazza Oláh tulajdonjegyét, amely mellett szerepel még Szentiványi Ferenc 1620-ból származó tulajdonosi bejegyzése. Talán nem merész állítás, hogy a kötet már 1635 előtt is a jezsuita rend birtokában volt. Ismerve ugyanis azokat a tényeket, hogy Szentiványi többi 1620-ból származó kötete a jezsuitákhoz került még 1632 előtt, illetve előfordult olyan kötet is, amelyet nem katalogizáltak ekkor, s

---

¹¹ MAH I. 17*–18*. – PÉTERI 1963. 144–145. – MÉSZÁROS 1981/1. 71–77. – Az ősalomány első gyűjteményében megtalálhattuk volna Cicero: *Epistolae ad familiares* című munkájának egy régi kiadását (talán Ant. Tur. I/1.). Ugyancsak a régi gyűjtemény tagja lehetett ez a korábbi antiqua, Pseudo-Cicero: *Rhetoricum ad C. Herennium libri*. (Ant. Tur. II/5.) A possessor-bejegyzése szerint 1590 utáni beszerzés, de tudunk példákat arra, hogy ez a dátum sok esetben csak a katalogizálás időpontja jelentette.

¹² MAH I. 66–70. – IPOLYI 1887. 16–52. – BÉKEFI 1897. 881–902. – VELICS 1912. I. 55–65. – MESZLÉNYI 1931. 30–78. – PÉTERI 1963. 73–123.

¹³ CSONTOSI 1883. 62–63. – KOLLÁNYI 1895. 210. – PÉTERI 1963. 233–234. – SZELESTEI 1993. 51–69.

mégis már az őszállományhoz tartozott. Sajnos ezt a feltételezést possessor-bejegyzéssel nem tudjuk alátámasztani.¹⁴

Összegezve: a szóba jöhető első könyvállomány nagy valószínűséggel a mai is meglévő ő nyomtatványok és a 16. század első évtizedeiben nyomtatott antiquák közül kerülhetett ki. Érdemes kitérni a jezsuitáknak az eretnek könyvekhez való viszonyára is. Ismerünk arra példát, hogy a nagyszombati polgárok Luther és más protestáns szerző műveit vitték el Seidel rektornak, hogy a kollégiumba nyilvánosan elégessék. Ugyanakkor az érseki iskolában Melanchthon nyelvtanát használták 1561-ig, amikor a kollégium rektora figyelmeztette az érseket. A Fugger tulajdonban lévő közeli vöröskői vár könyvtárát is átfésülték ebből a szempontból, ám csak az eretnek könyveket rostálták ki, a nagyszombati állományt nem gyarapították vele.¹⁵ A szép lassan meginduló oktatást egy katasztrófa akasztotta meg, Nagyszombat városa 1567. áprilisában leégett a kollégiummal együtt. Az épület pincéjébe menekített könyvek állítólag mégis megmaradtak. A nagyszombati kollégium a felszámolást nem kerülhette el. A házat visszaadták az érseknek, a felszerelés egy részét a helybeli szegények kapták, de néhány kegytárgyat és könyvet magukkal vittek Bécsbe.¹⁶

Erdély művelődéspolitikájának meghatározójaként a fejedelmek mindig törekedtek az iskolaügy megnyugtató rendezésére. Az első egyetemalapítást János Zsigmond kísérelte meg, aki neveltetése révén különösen nagy gondot fordított az iskolák fejlesztésére. Főiskolát szeretett volna alapítani gazdag könyvtárral Gyulafehérváron, ahová igyekezett megnyerni az európai híru tudóst, Petrus Ramust is. Nagy formátumú elképzelését korai halála és Ramus meggyilkolása húzta keresztül. Utóda Báthory István lett, aki már padovai diákként felismerte a katolikus hitvédelemben és hatékony oktatásügyben oly kiemelkedő tevékenységet játszó jezsuita rend fontosságát. Ugyanakkor fej-

---

¹⁴ Oláh könyve: Inc. 648. – Szentiványi könyve, pl. Ant. Tur. III/2. A turóci kollégium 1594–1599. között szerezte be a könyvet, s utána került hozzá (más kötetekkel) 1620-ban. – Végrendeletét l. ADATTÁR 11. 56–57.

¹⁵ MAH I. 84. *“Suggessi etiam Reverendissimo ut scholae ordinem mutaret et Philippum atque hiusmodi suspectos libros relegaret.”* – MAH I. 107. *“Nostrorum etiam monitu idem Reverendissimus haereticos libros, qui tam in scholis, quam alibi communes sunt, in ignem mitti imperavit. Magnus eorum erat numerus, maxime cum Philippus Melanchton iuventuti scholasticae, nemine resistente, praelegeretur.”* – MAH I. 135. *“Libros rogatu praeceptoris Fuggeri bis quam diligentissime recognovit. Ita nonnullis germano et bohémico sermone ablatis repurgata videri potest castris bibliotheca.”* – BÉKEFI 1897. 899. – PÉTERI 1963. 286–287.

¹⁶ MAH I. 356–359. – VELICS I. 1912. 64–65. – MESZLÉNYI 1931. 78–85. – PÉTERI 1963. 302–321.

delemként és lengyel királyként egyaránt harcolni kívánt a keleti ortodoxia, a protestáns hitújítás és az egyre terjeszkedő muzlim vallás ellen.¹⁷

Így a rend Kárpát-medencei meglepedésében másodszor az erdélyi fejedelem töltött be meghatározó szerepet, hiszen az ő pártfogása révén alapítottak rendházat Kolozsváron 1579-ben. Önkéntelenül adódott az a lehetőség, hogy a katolikus misszió tervét összekapcsolják az erdélyi oktatásügy fejlesztésével.¹⁸ Az első között rendezték a leendő kollégium anyagi helyzetét, a könyvtár felállítását, a szükséges épületek rendbehozatalát és a tanulók oktatásához szükséges pénzalap létrehozását. A fejedelem előírta a tananyagban, hogy a grammatikán és retorikán kívül filozófiát és teológiát is oktassanak, hogy a később létrehozandó egyetem előfeltételeit megteremthesse. Második kiváltságlevelében ki is tűzte a végső célt: az iskola akadémiává való fejlesztését, s az ezzel együtt járó tudományos fokozatok adományozásának a jogát.¹⁹ Báthory és Antonio Possevino jezsuita atya buzdítására Vilniusból, Rómából és Egerből jezsuiták indultak útra, hogy a kolozsmonostori elhagyott bencés kolostorban megnyithassák iskolájukat. Az intézményüket 1580-ban a kolozsvári Farkas utcába, az egykori apáca kolostorba költöztették, s az ugyancsak itt található ferences monostort a rend tagjainak számára foglalták el. A rendkívül bőkezű adományok megtették jótékony hatásukat, míg az induláskor 50, néhány évvel később már 350 diák látogatta az intézményt. A térítő feladat fontosságának megfelelően általában a legjobban képzett oktatókat választották erre a feladatra.²⁰

Ellentétben a nagyszombati és turóci könyvtárral, Kolozsváron a kollégium és a könyvtár alapítása és szervezése egyszerre kezdődött. Ennek megfelelően Báthory kötelezettséget vállalt, hogy a szükséges könyvekről gondoskodni fog, illetve az előkészítésben résztvevő rendtagokat megbízta, hogy költségére vásárolják meg a szükséges könyveket. A kollégium funkciójának kettőségéből adódott, hogy a Krakóban vásárolt könyvek nagyobb részt a hitvédelmet és hittérítést, s nem közvetlenül az oktatást szolgálták. Ugyanis az

---

¹⁷ VERESS 1906. 169–193. – VELICS I. 1912. 70–79. – MESZLÉNYI 1931. 86–157. – ADATTÁR 7. 221–225. – ADATTÁR 16/1. 5–9.

¹⁸ VERESS 1906. 169–193.

¹⁹ MAH I. 901–904. – MAH II. 61–66. *“ut qui in humanioribus litteris, hebraeis, graecis et latinis cum laude versatus fuerit, et postea ad alterutrus facultatum, sive theologiae, sive philosophiae fastigium, argumentis prius doctrinae suae editis, iudicio collegii pervenire voluerit, ad gradus et baccalaureatus et magisterii et doctoratus promoveri possit.”* – MÉSZÁROS 1981/2. 242–248.

²⁰ MAH II. 393–395. *“Ad quod sumptus annuos mille ducatorum aureorum ungaricalium summam ex censu cathedratico pastorum sive plebanorum saxonum transylvanorum perpetuo conferimus et addicimus ea lege ut hac pecunia collata cum pontificia per eos quorum curae committetur, ad solos tantum studiosae iuventutis, egenae scilicet et ope indigentis usus victusque rationem convertatur ac integre semper ac bona fide erogetur.”* – ADATTÁR 16/1. 10–11.

Erdélybe megérkezett lengyel provinciális Báthory Kristóf erdélyi vajdához szóló felterjesztésében a könyvek hiányára panaszkodott elsősorban, mivel megfelelő szerzők művei nélkül azok tanítása is megnehezült. Nemcsak azok a szerzők hiányoztak, amelyeknek az olvasását a tanrend előírta, hanem a tanárok számára szükséges kötetek is. Az erdélyi fejedelemhez, illetve a rend generálisához intézett levelek azt bizonyítják, hogy minden külföldi és belföldi kapcsolataikat mozgósították az oktatás és a hitvita minél magasabb színvonalú ellátására. Possevino könyvekkel érkezett 1583-as látogatása alkalmával, s így a tervszerű állománygyarapításuk révén néhány év alatt tekintélyes könyvgyűjteménnyé alakult át a kezdetben szerény nagyságú bibliotéka.²¹

Már az első években meghatározó szerep jutott a Rómából érkezett Szántó István jezsuita atyának. Irodalmi érdeklődésének megfelelően intézte a könyvügyeket, legyen az Krakkóból érkező könyvszállítmány elhelyezése vagy a Bibliotheca Vaticana gyarapítása Erdélyből. Az egyre növekvő állomány összetétele hasonló lehetett a nagyszombati és turóci könyvtáréhoz, alapját a középkori eredetű gyulafehérvári és váradi bibliotéka alkothatta. A forrásokból feltételezhetjük, hogy a körülbelül 200 kötetes könyvtár darabjai legfőképpen skolasztikus teológiából, elavult kánonjogi művekből álltak, human tárgyú könyvek pedig meglehetősen régiek lehettek. Így éppen azok a könyvek hiányozhattak az akkori könyvtárból, amelyek segítségével korszerű oktatásuk hatékonyságát köszönhették a későbbiekben: latin és görög nyelvű klasszikus auktorok modern kiadásai, természettudományos, matematikai és földrajzi szakmunkák újdonságai, s a kortárs történelmi művek. Ugyanis kitűnő és központosított oktatáspolitikájuknak köszönhetően gyakorlatilag egy-két éves késéssel szerezhették meg az Európában kiadott könyvek számukra fontos részét. A beszerzéseket Krakkón keresztül intézték, hiszen az erdélyi kollégium a lengyel rendtartományhoz tartozott, s a földrajzi közelség is ezt tette célszerűvé. Így alakított ki a krakkói és a kolozsvári rendház egymással szoros kapcsolatot. A könyvtár gyarapítását segítette a pápai kincstárból kapott jelentős összeg, illetve Báthoryak, István és Kristóf bőkezű támogatása. Az 1585/1586-os iskolai évben a human tárgyak oktatása után a teológiai és filozófiai előadások is megkezdődtek, így lehetővé vált a születendő egyetem könyvtárát is továbbfejleszteni.²²

---

²¹ MAH I. 1001–1003. A tananyagból: Alvares, Cicero, Clenardus, Vergilius, Horatius, Ovidius. – MAH II. 4–5. "*Nostri praeceptores nullos fere libros vel commentarios habent, quibus praeparare se possint, etiam ad docendos eos autores de quibus in catalogo fit mentio.*" – MAH II. 20. "*Libros etiam curamus tum Cracovia, tum ex Germania.*" – ADATTÁR 16/1. 9–17.

²² MAH II. 70. "*Bibliothecam etiam albensis ecclesiae nobis donavit, in qua fuerunt ad 200 volumina, sed pleraque parum nobis utilia. Nam plurimi libri sunt in iure, alii vel scholastici, vel humaniores valde antiqui. Doctores ecclesiastici fere nulli.*" – MAH II.

Ám a kezdeti sikerek után a protestáns rendek 1588-ban kényszerítették Báthory Zsigmond fejedelmet a jezsuiták Erdélyből való kitiltására. Báthory István két évvel azelőtti halálával a jezsuiták a legnagyobb támogatójukat veszítették el, már csak idő kérdése volt, hogy a protestáns erdélyi rendek mikor tudják keresztülvinni kitiltásukat a fejedelemségből. A legkiválóbb alkalom erre az 1588-as megyesi országgyűlésen adódott. A csaknem teljesen protestáns ország nem nézte jó szemmel befolyásuk, vagyonuk növekedését, s azt követelték a még kiskorú Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem mellé kinevezett Giczzy János kormányzótól, hogy egyezzenek meg a kitiltásban. A rendek az adó megtagadásával tették világossá eltökéltségüket. A jezsuiták rendkívül gyorsan hagyták el a fejedelemséget az összegyűjtött ingósággal együtt. Nem véletlen, hogy e jelentős vagyon sorsáért aggódó lengyel provinciális kérte a generálist: számoltassa el a menekülő rendtagokat a náluk lévő értékekről.²³

Ez a történelmi helyzet is lehetővé tette, hogy térben oly távol lévő három könyvtár, mint a znióváraljai, nagyszombati és a kolozsvári, állományából származó néhány kötet hosszú utat tegyen meg. Külön históriája van annak a pár könyvnek, amelyek a kolozsvári jezsuita egyetem könyvtárából kerültek Nagyszombatba. A szakirodalomból ismert öt kötet valószínűsíti azt a feltételezést, hogy a kolozsvári könyvtár egy része, a rend Erdélyből való kiűzése után Nagyszombatban talált helyet. A jelentős értékkel bíró vagyonért versengés indult az osztrák és a lengyel rendtartomány között. Bartholomaeus Viller osztrák provinciális a Znióváralján lassan beinduló kollégium számára, egyebek mellett a könyveket kívánta megszerezni, biztosítva az erdélyi kollégiumok részére a visszaváltás jogát. Ugyanakkor a lengyelek, attól félve, hogy az osztrákok elsikkasztják ezt a vagyont, arra hivatkoztak, hogy az erdélyi miszsió és a kolozsvári kollégium a lengyel rendtartományhoz tartozott.²⁴

77–78. *“Necesse erit omnino, cum primum collegium hoc receptum fuerit, et possessio bonorum collegii legitime capta, quatuor equos emere et provisiones pannorum, librorum, etc. Cracovia facere. Quare videat R. T., ut residentia cracoviensis bene constituantur, sine qua collegium hoc vix posset subsistere. Nam Viennam iter et longum et difficile est, et periculosum, sicut patres isti testantur, qui venerunt...”* – MAH II. 847. *“Multum enim laborandum fuit in ordinandis studiis et novo cursu philosophiae ac aliquibus lectionibus theologiacis, ut dignitati academiae satisfieret et voluntati ac postulatis Ser.mi Regis.”* – ADATTÁR 16/1. 16–17.

²³ EOE III. 239. – GYÖRGY 1994. 15–31. – VELICS I. 1912. 79–85. – MESZLÉNYI 1931. 176–200. – MAH III. 470. – ADATTÁR 16/1. 17–24.

²⁴ MAH III. 470. – MAH III. 398. *“Ut bibliothecam et sacram suppellectilem a R. P. V. pro collegio varalliensis impetrem. Rationes quae in Barbara non concludant, afferentur. Ego quid petam, nescio. Unum hoc V.R.P. representare volui, fortasse praedictam bibliothecam et suppellectilem tolerabili pretio aestimatum posse tradi ea conditione ut si quando collegia illa quod speramus, optamus quidem certe, restituantur, hoc ipsum pretium eis refundatur.”* – ADATTÁR 16/1. 17–24.

Ebben az időben a kolozsvári könyvtár egy részét Leleszen őrizték, s így történhetett meg, hogy Szántó István jezsuita páter önhatalmúlag a turóci és a vágsellyei rendháznak juttatott belőle köteteket. Az erdélyi jezsuita kollégium könyvtárának megszervezésében feltehetően Szántónak volt a legnagyobb szerepe, kapcsolati révén levelezésben állt a pápai könyvtárral és annak prefektusával is. Ezért talán érthető önkényeskedése, más szóval, ragaszkodása a könyvekhez. Néhány évvel később, 1595-ben a gyulafehérvári országgyűlés érvénytelenítette a medgyesi végzést, s visszaadta a jezsuita rend teljes vagyonát, engedélyezte az iskolák megnyitását. Alfonso Carrillo az erdélyi misszió újjászervezésekor már 1591-től mindent megtett annak érdekében, hogy a széthordott vagyont, köztük a könyveket visszaszerezze. Panaszt emelt Szántó intézkedései miatt, majd kérte az osztrák provinciálist, hogy a Bécsbe, Znióváráljára és Vágsellyére vitt köteteket jutassák vissza. Arra is van példa, hogy a nagy sietség miatt nem kolozsvári provenienciájú könyvek is belekerültek a visszaszolgáltatott anyagba, mert a kolozsvári Akadémiai Könyvtárban ma is őriznek egy kötetet, amely a possessor-bejegyzés tanúsága szerint a turóci jezsuita kollégium tulajdonában volt.²⁵

Carrillo a fejedelem gyóntatójaként és teológiai tanácsadójaként élvezte annak teljes bizalmát, így sikerült keresztülvinnie, hogy a gyulafehérvári országgyűlés érvénytelenítse a kitiltást és visszaadja a rend vagyonát, illetve engedélyezze az iskola megnyitását. Carrillo számára az is kedvező változás volt, hogy az erdélyi missziót 1592-től az osztrák rendtartományba osztották át, így legfőképpen a bécsi provinciálissal kellett egyezkednie a könyvek és egyéb ingóságok ügyében. Végül sikerült visszaszereznie az erdélyi könyvtár egy részét, bár nem tudjuk, hogy ez a régi állomány mekkora hányada lehetett, mivel a nagyszombati jezsuita kollégium második korszakából ismerünk olyan köteteket, amelyek eredetileg az erdélyi jezsuiták tulajdonában voltak. Miután a helyzet jogilag is rendeződött, minden akadály elhárulhatott a könyvtár tervszerű és rendszeres gyarapítása elől. Megtörtént a bibliotéka állapotának a felmérése, leltározása és külön prefektust kapott a gyűjtemény. Rómából és Nyugat-Európa más rendházaiból származó könyvadományok révén ismét igényes könyvtár alakult ki Kolozsváron. Az állomány összetétele is megváltozott, mivel az osztrák rendtartománynak köszönhetően Bécs vette át Krakkó közvetítő szerepét, s a német nyomdák termékei váltak meghatározóvá a könyvtárpalcokon. A második virágkort ismét a politika, pontosabban a harcok kiújulása akasztotta meg. A 15 éves háború következtében kiapadt fejedelmi kincstár már nem tudta megfelelő módon támogatni a rendet, ráadásul meglehetősen ellenséges környezetté vált a jezsuiták számára a protestáns

---

²⁵ MAH III. 612–613. – Példa a kolozsvári kötet Nagyszombatba kerülésére: Ant. Tyrn. 1628/2. "*Societatis Jesu Inscriptus catalogo Collegij Claudiopolitani*".

többségű Erdély, Báthory Zsigmond politikájának illetve a rossz módszerük következményeként. A forrásokban és a későbbi szakirodalomban bőségesen elemzett 1603-as pusztítás a legújabb kutatások szerint mégsem érintette olyan végzetesen a régi könyvvállományt, mint ahogyan hittük.²⁶

A királyi Magyarországra való visszatérésre csak 1586-ra sikerült biztosítani a hátteret. Draskovich György kalocsai érsek közbenjárására II. Rudolf király a turóci prépostságot adományozta a jezsuitáknak, amit IV. Béla király alapított a premontrei rend számára 1248-ban. A két földbirtokot jelentő Turóc megyei Znióvár-alja és a Nyitra megyei Vágsellye megfelelő anyagi háttérnek látszott az újrakezdésre. Már 1585 februárjában felvetődött, hogy a katolikus ügyek előmozdítására új kollégiumot kellene alapítani, amelynek működését a turóci prépostság jövedelme biztosította volna. A javadalmakat azzal a kikötéssel ruházták a rendre, hogy azok hozamából új kollégiumot indíthassanak a magyar fiatalok számára. A jezsuiták ünnepélyes beiktatása ez év nyarán megtörtént Vágsellyén, ahol rezidenciát alakítottak ki. Majd a távolabb fekvő Znióvár-aljára költöztek, amely már a középkor óta a prépostság központja volt. A rossz fekvés, mostoha és ellenséges környezet miatt a tervbe vett kollégium alapítása és az oktatás beindítása három évig elhúzódott. A félreeső és rendkívül kedvezőtlen adottságokkal rendelkező vidék nem bizonyult megfelelő terepnek az új iskoláztatási rendszer meghonosítására.²⁷

A jezsuiták az adományozás évében rezidenciát alapítottak Znióvár-alján, s néhány év múlva a kollégiumuk megnyitotta a kapuját a katolikus fiatalok előtt. Kezdetben missziós tevékenységet kifejtő jezsuita atyák között találjuk 1589-től Szántót, aki később itt tanított a kollégiumban, s megírta az emlékiratait is.²⁸ Az erdélyi könyvek, a jezsuita atya tevékenysége és a turóci kollégium között még egy összefüggés sejtethető. Az Erdélyből történő kényszerű távozás után Szántó egy rövid ideig Kisvárdán húzta meg magát, majd a kilencvenes években Znióvár-alján és Bécsben tanított filozófiát a jezsuita kollégiumokban. Ismerjük egy 1600-ban keltezett levelét, amelyben arra kérte a generálist, hogy visszavonulhasson a turóci rendházba.²⁹ Miután az engedélyt

---

²⁶ ADATTÁR 7. V–XXVI. – ADATTÁR 16/1. 17–29.

²⁷ VELICS 1912. I. 85–88. – DÜMMERTH 1963. 43–58. – MAH II. 12*–13*.

²⁸ FRAKNÓI 1887. 385–433. – TIMÁR 1930. 34–42. – GYENIS 1941. 241–285.

²⁹ MAH IV. 468–472. "*Cuperem hanc ultimam vitae meae partem, quae superest, contemplationi et meditationi verbi Dei consecrare, et primum Sacra Biblia iuxta vulgatum editionem, a sacro concilio tridentino approbatam, in ungaricam sermonem transferre (sicut iam hoc mihi V. a R. benigne indulisit et nos manus eidem operi admovimus). Deinde homilias de omnibus festis totius anni pro miseris et indoctis parochis, potissimum ungaris, latine et ungarice conscribere. Tandem, si quid temporis et vitae superesset, colligerem libros trinitariorum, calvinistarum et lutheranorum ungarice conscriptos et confutarem.*"

megkapta, nagyszabású irodalmi terveinek, köztük az első katolikus Bibliafordításnak kívánta szentelni hátralévő életét. Az akkor 60-as éveiben járó idős páter óriási energiával látott neki a maga elé kitűzött feladatoknak. Am néhány év szorgos munkája után a történelem ismét közbeszólt. Ezúttal Bocskai hajdú kényszerítették menekülésre, s ahogyan ő fogalmazta: négy évtizedes irodalmi tevékenysége vált a tűz martalékává, mert mindössze a később kéziratként maradt Korán-cáfolatát tudta kimenekíteni könyvtárából, amelyet Olmützben fejezett be.³⁰ A magyar jezsuiták első nemzedékéhez tartozó Szántó alapos képzést kapott, ezt bizonyítja a műveiben található hatalmas hivatkozásanyag is. Mély retorikai tudása, idézetei és citátumai meggyőzően mutatják, hogy jártas volt az ókor, a patrisztika és a skolasztika irodalmában.³¹ Korán-cáfolata kiváló példa ezeknek az erényeknek az alátámasztására. Szántó Acquaviva generálishoz írt 1598-as levelében említette először, hogy tervezi megírni ezt a művet. Panaszkodott, hogy a rendelkezésére álló latin nyelvű Korán-fordítás nem megbízható, mert a fordítást végzők közül az egyik csak arabul, a másik csak latinul tudott. Nem vált be az a próbálkozása sem, hogy egy kereszténnyé térített törököt vonjon be a szöveg értelmezésébe. A kezdeti kudarcon valamiképpen mégis úrrá lett, mert 1605 előtt ismét dolgozni kezdett ezen a munkáján. Az Egyetemi Könyvtár ősszállományában fellelhető volt egy Korán, valószínűleg latin nyelven, amelynek sajnos sem a nyomtatási helyét, sem az idejét nem tudjuk, viszont egészen bizonyos, hogy az ősszállománnyhoz tartozott, mivel Némethi Jakab 1632-es katalógusában szerepelt. Nem kizárt, hogy éppen ennek a könyvnek a segítségével dolgozhatott Szántó a cáfolaton.³² Végignézve munkájának a hivatkozásait észrevehetjük a hasonlóságot a turóci és a vágsellyei kollégium valamikor meglévő kötetei között. Megtalálhatók egyházatyák (Augustinus, Cyprianus, Eusebius, Johannes Damascenus), bizánci történétíró (Georgius Cedrenus, Johannes Zonaras, Nicetas Choniates), itáliai humanista (Flavius Bondus, Paulus Jovius), antik szerző (Platon, Aristoteles, Sallustius, Plinius), skolasztikus filozófus (Thomas Aquinas, Guilelmus Parisiensis), jezsuita író (Benedictus Pererius, Robertus Bellarminus) Alphonsus Tostatus Szentírás-magyarázó, Guilelmus

---

³⁰ TÍMÁR 1930. 34–42.; 161–174.

³¹ GYENIS 1941. 46–48. – ADATTÁR 27.10–19.

³² MAH IV. 365–368. *"Cum praecedenti anno caepissem Alcoranum, legem Mahometis evolere et confutare, iamque spurcissimi illius pseudoprophetae vitam impuram descripsissem, primumque caput Alcorani confutassem, in reliquis inveni tantam obscuritatem propter innumeros barbarismos et solaecismos, ut ne Oedippus quidem ipse sensum verborum intelligere et explicare posse videretur. Erant enim verba utcumque latina, sed sine ordine et sensu hinc inde proiecta, tamquam scopae dissolutae."* – ADATTÁR 17/2. 107. *"M. 41. Machumeti Alcoran in folio cum asserculis sine loco sine anno"*

Lindanus dilingeni tanár, Johannes Leunclavius történetíró munkái. Így nem tartható kizártnak, hogy a turóci és a vágsellyei állományba található kötetek Szántó révén kerültek be a könyvtárakba, s ezekben a kollégiumokban használhatta a munkájához. Ismerve azt a tényt, hogy a szemináriumtól kapott könyvekbe tilos volt jegyzeteket beleírni vagy jeleket rajzolni, nem meglepő, hogy nem találhatunk Szántóra vagy bármelyik jezsuita atyára utaló jegyet a megmaradt kötetekben. Ennek ellenére bátran állíthatjuk, hogy a znióváráljai és vágsellyei könyvtár alkalmas bázis lehetett a Korán-cáfolat megírására.³³

A rezidencia létesítésének évében (1586) kiadott *Ratio studiorum* leszögezte, hogy a jezsuiták fegyvertelen katonák könyvek nélkül. Ebben a szelvényben történt meg a könyvtár fejlesztése is. A jezsuita kollégiumokban mindig törekedtek arra, hogy az iskola szervezésével párhuzamban a könyvtár ügyét is megoldják. Vagy új könyvtárat alapítottak, vagy régebbi gyűjtemény állományát alakították át az oktatás szempontjából, s igyekeztek külföldi vásárlások vagy adományozások révén nagyobb könyvmennyiséghez jutni. A nagyszombati egyetemi könyvtár helyzete még ennél is különlegesebb volt, sokkal hamarabb alakult ki a könyvtárának az alapállománya, mint maga az egyetem. Ugyanakkor a célszerűen fejlesztett könyvtár használatát szigorú szabályokban írták elő. A tiltott könyvek olvasását például részletekbe menően határozták meg: a szóba jöhető köteteket el kellett különíteni őket egy titkos kamrába, ahova csak a rektornak volt lehetősége bemenni. Jó néhány auktor műve került ebbe a sötét helységbe: Catullus, Tibullus, Propertius, Ovidius, Plautus, Terentius és Martialis könyvei. Tiltották azt is, hogy valaki csak kíváncsiságból kutasson a könyvtárban, s nem rá tartozó műveket lapozgasson. Érdeemes még felhívni Possevino által a kolozsvári kollégiumi könyvtár számára szerkesztett előírására, amely gondosan szabályozta a diákok könyvtárhasználatát. Tanára engedélye nélkül senki sem tarthatott magánál könyveket, akinek pedig tiltott könyve volt, annak rögtön át kellett adnia a rektornak, s ezután csak az ő engedélyével olvashatta.³⁴ Érdekes eredmények-

³³ ADATTÁR 27. 8–19. – A kérdéses kötetek például: Ant. Sell. I/4., Ant. Sell. I/12., Ant. Sell. II/2–3., Ant. Sell. II/8., Ant. Sell./17., Ant. Sell. II/21–22.

³⁴ MSJP IV. 355. A tiltott könyvek jegyzékéről: "*Index librorum prohibitorum habetur in bibliotheca, sed plerique libri prohibiti in ea non desunt.*" – MPSJ IV. 355. A titkos kamráról: "*Primo quoque tempore ex bibliotheca transferantur libri omnes prohibiti qui in ea inveniuntur, ad cubiculum aliquod secretum (...)*" Nagyszombatban egy zárt szekrényt jelöltek ki, amelyben 1773-ban 598 kötet tiltott könyv mellett 507 kötet kézirat fektet. HAIMAN–MUSZKA–BORSA 1997 66. – MPSJ IV. 420. A rektor szerepéről: "*Rector habebit clavem loci in quo recludentur et usum ipsorum iis solis permittet quibus probabile est nihil nocituros.*" – MPSJ IV. 577. A tiltott szerzőkről: "*Obscoenorum librorum, quales sunt Catulli, Tibulli, Propertii, plerique ab Ovidio conscripti, Plauti, Terentii, Horatii, Martialis, Ausonii, Galli, usus non permittatur nisi maturis, quique eis*

re vezet, ha megvizsgáljuk a könyvek használatát, és annak formáit. Nem mindegy, hogy valamikori tulajdonosa végig olvasta a könyvét vagy csak belenézett. Az eddigi tapasztalat azt mutatta, hogy gyakori a tartalmi kiemelés és megjegyzés a lapszélien. Néhányszor, főleg neves tulajdonos esetében, találtunk család- vagy a magyar történelemhez kapcsolódó feljegyzéseket. Az eddigi elemzések nem hoztak új eredményeket az olvasmánytörténetben. Inkább negyed- és nyolcadrét köteteket forgattak egykori tulajdonosaik, mint súlyos fóliánsokat. Általában latin klasszikusokból sajátították el a grammatikai ismereteket és főleg a kézikönyvek kategóriájába tartozó művek olvasásánál érvényesültek gyakorlati szempontok. Érdekes megfigyelni a jezsuiták cenzúrázási szokását az állomány néhány kötetében: protestáns szerző vagy szellemi közreműködő (pl. Philipp Melanchthon) nevét áthúzták vagy kivakarták a címlapon. Janus Pannonius híres munkája pajzán epigrammáinak sikamlósabb részeit betintázták illetve Johannes Valerianus: "*Hieroglyphica*" című művében található ruhátlan alakokat ábrázoló metszeteket retusálták.³⁵

A rezidencia időszakából már ismerünk könyvbeszerzéseket. A tankönyvjellegű állományon még kevésbé érződött a tridentí zsinat után kialakult katolikus szellem. Főként a latin klasszikus szerzőkön alapuló grammatikai oktatásnak köszönhetően Cicero, Plinius, Quintilianus, Caesar, Curtius, Vergilius, Sallustius, Valerius Maximus művei alkották a gyűjtemény zömét. Ezeket egészítette ki friss és modern kiadásban egy öt tagból álló, prozódiaival és ortográfiával foglalkozó kolligátumos kötet, Aldus Manutius helyesírási munkája, Paulus Manutius olvasókönyve, Marius Nizolius itáliai humanista Cicero-kommentárja, Andreas Rodriquez Eborensis portugál költő szentenciagyűjteménye és a görög nyelvű antológiák alapkönyvei, kiegészítve Rotterdami Erasmus *Adagia*-jával és egy kiváló Plutharcus-kiadással. Ezzel párhuzamosan Jacobus de Voragine *Legenda Aurea*-ja, Kempis Tamás *Krisztus követése*, Szent Ágoston, Clairvaux-i Szent Bernát, Dionysius Carthusiensis, Angelus de Clavasio egy-egy korai kiadású műve foglalt helyet az akkori könyvtár polcain. Görög nyelvben való jártasságos Plutarchus és Phocylides művein keresztül szerezték meg.³⁶ Az oktatás során a jezsuita oktatók Alvarez és Suarez tankönyveiben fellelhető humanista grammatika, poétika és retorika elveit érvényesítették, s antik szerzőktől vett példákon át igyekeztek az ismereteket elmélyíteni a tanulóknál. Az 1632-es katalógusban négy példányban

---

sine periculo ad studia litterarum humaniorum promovenda uti poterunt." – MPSJ IV. 452. A kíváncsiskodó kutatásról: "*Nemo curiose investiget libros ad se non pertinentes.*" – ADATTÁR 16/1. 11–12.

³⁵ Az olvasmánytörténeti megközelítésre I. MADAS–MONOK 1998. 165–184. – Janus Pannonius: Ant. Tyrn. 1622/1. és Valerianus: Ant. Sell. I/11.

³⁶ MÉSZÁROS 1981/1. 139–140. – Phocylides: Ant. Tur. I/29. és Plutarchus: Ant. Tur. I/31.

szerepelt Suarez retorikája, jól mutatja azt a törekvést, hogy igyekeztek folyamatosan beszerezni a legújabb köteteket. Alvarez grammatikájának csak későbbi példányaait találjuk a nagyszombati könyvtárkatalogusokban, magyarázat erre az lehetne, hogy gyorsan elhasználódtak a régebben beszerzett példányok. Fontos még kiemelni, hogy itt jelenik meg először a tankönyvhasználat, amely a didaktikus, hatékony tanítást tette lehetővé.³⁷ Megvizsgálva tüzetesebben a teljes turóci állományt rögtön feltűnik, hogy az első korszakából mennyivel több kötet maradt meg. Elképzelhető, hogy Nagyszombatból 1567-ben Bécsbe menekített könyveket Znióváráljára szállították vissza még 1586-ban, illetve a Kolozsvárról 1588-ban elmenekített könyvtár egy része is ideérkezhetett Leleszen keresztül Szántó közreműködésével. A tulajdonosi bejegyzés hiánya talán a korai időszak rendezetlenségével magyarázható, így nem tudjuk alátámasztani feltételezésünket possessorokkal. Szembeötlő ugyanakkor, hogy az állománynak ezt a részét határozottan kettéválaszthatjuk téma és kiadás szerint. Egyrészt a már említett jezsuita oktatásban oly fontos görög-latin klasszikus auktorok, humanista írók rendkívül modern és filológiai szempontból is kiváló kiadásai mellett a középkori könyvtárak legkedveltebb szerzői sorakoznak 15. század végi vagy 16. század eleji nyomtatványokban. Így nem kizárt, hogy a régebbi kötetek a nagyszombati tüzvész is átvészelték, s Bécs érintésével kerültek a turóci rezidenciára, vagy magántulajdonból, talán a katolikus klérus hagyatékából származott át a könyvhiánnyal küzdő rendház birtokába, esetleg Szántó hozta magával önhatalmúlag Erdélyből. A frissebb könyvanyagot – több kötet 1582–1589 között jelent meg – a jezsuita atyák pedig már a kollégiumi oktatás minél előbbi megkezdése miatt szerezték be gyorsan Európából. A fenti gondolatmenetet kiegészítve felhívhatjuk a figyelmet arra a furcsa aránytalanságra, ami a turóci korszak hátralevő, kollégiumi időszakát (1589–1599) illeti. Ebből az évtizedből mindössze 14 kötet maradt fenn az utókorra, s ha megnézzük a köteteket, tematikailag mindenképpen visszalépésnek tarthatjuk az előző időszakhoz képest: Baronius előző korszakban be-

³⁷ MÉSZÁROS 1981/1. 140–144. – ADATTÁR 17/2. 60. “182. *Cypriani Soarez Rhetorica in 8. membrana alba Coloniae 1586.* 183. *Idem Auctor siue Soarius de Arte Rhetorica in 8. corio albo Coloniae 1590.* 184. *Idem in membrana rubra Ingotstadij 1596.* 185. *Idem in pergameno 1621.*” – ADATTÁR 17/2. 71–72. 1632-es katalógus: “23. *Emmanuelis de Institutione Grammatica in 8. in pergameno Graecij 1620.* 24. *Idem 1625.* 25. *Idem 26. Idem in membrana alba Praegae 1616.* 27. *Emmanuelis maior 1614.* 28. *Idem in corio albo Dilingae 1586.* 29. *Eiusdem Grammatica Syntaxis et parua et maior cum asserculis Praegae sine anno 30. Eiusdem syntaxis maior cum scholijs in pergameno 31. Idem in membrana alba 32. Idem 33. Idem in charta uiridi 34. Idem Auctor de syllabarum dimensione in 8. charta rubra Dilingae 1593.* 35. *Idem in pergameno sine loco sine anno (...)* 72. *Emmanuelis Aluari Praeceptorum Grammatices libri 3. in Octauo membrana communj Monachij 1633.* 73. *Idem Idem.*”

szerzett egyháztörténetének folytatása, a jezsuita rend 1583-as évkönyve, Petrus Canisius, Temesvári Pelbárt és Stanislaus Socolovius teológiai munkája mellett mindössze egy üdítő kivételt találhatunk: Thuróczy János magyar krónikáját Szabó Ferenc nagyszombati polgár adományából.³⁸

Telegdi Miklós pécsi püspök a könyveit a nagyszombati jezsuitákra hagyta 1586-ban. Óhatatlanul felvetődik a kérdés, hogy ebből a hagyatékból mennyi került át az őszállományba? Mivel az inventárium címléírásai meglehetősen hiányosak, nem tartalmaznak adatokat a kiadásra vonatkozóan, nehéz, majdnem lehetetlen pontosan azonosítani a kérdéses köteteket. Dümmerth Dezső szerint Aquinói Szent Tamás műve az 1591-es támadás ideje alatt elpusztult, s a vágsellyei kollégium kénytelen volt újból beszerezni. Véleményem szerint nem pusztult el ez a könyv, csak Vágsellyén katalogizálták az 1600-as könyvtárrendezés alkalmával. A beszerzés és a katalogizálás között, mint azt számos példa bizonyítja, sok esetben évek, sőt évtizedek telhettek el. Ez magyarázhatja azt is, hogy három, 1633-ban katalogizált munka egy-egy példánya megtalálható ebben a hagyatéki leltárban és egy kötetben szerepel Telegdi tulajdonosi bejegyzése is. Két ősnymtatvány közül az egyik tulajdonlásának a bizonyítása rendkívül izgalmas lenne, hiszen a második magyar ősnymda termékéről, Antoninus Florentinus 1477-ben kiadott művéről van szó. Sajnos a hiányos adatok miatt ez nem lehetséges. Kérdéses további néhány kötet Telegdihez való tartozása is, mindenesetre egy tucat könyv egy-egy gyanús kiadása szerepel az őszállományban, és mellette nem találunk a fenti gondolatmenetet kizáró bejegyzést. Ugyanakkor elgondolkoztató, hogy az első megmaradt kollekciónak humanista jellege nem köszönhető-e ennek, tudniillik az adományozó éppen a beindítandó oktatás miatt kívánta könyvtárát a nagyszombati jezsuitákra hagyni. Telegdi a végrendeletében megemlékezett az eretnek, protestáns szellemű könyveiről is, amelyeket szintén a jezsuitákra hagyott más teológiai kötetekkel együtt. Így nem véletlen, hogy az egyik egyháztörténeti munkát Privigyei György tótrónai evangélikus lelkész biztosítékul hagyott Znióvárálján, mivel kölcsönvette Luther művei német kiadásának

---

³⁸ MAH IV. 322. *"Omnino autem, quod P. V. ae etiam placet collegium ex solitudine varalliensis tandem amovendum, et Selliam transferendum, ubi multiplex et optata est opportunitas et occasio ad fructum desideratum ex scholis et proximo referendum. (...)"* illetve 329. *"Veniebat autem in mentem, thurocitiensis collegii mentione facta, R. V. ae commentare, quod ipsam quoque optandum iudicare intelligo, ut discipiat, num fieri tandem possit, ut varallienese collegium in alium quempiam aptiorem Hungariae locum transferatur, quo possint nobilium filii ad scholas mitti, et unde nostris maior sit cum nobilibus aliisque conversandi et agendi commoditas. (...)"* – VELICS I. 1912. 88. – DÜMMERTH 1964. 297–302.

5. és 6. kötetét. Dümmerth feltételezése szerint ez a Luther-kiadás a Telegdi-hagyatékból származhatott a turóci könyvtárba.³⁹

Az oktatás 1589 októberében indulhatott meg a turóci kollégiumban, s a provinciális felhívta a generális figyelmét, hogy a rendtagok közé csak magyarországi születésű kerüljön. Így talán nem véletlen, hogy a kinevezendő turóci rektor csak magyar lehetett, mert németet a magyarok nem tűrtek el. Az első rektor Kassai István személyében méltatlannak viszonyult erre a tisztségre, s hamarosan meg kellett tőle válni.⁴⁰ A fejlesztést gátló tényezők között lehetnek az országgyűlés által megkövetelt adók, a katonák kiállításának kötelezettsége a török elleni háborúra, az 1594–1595-ös portyázások által okozott károk, ami miatt néhány hónapig az oktatásnak is szünetelni kellett. Ráadásul a magyar kamara el akarta venni tőlük a prépostságot, s helyette a szakolcai tizedet kínálta fel. 1592-ben fel is vetődött, hogy az itteni elhagyott ferences kolostorba költöznének át a jezsuita atyák, mert az előző évben egy komoly támadást szenvedett el a kollégium a környékbeli lutheránusoktól, akik fejszével széthasogatva, vízbe dobálták *"a legjobb könyvekkel megrakott gazdag könyvtárat"*.⁴¹ A magyarázat ellenére elgondolkoztató, hogy így is megmaradt a fent elemzett aránytalanság, hiszen 1591 után sem sikerült a könyvtárat továbbfejleszteni és a kollégium megnyitása után beszerzett állománynak csak a töredékét ismerjük. Feltűnő az is, hogy az 1589 után beszerzett kötetek nem kerültek a vágsellyei kollégium könyvtárába, többségük a turóci rezidencián maradt, s néhány kötet a nagyszombati jezsuita könyvtár állományába került át 1632 előtt. Nem kizárt, hogy éppen a tudatos könyvtárépítésből adódóan kerültek az oktatásban oly fontos tankönyvek az éppen soros kollégium bibliotékájába. 1597-től már ismerjük az első könyvtári prefektust, a skót származású Morus Florentínust, ami jól mutatja, hogy milyen fontosnak ítélték a könyvtár ügyét.⁴² Így a turóci rezidencián – amely később mint lelkipásztorkodást végző állomás szerepelt – az oktatásban kevésbé használható kötetek maradtak: Antonius Broickwy von Königstein ferences hitszónok és Petrus

---

³⁹ ADATTÁR 11. 98. *"Collegio Jesuitarum, quod brevi hic fundabitur lego omnes haereticos, praeterea opera divi Thomae Aquinatis (et postquam dominus Joannes Kutassy aliquos sibi necessarios delegerit) alios etiam qui superunt, quod sacris volo intelligi et exculsis illis, qui in mea domo sunt impressi."* – Telegdi hagyatékát I. ADATTÁR 13/1. 36–43. – Ant. Tyrn. 1633/1–3. Antoninus Florentinus, Theodoretus, Angelus de Clavasio művei. – Privigyei könyve: Ant. Tur. 1/3. *"Liber Georgii priuidiensis ministeri sectae Lutheri Totpronae quem dedit commodato quoadusque reddat [javítás: tradat!] nobis 5um et 6um Tomum Lutheri Germanicum"* – Ant. Tyrn. 1623/1. *"Telegdinus meus mihi dono dedit in die Silvestri pape 1562."* – Ant. Tyrn. 1633/3. *"Nicolai Telegdini"*

⁴⁰ DÜMMERTH 1964. 296–303.

⁴¹ DÜMMERTH 1963. 46–48.

⁴² DÜMMERTH 1963. 54–58.

Canisius Evangélium-kommentárja, a jezsuita rend 1583-as évkönyve, Stanislaus Socolovius lengyel teológus és Temesvári Pelbárt munkája. De ismerünk arra is példát, hogy a könyvtár egy része a környékbeli katolikus polgárok kezébe jutott, hiszen Baroniussal egyháztörténetének kötetei Znióvár-aljáról Szentiványi Ferenc nagyszombati polgáron keresztül jutottak vissza a kollégiumba.⁴³ Az sem elképzelhetetlen, hogy a 17–18. században szerényebb szerepet játszó turóci rezidencia könyvtárában pusztult el az a könyvanyag, amely a kollégiumi évek gyarapodása lehetett.⁴⁴

Az eddig feltárt kötetekkel kapcsolatosan több kérdés is felvetődött. Meglepő, hogy a jezsuita gyakorlathoz képest az első korszak tulajdonosi bejegyzéséből hiányzott a rendház megnevezése. A rend könyvtárosi gyakorlatában mindig a címlapra, ennek hiányában a kiegészítő impresszum és szerzőségi adatokkal együtt a következő lapra került egy mintával: rendház nevével és az összeírás idejével. Dümmerth szerint a hiányzó rendház neve nagy valószínűséggel Turóc (Znióvár-alja) lehetett. Az eddig előbukkant kötetek közül csak 1589 előtt nyomtatott könyvekben található ez a bejegyzés illetve az írásképe is a 16. századi eredetre utal. Ebben a korszakban csak Nagyszombatban, Kolozsváron és Znióvár-alján alakult rezidencia és kollégium. Nem kizárt, hogy a Nagyszombatban éppen berendezkedett jezsuiták még nem a fenti módon írták be a tulajdoni jegyüket a kötetekben, ha egyáltalán ellátták possessort-bejegyzéssel, hiszen a mintát először 1578-ban találjuk a rendi forrásokban. Valószínűleg ezekben a korai években arról az egy rendházról lehetett szó, amelyik már működött, így elég volt csak a rend jelölése. Ugyanakkor számos tulajdonosi bejegyzést találtunk a későbbi századból is, ahol nincs pontosan megjelölve a rendház. A jezsuita rend neve mellett szerepelhetett például Magyarország, illetve Erdély vagy csak az évszám. A szűkszavú possessort minden esetben a bizonytalan helyzetnek, illetve a következő letelepítés előkészületének tulajdoníthattunk. Sőt, ismerünk olyan köteteket is, ahol a kollégium alapítása után sem jelölt helyet, hanem csak évszámot, annak ellenére, hogy az iskolában már két éve folyt az oktatás. Természetesen az ellenkezőjére is akadt példa. Az 1586. május 19-én Prága (a turóci rezidencia alapító-oklevele) illetve 1588. december 8-a Medgyes (a kolozsvári kollégium felszámolása) között csekély másfél év, ugyanakkor jelentős távolság volt. Az időbeli kettőség tovább szűkíthető azzal, hogy az alapító-oklevélhez képest még hosszabb időnek kellett eltelnie a kollégium megnyitásáig, a tanítás csak 1589 októberében kezdődhetett meg, ezt a szűk három évet a beköltözés és a felkészülés idejének tekinthetjük. Ugyanakkor az erdélyi fejedelemség közjogi (Speyer, 1570) értelemben is elkülönült a királyi Magyarországtól, így minden

⁴³ Szentiványi könyvei: Ant. Tur. II/2–3.; 6.; Ant. Tur. IV/5–6.

⁴⁴ A turóci rezidencia könyvtára 1704-ben I. ADATTÁR 17/1. 249–255.

zavar nélkül vonatkozhatott a jezsuita elnevezés ez esetben a turóci kollégiumra. A 17. századi köteteknél, a fenti kivételektől eltekintve már a kialakult formával találkozhatunk, akár a pozsonyi, akár a soproni vagy éppen a nagyszombati jezsuiták possessoraival ellátott könyvek kerülnek a kezünkbe.⁴⁵

Egy évtized oktatás után a jezsuiták Bécshez és Pozsonyhoz is közel fekvő Vágsellyére költöztek Znióvárjáról, amely a közlekedési útvonalaktól kissé messzebb és ellenséges környezetben feküdt. Érdemes megjegyezni, hogy a későbbiekben is gondolkodtak a turóci iskola megnyitásán. Talán ez is magyarázhatja, hogy a könyvtár egy része ott maradt. Az 1602-es pestisjárvány ismét felvetette azt a gondolatot, hogy melyik lenne a legalkalmasabb hely az oktatás számára. Vágsellye mellett nemcsak a kedvező földrajzi helyzet szólt, hanem az iskola fenntartásának költségei is biztosítottabbnak tűnt. Missziók szervezésére is alkalmasabb kollégiumba még Ausztriából is jöttek a magyar nyelv tanulása céljából. Nagyszombatban ugyanakkor nem látták szavatolva a rend függetlenségét. Joannes Zanitius indokai közül az eddig felsoroltak mellett kiemelte, hogy a magyarok által lakott vidéken kellene megalapítani a kollégiumot.⁴⁶ Az oktatás számára nagyobb könyvtárra volt szükségük, így Forgách Ferenc adománya révén, a turóci állomány egy részével a jezsuiták új bibliotékát alapítottak.⁴⁷ A hiányt vásárlás útján igyekeztek pótolni. A könyvtár egy része tehát Znióvárján maradt, s ezeket a köteteket, néhány kivételtől eltekintve a turóci rezidencia őrizte a rend feloszlatásáig, utána került a nagyszombati egyetem, s a többi rendház könyvtárával együtt Budára, majd később Pestre. Carrillo 1599 őszén vállalta el a vágsellyei rendház vezetését, s egy éves tevékenysége alatt új kollégium épült, rendszeresítette az új tanrend, a *Ratio Studiorum* szerinti magasabb oktatást, és megfelelően képzett papokat szerzett a környékbeli plébániákra. Carrillo a generálisnak írott levelében megemlítette, hogy a kollégium építését a nehézségek ellenére folytatják, illetve Augsburgból és Velencéből könyveket szerzett be, mert már nehezen bírta ki a szükséges felszerelés, köztük a könyvek hiányát.⁴⁸ Carrillo-t

---

⁴⁵ Ant. Tyrn. 1632/36. "*Societatis Jesu in Ungaria*" – Ant. Tyrn. 1613/1. "*Societatis Jesu in Transylvaniae*" – 1614/1. "*Societatis Jesu In 1614*" – Ant. Tyrn. 1615/2. "*Societatis Jesu 1617*" – Ant. Tyrn. 1615/3. "*Collegij Tyrnaviensis 1617*"

⁴⁶ ADATTÁR 34. 95. és 129–130. számú iratok.

⁴⁷ Forgách vágsellyei könyvadományáról: MAH IV. 513. "*Rev. mus Nitriensis [Forgách] regium Bibliorum opus, sine apparatu tamen, quem incuria quorundam hominum periisse vehementer doluit, liberalissime donavit.*" Valószínűleg egy *Biblia* polyglotta, Christophe Plantin antwerpeni nyomdájából nyolc kötetben (1569–1572). Lukács László jegyzete. – Forgách könyve, előtábláján supralibrosszal: Ant. Tyrn. 1632/16. "*F(ranciscus) F(orgách) E(piscopus) N(itriensis) 1598*". – SÖRÖS 1901.

⁴⁸ MAH IV. 481. "7. *Iam allati fuerunt Augusta et Venetiis libri ad instruendam sufficienter bibliothecam, qua collegium destituebatur, et ornamenta pro templo honestiora,*

1600-ban Claudio Acquaviva generális az osztrák rendtartomány főnökévé nevezte ki, s utána Dobokay Sándor követte a vágsellyei rektori székben. A következő években a vágsellyei kollégium és a turóci rezidencia pozícióinak erősítése történt meg. A jezsuiták számára a birtokviszonyok kedvezően rendeződtek, a kollégium sikeres volt a környéken, s igyekeztek a fegyelmet is megerősíteni. Vágsellyén biztosítottak látszott az iskola fenntartásának anyagi feltétele, a kedvezőbb fekvése egyaránt alkalmassá tette a missziók szervezésére, illetve Pozsony és Bécs közelsége miatt a rendszeres kapcsolattartásra.⁴⁹ Az 1601-es évkönyv 400 bennlakó tanulóról és 14 rendtagról, köztük Forró Györgyről és Pázmány Péterről tesz említést.⁵⁰ A jezsuita iskolarendszer még jó ideig vonzó lesz a környékbeli fiatalok számára, s rendkívül hatékony eszköz a térítésre. Ezt a helyzetet tovább színesítette az 1602-ben alapított Mária kongregáció tevékenysége. Alapító tagjai között megtalálhatjuk több könyvadományozót, mint például Káldy Ferencet, Somolányi Kristófot, akik barátaik részére is nyilvánossá tették könyvtárukat. Értéküket emeli, hogy a tudós társaságokról, városi olvasókörokról keveset tudunk ebből a korszakból, s ezek az adalékok továbbgazdagítják a társasági élet szerves részévé váló olvasást és a művekről való elmélkedést, vitatkozást.⁵¹

A könyvtár felállítása és valószínűleg katalogizálása 1604-re befejeződött. A kiadott Szentiványi-féle jegyzék 1690-ben regisztrálta azokat a beszerzéseket is, amelyeket 1600-ban vettek számba Vágsellyén. A könyvtár állományában ismét a görög-latin klasszikus művek kerültek előtérbe, csakúgy, mint a turóci korszakban. A görög irodalom nagy száma mindenképpen figyelemre méltó. A legelső beszerzés is egy görög-latin szótár viszonylag friss példánya, amelyet Guilelmus Budaeus francia filológus rendezett sajtó alá. A történetírók (Thukydides, Herodotus, Dionysius Halicarnassensis, Xenophon) illetve filozófusok (Stobaeus, Platon) mellett, egy-egy grammatikai (Aphtho-

---

undecim casulae, ac paramenta altaria, vela calicum, bursae, corporalia, pulvili etc. Pro quibus quidem omnibus, Deus laus, nullum aes alienum contraxit collegium, licet sint expensae duorum millium florenorum. Aegre enim ferebant a tanto tempore bibliothecam et sacristiam, non instructam necessariis. Serenissimi etiam Graecenses miserunt unam pulchram casulam et Rev. mus Nitriensis [Forgách]. – DÜMMERTH 1963.

⁴⁹ A történelmi, vallási helyzetre l. Balázs Mihály bevezető tanulmányát: ADATTÁR 34. VII–XIX. illetve az alábbi dokumentumokat: 10.; 157–165., 363–370. – A könyvtár felállítására l. ADATTÁR 34. 369. "*Libraria item supellex lectissimis vel spiritualium vel humaniorum auctoribus locupletata.*"

⁵⁰ ADATTÁR 34. 131. számú irat.

⁵¹ ADATTÁR 34. 84–91. – Kongregációról l. ADATTÁR 34. XIII–XIV. illetve 318–322. – Káldy könyve: Ant. Tyrn. 1632/22. "*Ex libris Francisci Kaldy et amicorum eius nonnullam A.D. 1598*" – ADATTÁR 34. 43. és 253. számú iratát. – Somolányi könyve: Ant. Tyrn. 1620/2. "*Sum ex Libris Christophori Somolani et amicor(um) eius(dem)*" – MADAS–MONOK 1998. 114–115.

nus Sophista) és geometriai (Euclides) munka szerepelt latin fordításban, a korszak legjobb kiadásaiban. Három középkori bizánci szerző (Georgius Cedrenus, Joannes Zonaras, Nicetas Choniates) történeti munkája továbbbővítette a görög művek dominanciáját. A három klasszikus latin (Tacitus, Livius, Justinus) és egy görög történetíró (Appianus Alexandrinus) római történeti műve mellett a humanista történetírás (Flavius Blondus, Johannes Rosinus, Onofrius Panvinius, Paulus Jovius) alapvető műveit találtuk. Ebben a korszakban jelentek meg az állományban a jogtudományi kézikönyvek (Corpus Juris-kiadások), illetve a francia Barnabas Brissonius, Jacobus Cuiacius és az olasz Carolus Sigonius munkái.⁵² Bocskai csapatai 1605. elején elérték a Felvidéket, s Pozsony felé közeledtek. A vágsellyei kollégiumban a tanítás abbamaradt, először a tanulók, később pedig már a rendtagok nagyobb része is elmenekült. Tavasszal a hajdúk felgyújtották a kollégium épületét, a jezsuiták ingóságukkal, természetesen a könyvtárral együtt a Dunán Bécsbe menekültek, ám az út során a rakomány egy része a folyóba veszett. Ezután Bécsből különböző kollégiumokba küldték szét a rendtagokat.⁵³

Az egy évvel később megkötött bécsi béke kimondta, hogy a rend nem birtokolhat többé javakat az országban. A rövid bécsi tartózkodás után a könyvtár 1607-ben ismét Nagyszombatba került, ám a kollégium megnyitására még nyolc évet kellett várni. Forgách Ferenc esztergomi érsek mellett már ekkor ott tartózkodott állandóan két jezsuita: Pázmány Péter a későbbi esztergomi érsek és Dobokay Sándor a vágsellyei kollégium rektora, akiket a provinciális a turóci prépostság elveszett birtokainak ügyeiért küldött az esztergomi érsek mellé. A bécsi béke pontjainak megerősítésekor (1608) a jezsuita rend számára, jövedelem nélkül maradvá lehetetlenné vált, hogy nagyobb számban itt legyenek. Ezzel párhuzamosan már elkezdődött a következő letelepítés előkészítése. Forgách számára Nagyszombat püspöki székhelyként is kiválóan alkalmas lett volna, hiszen az esztergomi érsekség és a káptalan 1543-ban ide, Nagyszombatra menekült. Znióváralja ellen szót a nehéz megközelíthetőség, Vágsellye ellen pedig a pusztítás és a török közelsége. A kollégiumot 1615-ben nyitották meg, s egy ígéretes fejlődési szakasszal zárult az Egyetemi Könyvtár korai története, amelynek záróaktusaként megalapították a későbbi egyetemet. Forgách, csakúgy, mint a jezsuita rend letelepítésében

---

⁵² A kiadók és nyomdászok között a következőket találhatjuk: Henri Estienne (Genf), Christophe Plantin (Antwerpen), Johann Oporinus, Hieronymus Froben és Peter Perna (Bázel), Andreas Wechel és Christian Egenolff, (Majna-Frankfurt), Arnold Mylius és Johann Gymnich (Köln), Matthieu Bonhomme (Lyon), Luigi Zanetti (Róma). – DÜMMERTH 1964. 305–309.

⁵³ ADATTÁR 34. 460–461.

szerepet játszóik közül: Oláh Miklós, Telegdi Miklós nem sokkal élte túl a kollégium alapítását, még az ősszel meghalt.⁵⁴

1618-ra a kollégium 700 tanulóval komoly fejlődésnek indult. Az iskola legnagyobb mentora ekkor már Pázmány Péter, akit két évvel előtte esztergomi érsekké nevezett ki II. Mátyás király. Az 1622-ben összeírt tiszti névsorban találtuk Némethi Jakabot, aki már ekkor a szépen gyarapodó érseki könyvtár rendezésével és a nyomdájával volt megbízva. Ugyanebben az évben Bethlen Gábor erdélyi fejedelem ismét elfoglalta Nagyszombatot, de a kollégiumot megoltalmazta mindenféle veszedelemtől.⁵⁵ Pázmány 1624-ben megalapította a nemesi konviktust, s a nagyszombati jezsuitákra bízta az oktatást. Az intézet hamarosan annyira népszerű lett, hogy még a protestáns nemesek is odaküldték a gyermekeiket. Alig egy évtized múlva került sor az egyetem létrehozására, amelyhez II. Ferdinánd hathatós segítségére is szüksége volt, mert VIII. Orbán pápa, mivel az orvosi és a jogi kar hiányzott Nagyszombatban, vonakodott ezt az alapítást támogatni. Az esztergomi érsek elképzelése valósnak bizonyult. Európában működő kétfakultásos jezsuita egyetem típusát kívánta Nagyszombatban létrehozni, teljes képzést adott mind a két karon. Alapstúdiumot a bölcséleti fakultás elvégzése jelentette és utána következhetett a teológiai képzés. Pázmány így a nemesi ifjakat elsősorban arra szerette volna ösztönözni, hogy a filozófiai tagozatot végezzék el, amely a világi pályához elegendő. A bölcsészeti kar három évfolyamos volt. A Ratio Studiorum előírásának megfelelően az első évben logikával, a másodikban fizikával és matematikával, a harmadik esztendőben etikával és metafizikával foglalkoztak. Az egyetemi kiváltságok rendelkeztek a tudományos fokozatok odaítélésének ügyében is, a tanulók másodikévben a baccalaureatusi, a harmadévben magiszteri fokozatot nyerhették el.⁵⁶

Nagyszombatban nem alakult új bibliotéka, hanem a vágsellyei könyvtár kötetei kerültek ide rövid bécsi tartózkodás után. A 16. század második felé-

---

⁵⁴ SÓRÓS 1901. 806–809. – ADATTÁR 34. 332. számú iratban Claudio Acquaviva rendfőnök Alphonso Carrillo tartományfőnöknek írta, hogy megfontolandó a nagyszombati kollégium alapítása a vágsellyei helyett (Prága, 1605. november 26). 336-os iratban Acquaviva szintén erről ír Dobokay Sándor vágsellyei rektornak (Róma, 1605. december 3). – Fenti gondolatmenetet erősíti meg egy okirat, amelyben a széplaki apátság jövedelmeit a nagyszombati klerikusok javára rendeli illetve egy másikban Sellyében lakó néhány nemes házat és földjét a nagyszombati jezsuitáknak adták. Kruppa Tamás szíves közlése. Jelzete: E 150 Acta Eccl. Reg. Fasc. 68. No. 25. (1590.) illetve E 152 Acta Jes. Reg. Coll. Tyrn. Fasc. 25. Nr. 67. (1598).

⁵⁵ VELICS II. 1912. 10–11. "Collegium Tyrnaviense anno 1622. (...) Apud Illustrissimum Archiepiscopum [Pázmány Péter]: P. Jacobus Némethi, quo utitur in ordinanda bibliotheca et imprimendis libris."

⁵⁶ MÉSZÁROS 1981/2. 304–307. – SINKOVICS 1985. 37–57.

nek humanista képzettségű főpapjaként Forgách könyvtárának a sorsa hasonlóképpen izgalmas kérdéseket vet fel, mint a már tárgyalt Telegdié. Az ő könyvjegyzéke sem alkalmas arra, hogy minden kétséget kizáróan eldöntsük: mely könyvek kerülhettek be a nagyszombati jezsuita kollégium könyvtárába. Az ismert egy Leunclavius-kötet kivételével több kérdéses könyvben nem találtunk tulajdonosi bejegyzést.⁵⁷ A nagyszombati könyvtár fejlesztéséről Pázmány Péter maga is gondoskodott. Könyvtárát a pozsonyi jezsuita kollégiumra hagyta, valószínűleg kötetei, possessor-bejegyzés nélkül beolvadtak az iskola bibliotékájába.⁵⁸ Az előző korszakok (az első nagyszombati és vágsellyei alig fél évtized, a turóci alig több mint egy évtized) után végre huzamosabb ideig – húsz évig – fejlődhetett az állomány az egyetem megalapításáig. A tematikai változás mellett a legszembetűnőbb folyamat, hogy még az előző időszak viszonylag gyors beszerzéseihez (néha csak három-négy év) képest is meggyorsult a könyvtár gyarapítása. A szerzők és a téma szerint ismét csoportosíthatunk. A nagyszombati kollégium első szakaszában (1615–1632) a jezsuita szerzők válnak dominánssá. Az iskola egy-két éves késéssel szerezte be a – valamennyi európai jezsuita könyvtárban megtalálható – legfontosabb műveket: Juan Maldonado (1534–1583) spanyol teológus a négy prófétához (Jeremiás, Báruch, Ezéchiél, Dániel) írott kommentárját, Léonard Leys (1554–1623) németalföldi teológus az Antikrisztusról szóló értekezése, André Schott (1552–1629) németalföldi retorika tanár Francesco Borgia-életrajzát a harmadik rendfőnökről, Héribert Rosweyde németalföldi egyháztörténész jogi munkáját (*Lex Talionis*), Pedro Ribadeneyra (1527–1611) spanyol tanár Diego Laínez-életrajzát a második rendfőnökről, a francia Ciceronak nevezett Louis Richeome (1544–1625) művét a hugenottákról Marcellin Bompar latin fordításában, Adam Tanner (1571–1632) német teológus Aegidius Hunnius evangélikus teológus elleni vitairatát a regensburgi kollokviumon (1601).⁵⁹ A másik, kisebb csoportot a magyar szerzők művei jelentik: Pázmány Péter *Keresztény felelet* illetve *Az igazságnak győzedelme* munkája, Janus Pannonius versei Zsámboki János híres kiadásában, s végül Balásfy Tamás (1580–1625) pécsi püspök *Csepregi iskola* című katolikus vitairata. A középkori szerzők munkáihoz a jezsuita rend – talán nem véletlenül – régi, 15. század végi vagy 16. század eleji kiadásokban, jutott hozzá, mint például Petrus Lombardus szentenciái (Nürnberg, 1500), Nicolaus de Lyra kommentáiraival ékesített *Biblia* négy kötetben (Nürnberg, 1487), Szent Jeromos

⁵⁷ Forgách könyvjegyzéke I. ADATTÁR 13/1. 96–101. – MADAS-MONOK 1988. 153.

⁵⁸ BITSKEY-KOVÁCS 1975. 25–37. – MADAS-MONOK 1998. 154.

⁵⁹ SOMMERVOGEL: Maldonado V. 403–412. coll. – Lessius IV. 1726–1751. coll. – Schott VII. 865–904. coll. – Rosweyde VII. 190–207. coll. – Ribadeneyra VI. 1724–17568. coll. – Richeome VI. 1815–1831. coll. – Tanner VII. 1843–1855. coll. – DÖMMERTH III.

episztolái (Lyon, 1518), Alcuin homiliái (Lyon, 1520), Petrus Comestor világtörténete (Strassburg, 1503). Ezek a régi kiadások – egy kivétellel – a jezsuita beszerzés előtti évtizedekből több tulajdonosi bejegyzést is tartalmaznak.⁶⁰ Az antik auktorokat ebben az időszakban egy-egy Juvenalis, Vergilius, Cicero, Quintilianus, Aulus Gellius, spanyol nyelvű Ovidius, és egy szép kiadású Aristoteles képviseli Franciscus Vatablus, kiváló francia humanista interpretálásában. Érdeemes még megemlíteni az Újvilág és egyéb távoli országok leírásának viszonylag korai, bázeli kiadását (1532). Simon Grynaeus német filológus gondozásában jelent meg, aki Melanchthon barátjaként például a budai iskolában is tanított rövid ideig. Bázelen a görög nyelv tanára lett, s részt vett az első helvét hitvallás szerkesztésében is. A válogatott szöveggyűjteményben – többek között – érdekességeket olvashatunk Etiópiáról, Perzsiáról, Indiáról, a Szentföldről, a tatárok országáról, és az oroszokról. A szerzők között megtalálhatjuk Amerigo Vespuccit, Marco Polot és Paulus Joviust.⁶¹

Az egyetem alapítása előtt három évvel elkészítette Némethi Jakab a jezsuita kollégium ma is meglévő katalógusát. Mivel a most is megtalálható 1632-es beszerzések között gyakran lelünk 15–16. századi nyomtatványokat, feltételezhető, hogy inkább könyvtárrendezéssel egybekötött katalogizálás történt, s nem a friss beszerzéseket jegyezte be Némethi. Lehet, hogy valamilyen nagyobb hagyatékból kerültek a kötetek a jezsuiták tulajdonába, ám nem kizárt, hogy az arra az évszázadra is jellemző rendetlenség következtében volt kénytelen a könyvtáros katalogizálni illetve, újrakatalogizálni az állományt. Elég utalni arra a megállapításra, amit alig hat évtizeddel később Szentiványi Márton tett, amikor bírálva az előző katalógus hiányosságait, említést tett azokról a könyvekről, amelyeket nem katalogizáltak, illetve azokról a kötetekről, amiket katalogizáltak ugyan, de időközben elvesztek. S akkor még nem számoltunk azokkal a kötetekkel, amelyek katalogizálás nélkül tűntek el ezekben az évtizedekben, valószínűleg örökre. Majdnem egy évszázaddal később az 1773-as inventárium összeírói megjegyezték, hogy a rendetlenség miatt az Egyetemi Könyvtárban majdnem 2000 kötet feküdt a földön.⁶²

Némethi által katalogizált régi kiadások között az ősnymtatványok domináltak: több *Biblia*-kiadást, Szent Ágoston, Petrus Tartaretus, Baptista de Salis, Jacobus Wimpheling és IX. Gergely pápa *Decretálisa*. Az antik szerzők közül, talán nem meglepő módon, a 16. század közepén megjelent kritikai apparátussal ellátott munkákat szerezték be. Ilyen volt Aristoteles műve Angelus

⁶⁰ VÉRTESY 1964. 109–111.

⁶¹ Ant. Tyrn. 1615/5.

⁶² ADATTÁR 17/2. 153. "*Quae omnia fieri opus erat, ad corrigendum disordinem veteris catalogi, in quo universim, libri, non debito ordine hactenus inscripti sunt, quamplurimi non inscripti. Nec pauciores ex inscriptis deperditi aut alienati.*" – HAIMAN–MUSZKA–BORSA 1997. 65.

Politianus olasz humanista értelmezésében, Claudius Galenus összes munkája, Aesopus meséi olaszul, Cicero beszédei, Porphyrius Aristoteles-kommentárja. A későbbi nyomtatványok között találjuk Johannes Kepler híres "*Astronomia nova*" című munkáját és Justus Lipsius összes művét egy kötetben.⁶³ Hosszú utat járt be az a asztrológiai nyomtatványokat tartalmazó kolligátum, amely valamikor Johannes Dantiscus lengyel humanistáé volt. A könyv a warmiai püspök halála után néhány évtizeddel Báthory András könyvtárába került, s valószínűleg elvitte magával végzetes erdélyi útjára is, amikor készült átvenni a trónt Báthory Zsigmondtól. A kötetben megtalálható Háportoni Forró Pál történetíró egy alkalmi költeménye is, aki viszont Báthory András költségén tanult a braunsbergi jezsuita szemináriumban. Több költeményét pártfogójának ajánlotta. Nem kizárt, hogy Nagyszombatba, ahol testvére Forró György is lakott, éppen az ő révén került a jezsuita kollégium könyvtárába még 1632 előtt. A valamikor hét tagból álló könyvet megcsonkították, ma már csak négy mű található benne. A csonkítás Némethi katalogizálása után történhetett, mert a katalógusba még mind a hét művet leírta részletesen. Így sikerült rekonstruálni a kötetet.⁶⁴

Ismert, hogy a könyvtár már az egyetem alapításától, s azóta folyamatosan napjainkig helyhiánnyal küszködött. Az 1688-ban elinduló nagyszabású építkezésekkel függött össze a Szentiványi Márton és Sennyey László rektor könyvtárrendezése.⁶⁵ A könyvtár szervesen illeszkedett az 1635-ben alapított felsőoktatási intézmény teljes szerkezetében, csakúgy, mint az egyes karok, az 1669-ben létrehozott jogi-, illetve a száz évvel később alapított orvosi kar, a nemesi kollégiumok, a csillagvizsgáló és az egyetemi oktatást is kiszolgáló nyomda.⁶⁶ 1761-ben szentelték fel ünnepélyes keretek között az újabb könyvtárhelyiséget, ahonnan a bibliotékát a rend feloszlatása után négy évvel, 1777-ben Budára költöztették. A jezsuita rend hatékony könyvtárpolitikájának köszönhetően a 18. század végére több mint 15 ezer kötetre növekedett az állomány. A könyvtárral szorosan együttműködő nyomda saját kiadványaiból mindig biztosított példányt az alacsony fejlesztési költségek ellensúlyozására. A gyarapítás céltudatosságát érdemes kiemelni, hiszen az alapvető munkákat több kiadásban szerezték be, s törekedtek arra, hogy a sorozatok (*Acta Sanctorum*) és a több kötetes munkák is hiánytalanul kerüljenek fel a raktár polcaira. Az eddigi elemzések azt mutatják, hogy a rend általános irányvonala mellett az egyes tudományos irányzatok (newtoni fizika), illetve a nevezetes

⁶³ Kepler könyve: Ant. Tyrn. 1632/17. – Lipsius könyve: Ant. Tyrn. 1632/22.

⁶⁴ A kötet rekonstrukcióját lásd FARKAS 1995. jelzete: Ant. Tyrn. 1632/70.

⁶⁵ PAJKOSSYRNÉ 1968. 63–64. – HAIMAN–MUSZKA–BORSA 1997 21.

⁶⁶ HERMANN–ARTNER 1938. 19–54. – SZENTPÉTERY 1935. 11–22. – ECKHART 1936.3–28. – GYÓRY 1936.3–32. – ZSOLDOS 1990. V–XXVIII.

tanárok (Pray György) hatása mellett Mária Terézia által szorgalmazott oktatási reform (1753) hatása is kimutatható.⁶⁷

A jezsuita rend 1773-as feloszlatása után az egyetem és vele együtt a könyvtár állami intézménnyé vált. A Magyar Királyi Egyetem új székhelyeként a központi fekvésű és történelmi múltú Buda látszott a legalkalmasabbnak. A költözéssel párhuzamosan egy másik – nem kevésbé bonyolult – gonddal néztek szembe: a feloszlatott rendházak könyvanyagát vették leltárba, s a nagyszombati anyaggal együtt az új helyére szállították. Nem sokáig maradt a budai várban a könyvtár, 1784-ben Pestre, a Barátok terén álló ferences zárda mellé költözött a rendfeloszlatások során keletkezett óriási könyvmennyiséggel. A 18. század végére becslések szerint 22 ezer kötetes lehetett ez az állomány, amelynek a nagy része a föloszlatott pálos, kamalduli, trinitárius, ferences, szervita, premontrei, domonkos, ciszter, kapucinus és egyéb rendi gyűjteményből került könyvtárunk raktáráiba. Az állomány gyarapítására a szűkös anyagi helyzet miatt az 1780-ban megkapott kötelempéldány-szolgáltatás biztosított elvileg lehetőséget, amelyet visszavettségű módon még az Egyetemi Nyomda sem tartott be. A 18–19. század beszerzéseinek az 1790-es általános cenzúra-rendelet szabott gátat, amely az időszzerű politikai helyzetnek megfelelően hol szigorodott, hol enyhült.⁶⁸

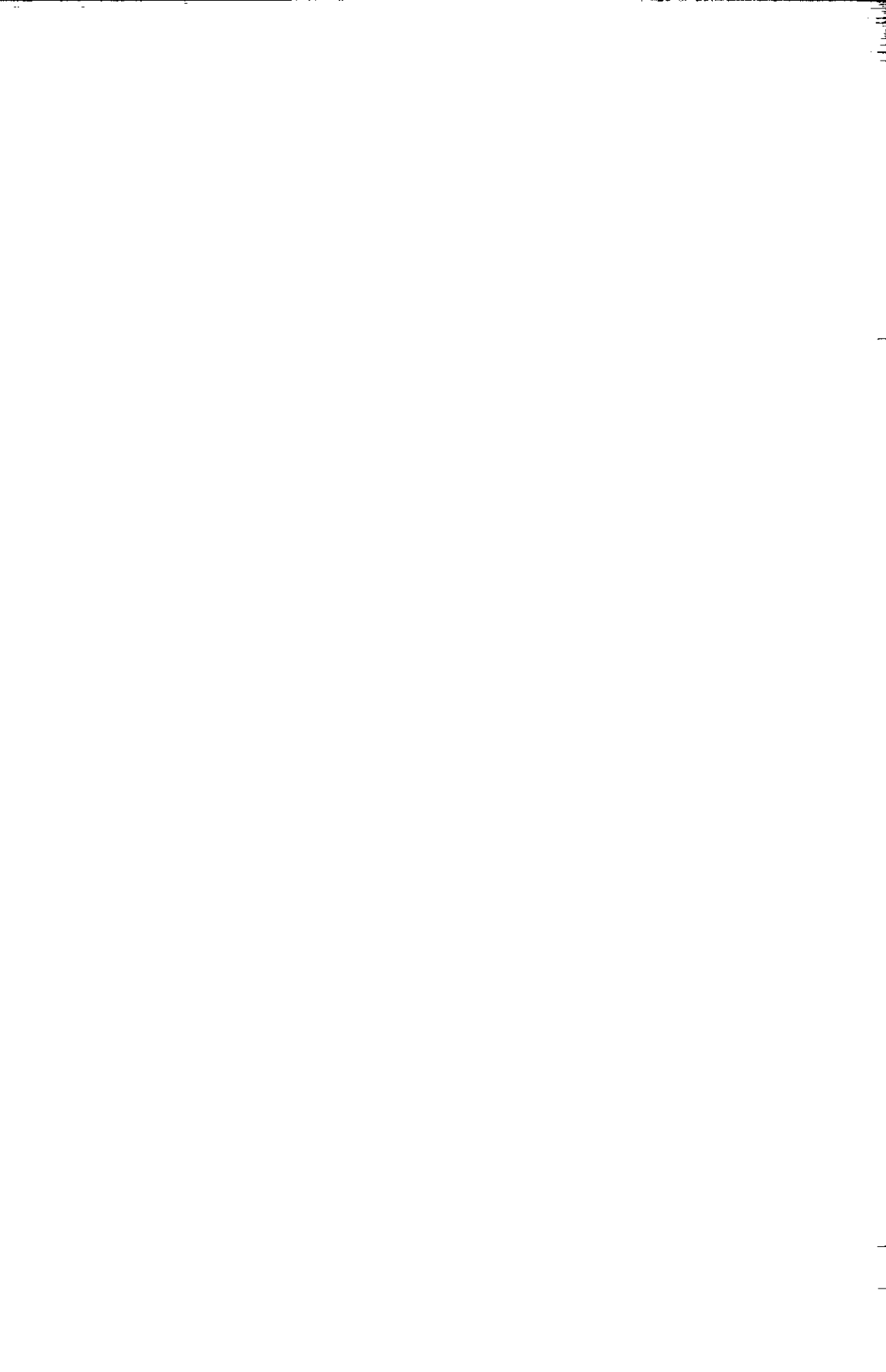
Lezárult az őszállomány feltárásának harmadik szakasza. Történetének két alapvető forrása, az 1632-es és az 1690-es könyvtári katalógus megjelenet nyomtatásban. Elkészült a gyűjteményt reprezentáló multimédiás on-line adatbázis, amely a könyvészeti leírások mellett és az egyedi jellegzetességek feltárásán túl, bemutatja az egyes könyvek címlapjait is. Az elkövetkezendő évben az újonnan létrehozott Régi Nyomtatványok Osztályának munkatársai összeszedik majd a különböző állományegységekből az osztály gyűjtőkörébe tartozó 16–17. századi nyomtatványokat, s remélhetőleg a tervszerű raktármozgatásból, illetve a kiadott katalógusok segítségével továbbgyarapíthatjuk a magyar művelődéstörténet egyik legbecselesebb gyűjteményét. Távlabbi tervek között szerepel, hogy a fővárosi és hazai könyvtárak állományából ismert és még megbúvó antiquissimák feltárása mellett a már feltérképezett nagyszombati, vágsellyei, pozsonyi, turócszentmártoni és kolozsvári bibliotékák állományát is átnézzük.⁶⁹

---

⁶⁷ IVÁNYI-GÁRDONYI 1927. 39–94. – CSAPODI 1944. 59–68. – SZALATNAI 1959. – KÁFER 1977. 25–95. – TÓTH-VÉRTESEY 1982. 25–39. – SINKOVICS 1985. 41–48. – DÜMMERTH 1989. 7–26.

⁶⁸ TÓTH-VÉRTESEY 1982. 41–131. – SINKOVICS 1985. 59–128.

⁶⁹ A kutatásról következő előadások hangzottak el: *Egy lehetséges adatbázis az Egyetemi Könyvtár legrégebbi állományában*. 1995. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár. – *A vágsellyei jezsuita kollégium könyvtára*. 1998. Vágsellye. – *Virtuális Régi Könyvtár és az Egyetemi Könyvtár régi állományának feltárása*. 2000. Gödöllő, Szent István Egyetem. – *A budapesti Egyetemi Könyvtár régi állományának feltárása*. 2000. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár. – Az alábbi tanulmányok jelentek meg nyomtatásban: FARKAS 1995. – FARKAS 1997. – A kéziratok katalógusok megjelentek a könyvtár rövid előtörténetével: ADATTÁR 17/2.

Der Urbestand der Universitätsbibliothek

Als Folge der Niederlage bei Mohács wurde auch das im Mittelalter schon gefestigte kulturelle Institutionssystem in Ungarn völlig zerstört. Der Königshof in Buda (Ofen), das wichtigste Organisationszentrum im Lande, wurde ebenfalls vernichtet. Seine Rolle auf dem Gebiet der grundlegend wichtigen Bildungsorganisation übernahmen die Fürsten von Siebenbürgen (Erdély, Ardeal, Transylvania) sowie die Hochadeligen aus Ungarn. Parallel damit ist auch die Hierarchie der katholischen Kirche zerfallen. Dies ist einerseits mit dem Ableben wichtiger Persönlichkeiten der Kirche, andererseits mit der Offensive der Reformation und der Zergliederung des Landes im Jahre 1541 zu erklären. Das mittlere Drittel des Landes geriet unter die Türkenherrschaft, in Siebenbürgen wurden aber die Güter des Bistums säkularisiert. Die Städte in Ungarn sind im Laufe von einigen Jahrzehnten protestantisch geworden, die sich dort betätigten Ordensbrüder mussten sowohl aus diesen Städten als auch vor die Osmanen und aus Siebenbürgen flüchten. Die katholische Kirche hat also ihre Institutionen bis zur zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts nach Ungarn verlegt oder hier reorganisiert. Die königlichen Freistädte, die auch geographisch günstige Lage hatten, haben viel an Bedeutung gewonnen: Die Bedeutung der Städte Pozsony (Pressburg, Posonium, Bratislava, SK.) und Nagyszombat (Nagyszombat, Tirnavia, Trnava, SK.) nahm immer zu.

1543 wurde das Erzbistum und das Domkapitel von Esztergom (Gran, Strigonium) nach Nagyszombat verlegt, in eine Stadt also, die in dem Fernhandel wichtige Position besaß. Neben dem Handel und der Kirchenorganisation hat die Stadt wichtige Rolle auch im Unterricht gespielt. Einer der ersten Entschlüsse des Erzbischofs von Esztergom Miklós Oláh wurde auf das Abkommen mit dem Domkapitel und dem Stadtmagistrat 1554 gezielt. Nach diesem Interesse gründete er hier eine Kapitel- und Stadtschule. Laut diesmal dargelegter Schulpläne folgen nach der Aneignung der Grammatik, die auch die Prosodie, Orthographie, Etymologie sowie die Syntax enthielt, die Erläuterungen der Autoren, d.h. die Interpretationen der Werke von Vergil, Horaz, Ovid, Terenz, Cicero, Quintilian, Titus Livius, Sallustius und Caesar. Nach der Verlegung der Schule des Domkapitels wurden hier 1561 das Jesuitenkollegium und 1562 das erzbischöfliche Vikariatshaus gegründet, bis zu der zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts ist also die Stadt tatsächlich ein wirkliches Zentrum der katholischen Erneuerung geworden. Der Erzbischof

Oláh hatte vor, auch den Unterricht zu reformieren. Deswegen versuchte er 1558, die städtische Schule unter Kontrolle der Kirche zu stellen. Die Kontrolle darüber übte der Erzbischof selbst. In dieser Position versuchte er, eine neue, auch in den Glaubensstreiten positiv wirkende Generation der katholischen Priester zu entwickeln. In den Studienplan wurden neben der griechischen und lateinischen Grammatik und den Biographien der klassischen Autoren auch die Logik und Rhetorik aufgenommen. In der dritten Phase seiner Reformbestrebungen hatte der Erzbischof vor, die Schule in Nagyszombat zu einer Universität entwickeln zu lassen. Über seinen festen Entschluss spricht auch die Tatsache, dass er den weitberühmten Nicasius Ellebodus für diesen Plan gewann.

Die Wege und Möglichkeiten der katholischen Erneuerung hat der Jesuitenorden in Trient wesentlich beeinflusst. Schon früh hatte die Gesellschaft Interesse für die Städte Wien und Prag (Praha). Die in diesen geographisch und wirtschaftlich günstig gelegenen Städten gegründeten Schulen dienten als Vorlagen für die weiteren ungarischen Stiftungen. In den ersten Jahren wurde nicht allein ein Ordenshaus samt Kollegium in Nagyszombat gegründet, sondern wahrscheinlich sind auch die Grundlagen der Universitätsbibliothek schon geschaffen worden. Als ein direkter Beweis dafür kann der Brief des Rektors des Jesuitenkollegiums in Wien Juan de Vitoria an Miklós Oláh betrachtet werden, in dem er die wichtigsten Voraussetzungen einer Schulgründung auflistet. Der Inhalt dieser Instruktion kann in drei Punkten dargelegt werden. Diese waren immer strategische Anhaltspunkte für den Jesuitenorden bei den Niederlassungen. Erstens braucht man nach der Meinung Vitorias wenigstens 13 Ordensbrüder für eine Niederlassung, zweitens bedürfen sie einer eigenen Kirche (nach den früheren Erfahrungen stellte es sich nämlich heraus, dass sie in einer fremden Kirche die Messe nicht ordentlich zelebrieren können). Sie brauchen weiter ein Haus in günstiger Lage, es war im Falle einer Großstadt für besonders wichtig gehalten. Aus dem Haushalt darf man die Bücher auch nicht weglassen, die Kosten werden nämlich dadurch wesentlich gemildert, wenn auch eine Bibliothek zu der seelsorgerischen Arbeit zur Verfügung steht. Drittens war die Art und Weise und damit überhaupt die Möglichkeit einer Gründung behandelt. Der Erzbischof von Esztergom zog zwei mögliche Orte in Betracht, nämlich Nagyszombat und Znióváralfa (Kloster, Kláštor pod Zniovom, SK.), schloß aber gleichzeitig nicht aus, dass auch in den beiden Orten Niederlassungen gestiftet werden. Im Abschluss des Briefes wurde Miklós Oláh darum geboten, Rom mitzuteilen, wohin er und wie viele Ordensbrüder brauche, mit welchem Einkommen sie rechnen können und welche Vorschriften sie hier befolgen müssen. Diese Quelle zeigt auch eine bescheidene Sammlung an. Der Wiener Rektor erwähnte unter anderen, dass den Katechismus von Petrus Canisius derjenige

humanistische Rechtsgelehrte aus Siena, namens Petrus Illicinus unterrichtete, der ab 1551 als Professor in Nagyszombat tätig war. Laut Vitoria unterrichtete er inzwischen auch andere Fächer, so ist es gar nicht auszuschließen, dass dem Griechischprofessor der Universitäten von Krakau und Wien, dem Verfasser von Platon- und Aristoteleskommentaren eine reiche Bibliothek auch in Nagyszombat zur Verfügung stand. Die große Bibliothek von Ellebodus geriet später an den Bischof von Nyitra (Nitra, SK.) Zakariás Mossóczi.

Das Hauptziel des Unterrichtswesens der Jesuiten lag in der Errichtung eines einheitlichen internationalen Schulsystems. Das Wesen dieses Vorhabens ist folgendermaßen zu summieren: Die Jesuiten waren bestrebt, solch einen zentrierten Studienplan, solches Klassensystem und solche Unterrichtsmethode auszuarbeiten, die in allen Jesuitenschulen ohne politische Grenzen verwendbar werden können. Ihre Experten verfassten 1586 den Entwurf des pädagogischen Plans. Es wurde nach Versuchen und Proben eines Jahrzehntes 1599 in Kraft gesetzt und mit dem Titel veröffentlicht: *Ratio atque institutio studiorum Societatis Jesu*. Hier merkt man gleich zwei bedeutsame Neuerungen in der Umstrukturierung des Schulwesens: Einerseits wurde hier die Lage des philosophischen Studiums zwischen den Gymnasial- und Theologiestudien genau definiert und damit seine Kompetenz bereichert. Andererseits wurde zwischen dem Gymnasium und der Akademie, an der auch Theologie und Philosophie unterrichtet wurde, eine feste Grenze gezogen. Dieser Unterrichtsplan lässt uns auch über den geschätzten Bestand der ersten Bibliothek unterrichten: Neben den schon erwähnten klassischen Autoren wurde in der 4. und 5. Klasse die Einführung in die Rhetorik aus dem Handbuch von Cyprianus Suarez, die Poetik aus der Poetik von Aristoteles unterrichtet. Die drei Jahre des philosophischen Lehrganges bedeuteten eigentlich die Auslegung der betreffenden Werke des Philosophen (Aristoteles): Logik, Physik und Metaphysik. Wir haben auch Kenntnisse darüber, dass sie bestrebt waren, die alten Schulbücher, wie z.B. die übrigens sehr beliebte lateinische Grammatik des Joannes Despauterius, durch ein anderes zu ersetzen. István Szántó, der zwar wirklich kurze Zeit in dem Kollegium von Nagyszombat verbrachte, schrieb ein kurzes lateinisches Sprachbuch. Heute ist es schon uns leider unbekannt, ob es einmal überhaupt veröffentlicht wurde oder nicht. In den Klassen für die Poesie wurde das Werk *Epistolae ad familiares* von Cicero sehr häufig verwendet. Antonio Guise unterrichtete z.B. 1561 die Rhetorik anhand der pseudo-ciceronianischen Werkes *Rhetorica ad Herennium*.

Nach gewisser Verzögerung und Verhandlung konnte Miklós Oláh zwei Jahre später, im Mai 1561 das für den Orden schon vorgesehene Haus kaufen. Vermutlich besorgte er auch Bücher, er war nämlich dessen bewusst, dass neben der Möblierung des Hauses und den Reisekosten der neuen Ordensmitglieder die Bücher noch bedeutende Kosten brauchen. Mit Fuggers Hilfe

wurde das zweistöckige Gebäude 1564 fertiggestellt. Die finanziellen Verpflichtungen wurden durch die Benediktinerabtei von Széplak sowie die Prämonstratenserpropsei von Bény zur Verfügung gestellt. Die Bibliothek dieser Frühperiode – laut Forschungen – kann für sehr bescheiden gehalten werden. Nach dem damaligen Rektor in Nagyszombat Johann Seydel gäbe es keine anspruchsvolle Bibliothek in der Stadt. Dieser Mangel erschwerte nicht allein die wissenschaftliche Arbeit, sondern überhaupt das Aneignen tieferer Kenntnisse. Bei den Kanonikern suchten die Jesuiten vergebens nach Bücher für den Unterricht, sie hatten selbst wenig Interesse für ihre Bücher. Die Büchersammlung des humanistisch gesinnten Erzbischofs war demgegenüber eben ihres Sammelkreises wegen für den Unterricht nicht benutzbar. Die Ordensbrüder waren aus Geldmangel nicht in der Lage, sich Bücher zu kaufen. Die Gestaltung der Bücherei blieb deswegen nicht geplant. Die Bücher von Miklós Oláh wurden nie in dem Unterricht des Jesuitenkollegiums verwendet. Aus dieser Bücherei steht bloß ein einziger Band in dem Bestand der Universitätsbibliothek. In dem Testament des Erzbischofs aus dem Jahre 1562 wurden natürlich auch die Bücher des Hauses in Nagyszombat erwähnt: Einen Teil seiner Bücherei vermachte er den armen Studenten. In der Raritätensammlung der Universitätsbibliothek wird ein Wiegendruck aufbewahrt, in dem neben der Possessoreintragung von Oláh auch der Vermerk von Ferenc Szentiványi aus dem Jahre 1620 zu lesen ist. Es ist vielleicht genügend begründet zu behaupten, dass dieser Band schon vor 1635 im Besitz der Jesuiten war. Wir erhielten nämlich Kenntnisse darüber, dass die übrigen Bände von Szentiványi aus dem Jahre 1620 noch vor 1635 in das Ordenshaus der Jesuiten gelangten. Außerdem gab es auch solche Bände, die diesmal nicht katalogisiert wurden und trotzdem zu dem Altbestand gehörten. Diese Vermutung kann aber durch Possessoreintragungen nicht mehr bestätigt werden.

Zusammengefasst kann festgestellt werden, dass den Urbestand der ersten Bücherei mit großer Wahrscheinlichkeit die heute noch vorhandenen Wiegendrucke und die Anfang des 16. Jahrhunderts gedruckten Antiqua-Bücher bildeten. Es wäre interessant, auch die Haltung der Jesuiten gegenüber der ketzerischen Bücher zu untersuchen. Wir kennen Beispiele dafür, dass die Bürger der Stadt die Werke Luthers und anderer Protestanten dem Rektor Seydel mit der Absicht übergaben, sie öffentlich verbrennen zu lassen. In der Schule des Erzbistums wurde aber bis 1561 die Grammatik von Melanchthon unterrichtet. In diesem Jahr machte der Rektor den Erzbischof auf diese Unregelmäßigkeit aufmerksam. Die Bücherei auf der Fugger-Burg Vöröskő (Cervený kamen, SK.) wurde aus dieser Hinsicht durchgesucht. Diesmal waren aber nur die ketzerischen Bücher aus der Bücherei genommen, der Bestand in Nagyszombat wurde keineswegs vermehrt. Der sich langsam entwickelnde Unterricht in Nagyszombat wurde durch eine Katastrophe ver-

nichtet: die Stadt samt Kollegium wurde im April 1567 völlig verbrannt. Im Keller der Gebäude des Kollegiums sind die dorthin geflüchteten Bücher angeblich noch gehütet geblieben. Das Kollegium in Nagyszombat konnte die Liquidation nicht vermeiden. Das Haus wurde dem Erzbischof zurückgegeben, einen Teil der Einrichtung bekamen die Armen des Ortes. Einige Devotionalien und Bücher nahmen sie nach Wien mit

Die Fürsten von Siebenbürgen übten immer bestimmenden Einfluss auf die Bildungspolitik des Landes aus. János Zsigmond (Johannes Sigismundus) versuchte mit der ersten Universitätsgründung. Er war so erzogen, dass er besondere Aufmerksamkeit dem Schulwesen widmete. Er hatte die Absicht, eine Hochschule samt einer reichen Bibliothek in Gyulafehérvár (Alba Iulia, RO.) zu gründen. Er versuchte auch den europaweit bekannten Wissenschaftler, Petrus Ramus für seinen Plan zu gewinnen. Dieses großformatige Vorhaben wurde durch seinen frühen Tod sowie durch die Ermordung des Petrus Ramus plötzlich angehalten. Sein Nachfolger war István Báthory, der schon während seiner Studienjahre in Padua die Bedeutung des Jesuitenordens in dem wirksamen Unterrichtswesen sowie in der katholischen Glaubensverteidigung erkannte. Als Fürst und als polnischer König hatte er aber vor, gegen die Orthodoxie im Osten, gegen die protestantische Glaubenserneuerung sowie gegen das moslemische Bekenntnis zu kämpfen.

Bei der Niederlassung des Ordens in dem Karpatenbecken half also der Fürst von Siebenbürgen sehr viel. Unter seinem Patronat wurde nämlich 1579 das Ordenshaus in Kolozsvár (Klausenburg, Claudiopolis, Cluj-Napoca, RO.) gegründet. Selbstverständlich stellte sich die Möglichkeit heraus, dass der Plan der katholischen Mission mit dem Schulwesen von Siebenbürgen verbunden werden sollte. Die finanzielle Lage, die Einrichtung einer Bücherei des geplanten Kollegiums, die Sanierung der nötigen Gebäuden sowie die Einrichtung der für den Unterricht nötigen finanziellen Basis wurde gleich unter den ersten Aufgaben geregelt. Der Fürst hat in dem Studienplan vorschreiben lassen, dass in der Schule außer Grammatik und Rhetorik auch Philosophie und Theologie unterrichtet werde sollte. Damit hatte er vor, nötige Grundlagen für die später errichtende Universität zu schaffen. In seinem zweiten Freibrief stellte er das Endziel klar fest: Er hätte die Absicht, die Schule zu einer Akademie zu entwickeln und damit auch das Recht zum Verleihen von akademischen Graden zu erlangen. Auf Anregungen von Báthory und des Jesuitenpaters Antonio Possevino kamen Jesuiten aus Vilnius, Rom und Eger (Erlau) nach Kolozsmonostor (Munestur, RO., Vorort von Kolozsvár), um ihre Schule in dem verlassenen Benediktinerkloster zu eröffnen. Die Gesellschaft zog sich 1580 in das ehemalige Frauenkloster in der Farkasutca in Kolozsvár ein. Das eben dort gelegene Franziskanerkloster wurde den Ordensbrüdern zur Verfügung gestellt. Die äußerst großzügigen Donationen

erreichten das Ziel: Anfangs studierten 50, nach einigen Jahren schon 350 Studenten in der Schule. Entsprechend der Wichtigkeit der Bekehrung wurden die am meisten gebildeten mit dieser Arbeit beauftragt.

Im Gegensatz zu den Bibliotheken in Nagyszombat und Turóc wurden das Kollegium und die Bibliothek in Kolozsvár auf der gleichen Zeit gegründet. Dementsprechend verpflichtete sich Báthory, die nötigen Bücher zu besorgen. Er beauftragte die an der Vorbereitung schon beteiligten Ordensbrüder damit, dass sie die wichtigen Bücher auf seine Kosten erkaufen sollten. Aus der Doppelfunktion des Kollegiums ergab sich die Tatsache, dass die Mehrzahl der in Krakau gekauften Bücher nicht dem Unterricht, sondern der Apologetik und der Mission dienten. Der in Siebenbürgen gelangte polnische Provinzial klagte in seiner an die Woiwode von Siebenbürgen Kristóf Báthory gerichteten Vorlegung in erster Linie über den Mangel an Büchern und darüber, dass aus Mangel an Büchern von gewissen Autoren auch den Unterricht dieser Autoren unmöglich macht. Nicht diejenigen Autoren fehlten also, deren Kenntnis und Aufarbeitung in dem Studienplan vorgeschrieben wurde, sondern überhaupt auch die für die Professoren wichtigen Bücher. Die Briefe, die an den Fürsten von Siebenbürgen sowie an den Ordensgeneral gerichtet wurden, zeugen davon, dass die Jesuiten alle ihrer in- und ausländischen Beziehungen für den Unterricht und für die anspruchsvolle Erfüllung der Glaubensdiskussionen mobilisierten. Aus Anlass seines Besuches im Jahre 1583 brachte Possevino auch Bücher mit. Auf dieser Weise begann die planmäßige Erwerbstätigkeit und wurde die anfangs bescheidene Bibliothek zu einer reichen Büchersammlung erweitert.

Der aus Rom gekommene Jesuit István Szántó spielte schon in den ersten Jahren besonders wichtige Rolle. Er gestaltete die Büchererwerbung nach seinem persönlichen literarischen Interesse, handle es sich um die Aufstellung eines aus Krakau erhaltenen Buchbestandes oder um die Vermehrung der Bibliotheca Vaticana aus siebenbürgischen Beständen. Der immer zunehmende Bestand der Bibliothek war ähnlich denen der Bibliotheken in Nagyszombat und Turóc, ihren Urbestand bildeten vermutlich die im Mittelalter gestifteten Bibliotheken in Gyulafehérvár und Nagyvárad (Großwardein, Varadinum, Oradea, RO.). Laut Quellen lässt es sich vermuten, dass die Bücher der etwa aus 200 Bände bestehende Bibliothek scholastische Theologie und veraltetes Kanonrecht enthielt, die sg. humanistischen Bücher waren vermutlich sehr alt. Aus dieser Tatsache ist darauf zu schließen, dass eben diejenigen Bücher aus der damaligen Bibliothek fehlten, die später in dem zeitgemäßen Unterricht wichtige Rolle spielten, nämlich die neueren Ausgaben der griechischen und lateinischen Autoren, die Novitäten der naturwissenschaftlichen, mathematischen, geographischen und der zeitgenössischen historischen Werke. Dank der ausgezeichneten und zentralisierten Bildungspolitik erwarben sie einen für

sie wichtigen Teil der in Europa veröffentlichten Werke nur mit ein- oder zweijähriger Verspätung. Die Erwerbungen wurden durch Krakau organisiert, das Kollegium in Siebenbürgen gehörte nämlich der polnischen Provinz an und auch die geographische Lage bestätigte die Absicht, die Bücher aus Krakau zu erwerben. Die Ordenshäuser in Krakau und Kolozsvár zogen also auf dieser Weise enge Beziehungen miteinander. Die Bibliothek wurde durch die beträchtliche Summe aus der päpstlichen Schatzkammer sowie durch die großzügige Förderung von István und Kristóf Báthory wesentlich vermehrt. Ab dem Wintersemester 1585/1586 wurde nebst den humaniora auch Theologie und Philosophie unterrichtet. So ist es möglich geworden, auch die Bibliothek der Universität weiter zu vermehren.

Nach den Anfangsergebnissen zwangen 1588 die protestantischen Stände den Fürsten Zsigmond Báthory auf die Vertreibung der Jesuiten aus dem Lande. Mit dem Tode des Fürsten István Báthory verloren die Jesuiten ihren mächtigsten Gönner, es war nur die Frage der Zeit, wann die protestantischen Stände Siebenbürgens die Jesuiten aus dem Fürstentum vertreiben können. Die günstige Möglichkeit ergab sich 1588 auf dem Landtag von Medgyes (Mediasch, Medias, RO.). Das fast völlig protestantische Land konnte den zunehmenden Einfluss und Reichtum der Jesuiten nicht mehr akzeptieren und die Stände verlangten von János Giczy, der neben den minderjährigen Fürsten Zsigmond Báthory als Regent tätig war, dass sie sich in der Vertreibung der Jesuiten vereinbaren sollten. Die Stände machten ihren Entschluss durch die Verweigerung der Steuerzahlung ganz deutlich. Die Jesuiten verließen das Fürstentum samt ihren Mobilien sehr eilig. Nicht zufällig bat der um dieses riesige Vermögen besorgte polnische Provinzial den Ordensgeneral darum, darauf zu achten, dass die flüchtenden Ordensbrüder mit den mitgebrachten Wertgegenständen verrechnen sollen.

Aus dieser historischen Lage folgte es, dass einige Bände aus den voneinander örtlich so weit gelegenen Büchereien wie aus denen in Znióváralja, Nagyszombat und Kolozsvár solch schlängelnde Wege gingen. Eigene Geschichte haben diejenigen Bücher, die aus dem Bestand der Bibliothek der Klausenburger Jesuitenuniversität nach Nagyszombat gelangten. Das Schicksal der aus der betreffenden Fachliteratur bekannten fünf Bände verstärkt die Vermutung, dass ein Teil der Klausenburger Bibliothek nach der Vertreibung des Ordens aus Siebenbürgen gerade nach Nagyszombat gelangte. Um die Erwerbung dieses Vermögens vom bedeutenden Wert begann eine Rivalität zwischen der österreichischen und polnischen Provinz. Der österreichische Provinzial Bartholomaeus Viller versuchte für die Schule in Znióváralja neben anderen Immobilien auch die Bücher zu erwerben. Er wollte gleichzeitig das Recht für den Rückkauf versichern. Die polnischen Ordensmitglieder beriefen sich aus Angst vor der Unterschlagung der Österreicher darauf, dass die Mis-

sion in Siebenbürgen und damit das Kollegium in Kolozsvár der polnischen Provinz gehörten.

Zu dieser Zeit wurde ein Teil der Bibliothek von Kolozsvár in Lelesz (Leles, SK.) aufbewahrt. Auf dieser Weise war es überhaupt möglich, dass der Jesuitenpater István Szántó einige Bände aus diesem Bestand willkürlich den Ordenshäusern in Turóc und Vágsellye (Šala, SK.) gab. An dem Organisieren der Bibliothek des Jesuitenkollegiums in Siebenbürgen arbeitete Szántó am eifrigsten. Er hatte ausgezeichnete Kontakte zu der päpstlichen Bibliothek in Rom und zu dem Präfekt dieser Bibliothek. Damit ist vielleicht seine Willkür, d.h. seine enge Beziehung zu den Büchern zu erklären. Einige Jahre später im Jahre 1595 wurde der Beschluss von Medgyes durch den Landtag in Gyulaféhervár außer Kraft gesetzt. Damit bekam der Jesuitenorden sein ganzes Vermögen zurück und war wieder in der Lage, Bildungsstätte zu organisieren. Alfonso Carrillo versuchte im Interesse der Reorganisation der Mission in Siebenbürgen ab 1591 schon vieles, um das weggeschleppte Vermögen und damit auch die Bücher wieder zu erwerben. Er erhob Beschwerden gegen die Maßnahmen von Szántó und bat den österreichischen Provinzial darum, die nach Wien, Znióváralka und Vágsellye mitschleppten Bücher zurückzugeben. Wir kennen auch Beispiele dafür, dass wegen der Eile auch solche Bücher zurückerstattet wurden, die nie dem Klausenburger Bestand angehörten. In der Bibliothek der Akademie in Kolozsvár steht heute noch ein Band, der laut Possessoreintragung dem Bestand des Jesuitenkollegiums in Turóc gehörte.

Als Beichtvater und Berater des Fürsten genoss Carrillo das völlige Vertrauen von Zsigmond Báthory. So ist es ihm gelungen, dass der Landtag in Gyulaféhervár den Entschluss der Vertreibung außer Kraft setzte, die Güter des Ordens ihnen zurückgab und ihre Unterrichtstätigkeit bewilligte. Für Carrillo bedeutete es auch einen günstigen Wechsel, dass die siebenbürgische Mission ab dem Jahre 1592 der österreichischen Provinz zugeordnet wurde. Auf dieser Weise musste er ausschließlich mit dem Wiener Provinzial über die Bücher und Mobilien verhandeln. Endlich konnte er einen Teil der Bibliothek aus Siebenbürgen zurückerworben. Es ist uns leider nicht bekannt, wie viel Prozent es des alten Bestandes bedeutete. Aus der zweiten Periode des Tyrnauer Kollegiums kennen wir nämlich auch solche Bände, die ursprünglich im Besitz der Jesuiten waren. Nachdem die Sache auch rechtlich geregelt worden war, wurden alle Hindernisse schon vor dem Wege zu der planmäßigen und ordentlichen Erwerbung einer Bibliothek beseitigt. Die Aufnahme und Inventarisierung der Bücher wurde gemacht, für die Leitung der Bibliothek wurde ein eigener Präfekt ernannt. Mit Hilfe von Buchspenden aus Rom und aus anderen Ordenshäusern von Westeuropa konnte wieder eine anspruchsvolle Bibliothek in Kolozsvár errichtet werden. Die Zusammenstellung der Bücherei wurde auch verändert, infolge der Aktivität der österreichischen

Ordensprovinz übernahm Wien die Vermittlerrolle von Krakau und damit wurden die Produkte von deutschen Druckereien und Verlegern in der Bucherwerbung bestimmend. Diese zweite Blütezeit wurde wieder von der Politik, bzw. von der Erneuerung der Kämpfe gestoppt. Das in dem langen Türkenkrieg endlich entleerte Budget des Fürsten war nicht mehr fähig, den Orden weiter zu unterstützen. Das Land Siebenbürgen, wo die protestantische Mehrzahl dominierte, ist teils als Folge der Politik des Fürsten Zsigmond Báthory und ihrer eigenen unangenehmen Methode ausgesprochen jesuitenfeindlich geworden. Die in den Quellen und durch die spätere Literatur so reichlich dargestellte Verwüstung im Jahre 1603 betraf den alten Bestand der Bibliothek keineswegs so drastisch, wie früher gemeint war.

Für die Rückkehr in das königliche Ungarn wurden die Umstände erst 1586 gesichert. Rudolf II. schenkte den Jesuiten – durch die Vermittlung des Erzbischofs in Kalocsa György Draskovich – die Propstei von Turóc, die 1248 von Béla IV. für die Prämonstratenser gegründet wurde. Znióvárálja im Komitat Turóc und Vágsellye im Komitat Nyitra bedeuteten zwei Grundbesitze und hätten die Basis für den Neubeginn versichern können. Schon im Februar 1585 wurde darüber gehandelt, dass für die Sache des Katholizismus die Gründung eines neuen Kollegiums nötig wäre, dessen Tätigkeit durch das Einkommen der Propstei sichern werde. Das Einkommen wurde mit der Bedingung dem Orden zugesichert, dass die Jesuiten verpflichtet werden, ein neues Kollegium für die ungarische Jugend zu gründen. Die feierliche Einsetzung der Jesuiten fand in diesem Jahr in Vágsellye statt, wo sie eine Residenz ausstatteten. Später zogen sie nach Znióvárálja um, nach einem nahegelegenen Orte. Dieser Ort war seit dem Mittelalter das Zentrum der Propstei. Wegen der peripherischen und ungünstigen Lage des Ortes zögerte aber die Kollegiumsgründung und damit der Unterrichtsbeginn drei Jahre. Die äußerst ungünstige Lage klammerte es aus, dort eine neue Schule aufzubauen.

Im Jahre der Donation fundierten die Jesuiten eine Residenz in Znióvárálja. Nach einigen Jahren wurde ihr Kollegium für die katholische Jugend eröffnet. Unter den anfangs auch Missionstätigkeit ausgeübten Brüdern finden wir 1589 auch Szántó, der im Kollegium unterrichtete und auch Memoiren schrieb. Zwischen den Büchern in Siebenbürgen, der Tätigkeit des Jesuitenpaters sowie dem Kollegium in Turóc kann man noch weitere Beziehungen vorstellen. Nach dem zwangsmäßigen Weggang aus Siebenbürgen zog sich Szántó in Kisvárdá zurück, in den 90er Jahren unterrichtete er Philosophie in den Jesuitenkollegien von Znióvárálja und Wien. Uns ist ein Brief von ihm aus dem Jahre 1600 bekannt, in dem er den General um die Genehmigung bat, dass er sich in das Ordenshaus in Turóc zurückziehen dürfe. Nachdem er die Bewilligung erworben hatte, widmete er sein ganzes Können seinen großangelegten literarischen Plänen, unter anderen der ersten katholischen Bibelüber-

setzung in Ungarn. Der betagte Pater, damals schon in seinen 60er Jahren, setzte sich mit aller Energie für die Verwirklichung seiner Pläne ein. Nach eifriger Arbeit einiger Jahre wurde er aber daran gehindert: Diesmal musste er sich vor den Angriffen der Heiducken flüchten. Das Produkt der literarischen Tätigkeit von vier Jahrzehnten verbrannte völlig, er konnte nur das später in Handschrift gebliebene Werk *Confutatio Alcorani* mit sich nehmen. Diese Widerlegung wurde dann in Olmütz (Olomuc) beendet. Szántó, der der ersten Generation der ungarischen Jesuiten gehörte, bekam eine sehr gründliche Bildung, die in seinen Werken verwendete große Literatur bezeugt unbedingt dafür. Seine tiefen Rhetorikkenntnisse und seine Zitate zeugen eindeutig, dass er auch in den klassischen, patristischen und scholastischen Literaturen bewandert war. Auch die *Confutatio Alcorani* liefert wichtige Beispiele dazu. In einem Brief an den Ordensgeneral Aquaviva aus dem Jahre 1598 erwähnte Szántó zuerst die Absicht einer Widerlegung. Er klagte darüber, dass die ihm zur Verfügung gestellte lateinische Übersetzung des Korans nicht zuverlässig sei. Unter denen, die an der Übersetzung beteiligt waren, konnten einige nur arabisch, die anderen nur lateinisch. Auch jener Versuch scheiterte, einen christianisierten Türken in die Übersetzung einbeziehen. Nach diesen Misserfolgen begann er aber schon vor 1605 wieder an diesem Werk zu arbeiten. In dem Urbestand der Universitätsbibliothek war auch ein Koran wahrscheinlich auf lateinischer Sprache zu finden (weder Druckort noch Datum ist uns bekannt), der sicherlich dem Urbestand gehörte, weil er in dem Katalog von Jakab Némethi aus dem Jahre 1632 angegeben wird. Es ist gar nicht auszuschließen, dass Szántó eben mit Hilfe dieser Übersetzung an seiner Widerlegung arbeitete. Aufgrund der Berufungen und Anführungen kann festgestellt werden, dass zwischen den früher aufbewahrten Bänden des Kollegiums in Turóc sowie in Vágsellye enge Verwandtschaft bestand. Die folgenden Autoren sind gleichfalls vorzufinden: Kirchenväter (Augustin, Cyrian, Eusebius, Johannes Damascenus), Historiker aus Byzanz (Georgius Cedrenus, Johannes Zonaras, Nicetas Choniates), Humanisten aus Italien (Flavius Bonodus, Pauéus Jovius), klassische Autoren (Platon, Aristoteles, Sallustius, Plinius), scholastische Philosophen (Thomas von Aquin, Guilelmus Parisiensis), Jesuiten (Benedictus Pererius, Robertus Bellarminus), der Bibelexeget Alphonsus Tostatus, der Professor aus Dillingen Guilelmus Lindanus und der Historiker Johannes Leunclavius. Es ist also zu vermuten, dass diese Werke Szántó für seine Arbeit besorgte und auf dieser Weise sie in die Schulbüchereien gelangten. Die Verordnung ist uns wohlbekannt, dass man in die Bücher, die aus dem Bestand des Seminars stammten, keine Vermerke oder andere Zeichen eintragen durfte. Damit ist es wahrscheinlich zu erklären, dass die vorhandenen Bücher keine Eintragungen von Szántó oder von anderen Jesuiten tragen. Anhand der vorgeführten Beweise kann aber feststellen, dass die Bü-

chereien in Znióváralja und Vágsellye günstige Basis für das Verfassen der *Confutatio Alcorani* bildeten.

In der 1586 im Jahre der Errichtung der Residenz veröffentlichten *Ratio studiorum* wurde festgelegt, dass die Jesuiten ohne Bücher wie Soldaten ohne Waffen seien. In diesem Sinne wurde auch der Bestand der Bücherei vermehrt. In den Jesuitenschulen wurde immer darauf Acht gelegt, dass parallel mit der Schulorganisation auch die Bibliotheksfrage gesichert werde. Zu diesem Zwecke wurden entweder neue Bibliotheken gegründet oder die älteren Bestände durch Kauf in Ausland oder durch Spenden vermehrt. Die Lage der Universitätsbibliothek in Nagyszombat war seltsam: Die Bibliothek selbst ist nämlich älter, als die Universität. Die Benützung einer zweckmäßig vermehrten Bibliothek wurde aber gleichzeitig streng geregelt. Das Lesen der verbotenen Bücher war z.B. folgendermaßen geordnet: Die Bücher sollten in eine geheime Lesekammer separiert werden, die allein dem Rektor zugänglich war. Viele Werke gelangten in diese finstere Kammer, so z.B. Werke von Catull, Tibull, Properz, Ovid, Plautus, Terenz und Martialis. Es wurde gleichsam verboten, nur aus Neugier solche Bücher zu lesen, mit denen man nicht zu tun habe. Hier muss noch unbedingt die von Possevino für die Benützung der Bücherei des Klausenburger Kollegiums verfasste Ordnung erwähnt werden. Ohne Erlaubnis seines Lehrers dürfe niemand Bücher bei sich halten. Diejenigen, die auch verbotene Bücher besaßen, mussten sie dringend dem Rektor übergeben und durften erst mit dessen Erlaubnis lesen.

Es scheint ebenfalls wichtig zu sein, auch die Frequenz und Form der Benützung zu analysieren. Es ist nämlich aus der Sicht unserer Untersuchung gar nicht egal, ob der ehemalige Besitzer das Werk tatsächlich las oder nur durchblätterte. Nach den bisherigen Forschungserfahrungen kann festgestellt werden, dass die inhaltlichen Bemerkungen sowie weitere Vermerke am Rande relativ häufig sind. Hauptsächlich bei solchen Besitzern, deren Namen uns auch bekannt waren, fanden wir Eintragungen über die Familien- oder Landesgeschichte. Die Bücher waren vorwiegend im Oktav- und Quadratformat. Die Besitzer erwarben ihre Grammatikkenntnisse aus Lehrbüchern der klassischen Autoren. Bei den Handbüchern spielten auch die praktischen Überlegungen relativ große Rolle. Die Zensurmaßnahmen der Jesuiten sind auch am Beispiel einiger Bände zu sehen: Die Namen der protestantischen Verfasser sowie der Mitarbeiter (z.B. der Name von Philipp Melancthon) wurden gestrichen oder abgelöst. Die frivolen Zeilen der Epigrammen von Janus Pannonius wurden stark gestrichen, die Stiche in dem Werk von Hieroglyphica des Johannes Valerianus ebenfalls retuschiert.

Aus der Zeit der Residenz kennen wir schon Bucherwerbungen. In dem Bestand der Schulbücher ist der katholische Einfluss des Tridentinums noch kaum wahrnehmbar. Entsprechend dem auf den klassischen Autoren basieren-

den Grammatikunterricht dominierten die Werke der folgenden Autoren: Cicero, Plinius, Quintilian, Caesar, Curtius, Vergil, Sallustius, Valerius Maximus. Diese wurden von einem Kolligat von fünf neuen prosodischen und orthographischen Werken ergänzt. Der Band enthielt die folgenden Werke: Die Orthographie von Aldus Manutius, das Lesebuch von Paulus Manutius, den Cicero-Kommentar des italienischen Humanisten Marius Nizolius, die *Adagia* des portugiesischen Dichters Andreas Rodriguez Eborensis sowie die Grundbücher der griechischen Antologien, ergänzt mit einer Auflage der *Adagia* von Erasmus und einer Plutarch Ausgabe. Parallel damit waren noch die folgenden Frühausgaben in dem Bestand der Bibliothek: Die *Legenda Aurea* von Jacobus de Voragine, die Nachfolgung Christi des Thomas von Kempen, St. August, St. Bernard von Clairvaux und Angelus de Clavisio. Die Griechischkenntnisse erwarben sie aus den Werken von Plutarch und Phocylides. In dem Unterricht wurden die humanistischen Elemente der Rhetorik und Poetik aus den Schulbüchern der Jesuitenautoren Alvarez und Suarez verwirklicht. Am Beispiel klassischen Autoren waren sie bestrebt, die von Kenntnisse der Schüler zu vertiefen. In dem Katalog aus dem Jahre 1632 ist die Rhetorik von Suarez in vier Exemplaren angegeben. Diese Zahl zeigt die Absicht, dass man die neuesten Bücher fortlaufend erwerben wollte. Nur die späteren Auslagen der Grammatik von Alvarez sind in den Katalogen der Universität in Nagyszombat. Dies kann vielleicht damit erklärt werden, dass die früher erworbenen Exemplare sehr schnell abgenutzt wurden. Es ist noch wichtig an dieser Stelle darüber zu reden, dass die Benutzung der Schulbücher hier zum ersten Male empfohlen wurde. Dadurch wurde der effektive und didaktische Unterricht ermöglicht. Nach der Untersuchung des Bücherbestandes in Turóc fällt es gleich auf, dass aus der ersten Periode vielmehr Bände aufbewahrt wurden. Die aus Nagyszombat 1567 nach Wien verlegten Bücher wurden vermutlich 1586 nach Znióvárálja transportiert. Ein Teil der 1588 aus Kolozsvár geflüchteten Bücher gelangte hier durch die Mitarbeit von Szántó. Das Fehlen der Possessoreintragung ist vielleicht mit dem Durcheinander dieser frühen Periode zu erklären, deswegen können wir die Besitzer nicht auflisten. Auffallend ist es aber gleichzeitig, dass dieser Teil des Bestandes selbstverständlich nach Themen und Ausgaben voneinander zu trennen sind. Einerseits sind die im Jesuitenunterricht so wichtigen griechisch-lateinischen Autoren und die Humanisten in äußerst modernen und auch aus philologischer Sicht sehr präzisen Ausgaben vertreten, andererseits sind die beliebtesten Verfasser der mittelalterlichen Bibliotheken in den Drucken des 15. und 16. Jahrhunderts zu finden. So ist es auch nicht auszuschließen, dass die älteren Bände auch nach dem Brand in Nagyszombat noch erhalten blieben und durch Wien entweder aus Privatbesitz oder aus dem Nachlass des Klerus in das an Büchern arme Ordenshaus gelangten. Die weitere Möglichkeit wäre, dass

diese Bände Szántó nach eigenem Willen aus Siebenbürgen mitbrachte. Die neuesten Bücher (mehrere Bände erschienen in den Jahren 1582 und 1589) erwarben die Jesuitenpatres aus Europa relativ schnell wegen der Bedürfnisse des Unterrichts. Ergänzend dieser Argumente soll hier auf die merkwürdige Diskrepanz hingewiesen werden, die die übrige Zeit des Kollegiums in Turóc (1589-1599) charakterisiert. Aus diesem Jahrzehnt sind nur 14 Bände auf uns geblieben. Wenn man diese genau untersucht, stellt es sich gleich heraus, dass sie einen gewissen Rückstand zu den früheren Publikationen bedeuten: Die Fortsetzung der schon früher erworbenen Kirchengeschichte von Baronius, das Jahrbuch des Jesuitenordens vom 1583. Neben den theologischen Werken von Petrus Canisus, Pelbartus Temesvariensis und Stanislaus Socovolius finden wir nur eine einzige wichtige Ausnahme, nämlich die Ungarische Chronik von János Thuróczy aus der Spende des Tynauer Bürgers Ferenc Szabó.

Der Bischof von Pécs (Fünfkirchen) Miklós Telegdi vermachte seine Bücher 1586 den Jesuiten von Nagyszombat. Es stellt sich die evidente Frage, aus diesem Nachlass wie viele Bücher in den Urbestand gelangten? Die Titelaufnahmen des Inventariums sind relativ fehlerhaft, sie enthalten keine Angaben über den Ort und das Jahr der Erscheinung. Deswegen ist es zu schwer oder fast unmöglich, die Bände zu identifizieren. Nach der Meinung einiger Wissenschaftler sei das Werk des Thomas von Aquino in dem Angriff 1591 vernichtet und das Kollegium in Vágsellye war darauf gezwungen, ein neues Exemplar zu beschaffen. Meines Erachtens wurde dieses Werk gar nicht vernichtet, es war anlässlich der Bibliotheksordnung in Vágsellye im Jahre 1600 katalogisiert. Nach der Erwerbung bis zu der Katalogisierung liefen nach Zeugnis von Beispielen mehrere Jahre ab. Je ein Exemplar von im Jahre 1633 katalogisierten Werken sind nämlich in diesem Nachlassinventar zu finden und ein Band enthält sogar die Possessoreintragung von Telegdi. Es wäre äußerst produktiv, den Besitzer eines der zwei Wiegendrucke identifizieren zu können. Es geht nämlich um die Ausgabe der zweiten ungarischen Urdruckerei, um das Werk des Antonius Florentinus aus dem Jahre 1477. Aus Mangel an weiteren Angaben ist es aber leider nicht mehr möglich, das Werk zu identifizieren. Im Falle weiterer Bände ist es ebenfalls fraglich, ob sie im Besitz von Telegdi waren oder nicht. In dem Urbestand sind allerdings ein Dutzend von zweifelhaften Büchern ohne solche Eintragungen zu finden, die die Hypothese gegebenenfalls ausschließen. Vermutlich ist der humanistische Charakter dieses ersten Bestandes eben der Tatsache zu verdanken, dass der Spender seine Bibliothek für Unterrichtszwecke den Jesuiten von Nagyszombat vermachte. In seinem Testament werden auch die häretischen, d.h. protestantischen Bücher seiner Bücherei ebenfalls aufgelistet. Sie gelangten nebst anderen theologischen Büchern auch in die Jesuitenbibliothek. So ist es kein Zufall, dass der evangelische Pfarrer aus Tótpróna György Privigyei ein kir-

chengeschichtliches Werk als Pfand in Znióvárálja zurückließ, als er den 5. und 6. Band der deutschsprachigen Luther-Ausgabe verlieh. Diese Luther-Ausgabe gelangte vermutlich aus dem Nachlass von Telegdi in die Bibliothek von Turóc.

In dem Kollegium von Turóc begann der Unterricht im Oktober 1589. Der Provinzial hat dem General den Wunsch mitgeteilt, dass ausschließlich in Ungarn geborene Brüder in dem Ordenshaus beschäftigt werden. Der ernannte Rektor war auch ein Ungar, man sah hier die Deutschen nicht gern. Der erste Rektor, István Kassai wurde des Amtes unwürdig und war deswegen zurückberufen. Als Hindernisse der Entwicklung können die Steuerpflicht, die Ausrüstung von Truppen gegen die Türken, die Verwüstungen durch die Feldzüge in 1594 und 1595 erwähnt werden, als der Unterricht für eine gewisse Zeit unterbrochen wurde. Außerdem war die ungarische Kammer bestrebt, die Propstei von hier zu verlegen und dem Ordenshaus die Zehnten von Szakolca (Skalica, SK.) anzubieten. 1592 hatten die Jesuiten sogar vor, in das verlassene Franziskanerkloster umzuziehen. In dem vorigen Jahr wurden sie nämlich von den Lutheranern stark angegriffen. Die Lutheraner haben die mit den besten Büchern vermehrte reiche Bibliothek mit Axt und Beil zerhaut und in das Wasser geworfen. Trotz der Erklärung fällt es noch immer auf, dass diese Disproportion weiterhin bestand. Nach 1591 wurde der Bestand nicht vermehrt und über den Bestand, der nach der Eröffnung des Kollegiums erworben wurde, stehen uns nur äußerst fragmentarische Angaben zur Verfügung. Es ist ebenfalls auffallend, dass die nach 1589 erworbenen Bände nicht in die Bibliothek des Kollegiums in Vágsellye gelangten. Die Mehrzahl dieser Bücher ist in dem Ordenshaus von Turóc geblieben, einige Bände gelangten dann noch vor 1632 in den Bestand der Jesuitenbibliothek von Nagyszombat. Es ist gar nicht auszuschließen, dass diese für den Unterricht so wichtigen Bücher eben gemäß dem Programm die Bibliotheksvermehrung in die Bücherei des gefragten Kollegiums gelangten. Den ersten Präfekten der Bibliothek, Morus Florentinus schottischer Abstammung kennen wir ab 1597. Seine Tätigkeit bezeugt dafür, dass er die Bibliothek für sehr wichtig hielt. Im Haus von Turóc, wo er seine seelsorgerische Aufgabe erfüllte, sind wenige in dem Unterricht verwendbare Bücher erhalten geblieben. So z.B. der Evangelium-kommentar des Franziskaner Antonius Broickwy von Königstein, des Petrus Canisius, das Jahrbuch des Ordens aus dem Jahre 1593, die Werke von Pelbartus Temesvariensis sowie dem polnischen Theologen Stanislaus Socolovius. Wir kennen aber auch Beispiele dafür, dass ein wesentlicher Teil der Bibliothek von den katholischen Bürgern der Umgebung erworben wurde: Die Bände der Kirchengeschichte von Baronius sind von Znióvárálja durch die Vermittlung des Tyrmauer Bürgers Ferenc Szentiványi dem Kollegium zurückgegeben. Das ist aber auch nicht auszuschließen, dass der Bücherbestand,

der eine gewisse Vermehrung der Bibliothek in den Jahren des Kollegiums bedeutete, in der Bücherei von Turóc vernichtet wurde, die in dem 17. und 18. Jahrhundert äußerst bescheidene Rolle spielte.

Anhand der bisher schon identifizierten Bücher können weitere Fragen aufgeworfen werden. Es ist z.B. auffallend, dass die Possessoreintragungen der ersten Periode, im Gegenteil zu der Praxis der Jesuiten, das Ordenshaus gar nicht angegeben. Laut Praxis des Ordens wurde es immer auf dem Titelblatt angegeben und wenn es fehlte, als ergänzendes Impressum samt den Angaben des Verfassers auf dem folgenden Blatt mit einem Muster: Mit der Benennung des Ordenshaus und der Angabe der Zeit der Titelaufnahme. Das fehlende Ordenshaus war vermutlich Turóc (Znióvárálja). Unter den bisher gekannten Bänden enthalten diese Eintragung nur diejenigen, die vor 1589 gedruckt waren. Auch der Schriftzug weist auf das 16. Jahrhundert hin. Zu dieser Zeit wurden nur in Nagyszombat, Kolozsvár und Znióvárálja Residenzen und Kollegien gegründet. Es ist nicht auszuschließen, dass die Jesuiten, die in Nagyszombat eben Boden fassten, noch nicht in der oben erwähnten Art ihre Namen eintrugen. Den ersten Vermerk finden wir erst 1578 in den Quellen des Ordens. In diesen frühen Zeiten ging es vermutlich um jenes einzige Ordenshaus, das schon tätig war. In diesem Falle war es schon genügend, den Orden zu bezeichnen. Gleichzeitig sind aber zahlreiche Possessorvermerke auch aus dem folgenden Jahrhundert zu finden, als das Ordenshaus nicht genau angegeben wurde. Neben dem Ordensnamen steht z.B. Ungarn, bzw. Siebenbürgen, oder nur einfach das Jahr eingetragen. Die knappen Possessorvermerke sind in allen Fällen mit der unsicheren Lage oder mit der Vorbereitung der nächsten Niederlassung zu erklären. Wir kennen sogar auch solche Bände, in die schon nach der Kollegiumsgründung nur das Jahr und nicht der Ort eingetragen wurde, obwohl der Unterricht in der Schule schon zwei Jahre im Gange war. Natürlich gibt es Beispiele auch für die Gegenteile. Zwischen den Daten 19. Mai 1586 Prag (Gründungsurkunde der Residenz in Turóc) und 8. Dezember 1588 Medgyes (Abschaffung des Kollegiums in Kolozsvár) vergingen nur knappe anderthalb Jahre, zwischen den betreffenden Orten bestand aber große Entfernung. Der Zeitabschnitt kann noch dadurch verengert werden, dass nach der Ausstellung der Gründungsurkunde noch eine gewisse Zeit bis zu der Eröffnung der Schule verlief. Der Unterricht begann nämlich erst im Oktober 1589, diese knapp drei Jahre bis zu der endgültigen Niederlassung können also als die Periode der Vorbereitung betrachtet werden. Das Fürstentum Siebenbürgen war gemäß dem öffentlichen Recht von dem königlichen Ungarn getrennt, so konnte die jesuitische Benennung des Kollegiums in Turóc ohne weitere Folgen verwendet werden. Abgesehen von den oben genannten Ausnahmen finden wir die schon ausgebildete Form der

Eintragungen z.B. in den Bänden des 17. Jahrhunderts der Pressburger, Ödenburger und Tyrnauer Besitzer.

Nach einem jahrzehntelangen Unterricht zogen die Jesuiten aus Znióvár-
alja nach Vágsellye um, das näher zu Wien und Pozsony, aber etwas weiter
von den Verkehrswegen in feindlicher Umgebung lag. Es ist wichtig zu er-
wähnen, dass sie die Idee der Gründung einer Schule in Turóc nicht aufgege-
ben haben. Vielleicht kann jene Tatsache eben mit dieser Idee erklärt werden,
dass ein Teil der Bibliothek am Orte gelassen und aufbewahrt wurde. Die
Pestepidemie des Jahres 1602 hat das Dilemma wieder aktualisiert, welcher
Ort für den Unterricht am besten geeignet wäre. Vágsellye hatte eine gün-
stigere geographische Lage und das Geldmittel für die Erhaltung der Schule
schien hier auch sicherer zu sein. In das Kollegium, das auch für die
Organisation der Missionen äußerst verwertbar war, kamen Studenten auch
aus Österreich wegen der ungarischen Sprache. In Nagyszombat hat man
demgegenüber die Umstände der Tätigkeit des Ordens nicht für günstig
gehalten. Joannes Zanitius hat neben den schon erwähnten dafür argumentiert,
dass das Kollegium auf dem Gebiet der ungarischen Siedlungen begründet
werden müsste. Für den Unterricht brauchten sie eine größere Bibliothek, so ist
es geschehen, dass basierend auf der Buchspende von Ferenc Forgách und mit
der Integrierung eines Teiles des Bibliotheksbestandes in Turóc die Jesuiten
eine neue Bibliothek aufgestellt haben. Den Verlust versuchten sie durch Kauf
zu ersetzen. Ein Teil der Bibliothek ist also in Znióvár-
alja geblieben. Diese
Bände, abgesehen von wenigen Ausnahmen, wurden dann in der Residenz
von Turóc bis ihrer Auflösung aufbewahrt. Sie wurden nach dieser Auflösung
samt der Bücherei der Tyrnauer Universität und anderer Ordenshäuser nach
Buda (Ofen), später nach Pest verlegt. Carrillo übernahm die Leitung des
Ordenshaus in Vágsellye im Herbst 1599. Während seiner einjährigen Tätig-
keit ist ein neues Kollegium gebaut worden, er hat die höhere Bildung nach
dem neuen Studienplan basierend auf der *Ratio Studiorum* eingeführt und für
die Pfarreien gebildete Priester besorgt. Er hat in dem Brief an den General
des Ordens ausdrücklich erwähnt, dass der Bau des Kollegiums trotz den
Schwierigkeiten weitergeführt werde und er habe von Augsburg und Venedig
Bücher erworben. Er konnte nämlich kaum mehr tolerieren, dass die nötige
Ausrüstung und damit die Bücher fehlen.

Carrillo wurde 1600 von dem Ordensgeneral Claudio Aquaviva zu dem
Provinzial der österreichischen Provinz ernannt. Ihm folgte später Sándor Do-
bokay in dem Amt. In den folgenden Jahren wurde die Position des Kolle-
giums in Vágsellye und der Residenz in Turóc verstärkt. Die Besitzungsver-
hältnisse sind im Interesse der Jesuiten gestaltet worden. Das Kollegium hatte
schon einen guten Ruf, auch für die Disziplin wurde gesorgt. In Vágsellye
waren die finanziellen Verhältnisse für die Erhaltung der Schule gesichert.

Die günstige Lage ermöglichte die Organisierung von Missionen und die regelmäßigen Kontakte zu Pozsony und Wien. In dem Jahrbuch 1601 wird über 400 Internisten und 14 Ordensbrüder, unter ihnen über György Forró und Péter Pázmány berichtet. Das Schulsystem der Jesuiten bleibt bei den Schülern noch lange Zeit beliebt. Dieses System bildete gleichzeitig die Basis der erfolgreichen Missionen. Diese Struktur wurde durch die Tätigkeit der 1602 gegründeten Maria-Kongregation bereichert. Unter den Mitbegründern sind auch Bücherspender zu finden, so z.B. Ferenc Káldy oder Kristóf Somolányi, die ihre Bibliotheken auch ihren Freunden zugänglich machten. Diese Tatsache ist deswegen von größerer Bedeutung, weil uns aus dieser Zeit nur spärliche Informationen über wissenschaftliche Vereine, städtische Leserkreise zur Verfügung stehen. Anhand von neuen Angaben wird uns das Lesen als wichtiges Element des gesellschaftlichen Lebens sowie die Interpretation der gelesenen Werke immer deutlicher.

Die Aufstellung und Katalogisierung der Bücher wurde vermutlich bis 1604 schon beendet. In dem veröffentlichten Szentiványi-Katalog waren für das Jahr 1690 diejenigen Neuerwerbungen registriert, die 1600 in Vágsellye katalogisiert wurden. In dem Bestand der Bibliothek dominierten wiederum die klassischen (griechischen und lateinischen) Werke, ähnlich wie in Turóc. Die große Anzahl der griechischen Werke ist auffallend. Der erste Bucherwerb war eine relativ neue Auflage eines griechisch-lateinischen Wörterbuches, das von dem französischen Philosophen Guilelmus Budaeus herausgegeben wurde. Neben den historischen Werken (Thukydides, Herodot, Dionysius Halicarnassensis, Xenophon) sind auch philosophische (Stobaeus, Plato), grammatische (Aphthonius Sophista) und geometrische (Euclides) Werke in lateinischen Übersetzungen in den besten Auflagen der Zeit zu finden. Durch die historischen Werke von drei mittelalterlichen Autoren aus Byzanz (Georgius Cedrenus, Joannes Zonaras, Nicetas Choniates) wurde die Dominanz der griechischen Kultur weiter verstärkt. Neben der römischen Geschichte der drei klassischen Autoren (Tacitus, Livius, Justinus) und des griechischen Historikers Appianus Alexandrinus sind auch die Hauptwerke der humanistischen Geschichtsschreibung vertreten (Flavius Blondus, Johannes Rosinus, Onofrius Panvinius, Paulus Jovius). Zu dieser Zeit erschienen die juristischen Handbücher in der Bibliothek (die Ausgaben des Corpus Juris), bzw. die Werke des französischen Barnabas Brissonius und Jacobus Cuicius sowie des italienischen Carolus Sigonius. Anfang 1605 erreichten die Truppen von Bocskai Oberungarn und näherten sich Pozsony an. In dem Kollegium in Vágsellye wurde der Unterricht unterbrochen. Zunächst flüchteten die Schüler, ihnen folgten die meisten Ordensbrüder. Das Gebäude des Kollegiums wurde von den Heiducken verbrannt, die Jesuiten flüchteten mit ihren Mobiliien (samt der Bibliothek) an der Donau nach Wien. Während dieser Flucht ist

aber ein beträchtlicher Teil der Ladung in dem Wasser verlorengegangen. Die Brüder wurden danach aus Wien nach verschiedenen Orten disponiert.

Laut Beschlüsse des Wiener Friedens im Jahre 1606 war dem Orden nicht mehr erlaubt, Güter in dem Land zu besitzen. Nach einer kurzen Wiener Periode wurde die Bibliothek wieder nach Nagyszombat verlegt, die Eröffnung des Kollegiums erfolgte aber erst acht Jahre später. Zu dem engsten Kreis des Erzbischofs von Esztergom Ferenc Forgách gehörten zwei Jesuiten, namens Péter Pázmány (später Erzbischof von Esztergom) und Sándor Dobokay, Rektor des Kollegiums in Vágsejlye. Sie wurden von dem Provinzial in der Sache der konfiszierten Güter der Turócer Propstei zu dem Erzbischof geschickt. Nach der Ratifikation der Beschlüsse des Friedens im Jahre 1608 war es dem Orden schon unmöglich, ohne Einkommen in größerer Zahl in dem Land zu bleiben. Eben zu jener Zeit begann der Orden mit der Vorbereitung der nächsten Niederlassung zu beschäftigen. Für Forgách wäre Nagyszombat auch als Sitz des Erzbischofs ausgezeichnet gewesen, das Erzbistum und das Domkapitel von Esztergom sind nämlich 1543 nach Nagyszombat geflüchtet. Znióvárálja hatte ungünstige Verkehrslage, Vágsejlye lag sehr nahe zu den Türken. Das Kollegium wurde im Sommer 1615 eröffnet und damit die frühere Geschichte der Universitätsbibliothek mit einer vorteilhaften Entwicklungsphase, nämlich mit der Gründung der ständigen Universität abgeschlossen. Wie die meisten unter den wortführenden Persönlichkeiten, die die ungarische Niederlassung der Jesuiten förderten, so z.B. Miklós Oláh und Miklós Telegdy, ist auch Forgách bald nach der Eröffnung des Kollegiums gestorben.

1618 hatte das Kollegium 700 Studenten und begann sich rasch zu entwickeln. Der größte Mentor war schon Péter Pázmány, der vor zwei Jahren zum Erzbischof von Esztergom ernannt wurde. In der Amtliste aus 1622 ist auch der Name von Jakab Némethi zu finden, der zur Zeit mit dem Orden der schön vermehrten erzbischöflichen Bibliothek und daneben mit der Angelegenheiten der Druckerei beauftragt wurde. In diesem Jahr hat der Fürst von Siebenbürgen Gábor Bethlen die Stadt Nagyszombat wieder belagert und erobert, das Kollegium ist aber verschont geblieben. 1624 hat Pázmány das adelige Konvikt gegründet, mit dem Unterricht wurden die Jesuiten von Nagyszombat beauftragt. Das Institut wurde in kürzer Zeit so gefragt, dass auch die protestantischen Adelligen ihre Kinder dorthin geschickt haben. In einem knappen Jahrzehnt wurde dann die Universität gegründet, wobei Ferdinand II. beträchtliche Hilfe geleistet hat. Der Papst Urban VIII. verweigerte nämlich die Erteilung seiner Bewilligung, weil die Universität ohne die medizinische und juristische Fakultät eröffnet wurde. Die Idee des Erzbischofs von Esztergom erwies sich aber als richtig: Er hatte vor, das System von zwei Fakultäten der europäischen Jesuitenuniversitäten in Nagyszombat mit Vollbildung an

diesen beiden Fakultäten einzuführen. Die philosophische Fakultät bedeutete das Grundstudium, darauf basierte die theologische Ausbildung. Pázmány hatte die Absicht, die jungen Adelligen für das Studium der artes zu gewinnen. Diese Bildung schien genügend zu sein, ein weltliches Amt zu bekleiden. Das Studium an der *facultas artium* dauerte sechs Semester lang. Laut Vorschriften der *Ratio Studiorum* haben sich die Studenten in dem ersten Jahrgang mit der Logik, in dem zweiten mit der Physik, in dem dritten mit der Ethik und Metaphysik beschäftigt. Die Sonderrechte der Universität haben auch die Erteilung der akademischen Grade vorgeschrieben: Die Studenten konnten in dem zweiten Jahrgang den Baccalaureatus, im dritten den Magistergrad erhalten.

In Nagyszombat wurde keine neue Bibliothek aufgestellt, der Bestand der Bibliothek in Vágsellye wurde nach einem kurzen Wiener Aufenthalt hierher verlegt. Die Geschichte der Bibliothek des humanistisch gebildeten Geistlichen Forgách weist ähnlich interessante Fragen auf wie die von Telegdi. Dieses Bücherverzeichnis ist ebenso nicht genügend und deswegen nicht geeignet für die Folgerung, welche Bücher ohne Zweifel in die Jesuitenbibliothek in Nagyszombat gelangten. Außer dem schon bekannten Leunclavius-Band finden wir keine Possessorvermerke in den weiteren Bänden. Für die Vermehrung des Bestandes der Bibliothek hat auch Péter Pázmány viel gesorgt. Seine Bibliothek hat er dem Jesuitenkollegium in Nagyszombat vermacht, die Bände (vermutlich ohne Possessoreintragungen) wurden dann in der Bibliothek der Schule aufgestellt. Nach den früheren Perioden (zunächst knapp halbes Jahrzehnt in Nagyszombat und Vágsellye, weiter weniger mehr als ein Jahrzehnt in Turóc) konnte die Bibliothek endlich längere Zeit (etwa zwanzig Jahre) bis zu der Gründung der Universität ungestört entwickeln. Neben der thematischen Umstrukturierung ist die rasche Vermehrung des Bestandes auffallend, die im Vergleich zu den relativ schnellen Erwerbungen (manchmal nur drei oder vier Jahre) von eminenter Bedeutung ist. Wir können nach den Autoren sowie nach den Themen weiter differenzieren. In der ersten Periode des Tyrnauer Kollegiums (1615-1632) dominierten die Werke von Jesuitenverfassern. Die Schule hat die in allen Jesuitenbibliotheken Europas schon aufgestellten Bücher erworben: z.B. den Kommentar des spanischen Theologen Juan Maldonado (1534-1583) zu den vier Propheten (Jeremia, Baruch, Hesekiel, Daniel), den Traktat des niederländischen Theologen Léonard Leys (1554-1623) über den Antichrist, die Francesco Borgia-Biographie des niederländischen Rhetorikprofessors André Schott (1552-1629) über den dritten Ordensgeneral, die juristischen Werke des niederländischen Kirchenhistorikers Héribert Rosweyde (*Lex Talionis*), die Biographie des spanischen Professors Pedro Ribadeneyra (1527-1611) über den zweiten Ordensgeneral Diego Laínez, das Werk des sg. französischen Cicero Louis Richeome (1544-1625) über die Hugenotten in der lateinischen Übersetzung von Marcellin

Bompar, den Traktat von Adam Tanner (1571-1632) gegen den evangelischen Theologen Aegidius Hunnius in dem Kolloquium von Regensburg im Jahre 1601.

Die Werke von ungarischen Autoren bedeuten einen anderen und geringeren Teil der Bibliothek: Die Werke von Péter Pázmány Kresztény felelet [Christliche Antwort etc.], bzw. Az igazságnak gyozedelme [Triumph der Wahrheit etc.], die Gedichte von Janus Pannonius in der berühmten Ausgabe von Johannes Sambucus, bzw. die katholische Streitschrift des Bischofs zu Fünfkirchen Tamás Balásfy (1580-1625) Csepregi iskola [Schule in Csepreg]. Die Werke der mittelalterlichen Autoren hat die Gesellschaft Jesu – vielleicht nicht zufällig – in den Auflagen aus dem Ende des 16. und dem Anfang des 17. Jahrhunderts erworben. Solche Werke sind: Die Sentenzien von Petrus Lombardus (Nürnberg, 1500), die Episteln von St. Hieronymus (Lyon, 1518), die Homilien von Alquin (Lyon, 1520), die Weltgeschichte von Petrus Comestor (Straßburg, 1503). Diese früheren Bände enthalten mit Ausnahme eines Bandes mehrere Possessorvermerke vor der Erwerbung der Jesuiten. Die klassischen Autoren sind mit den Werken von Juvenalis, Vergil, Cicero, Quintilianus, Aulus Gellius, mit einem spanischen Ovid und mit einer schönen Auflage des Aristotel in der Interpretation des berühmten französischen Philosophen Franciscus Vatablus. Es wäre noch wichtig die relativ frühe Basler Ausgabe (1532) der Beschreibung der Neuen Welt und anderer weitliegenden Orten. Dieser Band wurde von Simon Grynaeus, von demjenigen deutschen Philologen herausgegeben, der mit Melanchthon befreundet war und eine kurze Zeit auch in der Schule in Buda unterrichtete. In Basel wurde er zu Griechischprofessor ernannt und war Mitverfasser des helvetischen Bekenntnisses. In die Textsammlung sind – unter anderen – interessante Beschreibungen über Äthiopien, Persien, Indien, das Heilige Land, über das Land der Tataren und über die Russen aufgenommen. Unter den Autoren finden wir z.B. Amerigo Vespucci, Marco Polo und Paulus Jovius.

Jakab Némethi hat den auch heute noch vorhandenen Katalog des Jesuitenkollegs schon drei Jahre vor der Universitätsgründung zusammengestellt. Weil unter den Erwerbungen aus dem Jahre 1632 mehrere Drucke aus dem 15. und 16. Jahrhundert vorzufinden sind, kann darauf geschlossen werden, dass der Katalog im Rahmen einer Bibliotheksordnung aufgestellt wurde und Némethi nicht nur die Neuerwerbungen registrierte. Es ist auch zu vermuten, dass die Bände aus einem größeren Nachlass in den Besitz der Jesuiten gelangten aber die Möglichkeit ist ebenfalls nicht auszuschließen, dass der Bibliothekar im Folge der in diesem Jahrhundert sehr gewöhnlichen Unordnung darauf gezwungen war, die Bücher neu zu katalogisieren. Hier ist genügend daran zu erinnern, dass Márton Szentiványi nach sechs Jahrzehnten den Mangel des Katalogs kritisierte und auch solche Bücher erwähnte, die

entweder nicht katalogisiert wurden oder zwar registriert waren, aber inzwischen verlorengegangen sind. In diesem Falle werden solche Bände nicht eingerechnet, die ohne Aufnahme in den Katalog wahrscheinlich für ewig verschwunden sind. Anlässlich der Katalogisierung 1773 wurde noch bemerkt, dass wegen Unordnung etwa 2000 Bände der Universitätsbibliothek auf dem Boden lagen.

Unter den von Némethi katalogisierten alten Druckwerken dominierten die Wiegendrucke, wie z.B. mehrere Bibelausgaben, Augustin, Petrus Tartaretus, Baptista de Salis, Jacobus Wimpheling und das Dekretale des Papstes Gregor IX. Es ist nicht auffallend, dass diejenigen Werke der klassischen Autoren erworben wurden, die um die Mitte des 16. Jahrhunderts mit dem kritischen Apparat versehen und veröffentlicht waren. Solche waren z.B. das Werk von Aristoteles in der Ausgabe des italienischen Humanisten Angelus Politianus, die gesammelte Werke von Claudius Galenus, Aesopi fabulae italienisch, die Reden von Cicero, der Aristoteles-Kommentar des Porphyrius. Unter den späteren Drucken finden wir z.B. das berühmte Werk von Johannes Kepler *Astronomia nova* und die gesamten Werke von Justus Lipsius in einem Band. Das Kolligat, das astrologische Drucke enthält und einst im Besitz des polnischen Humanisten Johannes Dantiscus war, ist einen langen Weg gegangen: Einige Jahrzehnte nach dem Tode des Bischofs von Warmia gelangte es in die Bibliothek von András Báthory. Er hat das Buch vermutlich in seine tragische Siebenbürger-Reise mitgenommen, als er beabsichtigte, den Thron von Zsigmond Báthory zu übernehmen. Der Band enthält auch ein Gelegenheitsgedicht von dem Historiker Pál Háportoni Forró, der auf Kosten von András Báthory in dem Braunsberger Jesuitenseminar studierte. Er hat mehrere seiner Gedichte seinem Gönner gewidmet. Es ist nicht auszuschließen, dass der Band eben durch seinen Vermittlung noch vor 1632 in Nagyszombat gelangte, wo sein Bruder, György Forró lebte. Das Kolligat, das einst sieben Druckwerke enthielt, wurde stark beschädigt, heute enthält es nur vier Drucke. Der Band sollte nach der Katalogisierung von Némethi beschädigt werden, in dem Katalog wurde nämlich sieben Werke aufgenommen. Auf dieser Weise ist es uns gelungen, das Kolligat zu rekonstruieren.

Die Bibliothek leidet seit ihrer Gründung bis zu den heutigen Tagen am ständigen Platzmangel. Die Bibliotheksordnung von den Rektoren Márton Szentiványi und László Sennyei hing unbedingt mit dem Beginn der weiträumigen Bauarbeit vom Jahre 1688. Die Bibliothek passte organisch in das Institutionssystem der 1635 gegründeten Universität, ebenso wie die Fakultäten, d.h. das 1669 gegründete juristische und eben nach hundert Jahren gestiftete medizinische Fakultät, sowie die Adelskollegien, die Sternwarte und die auch am Unterricht beteiligte Druckerei. Der neue Bibliothekssaal wurde 1761 feierlich geweiht. Von hier wurde dann sie 1777 vier Jahre nach der

Auflösung des Ordens nach Buda verlegt. Dank der wirkungsvollen Erwerbungs politik des Ordens wurde der Bestand bis zum Ende des 18. Jahrhunderts um mehr als 15.000 Bände vermehrt. Die mit der Bibliothek eng verbundene Druckerei gab der Bibliothek immer Exemplare aus ihren Auflagen. Damit versuchte sie die niedrigen Entwicklungskosten zu kompensieren. Die Erwerbungs tätigkeit war zielbewusst: Die für grundlegend gedachten Werke wurden immer in mehreren Ausgaben erworben. Man war auch bestrebt, die Schriftenreihen (z.B. *Acta Sanctorum*) und die Werke von mehreren Bänden auch lückenlos zu besorgen. Laut Forschungen kann festgestellt werden, dass in dem Bestand der Bibliothek neben dem allgemeinen Interesse des Ordens auch der Einfluss von wissenschaftlichen Ereignissen (die Newton'sche Physik) bzw. von bekannten Professoren (György Pray) und der von Maria Theresia geförderten pädagogischen Reform (1753) aufzuzeigen sei.

Nach der Abschaffung des Jesuitenordens im Jahre 1773 wurde die Universität und damit auch die Bibliothek unter staatliche Kontrolle gestellt. Als neuer Sitz der Ungarischen Königl. Universität schien wegen seiner zentralen Lage sowie seiner historischen Vergangenheit Buda am günstigsten zu sein. Parallel mit dem Umziehen war noch ein weiteres Problem dringen zu lösen: Man musste die Bücherbestände der aufgelösten Ordenshäuser registrieren und gemeinsam mit dem Tyrnauer Bestand nach Buda transportieren lassen. Die Bücherei blieb nicht lange Zeit auf der Burg, 1784 wurde die riesige Sammlung nach Pest, auf den Barátok tere verlegt, wo das Franziskanerkloster stand. Laut Schätzungen sollte diese Büchersammlung am Ende des 18. Jahrhundert 22.000 Bände enthalten haben. Die meisten Bände gelangten in diese Bibliothek aus den Sammlungen der Pauliner, Kamalduner, Trinitarier, Franziskaner, Serviten, Premontrener, Dominikaner, Zisterzienser, Kapuziner und weiterer Mönchsorden. Für die Vermehrung der Bibliothek war wegen der finanziellen Armut theoretisch die 1780 geregelte Pflichtexemplar-Erwerbung am meisten geeignet. Diese Verordnung hat aber nicht einmal der Universitätsverlag befolgt. Die Erwerbungen des 18. und 19 Jahrhunderts wurden durch die allgemeine Zensurverordnung vom Jahre 1790 aufgehalten.

Die dritte Periode der Erschließung des Urbestandes wurde abgeschlossen. Die beiden grundlegenden Quellen der Geschichte der Bibliothek, nämlich die Bücherkataloge aus dem Jahre 1632 und 1690 sind schon veröffentlicht. Die online Multimedien-Datenbasis über den Bestand ist ebenfalls fertig. Neben den Titelaufnahmen sowie den besonderen Charakteristika der einzelnen Bände sind in dieser Datenbank auch die Titelblätter dargestellt. In den folgenden Jahren werden die Mitarbeiter der neu gegründeten Abteilung für die Alten Ungarischen Drucke die Druckwerke aus dem 16. und 17. Jahrhundert, die ihrem Interessenbereich gehören aus den verschiedenen Bestands-

gruppen zusammensammeln. Hoffentlich gelingt es ihnen, durch planmäßige Magazinordnung, bzw. mit Hilfe der veröffentlichten Kataloge die Universitätsbibliothek eine der wertvollsten Sammlungen der ungarischen Kulturgeschichte weiter zu vermehren. Unter die weiteren Pläne wurde aufgenommen, dass man die schon bekannten oder noch verborgenen Antiquissima-Bücher in den Beständen der ungarischen Bibliotheken aufarbeitet und die schon erschloßenen Bestände der Bibliotheken in Nagyszombat, Vágsellye, Pozsony, Turócszantmárton (Martin, SK.) und Kolozsvár gründlich durchforscht.

Rövidítések jegyzéke Abkürzungen

- ADAMS *Catalogue of books printed on the continent of Europe, 1501–1600 in Cambridge libraries.* Comp. M.H. Adams. Cambridge, 1967.
- ADATTÁR *Adattár szellemi mozgalmaink XVI–XVIII. századi történetéhez.* Sorozatszerk. Keserü Bálint. 1–36. Szeged, 1965–2000.
- ADATTÁR 7. *Giovanni Argenti jelentései magyar ügyekről 1603–1623.* S.a.r. Veress Endre. Szeged, 1983.
- ADATTÁR 11. *A magyar könyvkultúra múltjából. Iványi Béla cikkei és adatgyűjtése.* S.a.r. Herner János, Monok István. Szeged, 1983.
- ADATTÁR 16/1. *Erdélyi könyvesházak I. Jakó Klára: Az első kolozsvári egyetemi könyvtár története és állományának rekonstrukciója 1579–1604.* Szeged, 1991.
- ADATTÁR 17/1. *Magyarországi jezsuita könyvtárak 1711-ig. I. Kassa, Pozsony, Sárospatak, Turóc és Ungvár.* S.a.r. Farkas Gábor, Monok István, Pozsár Annamária, Varga András. Szeged, 1991.
- ADATTÁR 17/2. *Magyarországi jezsuita könyvtárak 1711-ig. II. Nagyszombat 1632–1690.* S.a.r. Farkas Gábor Farkas. Szeged, 1997.
- ADATTÁR 25. *Lukács László: A független magyar jezsuita rendtartomány kérdése és az osztrák abszolútizmus (1649–1773).* Szeged, 1989.
- ADATTÁR 27. *Szántó (Arator) István S.J. Confutatio Alcorani (1611).* S.a.r. Lázár István Dávid. Szeged, 1990.
- ADATTÁR 34. *Jezsuita Okmánytár I/1–2. Erdélyt és Magyarországot érintő iratok 1601–1606.* S.a.r. Balázs Mihály, Kruppa Tamás, Lázár István Dávid, Lukács László. Szeged, 1995.
- ANT. TUR. Antiquissima Turociensis I–IV. (1586–1598)
- ANT. SELL. Antiquissima Selliensis I–II. (1599–1605)
- ANT. TYRN. Antiquissima Tyrnaviensis 1612–1635.
- BAUDRIER [Henri]: *Bibliographie Lyonnaise.* Publ. et cont. par Julien Baudrier. 1–12. Lyon, 1895–1921.

- BÉKEFI 1897. BÉKEFI Remig: *Oláh Miklós nagyszombati iskolájának szervezete*. = Századok, 31. (1897) 881–902.
- BITSKEY–KOVÁCS 1975. BISTKEY István – KOVÁCS Béla: *A pozsonyi jezsuita kollégium XVII. századi könyvtára és a Pázmány-hagyaték*. = MKSz 91. (1975) 25–37.
- BLC *The British Library General Catalogue of Printed Books to 1975*. Ed. D.T. Richnell. London, 1979.
- BMC GERMAN *Short-title catalogue of books printed in the German-speaking countries and German books printed in other countries from 1455 to 1600 now in the British Museum*. London, 1962.
- BMC ITALIAN *Short-title catalogue of books printed in Italy and of Italian books printed in other countries from 1465 to 1600 now in the British Museum*. London 1958.
- BN *Catalogue général des livres imprimés de la Bibliothèque Nationale. Auteurs*. 1–231. Paris, 1897–1981.
- BORSA 1988. BORSA Gedeon: *A hazai ősnymtatványok példányai*. = MKSz 104. (1988) 95–139.
- BRAUNECKER 1933. BRAUNECKER M. Margit: *Nagyszombat mint irodalmi központ 1560–1640*. Bp., 1933.
- CIH *Catalogus incunabulorum quae in bibliothecis publicis Hungariae asservantur*. Ed. Géza Sajó – Erzsébet Soltesz. Bp., 1970.
- CRANZ E.F. CRANZ: *A bibliography of Aristotle editions 1501–1600*. Baden-Baden, 1984. /Bibliotheca Bibliographica Aureliana XXXVIII./
- CSAPODI 1944. CSAPODI Csaba: *Newtonianismus a nagyszombati jezsuita egyetemen*. = Regnum 6. (1944–1946) 59–68.
- CSONTOSI 1883. CSONTOSI János: *Adalék Oláh Miklós könyvtárához*. = MKSz 8. (1883) 61–66.
- DÜMMERTH 1963. DÜMMERTH Dezső: *A budapesti Egyetemi Könyvtár gyűjteményének keletkezése*. = MKSz 79. (1963) 43–58.
- DÜMMERTH 1964. DÜMMERTH Dezső: *A budapesti Egyetemi Könyvtár állományának alapjai*. = MKSz 80. (1964) 292–309.
- DÜMMERTH 1989. *Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának története 1635–1985*. Szerkesztette Diószegi István. Bp., 1989.
- DÜMMERTH III. DÜMMERTH Dezső: *Az Antiquissima-gyűjtemény III. kollektiója*. = Kézirattár, G 843.
- ECKHART 1936. ECKHART Ferenc: *A Jog- és Államtudományi Kar története 1667–1935*. Bp., 1936.

- ÉD.PAR. *Inventaire chronologique des éditions Parisiennes du XVIIe siècle.* Par Ph. Renouard I–III. Paris, 1972–1985.
- EOE *Erdélyi Országgyűlési Emlékek történeti bevezetésekkel.* Szerk. Szilágyi Sándor. I–XXI. Bp., 1876–1898.
- FARKAS 1995. FARKAS Gábor: *Egy lengyel humanista (Jan Dantyszek) könyve.* = MKSz 111. (1995) 76–87.
- FARKAS 1997. FARKAS Gábor Farkas: *Az Antiquissima-gyűjtemény és a számítógépes adatbázis.* = MKSz 113. (1997) 395–413.
- FRAKNÓI 1873. FRAKNÓI Vilmos: *A nagyszombati gymnasium a XVI. században.* = Új Magyar Sion, 1873. 401–412.
- FRAKNÓI 1887. FRAKNÓI Vilmos: *Egy magyar jezsuita a XVI. században. Szántó István élete.* = Katholikus Szemle, 1887. 385–433.
- GULYÁS 1961. GULYÁS Pál: *A könyv sorsa Magyarországon.* I–III. Bp., 1961.
- GW *Gesamtkatalog der Wiegendrucke.* Hrsg. Von der Kommission für den Gesamtkatalog der Wiegendrucke. Leipzig 1925–1940.
- GYÖRGY 1994. GYÖRGY Lajos: *A kolozsvári római katolikus lyceum-könyvtár története 1579–1948.* Bp., 1994.
- GYÓRY 1936. GYÓRY Tibor: *Az Orvostudományi Kar története 1770–1935.* Bp., 1936.
- HAIMAN–MUSZKA–BORSA 1997. HAIMAN György – MUSZKA Erzsébet – BORSA Gedeon: *A nagyszombati jezsuita kollégium és az egyetemi nyomda leltára, 1773.* /Fejezetek az Eötvös Loránd Tudományegyetem történetéből 16./ Bp., 1997.
- HC *Supplement to Hain's Repertorium Bibliographicum.* By W.A. Copinger. 1–2. London, 1895–1902.
- HERMANN–ARTNER 1938. HERMANN Egyed – ARTNER Edgár: *A Hittudományi Kar története 1635–1935.* Bp., 1938.
- HORVÁTH 1896. HORVÁTH Zoltán: *A nagyszombati kath. Érseki főgimnázium története.* Nagyszombat, 1896.
- HR *Appendicis ad Hainii-Copingeri repertorium bibliographicum editiones et emendationes.* Ed. D. Reichling. 1–6. Monachii, 1905–1908.
- IND.AUR. *Index Aureliensis. Catalogus librorum sedecimo saeculo impressorum.* I–VII. Baden-Baden, 1962–1982.
- IPOLYI 1887. IPOLYI Arnold: *A nagyszombati iskola a XVI. században.* = Katholikus Szemle, 1887. 16–52.

- IVÁNYI-GÁRDONYI 1927. IVÁNYI Béla – GÁRDONYI Albert: *A Királyi Magyar Egyetemi Nyomda története 1577–1927*. Bp., 1927.
- JÖCHER *Allgemeines Gelehrten-Lexicon*. 1–4. Hrsz.: Chr. G. Jöcher. Leipzig, 1750–1751.
- KÁZMÉR 1993. KÁZMÉR Miklós: *Régi magyar családnevek szótára XIV–XVII. század*. Bp., 1993.
- KÄFER 1977. KÄFER István: *Az Egyetemi Nyomda négyszáz éve (1577–1977)*. Bp., 1977.
- KLANICZAY 1985. KLANICZAY Tibor: *Értelmiség egyetem nélküli országban*. = Pallas magyar ivadéka. Bp., 1985. 77–85.
- KOLLÁNYI 1895. KOLLÁNYI Ferenc: *Könyvek a XVI. és XVII. századbeli főpapi hagyatékokban*. = MKSz 20. (1895) 203–218.
- KNAPP 1997. KNAPP Éva: *Módszertani megjegyzések a Budapesti Egyetemi Könyvtár Bibliotheca Antiquissima különgyűjteményének rekonstrukciójához*. = MKSz 113. (1997) 232–238.
- KNIHOPIS *Knihopis českých a slovenských tisku od doby nejstarší až do konce 18. Sdoletí. II.: tisky z let 1501–1800*. [Ed.] Zdeněk Tobolka, [Cont.] František Horák. 1–9. Praha, 1939–1967.
- LIPGENS LIPGENS, Walter: *Kardinal Johannes Gropper 1503–1559 und die Anfänge der katholischen Reform in Deutschland*. /Reformationsgeschichtliche Studien und Texte. 75. Heft./ Münster-Westfalen, 1951.
- MKSZ Magyar Könyvszemle
- MADAS–MONOK 1988. MADAS Edit – MONOK István: *A könyvkultúra Magyarországon*. Bp., 1998.
- MAH *Monumenta Antiquae Hungariae 1550–1600*. I–IV. Edidit Ladislaus Lukács. Romae, 1969–1987.
- MPSJ *Monumenta Paedagogica Societatis Iesu*. Edidit Ladislaus Lukács. I–VII. Romae, 1965–1992.
- MÉSZÁROS 1981/1. MÉSZÁROS István: *XVI. századi városi iskoláink és a "studia humanitatis"*. /Humanizmus és reformáció 11./ Bp., 1981.
- MÉSZÁROS 1981/2. MÉSZÁROS István: *Az iskolaügy története Magyarországon 996–1777 között*. Bp., 1981.
- MÉSZÁROS 1984. MÉSZÁROS István: *A humanizmus és a reformációellenreformáció nevelésügye a 15–16. Században*. Bp., 1984.
- MESZLÉNYI 1931. MESZLÉNYI Antal: *A magyar jezsuiták a XVI. században*. Bp., 1931.

- MONOK 1993. MONOK István: *Könyvkatalógusok és könyvjegyzékek Magyarországon 1526–1720. Forrástipológia, forráskritika, forráskiadás. /Olvasmánytörténeti dolgozatok. V./ Szeged, 1993.*
- NAGY IVÁN NAGY Iván: *Magyarország családai czimerekkel és nemzedékrendi táblákkal. I–XII. Pest, 1857–1865.*
- NÉMETH 1995. NÉMETH Gábor: *Nagyszombati Testamentumok a XVI–XVII. századból. Bp., 1995.*
- OSZK/16 *Az Országos Széchényi Könyvtár 16. századi nyomtatványainak katalógusa. Nem magyar nyelvű, külföldi kiadványok. Összeállította: Soltész Erzsébet, Velencei Katalin, W. Salgó Ágnes. Bp., 1990.*
- PAJKOSSY 1968. PAJKOSSY Györgyné: *Az Egyetemi Könyvtár története 1690–1774. /Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei IV./ Bp., 1968. 63–88.*
- PAJKOSSY 1983. PAJKOSSY Györgyné: *Ellebodius és baráti körének könyvei az Egyetemi Könyvtárban "Nicassii Ellebodii Casletani et amicorum". = MKSz 99. (1983) 225–242.*
- PÁLVÖLGYI 1968. PÁLVÖLGYI Endre: *Az Egyetemi Könyvtár 17–18. századi katalógusai. /Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei IV./ Bp., 1968. 25–61.*
- PAULER 1880. PAULER Tivadar: *A budapesti magyar kir. tudományegyetem története. Bp., 1880.*
- PÉTERI 1963. PÉTERI János: *Az első jezsuiták Magyarországon (1561–1567). Róma, 1963.*
- RMK Szabó Károly: *Régi Magyar Könyvtár. (1473–1711). I–III. Bp., 1879–1898.*
- RMNY *Régi magyarországi nyomtatványok 1473–1635. I–II. S.a.r. Borsá Gedeon et alii. Bp., 1971–1983.*
- RUKOVĚT *Rukovět humanistického básnictví v Čechách a na Moravě. Založili Antonín Trulář a Karel Martinek. Pokračovali Josef Hejnic a Jan Martinek. Enchiridion renatae poesis Latinae in Bohemia et Moravia cultae. 1–5. Praha, 1966–1982.*
- SCHOTTENLOHER SCHOTTENLOHER, Karl: *Bibliographie zur deutschen Geschichte im Zeitalter der Glaubensspaltung 1517–1585. Bd. 1–6. Leipzig, 1933–1940.*
- SINKOVICS 1985. *Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Története 1635–1985. Szerkesztette Sinkovics István. Bp., 1985.*
- SÖRÖS 1901. SÖRÖS Pongrác: *Forgách Ferenc a bíboros. = Századok, 35. (1901) I. 577–608., II. 690–729., III. 774–818.*

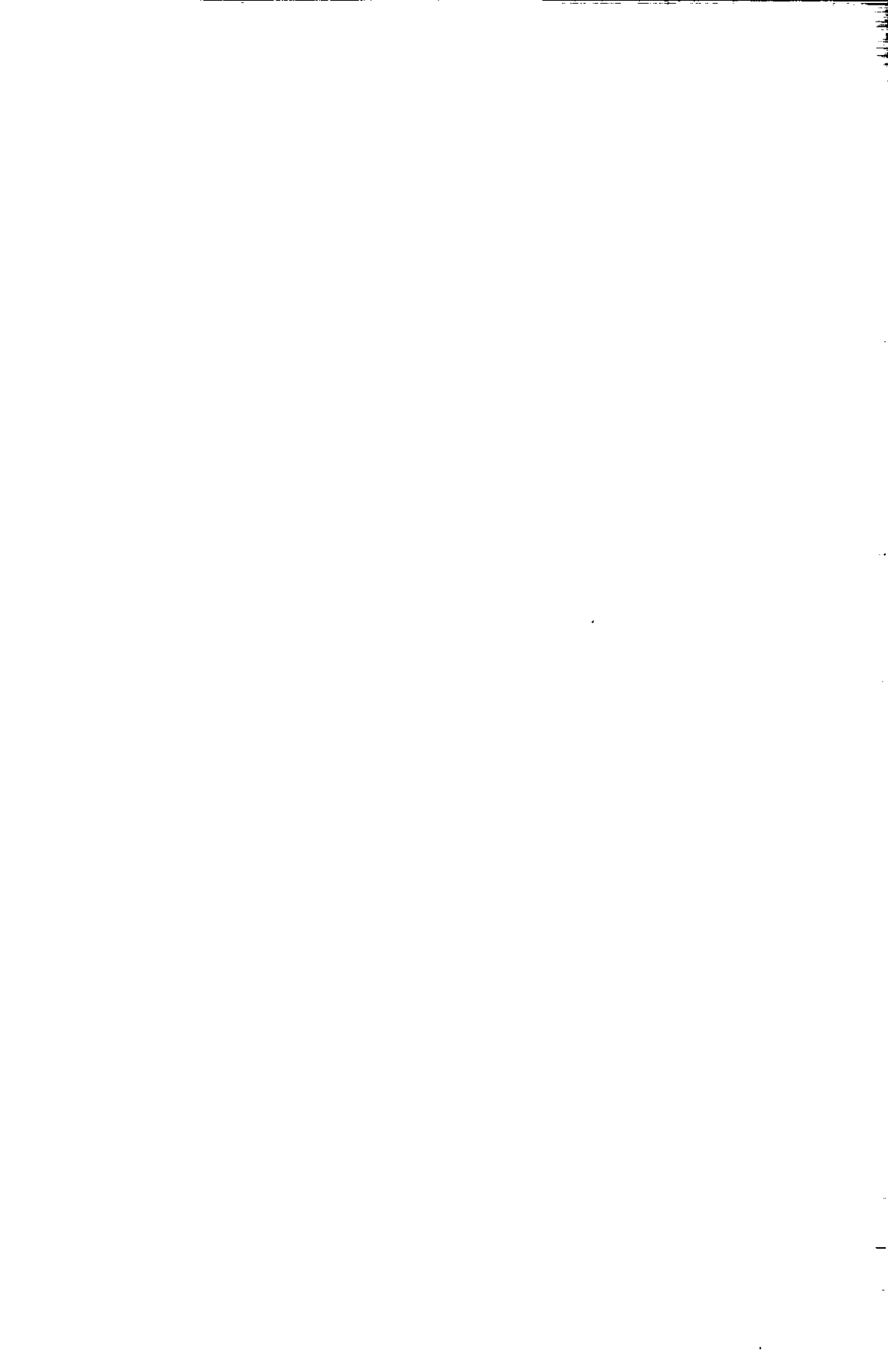
- SOMMERVOGEL SOMMERVOGEL, Carlos: *Bibliothèque de la Compagnie de Jésus*. I–X. Bruxelles-Paris, 1890–1909.
- STC ITALIAN *Short-title catalog of books printed in Italy and of books in Italian printed abroad 1501–1600 held in selected North American libraries*. (Ed. R. G. Marshall.) 1–3. Boston, 1970.
- SZALATNAI 1959. SZALATNAI Rezső: *Kempelen Farkas és az Egyetem átköltöztetése Nagyszombatról Budára*. /A Budapesti Egyetemi Könyvtár Kiadványai. 6./ Bp., 1959.
- SZELESTEI 1993. SZELESTEI N. László: *Oláh Miklós könyvtáráról*. /Program és mítosz között. 500 éve született Oláh Miklós./ Szerk. Mózes Huba. Bp., 1993. 51–69.
- SZENTPÉTERY 1935. SZENTPÉTERY Imre: *A Bölcsészettudományi Kar története 1635–1935*. Bp., 1935.
- TIMÁR 1930. TIMÁR Kálmán: *Szántó (Arator) István irodalmi tervei*. = *Irodalomtörténeti Közlemények*, 40. (1930) 34–42.; 161–174.
- TÓTH 1966. TÓTH András: *Az Egyetemi Könyvtár története a szerzetesrendek feloszlataása korában (1773–1791)*. /Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei III./ Bp., 1966. 101–145.
- TÓTH–VÉRTESY 1982. TÓTH András – VÉRTESY Miklós: *A budapesti Egyetemi Könyvtár története (1561–1944)*. Bp., 1982.
- U.FR.L.M. *Fragmenta Latina codicum in Bibliotheca Universitatis Budapestinensis*. Recensuit Ladislaus Mezey. Bp., 1983.
- VD/16 *Verzeichnis der im deutschen Sprachbereich erschienenen Drucke des XVI. Jahrhunderts*. Hrsg.: von der Bayerischen Staatsbibliothek in München in Verbindung mit der Herzog August Bibliothek in Wolfenbüttel. (Red.:) Irmgard Bezzel. Bd. 1–. Stuttgart, 1983.
- VELICS 1912. VELICS László: *Vázlatok a magyar jezsuiták múltjából*. I–III. Bp., 1912.
- VERESS 1906. VERESS Endre: *A kolozsvári Báthory-egyetem története lerombolásáig, 1603-ig*. = Erdélyi Múzeum, 1906. 169–193.; 249–263.; 309–320.
- VERESS 1941 *Olaszországi Magyar Emlékek III. Olasz egyetemeken járt magyarországi tanulók anyakönyve és iratai 1221–1864*. Kiadja Veress Endre. Bp., 1941.

- VÉRTESY 1964. VÉRTESY Miklós: *Az Egyetemi Könyvtár ősnymtatvány-gyűjteményének története. /Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei II./ Bp., 1964. 109–126.*
- VOET VOET, Leon: *The Plantin Press (1555–1589). A bibliography of the works printed and published by Christopher Plantin at Anwerp and Leiden.* In collab. with Jenny Voet-Grisolle. I–VI. Amsterdam, 1980–1983.
- ZSOLDOS 1990. *Matricula Universitatis Tyrnaviensis 1635–1701.* S.a.r. Zsoldos Attila. /Fejezetek az Eötvös Loránd Tudományegyetem történetéből. 11./ Bp., 1990.

BIBLIOTHECA ANTIQUISSIMA

1586–1635

A Budapesti Egyetemi Könyvtár ősállományának rekonstrukciója

1.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 149. *Epistolae cum enarrationibus, in folio membrana alba, Parisijs 1557. Idem, cum asserculis, Venetijs 1487.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Epistolae Familiares, cum Commentario folio* [18. századi kézírás-sal:] *Venetijs 1487. sine compactura 1690.*"

Ms J 10/11. (Bécs S.J. Pazmaneum – 1681.)

"*Eiusdem Epistolarum Familiarum libri 16. Parisijs 1557. Folio Membrana Alba*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekcio 1. szám

Kolligátum 1.:

CICERO, Marcus Tullius: *Epistolae ad familiares* (Ed. Lucius Joannes Scoppa, Franciscus Robortellus). Parisiis, Apud Audoënum paruum, 1557. 2° – [44] 803 [15] pp. – Adams C-1960.

Jelenleg tékában. Eredetileg fehér hártakötésben, feltételezhetően a Pazmaneumban kötötték újra, még 1646 előtt. A kötéstáblájáról kódextörödékeket fejtettek le: "*Codex cum apparatu accursii florentini*". A töredékek, amelyek egy itáliai római jogi kódexből származnak, a 13. század második felében készültek és 14. századi margináliák találhatók rajtuk. A három részből álló kódexlapot az ív megerősítésére használták fel. A kötet elején tartalmi kiemelések, megjegyzések, aláhúzások. Az 5. levélen 1586-ból Cicero életére vonatkozó számítások találhatók. A könyv 1586–1589. közötti beszerzés. Ugyanakkor nem hagyható ki az a feltételezés sem, miszerint a két Cicero-kötet az első nagyszombati korszakból (1561–1567) származik. A régebbi kötetek, amelyek a turóci beszerzésből vannak, nagy valószínűséggel átvészelték az 1567-es tűzvészt. Ismeretem szerint a köteteket 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, de 1646-ban már a bécsi Pazmaneumban katalogizálták. A Némethi-féle bejegyzés talán azért hiányozhat, mert ekkor még a két Cicero-kötet kolligátum volt. Sajnos nem tudni az okát, hogy miért szedték szét, s miért került Bécsbe a későbbi kiadás. Mindenesetre elgondolkoztató, hogy ritkaságára és értékére már 1646-ban felhívták a figyelmet. A J 1-es katalógus szerint is összekötve volt a két könyv még

1632-ben. ezután 1681-ben egy újabb katalógus készítették Bécsben. Innen került Budára, majd Pestre a jezsuita rend feloszlása után 1773-ban. A 19. századi raktári jelzete mutatja, hogy a két Cicero-kötetet már ekkor együtt őrizték, egy könyvszekrényben, egymás mellett a polcon. Bibliográfia: U.Fr.l.m. 80. – Farkas 1997.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Collegij Pazmanianj Cat(alogo) Ins(criptus) sub L. C [18. századi kézzel:] N. 20. Anno 1646." [Pazmaneum, 1646]

Hártyakötésen belül

2. "Collegii Pazmaniani Inscriptus Cathalogo Librorum Collegii Pazmaniani pro usu Alumnorum Archi-Dioecesis Strigoniensis. De praestantia et raritate hujus Editionis consentiunt omnes Eruditi" [Pazmaneum, 1646]

Raktári jelzet:

1. C. 149. [Nagyszombati Kollégium, 1632]

2. C. 20. [Pazmaneum, 1646.]

3. LIV. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

4. Hb 2^f 35. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Kolligátum 2.:

CICERO, Marcus Tullius: *Epistolae ad familiares*. Comm. Hubertinus clericus. Venetiis, 1487, Andreas de Paltaszichis. 2° – 208 ff. – GW 6841 – CIH 995.

Kollacionálása $a_8-p_8 q_{10} A_8-l_8 <kK_6> = 208$ ff. – levélszámozása 1–208 ff. Hiányzik az a_1 , a_2 , a_8 , kK_6 levél. Az a_2 és az a_8 levél az Inc. 471. utolsó két leveleként található meg! Gépi és kézi számozással tévedés, a b_1 levéltől. Nem vették észre, hogy az a_8 -as levél is hiányzik. Így a 207-es levelet 206-osnak számozták. Az a_1 -es levél már 1586-ban is hiányozhatott, ezért került az a_2 -es levélre a tulajdonosi bejegyzés. A kK_5 -ös levél állapota alapján valószínű, hogy az utolsó kK_6 -os levél is hiányzott ugyanekkor. Ez tartalmazta a regisztert a rektón, míg a verző üres maradt. 19. századi papírkötés. Eredetileg fatáblás bőrkötés (1632), aztán kötés nélkül (1690). A múlt században újrakötötték. Tartalmi kiemelések végig a margón. A kötetben papírdarabka: "Senectute Cato Maior" 16. századi kézírással. A könyv 1586–1589. közötti beszerzés. Ugyanakkor nem hagyható ki az a feltételezés sem, miszerint a két Cicero-kötet az első nagyszombati korszakból (1561–1567) származik. A régebbi kötetek, amelyek a turóci beszerzésből vannak, nagy valószínűséggel átvészelték az 1567-es tűzvészt. Ismeretem szerint a köteteket 1600-ban katalogizál-

ták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Jegyzet: Az ősnymtatvány tulajdonosi bejegyzését tartalmazó oldalát, más lapokkal együtt az Inc. 471-be kötötték be feltehetően 1886-ban, miként ez Kudora Károly könyvtárör egykorú bejegyzéséből kitűnik. Az Inc. 471. nem antiquissima, 1636-ban szerezte be (vagy írta össze) a jezsuita egyetem. A 19. században már azonos jelzete volt az Inc. 256-tal: LIV.a. Az 1632-es katalógusban így szerepelt: "1075. *Eiusdem Epistolae cum Commentarij multorum in folio Venetijs 1493.*" A tulajdonosi bejegyzése a következő: "*Collegij Societ(at)is Jesu Tyrnaviae Soc(ietat)is Jesu Catal(ogo) Inscriptus Litt(era) C. N(umero) 1075. Anno Christiano 1636.*" A leveleket tartalmazó kötet (Inc. 471.) leírása: CICERO, Marcus Tullius: *Epistolae ad familiares*. Comm. Hubertinus clericus et Martinus Phileticus. Venetiis, Bernardinus Benalius, 1493. 2° – 240 ff. – GW 6848 – CIH 997. Kollacionálása a₄ a₈–z₈ &g. 9₈ R₈ A₈ B₈ C₆ D₆ = 240 ff. – levélszámozása [4] PRIMO–CLXXXVIII 199–204 CCV [8] 185–246 cc.xxvii.–cc.xxxiiii. [2] Hiányzik az r₆ levél. Bibliográfia: Dümmerth 1963 – Vértesy 1964 – Farkas 1997.

Tulajdonos:

a₂ levélen (jelenleg az Inc. 471. utolsó levele)

1. "*Societatis Jesu Inscriptus Catalogus*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turocien(sis)*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. "*An(no) 1600. Selliensis*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*Tyrnaviensis 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 149. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LIV. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Inc. 256. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

2.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"P. 477. C. *Plinij Secundi historiae mundi libri 37. in folio corio albo Basileae 1549.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem idem folio 1549. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekció 2. szám

PLINIUS Secundus, Caius: *Historiae mundi libri XXXVII*. (Comm. Sigismundus Gelenius, Johannes Camers). Basileae, 1549, Apud Hier. Frobenium. 2° – [36] 671 [61, 160] pp. – OSzK/16 P 656 – BMC German p. 705.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Rajta "I.V.B. 1555" felirat. Erasmus Roterodamus, Philipp Melanchthon, Martin Luther és Jan Hus arcképével díszítve. A könyv feléig néhány tartalmi kiemelések a margón. 1586–1589 közötti beszerzés. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Historici et Symbolici* (1632). – *Historici* (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu inscriptus Catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turocien(sis)*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "*Selliensis An(no) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*Tyrnaviensis 1632. L(ittera) P. N(umero) 477. Rhetoris*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. P. 477. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. XVII. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Hb 2^f 146. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Vet. 49/43. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

3.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"E. 4. *Eiusdem quorumdamque aliorum Historiae Ecclesiasticae in folio corio albo Basileae 1557.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Idem folio maior Basileae 1557. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekcio 3. szám

Ecclesiasticae historiae autores. (Trad. Wolfgang Musculus, Joachim Camerarius). Basileae, 1557, (Per Hier. Frobenium et Nic. Episcopium). 2° – [8] 819 [51] pp. – OSzK/16 A 809 – BMC German p. 290.

EUSEBIOS Pamphilos: *Historiae ecclesiasticae* lib. X. *De vita Constantini* lib. V. (Trad. Wolfgang Musculus) – RUFINUS, Tyrannius: *Historiae ecclesiasticae* lib. II. – SÓKRATÉS Scholastikos: *Ecclesiasticae historiae liber primus* (-septimus). (Trad. Wolfgang Musculus) – THEODÓRÉTOS: *Ecclesiasticae historiae liber primus* (-quintus). (Trad., comment. Joachim Camerarius) – SÓZOMENOS: *Ecclesiasticae historiae libri novem.* (Trad. Wolfgang Musculus) – THEODÓROS Anagnóstés: *Collectaneorum ex historia ecclesiastica* lib. II. (Trad. Wolfgang Musculus) – EUAGRIOS Scholastikos: *Historiae ecclesiasticae liber primus* (-sextus) (Trad. Wolfgang Musculus) – DOROTHEUS Sanctus, episcopus Tyrius: *Synopsis apostolorum et prophetarum vitas complectens.* (Trad. Wolfgang Musculus).

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Rajta "1559" felirat. Néhány szövegaláhúzás, latin és görög nyelvű tartalmi kiemelés a margón, főleg a könyv elején. 1586–1589 közötti beszerzés. Dümmerth feltételezése szerint a letétbe helyezett kötetért Privigyei elvitte Telegdi Miklós német kiadású Luther könyvét, valószínűleg a püspök halála után. Nem került a vágsellyei kollégiumba. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. Ebben a katalógusban két példányban szerepelt. Szentiványi szerint mind a kettőt 1632-ben szereztek be, de ezt nem igazolja a Némethi-féle katalógus adatai. Meglepő, hogy 1610-ben Keresztner András királyi főjegyző birtokában volt a könyv. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Historici* (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

<Telegdi Miklós> [pécsi püspök, 1535–1586]

Szennylapon

1. "*Liber Georgii priuidiensis ministeri sectae Lutheri Tottpronae quem dedit commodato quoadusque reddat* [javítás: tradat!] *nobis 5um et 6um Tomum Lutheri Germanicum*" [Privigyei György tótrónai evangélikus lelkész, 1586 után?]

Címlapon

2. "*Societatis Jesu inscriptus Catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]

3. "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]

Szennylapon

4. "*Egregij Magistri Andreae de Kereztner Protonotarij Regij 1610.*"
[Keresztner? András királyi főjegyző, 1610]

Címlapon

5. [javítás]: "*Tyrnaviensis 1632. L(ittera) E. n(umero) 4.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. E. 4. [Nagyszombati Kollégium, 1632].
2. III. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ab 2^f 232. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

4.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

A kötet leírása a katalógus ma már hiányzó lapján szerepelt.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Epigrammata Graeca quarto 1566. corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Turociensis

I. kollekció 4. szám

Anthologia diaphorón epigrammatón palaión. Florilegium diversorum epigrammatum veterum. (Ed. Henri Estienne.) [Genève], 1566, excudebat Henricus Stephanus. 4° – [4] 539 [35] pp. – OSzK/16 A 407 – Adams A-1187.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1586–1589. közötti beszerzés. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A kötet első leírása a J 1. katalógus ma már hiányzó lapján szerepelt. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Graeci (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu inscriptus Catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turocien(sis)*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "*Selliensis A(nno) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*Tyrnaviensis 1632. L(ittera) A. n(umero) 45.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) A. 45. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) LV. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) Hb 4^r 49. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

5.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"Q. 4. *Idem 1581.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem idem octavo Basileae 1581. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekció 5. szám

QUINTILLIANUS, Marcus Fabius: *Oratorium institutionum libri XII.* (Ed. Joachim Camerarius, Johannes Sichardus) *Declamationum liber eiusdem.* Basileae, 1581 (1578), Ex Officina Brylingeriana. 8° – [8] 730 [18] 292 pp. [a₂₋₃ levél hiányzik] – VD/16 Q 87.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1586–1589 közötti beszerzés. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Iesu catalogo inscriptus*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "*Selliensis An(no) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*Tyrnaviensis 1632. L(ittera) Q. n(umero) 4.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) Q. 4. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) LIV. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) Hb 572. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

6.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"E. 36. *Epistolae Manutij in 8. corio albo Venetijs 1582.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Eiusdem Epistolarum libri octauo Venetijs 1582 corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Turóciensis

I. kollekcio 6. szám

MANUTIUS, Paulus: *Epistolarum libri XII. Uno nuper additio. Eiusdem quae praefationes appellantur.* Venetiis, 1582, Apud Hieronymum Polum. 8° – [8] 536 [2] 128 [6] pp.

Eredeti fehér bőrkötés valamikor két kapoccsal, a fatáblának egy része hiányzik. 1586–1589. közötti beszerzés. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. 1701-ben újrakatalogizálták. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu Inscriptus Catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turocien(sis)*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "*Sellien(sis)*" [Vágsellyei Kollégium, 1599–1605]
4. [javítás]: "*Tyrnavien(sis) 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
5. "*L(ittera) C. N(umero) M. kat. (?) 1701.*" [Nagyszombati Egyetem, 1701]

Raktári jelzet:

1. E. 36. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LIII. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Hb 5120. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

7.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"N. 36. *Idem Basileae 1583.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Nisoliij Marij Thesaurus Ciceronianus folio Basileae 1583. corio albo cum tabulis 1632*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekció 7. szám

NIZOLIUS, Marius: [Observationes in M. T. Ciceronem] *Nizolius sive thesaurus Ciceronianus*. (Ed. Caelius Secundus Curio, Marcello Squarcialupi, Jacobus Cellarius). Basileae, 1583, Ex officina Hervagiana per Eusebium Episcopium. 2° – [10] ff.; 1583 col.; [4] ff. – OSzK/16 N 233.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, kapcsokkal. A két kapocs közül az egyik hiányzik. 1586–1589. közötti beszerzés. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu catalogo inscriptus*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. [javítás]: "*Collegij Turocien(sis)*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "*Selliensis A(nno) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*Tyrnaviensis 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
5. "*1632*" [Szentiványi Márton, 1690]

Raktári jelzet:

1. N. 36. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LI. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ha 2^f 50 [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

8.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*E. 21. Eborensis Sententiae et Exempla in 8. corio albo Parisiis 1583.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eborensis Andreae Sententiae et Exempla octauo Parisijs 1583. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekció 8. szám

ANDREAS [Rodrigues] Eborensis: *Sententiae et exempla ex probatissimis quibusque scriptoribus collecta*. Parisiis, 1583, Apud Thomam Brumennium. 8° – [12] 344 ff. – BN 149. col. 582.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1586–1589. közötti beszerzés. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu Catalogo Inscriptus*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1589–1599]
3. "*Selliae A(nno) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*Collegij Tyrnauensis 1632. L(ittera) E. n(umero) 21.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. E. 21. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LVIII. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ha 550. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

9.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"S. 297. *Laurentij Commentarij brevis rerum in orbe gestarum auctus per Michaelis Isselt in 8vo Coloniae 1596.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Isselt Michaelis Rerum in Orbe gestarum Commentarii octauo Coloniae 1586. corio albo cum tabulis 1600.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekció 9. szám

SURIUS, Laurentius: *Commentarius brevis rerum in orbe gestarum ab anno ... M.D. usque in annum M.D.LXXIII. ... ad annum M.D.LXXXVI.* (Ed. Michael ab Isselt). Coloniae, 1586, Apud Geruinum Calenium et haeredes Ioannis Quentelij. 8° – [96] 1119 [1] pp. – OSzK/16 S 1001 – Adams S-2102.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Egy megjegyzés a margón, a mű első oldalán. Ceruzarajz a szennylap rektóján. 1586–1589. közötti beszerzés. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A Némethi-féle katalogizálás, amelyre az általa tett bejegyzés utal a címlapon, eltévesztette az impresszum évét. A rend 1773-as feloszlata után

először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Politici, Historici et Oratores et Rhetores (1632). – Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societ(at)is Jesu Inscriptus catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. "*Selliensis A(n)no 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. "*Tyrnaviensis Litt(era) S. N(umero) 297.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

10.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*C. 222. Caius Julius Caesar de Bello Gallico Venetijs 1588. in Octauo Corio albo*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Cajij Julij Caesaris De bello Gallico cum Commentario Aldi Manutij octauo Venetijs 1588. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekcio 10. szám

CAESAR, Caius Iulius: *Commentarii*. (Ed., comm. Aldo Manuzio jun.) Venetiis, 1588, Apud Floravantem à Prato. 8° – [192] 608 [256] pp. – OSzK/16 C 23 – Ind.Aur. 128822.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1588–1589. közötti beszerzés. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. Szentiványi másik két példányt is katalogizált: "*Iulij Caesaris Commentarij historici octauo Venetijs 1588. corio albo cum tabulis 1632.*" illetve "*Eiusdem idem cum Notis Aldi Manutij octauo Venetijs 1588. corio albo cum tabulis 1632.*" Jelentheti, hogy három példányban volt meg a Julius Caesar műve ugyanabban a kiadásban, de lehet az is, hogy Szentiványi, mintegy utalóként, a Caiusnál illetve a Iuliusnál is felvette címként a kötetet. A három címléírásból kettőben feltünteteti a kommentátor nevét is, így a középső valószínűleg egy másik kiadást takarhat. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:**Címlapon**

1. "*Societatis Jesu Catalogo inscriptus*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. [javítás]: "*Coll(egii) Thurocien(sis)*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "*Selliensis An(no) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*1632. L(ittera) C. N(umero) 222.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 222. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. VII. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ga 470. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

11.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Glandorpij Ioannis Historia Romana folio Francofurti 1589. corio albo cum tabulis 1600."

Antiquissima Turociensis

I. kollekción 11. szám

Kolligátum 1.:

GLANDORP, Joannes: *Onomasticon historiae Romanae. Addita praecipuarum familiarum stemmata.* (Ed. Reiner Reinick.) Francofurti, 1589, Apud Andreae Wecheli heredes, Claudium Marnium, et Ioann. Aubrium. 2° – [6] ff.; 928 coll., 929–970 [2] pp. – OSzK/16 G 304 – Adams G-757.

Kolligátum 2.:

REUSNER, Elias: *Genealogikon Romanum. De familiis praecipuis regum, principum, caesarum.* Francofurti, 1589, Apud heredes Andreae Wecheli. 2° – [8] 163 [1] pp. – OSzK/16 R 211 – Adams R-394.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, a valamikori két kapocsból már csak egy van meg. 1589-ben szerezték be. 1600-ban katalogizálták először. Nagyszombatban 1615–1635 között valószínűleg rekatalogizálták. Nem szerepelt a Némethi-féle katalógusban. 1690-ben Szentiványi Márton írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu inscriptus Catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1589]
2. "*Collegij Turocien(sis)*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "*Selliensis A(nn)o 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*Tyrnaviensis*" [Nagyszombati Kollégium, 1615–1635]

Raktári jelzet:

1. XXXIII. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. Ga 2^f 140. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
3. Ga ant. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

12.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 90. Eiusdem Tomus 1^{mus} Antverpiae 1589."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

*"Baronij Caesaris Cardinalis Annalium Ecclesiasticorum Tomus 1^{mus} Folio Antuerpiae 1589. corio albo cum tabulis 1632."***Antiquissima Turociensis**

I. kollekcio 12. szám

BARONIUS, Caesar: *Annales ecclesiastici. Tomus primus.* Antverpiae, 1589, Ex officina Christophori Plantini. 2° – [10] 822 [66] pp. – Ind.Aur. 113306.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1589-ben szerezték be. 1600–1605. között katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Iesu inscriptus catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1589]
2. "*Collegij Turocien(sis)*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "*Selliensis*" [Vágsellyei Kollégium, 1600–1605]
4. [javítás]: "*Tyrnavien(sis) 1632. L(ittera) C. n(umero) 90.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 90. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. V. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ac 2^f 248. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem szerepelt a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem szerepelt a katalógusban.

(Pozsony S.J. – 1655–1663.)

*"Guilermus Postilla in Domin(icalia) Evan(gelia) et Epistolas in rubra
 m(embrana?) in 4."*

Antiquissima Tuociensis

I. kollekcio 13. szám

Kolligátum 1.:

GUILLERMUS Parisiensis O.P.: [Postilla super epistolas et evangelia] *Postille maiores in epistolas et evangelia per totius anni decursum, tam dominicalium quam ferialium, quattuor temporum, quadragesime, passionis Christi quattuor evangelistarum, de tempore et de sanctis. Una cum morali evangeliorum expositione, doctorum additionibus, ... premissis quibusdam annotationibus ... . Exquisita correctione, novaque pressura solertia elucubrate.* [Collegit] (*frater Guilhelmus ... theologie professor ... Parrhisius educatus ... in unum ... volumen.* [Ed.] Johannes Deverdelley) Venundatur Lugduni, [c. 1507?], ab Stephano Gneynard, in vico Merculiali, prope Sanctum Antonium. 4° – [8] 266 [7] ff. [hiányzik a 8. számozatlan, az 1. és a 266. számozott levél] – Baudrier XI. 186–188.

Kolligátum 2.:

JACOBUS de Voragine O.P.: [Legenda aurea] *Legenda hec aurea nitidis excutitur formis, claretque plurimum castigatione usque adeo, ut nihil perperam adhibitum semotumve, quod ad rem potissimum pertinere non videatur, offendi possit.* Lugduni – Parrhisii, (1509), venundatur ab J. Huguetano, (impr. ... per C. Davost alias de Troys, [Lugduni], expensis ... J. Huguetan). 4° – [10] 178 ff. – Baudrier XI. 282–283.

Eredeti vörös bőrkötés fatáblával. A 17. századi pozsonyi katalógusban vörös hártakötésként szerepelt, amit tévedésnek tartok. Kézzel írt tartalomjegyzék a hátsó táblán. Magyar és latin nyelvű feljegyzések az utolsó lapon: *"Christus Jesus Istennek fja"*. Várdai Tamás királyi személynöké volt a kötet 1547-ben, aki a könyv végére feljegyezte fiai: Péter, Zsigmond, János és II. Péter születését. Elképzelhető, hogy tulajdonosa a könyvét még az itáliai peregrinációja idején vásárolta. Mivel

Várdai 1551-ben megszerezte Ferdinándtól a turóci prépostságot, s ez lett az alapja a jezsuita rezidenciának, talán így került a Jézus Társaság birtokába. A jezsuiták 1586–1589. között szerezték be. Nem vitték át a vágsellyei- illetve a nagyszombati kollégiumba. Ugyanakkor a turóci rezidencia 17. századi katalogizálásának ténye nem látható a kötetben, s természetesen nem szerepel az 1704-es katalógusban sem. A pozsonyi jezsuita kollégiumba került, valószínűleg még 1633 és 1655 között. Kérdéses, hogy mi történt a kötetel 1599–1639. között. Kecskés János 1639-es adománya révén egy másik Guillermus-kötet is bekerült a pozsonyi könyvtárba, amely Mossóczy Zakariás nyitrai püspöké volt 1587-ben. Ha a pozsonyi kanonok adományából került volna a fent leírt könyv, akkor – mint ahogyan a többi kötetben – szerepelne benne a Kecskés-possessor is (sikerült megtalálni a Mossóczy-könyvet, benne a Kecskés adományozással, raktári jelzete: Vet. 16/10). A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre szállították. Jezsuita szakrend: *Concionatores et Catechistae* (1655–1663). Bibliográfia: Nagy Iván XII – Veress 1941 – Dümmerth 1963 – Bitskey-Kovács 1975 – Farkas 1997.

Tulajdonos:

Utolsó levél verzóján

<Várdai Tamás királyi személynök, 1547>

Címlapon

1. "*Societatis Jesu inscriptus Catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. [javítás]: "*Collegij Thurociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. "*Collegij Posoniensis*" [Pozsonyi Kollégium, 1639–1655]

Raktári jelzet:

1. Rf 87. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. Aa 4^r 408. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
3. Aa 2^f 246. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Vet. 07/48. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]
5. Vet. 09/31. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

14.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*V. 50. Virgilianorum Verborum et rerum Thesaurus in 8. corio albo Turnoni 1588.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Verborum et rerum Virgilij Thesaurus octauo Turnoni 1588. corio albo cum tabulis 1600.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekció 14. szám

VERGILIUS, Publius Maro: *Thesaurus rerum et verborum Virgilii. In Academia Turnonia Societatis Iesu collectus.* Turnoni, 1588, Apud Claudium Michaelem. 8° – [20] 308 [24] pp.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Latin nyelvű bejegyzés a hátsó táblán. 1588–1589. között szerezték be. 1600-ban katalogizálták először. A Szentiványi-katalógus szerint 1600-ban egy másik példányát is összeírták. Kérdéses az 5. possessor-bejegyzés, ugyanis Nagyszombatban csak 1615-ben alakult meg a második kollégium. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963 – Farkas 1997.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu Inscriptus Catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1588–1589]
2. "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "*Selliensis A(nn)o 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*Collegij Tyrnaviensis*" [Nagyszombati Kollégium, 1615–1635]
5. "*Collegij Tyrnaviensis Soc(ieta)tis Jesv Catalogo inscriptus A(nn)o 1600.*" [Nagyszombati Kollégium, 1600?]

Raktári jelzet:

1. V. 50. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 37: d. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. LV. j. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Hb 736. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

15.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*C. 104. Curtius in 8. corio albo Coloniae 1579.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Curtij Rufi historia Alexandri Magni octavo Coloniae 1579. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekcio 15. szám

CURTIUS Rufus, Quintus: *Historiarum Magni Alexandri Macedonis libri octo.* (Ed. Franciscus Modius Brugensis). Coloniae, 1579, Apud Maternum Cholinum. 8° – [16] 343 [17] pp.; [1] 181 [2] pp. – VD/16 C 6470.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1586–1589. között szerezték be. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Historici* (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu inscriptus Catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "*Selliensis An(no) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*Tyrnaviensis 1632. L(ittera) C. n(umero) 104.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 104. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 18. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. VII. h. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ga 451. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

16.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*M. 61. Tomus 2dus*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Poemata Sacra octavo Antuerpiae 1576. corio albo cum tabulis 1600.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekcio 16. szám

BAPTISTA Mantuanus: *Opera omnia, in quatuor tomos distincta, pluribus libris aucta, et restituta.* (Ed. Laurentius Cupaerus) Tomus II. Antverpiae, 1576, Apud Ioannem Bellerum. 8° – [16] 388 pp. – Ind.Aur. 112777. – Adams M-390.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1586–1589. között szerezték be. 1600-ban katalogizálták először. A nagyszombati rendház tulajdonosi bejegyzése hiányzik, de az 1632-es Némethi-féle katalógusban szerepelt. A négy kötetes Opera Omnia 1632-ben, illetve a múlt századi katalogizáláskor még teljes volt, Dümmerth 1961-es bejegyzése szerint viszont már a negyedik kötet hiányzott. Dümmerth tévedett, a negyedik kötet megvan, az első hiányzik. 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu inscriptus Catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turocien(sis)*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. "*Selliensis An(no) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]

Raktári jelzet:

- 1.) M. 61. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) 37: f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) LVI. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 4.) Hf 1306. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

17.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"*Tomus 3tius*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Eiusdem Poemata Sacra octauo Antuerpiae 1576. corio albo cum tabulis 1600.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekció 17. szám

BAPTISTA Mantuanus: *Opera omnia, in quatuor tomos distincta, pluribus libris aucta, et restituta.* (Ed. Laurentius Cupaerus) Tomus III. Antverpiae, 1576, Apud Ioannem Bellerum. 8° – [16] 317 [1] pp. – Ind.Aur. 112777. – Adams M-390.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Aláhúzás és néhány megjegyzés a margón. 1586–1589. közötti beszerzés. 1600-ban katalogizálták először. A nagyszombati rendház tulajdonosi bejegyzése

hiányzik, de az 1632-es Némethi-féle katalógusban szerepelt. 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu inscriptus Catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. "*Selliensis An(no) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]

Raktári jelzet:

- 1.) M. 62. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) 37: f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) LVI. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 4.) Hf 1306. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

18.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*Tomus 4tus*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Poemata Sacra octauo Antuerpiae 1576. corio albo cum tabulis 1600.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekcio 18. szám

BAPTISTA Mantuanus: *Opera omnia, in quatuor tomos distincta, pluribus libris aucta, et restituta.* (Ed. Laurentius Cupaerus) Tomus IV. Antverpiae, 1576, Apud Ioannem Bellerum. 8° – [8] 229 [3] ff. – Ind.Aur. 112777. – Adams M-390.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1586–1589. között szerezték be. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu inscriptus Catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]

2. "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "*Selliensis An(no) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*Tyrnaviensis 1632. L(ittera) M. n(umero) 63.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. M. 63. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 37: f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. LVI. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Hf 1306. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

19.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"V. 39. *idem cum Enarrationibus 1577.* [Más kéz kiegészítése:] *Lamberti Hortensij*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Aeneis cum Notis Hortensij folio Basileae 1577. corio albo cum tabulis 1634.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekció 19. szám

VERGILIUS Maro, Publius: [Aeneis] *Enarrationes doctiss ... in XII libros ... Aeneidos.* (Comment. Lambertus Hortensius, Nascibaenus Nascimbaenus). Basileae, 1577, ex off. Henricpetrina. 2° – [46] ff., 1558 coll., [10] 3001–3059 [1] pp. – OSzk/16 V 167 – Adams V-558.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1586–1589. között szerezték be. Előtte talán Cirják István tulajdonában volt. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. [javítás]: "*Hunc librum emit Nominus Hess Filio Stephano Ciriak (?)*" [Czirják vagy Cirják István, 16. század vö. 17. századi Cirják-család a nagyszombati matrikulában]
2. [javítás]: "*Societatis Jesu inscriptus Catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]

3. [javítás]: "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
4. [javítás]: "*Selliensis A(nn)o 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
5. "*Inscriptus Catalogo librorum Collegij Tyrnavien(sis) Societatis Jesv A(nn)o 1624.*" [Nagyszombati Kollégium, 1624]
6. [javítás]: "*1634. L(ittera) V. N(umero) 39.*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Raktári jelzet:

1. V. 39. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ha 2^f 32. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

20.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
 "S. 95. *Sallustij Catilinarium bellum in 8. corio albo Antuerpiae 1579.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
 "*Eiusdem idem octauo Antuerpiae 1579. corio albo cum tabulis 1600.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekcio 20. szám

Kolligátum 1.:

SALLUSTIUS, Caius Crispus: *Opera*. (Ed. Ludovico Carrione.) Antverpiae, 1579, Ex officina Christophori Plantini. 8° – 236 pp. – Voet 2166.

Kolligátum 2.:

SALLUSTIUS, Caius Crispus: *In C. Sallustii Crispi Catalinam, et Iugurtham, Ioannis Rivii Castigationum lib. II. Aldi Manutii Paulii F. Scholia. Cypriani a Popma Emendationes. In historiarum lib. VI. a Ludovico Carrione collectos, auctos, et restitutos*. Antverpiae, 1579, Ex officina Christophori Plantini. 8° – 249 [15] pp. – Voet 922.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Néhány megjegyzés a margón. 1586–1589. között szerezték be. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. Mivel az 1690-es katalogizálás során egy másik Sallustius-kötetet is regisztráltak, 1632-es beszerzési dátummal, inkább a fenti kötetre érvényes a cíMLEÍRÁS, hiszen ezt 1600-ban írták össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:**Címlapon**

1. "Societatis Iesu inscriptus catalogo" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "Collegij Turociensis" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "Selliensis A(nn)o 1600." [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "Tyrnavien(sis) 1632. L(ittera) S. n(umero) 95." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. S. 95. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 216. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. XVIII. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. VII. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
5. Hb 5249. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

21.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem szerepelt a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem szerepelt a katalógusban.

Turóc S.J., 1704.

"a Kempis Thomae de Imitatione Christi libri 4. Lugduni 1587. in 12."

Antiquissima Turociensis

I. kollekcio 21. szám

GROOTE, Geert [De imitatione Christi] *Ioannis Gersonis cancellarii Parisiensis, sev potius, Thomae a Campis canonici regularis, de imitatione Christi, libri IIII. Quibus ad Christiani hominis vitam perfecte, absoluteque formandam adiecimus Dionysii Carthvsiani aliquot opuscula, itemque cuiusdam pris-ci religiosi opusculum de via salvtis aeternae, nuncquam antehac editum.* Lugduni, 1587, Ex officina Iuntarvm. 12° – 370, [12] 554, 87 [1] pp.

Eredeti barna bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Szövegáláhú-zások, tartalmi kiemelések a margón végig. Szlovák és latin nyelvű be-jegyzések a belső táblán. 1587–1589. között szerezték be. Nem került a vágsellyei és a nagyszombati rendház könyvtárába, a 17. században to-vábbra is Znióváralján őrizték. 1704-ben katalogizálták a turóci reziden-cián. Később a budai kapucinusokhoz került. Az 1950-es évek szekulari-zációjával jutott hozzá az Egyetemi Könyvtár ismét. Jezsuita szakrend:

Spirituales (1704). Bibliográfia: Dümmerth 1963 – Knapp 1997 – Farkas 1997.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Iesu Catalogo inscriptus*" [Turóci Rezidencia, 1587–1589]
2. "*Resid(entiae) Thurocz(iensis)*" [Turóci Rezidencia, 17. század]

Gerincen

3. [Embléma]: "*Bibliotheca PP. Capuccinorum Budapestini*" [Budapesti Kapucinusok, 19–20. század]

Címlapon

4. [Pecsét]: "*A Népkönyvtári Központtól nem adható el! Bp.*" [Népkönyvtári Elosztó, 1950 után]

Raktári jelzet:

08407 [Egyetemi Könyvtár, 1950 után]

22.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*A 125. Aldi Manutius (!) de Orthographia in 8. in pergameno Antuerpiae 1579. Ibidem Adolphus Mekerchus de Veteri Graecae linguae praenuntiatione.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Manutij Aldi Epitome Orthographiae quarto Antuerpiae 1579. membrana alba 1634.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekcio 22. szám

Kolligátum 1.:

MANUZIO, Aldo, jun.: *Epitome orthographiae*. Antverpiae, 1579, ex officina Christophori Plantini. 8° – [16] 167 pp. – OSzK/16 M 200 – Adams M-445.

Kolligátum 2.:

MEKERCHUS Brugensis, Adolphus: *De veteri et recta pronuntiatione linguae Graecae commentarius*. Antverpiae, 1576, Ex officina Christophori Plantini. 8° – 155 [4] pp. – Voet 1658.

Modern fehér hártakötés, restaurált (1997). Eredetileg kódex-töredékbe kötve. 1586–1589. között szerezték be. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi

Márton katalogizálta. 1634-ben újrakatalogizálták Nagyszombatban. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu catalogo inscriptus*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "*Selliensis A(n)n)o. 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*Tyrnaviensis L(ittera) A. N(umero) 125. 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
5. [javítás]: "*1634.*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Raktári jelzet:

1. A. 125. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 36. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. LII. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ha 1120. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

23.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*A. 157. Adagia Manuccij in 4. corio albo Venetijs 1585.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Adagia quarto Venetijs 1585. corio albo cum tabulis 1634.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekcio 23. szám

ERASMUS, Desiderius: *Adagia quaecumque ad hanc diem exierunt.* (Augm. Paulo Manuzio. Ed. Aldo Manuzio, jun.) Venetiis, 1585, ex Unitorum Societate. 4° – [62] ff. 2042 coll. – OSzK/16 E 244 – Adams E-444.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1586–1589. között szerezték be. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. 1634-ben újrakatalogizálták, ugyanennek a kiadásnak egy másik példányával. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Iesu inscriptus catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turoc(iensis)*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "*Selliensis A(nno) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*Tyrnauiensis L(ittera) A. N(umero) 157. 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
5. [javítás]: "*1634*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Raktári jelzet:

- 1.) A. 157. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) G. 36:c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) LVIII. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 4.) Ha 4^r 88. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

24.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"G. 81. *Gualterus de syllabarum in Carminum ratione in 8. in pargameno Tiguri 1549. Ibidem Jodici Willichij Institutiones Orthographiae de Prosodia Item Murmelius de ratione faciendorum uersuum Item Spangebergius de memoria artificia Ultimo Fabricij Poeticae Elegantiae*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Turociensis

I. kollekcio 24. szám

Kolligátum 1.:

GUALTHERUS, Rudolphus: *De syllabarum et carminum ratione*. Tiguri, 1549, apud Christoph. 8° – 103 ff.

Kolligátum 2.:

WILLICH, Jodocus: *Orthographiae institutiones. De prosodia Latina libellus*. – HUTTEN, Ulrich: *Ars versificatoria*. Basileae, (1551, Per Ioannem Oporinum). 8° – 124 [recte 125] pp. – OSzK/16 W 242.

Kolligátum 3.:

MURMELIUS, Joannes: *De ratione faciendorum uersuum*. Vitembergae, 1549, per Ioannem Cratonem. 8° – [46] pp.

Kolligátum 4.:

SPANGEBERG, Joannes: *Artificiosae memoriae libellus, in usum studiosorum collectus*. (Lipsiae), 1551, (excudebat Georgius Hantzsch). 8° – [24] ff.

Kolligátum 5.:

FABRICIUS, Georgius Chemnicensis: *Elegantiae poeticae ex Ovidio, Tibullo, Propertio elegiacis. Libellus prosodia*. Lipsiae, 1549, a Valentino Papa. 8° – [4] ff.; [1] 117 pp. – VD/16 F 298.

Eredeti hártyakötés, liturgikus kódextöredékekkel. Néhány feljegyzés a kötet első és hátsó lapján illetve magában a kötetben a 16–17. századból. Az ára feltüntetve: 32 dénár. 1586–1589. között szerezték be. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, az 1690-es Szentiványi-féle katalógusban nem szerepelt. 1634-ben újrakatalogizálták Nagyszombatban. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu Catalogo Inscriptus*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "*Selliensis A(nn)o 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*Tyrnaviensis L(ittera) G. N(umero) 81. 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
5. [javítás]: "*1634*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Raktári jelzet:

- 1.) G. 81. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) LI. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) Ha 646. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
- 4.) Vet. 49/113–115. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

25.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*E. 49. Epithetorum Oratorium farrage in 8. corio albo Francofurti 1588.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Epitheta Oratoria octauo 1588. corio albo cum tabulis 1643.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekció 25. szám

FIGULO, Sebastian: *Epithetorum oratoriorum farrago; ex optimis et probatissimis ligvae latinae auctoribus*. Francofurti ad Moenum, 1588, excudebat Joannes Spiess. 8° – [16] 428 pp. – VD/16 F 1013.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1588–1589. között szerezték be. 1600-ban katalogizálták először. 1643-ban újrakatalogizálták Nagyszombatban. 1690-ben Szentiványi Márton írta össze. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu Catalogo inscriptus*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. "*Selliensis An(no) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*1643.*" [Nagyszombati Egyetem, 1643]

Raktári jelzet:

1. E. 49. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LI. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ha 598. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

26.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Divi Augustini Quaestiones in Vetus, et Nouum Testamentum Folio Basileae 1506. corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Turociensis

I. kollekció 26. szám

AUGUSTINUS, Aurelius: *Prima (-Undecima) pars librorum divi Aurelij Augustini.* [Ed. Ioannes Amorbachius] (Tomus XI). Basileae, 1506, Ioannes tres Amorbachius Petri et Froben cives basilienses. 2° – [257] ff. [Az első három ív hiányzik.] – VD/16 A 4147 – Adams A-2156.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Tartalmi kiemelések a margón. 1572-ben Dióssy Márton, valószínűleg nagyszombati polgár tulajdonában volt. 1586–1589. között szerezték be. Ugyanakkor nem hagyható ki az a feltételezés sem, miszerint a kötet az első nagyszombati korszakból (1561–1567) származik. A régebbi könyvek, amelyek a turóci beszerzésből vannak, nagy valószínűséggel átvészték az 1567-es tűzvészt. Nem került a vágsellyei rendházba, ugyanakkor Szentiványi Márton bejegyzése szerint 1632-ben Nagyszombatban

volt. Némethi-féle katalógusban mégsem szerepelt, valószínűleg a ma már hiányzó oldalak valamelyikén szerepelt a címlírása. Viszont Szentiványi Márton 1690-ben katalogizálta. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Scriptura Sacra et Patres* (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963 – Matrikula – Kázmér 1993 – Farkas 1997.

Tulajdonos:

előlső fatábla belső oldalán

1. "*Benedictus Organacz Sucessit F(rat)ri suo in passione (?) huius Franciscus Organacz*"

hátsó szennylap

2. "*In No(m)i(n)e tuo dulcis Jesu M(anu prop)r(i)a Marton Diossy 1572.*"
[Dióssy Márton nagyszombati polgár, 1572]

c₁ levél rektója

3. "*Societatis Jesu inscriptus Catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]

4. "*Collegij Tyrnav(iensis) Anno 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. LXVIII. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

2. Ab 4' 210. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

3. Vet. 06/12.-XIa. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

27.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"B. 88. *S. Bernardini Opera in folio typo antiquo Parisijs impressa Numero In membrana Alba*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Divi Bernardi Abbatis Sermones; simul Gilberti Abbatis in Cantica Folio Parisijs membrana alba 1632.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekcio 27. szám

BERNARDUS Claravallensis, (S.): *Opus preclarum suos complectens sermones de tempore, de sanctis, et super Cantica canticorum. Aliosque plures eius sermones et sententias nusquam hactenus impressas. Eiusdem insuper epistolas ceteraque universa eius opuscula. Domini quoque Gilleberti abbatis de Hoilanda super Cantica sermones.* Paris, 1513, Jean Petit, Berthold Rembolt. 2° – [26, 32] 322, 41 [4] ff. – Éd.Par. II. 500.

Eredeti, rendkívül rossz állapotú hártyakötés. Kötéstáblájában tömítőanyagként latin nyelvű kézirat. Tartalmi kiemelések a margón végig. Préselt virág a lapok között. 1586–1589. közötti beszerzés. Ugyanakkor nem hagyható ki az a feltételezés sem, miszerint a kötet az első nagyszombati korszakból (1561–1567) származik. A régebbi könyvek, amelyek a turóci beszerzésből vannak, nagy valószínűséggel átvészelték az 1567-es tűzvészt. Nem került a vágsellyei rendházba. 1632-ben Némethi Jakab katalogizálta, 1690-ben Szentiványi Márton írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Scriptura Sacra et Patres (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1963.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "... (?) *possessor meus emptus (?) PP. duobus (?) in auro*"
2. "*Societatis Jesu Inscriptus Catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
3. [javítás]: "*Collegij Turocien(sis)*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
4. "*1632. Tyrnauiensis L(itte)ra B. Num(ero) 88.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. B. 88. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LVII. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ae 2^f 384. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Vet. 13/59. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

28.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"V. 54. Idem in corio nigro Venetijs 1514."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem szerepelt a katalógusban.

Antiquissima Turociensis

I. kollekcio 28. szám

VALERIUS Maximus: [Factorum et dictorum memorabilium libri IX.] *Exempla quatuor et viginti nuper inventa ante caput de omnibus.* (Venetiis, 1514, in aedibus Aldi et Andreae soceri). 8° – 216 ff. – OSzk/16 V 26 – BMC Italian p. 708.

Modern félbörkötés. Eredetileg fekete bőrökötésben (1632). Latin nyelvű bejegyzés a címlapon: "*Nube solet pulsa clara redire dies*".

Dümmerth szerint 1586–1589 közötti beszerzés, amit a bejegyzések nem támasztanak alá. 1590–1598 közötti beszerzés. Ugyanakkor nem hagyható ki az a feltételezés sem, miszerint a kötet az első nagyszombati korszakból (1561–1567) származik. A régebbi könyvek, amelyek a turóci beszerzésből vannak, nagy valószínűséggel átvészelték az 1567-es tűzvészt. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, bár a katalogizálás ténye nem szerepel a címlapon. A Szentiványi-féle katalógusban nem szerepelt. Talán Szentiványi eltévesztette a kiadás dátumát, mivel egy nyolcadrét nagyságú és fekete bőrkötésű kiadást leírt 1690-ben: "*Eiusdem Variæ Antiquitates octauo Venetijs 1524. (!) corio subnigro 1600.*" A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth 1963 – Farkas 1997.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Turocien(sis)*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
2. "*Selliensis Inscr(iptus) Catal(ogo) Inscr(iptus)*" [Vágsellyei Kollégium, 1600–1605]
3. "*1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]

Raktári jelzet:

1. V. 54. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. VII. h. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Hb 985. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Vet. 14/34a. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

29.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*P. 139. Pythagoræ et Phocylidis Carmina seu potius Poemata in 8. in pergameno Argentorati 1570. cum latina interpretatione*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Pythagoræ et Phocylidis Poemata cum interpretatione octauo Argentorati 1570. membrana scripta 1632.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekcio 29. szám

PYTHAGORAS – PHOKYLIDÉS: [Carmina aurea] *Ta Chrysa kalumena Pythagoru epé. Id est Pythagoræ Carmina aurea.* (Graece et Lat. Trad. et

comment. Vitus Amerbach.) Argentorati, 1570, apud haeredes Christiani Mylij. 8° – 163 [5] pp.

Modern vászonkötés, kötéstáblájáról kódextörédéket fejtettek le 1987-ben. A kötet elején "*Disticha Catonis*" illetve a végén "*Distichorum et moribus*" 16–17. századi kézirással. 1586–1589. között szerezték be. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Timkovics.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu inscriptus Catalogo*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. [javítás]: "*Selliensis A(nn)o 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. [javítás]: "*Tyrnauiensis 1632. L(ittera) P. n(umero) 139.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. P. 139. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LV. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Hb 669. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

30.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"A. 601. *Angeli de Clauasio Summa Angelica de Casibus conscientiae supra No. 55.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Turociensis

I. kollekción 30. szám

ANGELUS de Clavasio: *Summa angelica de casibus conscientiae*. Strassburg, 1495, Martin Flach. 2° – 358 ff. – GW 1938 – CIH 202.

Modern félbörkötés, restaurált. 1587–1589. közötti beszerzés. Lehet, hogy a jezsuita alumnus révén került a turóci kollégiumba. Ugyanakkor nem hagyható ki az a feltételezés sem, miszerint a kötet az első nagyszombati korszakból (1561–1567) származik. A régebbi könyvek, amelyek a turóci beszerzésből vannak, nagy valószínűséggel átvé-

szelték az 1567-es tűzvészt. Valószínűleg nem vitték át Vágsellyére. Némethi Jakab katalogizálta 1632-ben, de a kötet leírása az utaló szerint a ma már hiányzó lapon lehetett. Szentiványi Márton-féle összeírásban nem szerepelt, s nem található az 1704-es turóci katalógusban sem. Talán a rend 1773-as feloszlatása után került először Budára, majd Pestre. Jezsuita szakrend: Theologi Morales (1632). Bibliográfia: Farkas 1997.

Tulajdonos:

A 342-es levél verzóján

1. "1543 *Vitus Sibmöttl ex Widderstorff ex possessor illius sum(m)e angelice q(ua)m in usum concessit (?) ad t(em)pus d(omi)no georgio Leijsser ex Kalistorff tu(n)c t(em)poris vicarius in Sitzendorff sub anno 43. Cu(m) erat vicarius in hedres sub anno 44 eidem vendidit. (?)*"

Az első levél rektóján

2. "Orate pro me om(n)es ternij Ptelnota Wolfgangus Stampel Se...rus commentatum (?) uri tupit."
3. "Ex lib(ri)s Christoph(ori) Mittigi (?) S.J. alumni 1587."
4. "Societatis Jesu Catalogo Inscriptus" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
5. "Collegij Turocie(n)sis" [Turóci Kollégium, 1590–1598]

Raktári jelzet:

Inc. 543. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

31.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"143. *Tomus 2dus graece tamen 144. Tomus 3ius graece tamen 146. Tomus 2dus latine tamen.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Plutarchi opera Graeca octauo 1572. corio albo cum tabulis 1632. Eiusdem Variorum scriptorum Tomus 2dus Graece octauo 1572. corio albo cum tabulis 1632. Eiusdem Tomus 3tius octauo 1572. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Turociensis

I. kollekcio 31. szám

PLUTARCHOS: *Ta sózomena syngammata. Quae extant opera.* (Tom. I–XIII. Ed. Henri Estienne. Trad. Guilielmus Xylander, Hermanus Crusenius etc.) [Genève], 1572, Excudebat Henr. Stephanus. 8° – OSzK/16 P 667. – Adams P 1607.

Tom. III. Variorum scriptorum tomus secundus. (Graec.) 781–1381. pp.

Tom. IV. Variorum scriptorum tomus secundus. (Lat.) 683 pp.

Tom. V. Variorum scriptorum tomus tertius. (Graec.) 1389–2101. pp.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1586–1589. között szerezték be. 1600-ban katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. 1634-ben újrakatalogizálták. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Knapp 1997.

Tulajdonos:

Tom. III.

1. "*Societatis Jesu Catalogo inscriptus*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. "*A(n)no 1600. Selliensis*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. "*Tyrnauensis 1632. L(ittera) P. n(umero) 143.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Tom. IV.

1. "*Societatis Jesu Catalogo inscriptus*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. "*A(n)no 1600. Selliensis*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. "*Tyrnauensis 1634. L(ittera) P. N(umero) 146.*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Tom. V.

1. "*Societatis Jesu Catalogo inscriptus*" [Turóci Rezidencia, 1586–1589]
2. "*Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. "*A(n)no 1600. Selliensis*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
4. "*Tyrnauensis 1632. L(ittera) P. n(umero) 144.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzetek:

Tom. III.

1. P. 143. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. VI.h. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ga 432. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Hb 5033/2. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Tom. IV.

1. P. 146. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. VI.h. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Hb 5033. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Tom. V.

1. P. 144. [Nagyszombati Kollégium, 1632]

2. VI.h. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ga 432. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Hb 5033/3. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

32.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"V. 59. *Ungarorum Chronica Joannis de Thurocz in folio corio nigro sine loco sine anno.*"

Ms J2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Turoczij Joannis Hungariae Regni historia folio corio subnigro 1632.*"

Antiquissima Turociensis

II. kollekción 1. szám

THUROCZY, Johannes: *Chronica Hungarorum*. Brno, 1488, Konrad Stahel et Matthias Preinlein. 2° – 168 ff. – CIH 3323 – RMK III. 16.

Modern barna bőrkötés, díszítéssel. Eredetileg fekete bőrkötésben. Szövegben aláhúzások, margináliák, tartalmi kiemelések végig a könyvön. A kötet végén történeti tárgyú- és magánfeljegyzések. Hunyadi Mátyás képéhez megjegyzés: "*Oh Mathia ha te mosthan élnél Gondunkrol gondolna!*". 1590-ben szerezték be Szabó Ferenc adományaként. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. Még egy példányt vagy kiadást írtak össze 1632-ben: "*V.19. Ungarorum Chronica Joannis de Thurocz in folio corio rubro sine loco sine anno.*" A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*donatus á Francisco Zabo anno 1590.*" [Szabó Ferenc nagyszombati polgár, 1590]
2. "*Inscriptus Catalogo Collegij Turociensis Societatis Jesu*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
3. "*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnauiæ Inscriptus 1632. L(it)tera) V. n(umero) 59.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet

1. V. 59. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. XVI. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. XI. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

4. fol. 554. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

5. Inc. 338. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

33.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem található a katalógusban.

Turóc S.J., 1704.

"Pomerij Pelbarti de Temesvar Franciscani Sermones in 4."

Antiquissima Turociensis II. kollekcio 2. szám

PELBARTUS de Themeswar: *Sermones pomerii fratris Pelbartis de Themeswar divi ordinis sancti Francisci de tempore Incipiunt feliciter.* (Pars 1–2.) (in Hagenauw, 1501, Per Henricum Gran, expensis Johannis Rynman). 4° – [232]; [271] ff. – RMK III. 94 – OSzK/16 P 215.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Rajta *"C.M.B.L. 1590."* felirat. Latin nyelvű feljegyzések a kötet elején és a végén. 1590 utáni beszerzés. Nem került a vágssellyei és a nagyszombati állományba, 1644-ben a turóci rendházban őrizték. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Concionatores* (1704). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

Címlapon

1. *"Sum Ottonis Zoannis Liuij"*

2. *"Sum Matthiae Elehrui Zanlinensis"*

3. *"Societatis Jesu Inscriptus Catalogo Collegij Turociensis"* [Turóci Kollégium, 1590–1598]

4. *"Residentiae Thurociensis Societatis Jesv Catalogo Inscriptus 1644."* [Turóci Rezidencia, 1644]

Raktári jelzet

1.) XLVI. o. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

2.) Ae 4^f 573. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

3.) RMK III. 22. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem található a katalógusban.

Turóc S.J., 1704.

"Socolovij Stanislaj de verae et Falsae doctrinae Cracoviae 1583. in fol(io) discrimine libri tres"

Antiquissima Turociensis

II. kollekcio 3. szám

SOCOLOVIUS, Stanislaus: *De verae et falsae ecclesiae discrimine. Ad serenissimum Stephanum I. Poloniae Regem. Libri tres.* Cracoviae, 1583, In Officina Lazari. 2° – [16] 239 pp. – BLC Tome 307. 183. p.

Eredeti fehér hártakötés. 1590–1594. között szerezték be. Báthory István erdélyi fejedelem, lengyel király udvari papjának a műve, amelyet Kovacsóczy Farkas (1540k.–1594) erdélyi kancellár kapott meg. A könyv valószínűleg a mecénás Báthory halála (1586) előtt került Kovacsóczyhoz. A turóci rendházba a kancellár kivégzése előtt (1594) kerülhetett, valószínűleg már a kollégiumi korszakban. Nem került a vág-sellyei és a nagyszombati állományba, 1667-ben írták össze ismét Turócon. A nagyszombati katalógusokban egy másik Socolovius mű szerepel (Párizs, 1584). Talán a rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth 1964 – Farkas 1997.

Tulajdonos:

Szenyrlap rektója

1. *"Magnifico Wolgango Kowaciocikij Stephanus Rex Poloniae mittit: postulans ut ad eius lectionem sedatis accedar affectibus animoque praeparato etc."* [Kovacsóczy Farkas erdélyi kancellár, 1586 előtt]

Címlapon

2. *"Collegij Turocien(sis) Societatis Jesu Catalogo inscriptus"* [Turóci Kollégium, 1590–1594]

3. *"Restitutus Residen(tiae) Thurocien(sis) anno 1667."* [Turóci Rezidencia, 1667]

Raktári jelzet:

1.) XLVI. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

2.) Ad 2^r 39. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

35.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"B. 83. *Eiusdem Tomus 2us in folio corio albo Antuerpiae 1591.*"

Ms J2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Tomus 2us Folio Antuerpiae 1591. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Turociensis

II. kollekcio 4. szám

BARONIUS, Caesar: *Annales ecclesiastici. Tomus secundus.* Antverpiae, 1591, Ex officina Plantiniana. 2° – [16] 886 [86] pp. – Ind.Aur. 113309.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Egy papírból készült könyvjelző a 81. oldalon. 1591. után szerezték be. Nincs adat arra, hogy a vágsellyei kollégiumban is őrizték volna. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Turocien(sis) Societatis Jesu Catalogo inscriptus*" [Turóci Kollégium, 1591–1598]
2. [javítás]: "*Tyrnauien(sis) 1632. L(ittera) C. n(umero) 83.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 83. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ac 2' 248. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

36.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 140. *Eiusdem Auctoris Rhetoricum ad Herennium Libri 4. cum elucidationibus in folio tabulis Ibidem de Inuentione etiam cum interpretationibus.*"

Ms J2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem idem folio Parisijs 1508. tabulae lignae 1632.*"

Antiquissima Turociensis
II. kollekcio 5. szám

Pseudo-CICERO: *Rhetoricum ad C. Herennium libri*. (Comment. Franciscus Maturantius, Jodocus Badius.) – CICERO, Marcus Tullius: *De inventione libri*. (Comment. Marius Victorinus). [Paris], 1508, Venundatur ab Johanne Parvo et ipso Ascensio. 2° – [6] 237 [1] ff. – OSzK/16 C 763 – Adams C-1674.

Eredeti fehér bőrkötés fátáblával, törött és hiányos. 1590 utáni beszerzés. Nincs adat arra, hogy a vágsellyei kollégiumban is őrizték volna. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Turociensis Societatis Jesu Catalogo Inscriptus*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
2. [javítás]: "*Tyrnaviensis 1632. L(ittera) C. n(umero) 140.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. LIV. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. Rf. 75. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Hb 2^f 245. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Vet. 08/3. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

37.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Annuae litterae Societatis Jesu anni 1583. 8uo Romae 1585. Membrana alba 1690."

Antiquissima Turociensis
II. kollekcio 6. szám

Annuae litterae Societatis Jesu anni MDLXXXIII. Romae. 1585, In Collegio eiusdem Societatis. 8° – 231 pp.

Eredeti hártlyakötés, gerincerősítéseként középkori kódextörédék. A szövegre vonatkozó kiegészítések a margón: "*Claudiopolitanum*". 1589. utáni beszerzés. Nincs adat arra, hogy a vágsellyei kollégiumban is őrizték volna. 1632-es katalógusban nem szerepelt pedig jónéhány kötetet összeírtak ebből a sorozatból. 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Historici* (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Turocien(sis) Societatis Iesu Catalogo inscriptus*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
2. "*Anno 1690.*" [Nagyszombati Egyetem, 1690]

Raktári jelzet:

1. LXII. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. Ac 4299. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
3. P 3948. [Egyetemi Könyvtár, Folyóirat-raktár, XX. század]
4. MV 124/1583. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

38.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*C. 239. Caesaris Baronij Annalium Ecclesiasticorum Tomus Ius Romae in folio corio albo 1593.*"

Ms J2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Idem Folio Romae 1593. Corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Turociensis

III. kollekcio 1. szám

BARONIUS, Caesar: *Annales ecclesiastici. Tomus primus*. Romae, 1593, Ex Typographia Congregationis Oratorij apud S. Mariam in Vallicella (Excudebat Aloysius Zanettus). 2° – [32] 842 [2] pp. – Ind.Aur. 113313.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Korabeli jegyzetdarab a kötetben. Bejegyzés a 16. levél verzóján. 1593. utáni beszerzés. Nincs adat arra, hogy a vágsellyei kollégiumban is őrizték volna. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Historici* (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Inscriptus Catalogo Societatis Jesu Collegij Tyrociensis*" [Turóci Kollégium, 1590–1598]
2. [javítás]: "*Tyrnauiensis 1624. L(ittera) C. N(umero) 239.*" [Nagyszombati Kollégium, 1624]
3. [javítás]: "*1634*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Raktári jelzet:

1. C. 239. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. IV. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ac 2^f 76. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

39.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*C. 240. Eiusdem Tomus 2us*"

Ms J2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Idem Folio Romae 1594. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Turociensis

III. kollekcio 2. szám

BARONIUS, Caesar: *Annales ecclesiastici. Tomus secundus. Romae, 1594, Ex Typographia Congregationis Oratorij apud S. Mariam in Vallicella. 2° – [16] 819 [76] pp. – Ind.Aur. 113318.*

Eredeti fehér kötés fatáblával, két kapoccsal. Egy tartalmi kiemelés a margón. 1594. utáni beszerzés. Nincs adat arra, hogy a vág-sellyei kollégiumban is őrizték volna. 1620-ban Szentiványi Ferenc tulajdonában volt, valószínűleg innen került a nagyszombati kollégiumba. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Inscriptus Catalogo Societatis Jesu Collegij Turociensis*" [Turóci Kollégium, 1594–1598]
2. [javítás]: "*Franciscus Szentivány 1620.*" [Szentiványi Ferenc, 1620]
3. [javítás]: "*Tyrnauiensis L(ittera) C. N(umero) 240. 1634.*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Raktári jelzet:

1. C. 240. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ac 2^r 76. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

40.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 241. *Eiusdem Tomus 3us*"

Ms J2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Tomus 3us Folio Romae 1592. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Turociensis

IV. kollekcio 1. szám

BARONIUS, Caesar: *Annales ecclesiastici. Tomus Tertius. Romae, 1592, Ex Typographia Torneriana. 2° – [12] 740; 75 [1] pp. – Ind.Aur. 113311.*

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1592. utáni beszerzés. Nincs adat arra, hogy a vágsellyei kollégiumban is őrizték volna. 1620-ban Szentiványi Ferenc tulajdonában volt, valószínűleg innen került a nagyszombati kollégiumba. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Turociensis Societatis Jesv Catalogo inscriptus*" [Turóci Kollégium, 1592–1598]
2. [javítás]: "*Franciscus Szentivány 1620.*" [Szentiványi Ferenc, 1620]
3. [javítás]: "*Tyrnauiensis L(ittera) C. N(umero) 241.*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Raktári jelzet:

1. C. 241. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ac 2^r 76. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

41.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 242. *Eiusdem Tomus 4us*"

Ms J2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Eiusdem Tomus 4us Folio Romae 1593. corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Turociensis

IV. kollekcio 2. szám

BARONIUS, Caesar: *Annales ecclesiastici. Tomus Quartus*. Romae, 1593, Ex Typographia Congreg. Oratorij apud S. Mariam in Vallicella. 2° – [20] 732; 69° [1] pp. – Ind.Aur. 113314.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1593. utáni beszerzés. Nincs adat arra, hogy a vágsellyei kollégiumban is őrizték volna. 1620-ban Szentiványi Ferenc tulajdonában volt, valószínűleg innen került a nagyszombati kollégiumba. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Thurocien(sis) Soc(ieta)tis Jesv Catalogo inscriptus*" [Turóci Kollégium, 1593–1598]
2. [javítás]: "*Franciscus Szentivány 1620.*" [Szentiványi Ferenc, 1620]
3. [javítás]: "*Tyrna(viensis) L(ittera) C. N(umero) 242.*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Raktári jelzet:

1. C. 242. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ac 2^f 76. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

42.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"C. 243. Eiusdem Tomus 5us Antuerpiae 1596."

Ms J2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Eiusdem Tomus 5us Folio Antuerpiae 1596. corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Turociensis

IV. kollekcio 3. szám

BARONIUS, Caesar: *Annales ecclesiastici. Tomus Quintus*. Antverpiae, 1596, Ex officina Plantiana. 2° – [12] 699 [80] pp. – Ind.Aur. 113322.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1596. utáni beszerzés. Nincs adat arra, hogy a vágsellyei kollégiumban is őrizték volna. 1620-ban Szentiványi Ferenc tulajdonában volt, valószínűleg innen került a nagyszombati kollégiumba. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Thurocien(sis) Soc(ieta)tis Jesv Catalogo inscriptus*" [Turóci Kollégium, 1596–1598]
2. [javítás]: "*Franciscus Szentivány 1620.*" [Szentiványi Ferenc, 1620]
3. [javítás]: "*Tyrnauiensis L(ittera) C. N(umero) 243.*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]
4. "*1632.*" [Szentiványi Márton, 1690]

Raktári jelzet:

1. C. 243. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ac 2° 76. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

43.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 244. *Eiusdem Tomus 6us*"

Ms J2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Tomus 6us Folio Romae 1595. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Turociensis

IV. kollekcio 4. szám

BARONIUS, Caesar: *Annales ecclesiastici. Tomus Sextus.* Romae, 1595, Ex Typographia Congregationis Oratorij apud S. Mariam in Vallicella. 2° – [16] 704 [68] pp. – Ind.Aur. 113321.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1595. utáni beszerzés. Nincs adat arra, hogy a vágsellyei kollégiumban is őrizték volna. 1620-ban Szentiványi Ferenc tulajdonában volt, valószínűleg innen került a nagyszombati kollégiumba. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Thurociensis Soc(ieta)tis Jesv Catalogo inscriptus*" [Turóci Kollégium, 1595–1598]
2. [javítás]: "*Franciscus Szentivány 1620.*" [Szentiványi Ferenc, 1620]
3. [javítás]: "*Tyrnauiensis 1632. L(ittera) C. N(umero) 244.*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Raktári jelzet:

1. C. 244. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ac 2^f 76. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

44.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem szerepelt a katalógusban.

Ms J2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem szerepelt a katalógusban.

Antiquissima Turociensis

IV. kollekcio 5. szám

CANISIUS, Petrus, S.: *Notae in evangelicas lectiones, quae per totum annum dominicis diebus in ecclesia catholica recitantur*. Friburgi Helvetiorum, 1591, ex officina typographica Abrahami Gempferlini. 4° – [16] 1156 [16] pp. – VD/16 C 719 – OSzK/16 C 183.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával. Néhány tartalmi kiemelés a margón. Első és a hátsó kötéstáblán latin és szlovák nyelvű feljegyzések a 17. század első feléből. 1591. utáni beszerzés. Nem került a vágsellyei és a nagyszombati állományba, a 17–18. században a turóci rendházban őrizték. A nagyszombati kollégium igyekezett beszerezni ezt a kiadást, amely később mind a kettő összeírásban szerepelt: "*P. 48. Eadem idem 1591.*" (1632) illetve "*Eiusdem in Dominicis 1591. membrana alba 1617.*" (1690). Ugyanakkor az 1704-es turóci katalógusban nem található ez a Canisius mű, csak egy 1570-es kölni kiadás. Talán a rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Thurocien(sis)*" [Turóci Kollégium, 1591–1598]

2. "*Societatis Jesu inscriptus catalogo*" [Jezsuita Rend]
3. "*Societatis Jesu*" [Jezsuita Rend]

Raktári jelzet:

Aa 4^f 44. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

45.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem szerepelt a katalógusban.

Ms J2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem szerepelt a katalógusban.

Turóc S.J., 1704.

"*Broickui Antonij in 4. Evangelia Enarrationes 1539. In 4.*"

Antiquissima Turociensis

IV. kollekció 6. szám

BROICKWY von Königstein, Antonius: *In quatuor Evangelia enarrationum, nunc primum ex ipso archetypo excerptarum. Pars II.* [Köln], 1539, Eucharius excudebat, impensis Petri Quentel. 8° – [16] 718 pp. – VD/16 B 8368.

Eredeti vörös bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Bejegyzések latinul a szennylap rektóján és verzőjén. 1589–1598. közötti beszerzés. Nem került a vágsellyei és a nagyszombati állományba, a 17–18. században a turóci rendházban őrizték. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrendje: Scripturistae (1704). Bibliográfia: Farkas 1994.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Iesu inscriptus catalogo Collegij Thurociensis*" [Turóci Kollégium, 1589–1598]
2. "*Georgij Portitons (?)*"
3. "*Residentiae Thurociensis Soc(ieta)tis JESV Cat(alogo) Inscriptus 1644.*" [Turóci Rezidencia, 1644]

Raktári jelzet:

1. LXXX. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. Aa 544. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
3. Vet. 39/27c. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

46.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"L. 77. *Lexicon in folio corio albo Basileae 1584.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Graeco-Latinum Lexicon Iacobi Cellari folio Basileae 1584. corio albo cum tabulis 1690.*"

Antiquissima Selliensis

I. kollekcio 1. szám

Lexikon hellénorómaikon, hoc est Dictionarium Graeco-Latinum. (Corr. G. Budaei, I. Tusani ...) [Basel], (1584), Per Sebastianum Henricpetri. 2° – [8] 1518 [2] 95 [1] pp. – VD/16 L 1411.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1599 októberében szerezték be, valószínűleg a bécsi jezsuita kollégium ajándéka volt. A kötetben nem szerepel az 1632-es katalogizálás ténye, ugyanakkor ebben az évben Némethi Jakab összeírta, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezuita szakrend: Graeci (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

Kötéstáblán belül

1. "*Emptus pro Coll(egio) Selliensis ... et medio 13. oct. an(no) 1599. Viennae*" [Bécsi jezsuita kollégium, 1599]

Címlapon

2. "*Collegij Selliensis Soc(ietatis) Jesu Catalogo Inscriptus An(no) 1599.*" [Vágsellyei Kollégium, 1599]

Raktári jelzet:

1. L. o. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

2. Ha 2^t 62. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

47.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"T. 89. *Thucydidis Historiae de bello Peloponnesiaco cum latina interpretatione in folio corio albo 1588.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Tucydidis historia De Bello Peloponensi Latino-Graeca quarto Ingotstadii 1588. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Selliensis

I. kollekció 2. szám

THUKYDIDÉS: *Peri tou Peloponnésiakou polemou biblia októ. De bello Peloponnesiaco libri octo.* (Graece et Lat. Trad. Laurentius Valla. Ed. Henri Estienne.) [Genève], 1588, Excudebat Henricus Stephanus. 2° – [20] 621 [14]; 73 [7] pp. – Adams T-667.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1600-ban szerezték be, ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze. Mivel Szentiványi csak ezt a Thukydides-kötetet katalogizálta, így feltételezhetjük, hogy a címlapon nem szereplő Genf helyett tévedésből jegyezte le Ingolstadt nevét. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "Collegij Sellien(sis) So(cie)t(at)is Jesu Inscr(iptus) Catal(ogo) An(no) 1600." [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "Tyrnaviensis 1632. L(ittera) T. n(umero) 89." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) T. 72. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) Hb 2^r 316. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

48.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"H. 72. *Herodotus Halicarnasseus graecolatinus in folio corio albo sine loco 1592.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Herodoti Halicarnassei Historiae Graecolatinae folio maior 1592. Corio albo cum tabulis 1633.*"

Antiquissima Selliensis

I. kollekció 3. szám

HERODOTUS: *Historiarum libri IX. Narratio de vita Homeri.* (Interpret. Lorenzo Valla). [Graeco-Lat.] [Genève], 1592, Excudebat Henricus Stephanus. 2° – [48] 732 [24] pp. – Adams H-398.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, jelenleg egy kapoccsal. Latin és görög nyelvű margináliák az első levélen. 1600-ban szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Sellien(sis) So(cie)t(a)tis Jesu Inscip(tus) Cat(alogo) A(nn)o 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauensis 1633. L(ittera) H. N(umero) 72.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) H. 72. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) Hb 2^f 304. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

49.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*F. 108. Flavius de Roma Triumphante in folio corio albo Basileae 1559. Ibidem de Origine ac Gestis Venetorum Item Italia illustrata inque Regiones seu Prouincias diuisa. Vltimo Historiarum ab inclinato Romano Imperio Decades III.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Blondi Flauij de Roma triumphante Folio Basileae 1559. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Selliensis

I. kollekció 4. szám

BLONDUS, Flavius: *De Roma triumphante lib. X. Romae instauratae libri III. De origine ac gestis Venetorum. Italia illustrata. Historiarum ab inclinato Ro. imperio decades III.* Basileae, 1559, (Per Hieron. Frobenium et Nic. Episcopium). 2° – [36] 422; 578 [54] pp. – VD/16 B 5542 – OSzK/16 B 677.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával és két kapoccsal. 1600-ban szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij So(cie)t(a)tis Jesu Selliae Inscr(iptus) Catalogo An(no) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnavien(sis) 1632. L(ittera) F. n(umero) 108.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. F. 108. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. XXXIII. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ga 2^f 181. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

50.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*D. 32. Dionysius Halicarnasseus in folio corio albo Francofurti 1586.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Halicarnassaei Dionysij Historia Latino-Graeca folio maior Francofurti 1586. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Selliensis

I. kollekció 5. szám

DIONYSIOS Halicarnasseus: *Ta heuriskomena. Scripta quae exstant, omnia.* (Tom. I–II. Graece et Lat. Ed., comment. Fridericus Sylburgius.) – GLAREANUS, Henricus: *Chronologia.* Francofurdi, 1586, apud heredes Andreae Wecheli. 2° – [16] 792, 169; [12] 280, 94 [2] pp. – VD/16 D 1969 – OSzK/16 D 187.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával és két kapoccsal. 1600-ban szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A J 2-es katalógusban a H betűhöz osztották be. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis So(cie)t(a)tis Jesu Inscr(iptus) Catal(ogo) An(no) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. "*Tyrnaviensis 1632. L(ittera) D. n(umero) 32.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) D. 32. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) VI. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) 18. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 4.) Hb 2^f 306. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

51.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"S. 64. *Sigonius de antiquo Jure Populi Romani in folio corio albo Bononiae 1574. Ibidem de Judicijs*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Antiquum Jus populi Romani folio Bononiae 1574. Corio albo cum tabulis 1600.*"

Antiquissima Selliensis

I. kollekcio 6. szám

SIGONIUS, Carolus: *De antiquo iure populi Romani libri undecim*. Bononiae, 1574, Apud Societatem Typographiae Bononien. 2° – [26] 578 [42] pp. – Adams S-1102.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1600-ban szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. Némethi a betű után nem írt számot, viszont a katalógusban a 64-es számnál írta le. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Sellien(sis) So(cie)t(a)tis Jesu A(nno) 1600. Dece(m)b(ri)s 23.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. "*Collegij Tyrnauensis So(cie)t(a)tis Jesu Catalogo inscrip(tus) Litt(era) S. N(umero)*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) S. 64. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) 33. b. 1. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) XXXIII. b. 1. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 4.) Bc 2^f 136. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

52.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 102. *Chronologia Genebrardi Pars Ima in 8. Corio albo Coloniae Agrippinae 1581.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Genebrardi Gilberti Chronographiae Pars altera octavo Coloniae 1681. (!) corio albo cum tabulis 1632. (!)*"

Antiquissima Selliensis

I. kollekcio 7. szám

GÉNÉBRARD, Gilbert: *Chronographiae libri qvatuor*. [Tom. I.] Coloniae Agrippinae, 1581, Apud Ioannem Gymnicum sub Monocerote. 8° – [56] 453 pp. – VD/16 G 1161.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1600-ban szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta, de tévedett a kiadás évét illetően száz évet. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Soc(ieta)tis Jesu Selliae Cat(alagus) inscr(iptus) An(no) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnaviae 1632. L(ittera) C. n(umero) 102.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 102. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 336. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. XXXIX. C. No. 2. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ga 3178/1. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

52.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 103. *Eiusdem Pars 2da*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Genebrardi Gilberti Chronographiae Pars altera octavo Coloniae 1681. (!) corio albo cum tabulis 1632. (!)*"

Antiquissima Selliensis

I. kollekcio 8. szám

GÉNÉBRARD, Gilbert: *Chronographiae libri quatuor*. [Tom. II.] Coloniae Agrippinae, 1581, Apud Ioannem Gymnicum sub Monocerote. 8° – [8] 473-1191 pp. – VD/16 G 1161.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Használatára egy bejegyzés a címlapon: "*Juniorat(us) Tyrnavi*". 1600-ban szerezték be. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta, de tévedett a kiadás évét illetően száz évet. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Historici* (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Soc(ieta)tis Jesu Selliae An(no) 1600*." [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnaviae Catalogo inscr(iptus) 1632. L(ittera) C. n(umero) 103*." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 103. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 336. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. XXXIX. C. No. 2. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ga 3178/2. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

54.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Brissonij Barnabae de formulis et solennioribus Romanorum verbis 4to Francofurti 1592. corio albo cum tabulis 1600."

Antiquissima Selliensis

I. kollekcio 9. szám

BRISSON, Barnabé: *De formulis et solemnibus populi Romani verbis*. Francofurti, 1592, apud Ioannem Wechelum et Petrum Fischerum. 4° – [8] 750 [84] pp. – VD/16 B 8330 – OSzK/16 B 965.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1600-ban szerezték be, s ekkor katalogizálták először. Nem szerepel a Némethi-féle

katalógusban, s nem található az 1632-es összeírás ténye sem a címlapon. Viszont megtalálható egy 1502-es frankfurti kiadása Brisson művének. Lehet, hogy az 1592-es kiadási évet eltévesztette Némethi: "B. 69. *Brissonius de Formulis et solemnibus Populi Romani Verbis in 4. corio albo Francofurti 1502.*" Ugyanakkor Szentiványi Márton 1690-ben összeírta 1600-as beszerzéseként. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis So(cie)t(at)is Jesu*" [Vágsellyei Kollégium]
2. "*Inscr(iptus) Catalo(go) An(no) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]

Raktári jelzet:

1. XXVII. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. Bc 4^r 189. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

55.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"P. 60. *Rosinus de antiquitatibus Romanis in folio corio albo Basileae 1583.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Romanorum antiquitatum libri Ioannis Rosini folio Basileae 1583. Corio albo cum tabulis 1600.*"

Antiquissima Selliensis

I. kollekcio 10. szám

Kolligátum 1.:

ROSINUS, Johannes: *Romanarum antiquitatum libri decem*. Basileae, 1583, ex officina haeredum Petri Pernaee. 2° – [24] 491 [65] pp. – Adams R-798 – OSzK/16 R 377.

Kolligátum 2.:

PANVINIO, Onofrio: *Fastorum libri V. Eiusdem in Fastorum libros commentarii*. [Heidelberg], 1588, in officina Sanct-andreana. 2° – [16] 106; 368; 78 [recte:74] pp. – Adams P-198(1) – OSzK/16 P 68.

Kolligátum 3.:

PANVINIO, Onofrio: *I. De ludis saecularibus. II. De Sibyllis et carminibus Sibyllinis. III. De antiquis Romanorum nominibus*. [Heidelberg], 1588, [Hieronymus Commelinus]. 2° – 68 [4] pp. – Adams P-198(2) – OSzK/16 P 65.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1600-ban szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, de nem szerepel az összeírás ténye a címlapon. 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

"*Collegij Selliensis So(cie)t(a)tis Jesu Inscr(iptus) Cat(alogo) An(no) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]

Raktári jelzet:

1. XXXIII. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. 18. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 33. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Gd 2^f 15. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

56.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"A. 119. *Idem in 8. Francofurti 1598.* [Más kéz kiegészítése:] *Huic adjunctj lib. 3. De Princibus Persarum*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Idem et simul Barnabae Brissonij de Regio Persarum Principatu*"

Antiquissima Selliensis

I. kollekcio 11. szám

APHTHONIUS Sophista: *Progymnasmata.* (Trad. Rodolphus Agricola, Johannes Maria Catanaeus. Comment. Reinhard Lorich) Francoforti, 1598, Apud Haeredes Christiani Egenolphi. 8° – 326 [10] pp. – Ind.Aur. 106395.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1600-ban szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. Némethi címlapra írt bejegyzése egyértelműen utal a katalógusban feltárt kötetre. Valószínűleg kolligátumként Barnabé Brisson munkája volt hozzákötvé. Másik két Aphthonius művet is összeírtak egymás után, s ezért is meglepő, hogy Szentiványi ezt a művet 1634-es beszerzéseként említi, ellentétben a másik kettővel, amelyek 1632-ben vásárolták meg. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis So(cie)t(at)is Jesu Inscr(iptus) Catal(ogo) A(nn)o 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnau(iensis) 1634. L(ittera) A. N(umero) 119.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. A. 119. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LII. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 56. h. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Hb 1458. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

57.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*T. 8. Eiusdem Tomus 10us complectens lam Partem Summae Theologiae in folio in tabulis sine loco sine anno*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Caetani in lam partem Divi Thomae Commentarij Folio 1508. tabula lignea 1632.*"

Antiquissima Selliensis

I. kollekcio 12. szám

THOMAS de Aquino, S.: *Prima pars summae theologiae.* (Comm. Thomas de Vio) (Venetiis, 1508, Scotus). 2° – [14] 457 ff.

Eredeti vörös bőrkötés fatáblával, egy része hiányzik, valamikor két kapoccsal. "*Divi Thomae Tomus 1us complectens lam Partem Summa Theologia*" bejegyzés Némethi Jakabtól. 1600-ban szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Theologi morales (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Soc(ieta)tis Jesv Selliae Cat(alogo) inscriptus A(nn)o 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. "*Tyrnaviae 1616.*" [Nagyszombati Kollégium, 1616]
3. "*1632. L(ittera) T. n(umero) 8.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. T. 8. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Rf II. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ad 2^f 328. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Vet. 08/28. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

58.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"P. 162. *Idem in folio Lugduni 1594.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Pierij Ioannis Hieroglyphica Aegyptiorum folio Lugduni 1594. corio albo cum tabulis 1600.*"

Antiquissima Selliensis

I. kollekcio 13. szám

VALERIANO, Giovanni Pierio: *Hieroglyphica seu de sacris Aegyptiorum aliarumque gentium literis commentarii*. Lugduni, 1594, Apud Thomam Soubron. 2° – [16] 588 [44] pp.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Gondosan átfestették az akt fametszetek női alakjait. 1600-ban szerezték be, s ekkor katalogizálták először. Dümmerth 1964-es tanulmányában a kötetet elveszettnek hitte, ám időközben előkerült a nagyraktárból. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Timkovics – Farkas 1997.

Tulajdonos:

"*Collegij Selliensis So(cie)t(at)is Jesu Inscr(iptus) Catal(ogo) An(no) 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]

Raktári jelzet:

- 1.) 466. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 2.) 33. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) Eb. 2^f 153. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"S. 66. *Stobaei sententiae grecolatinae in folio corio albo Antuerpiae 1575.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Selliensis

II. kollekció 1. szám

STOBAIOS, Jóannés: [Frolegium] *Eclogarum libri duo, quorum prior physicas, posterior ethicas complectitur.* (Graece et Lat. Ed. János Zsámboki. Trad. Gulielmus Canter) – PLETHON, Geórgios Gemistos: *De rebus Peloponens. orationes duae.* (Trad. Gulielmus Canter) *De virtutibus.* Antverpiae, 1575, ex officina Christophori Plantini. 2° – [12] 236 [2] pp. – RMK III. 643 – OSzK/16 S 865.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Conrad Gesner neve többször kihúzza. 1600 után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. Ugyanakkor az 1632-es katalogizálás során nem került a címlapra az utaló a raktári jelzettel (S. 66.). 1690-es katalógusban viszont nem szerepelt, pedig Szentiványi bejegyzése megtalálható a címlapon. Két zürichi kiadást tüntet fel, míg a Zsámboky-féle nincs leírva. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Societatis Jesu*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnaviensis Catalogo inscriptus*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
3. "1632." [Szentiványi Márton, 1690]

Raktári jelzet:

1. Hb 2^r 77. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
2. RMK III. 142. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"156. *Plato Graecolatinus in folio corio albo Lugduni 1590.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Platonis opera omnia Ficino interprete folio maior Lugduni 1590. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Selliensis

II. kollekció 2. szám

PLATON: *Opera omnia*. (Interpret. Marsilio Ficino). Lugduni, 1590, Apud Guillelmus Laemerius. 2° – [28] 849 [30] pp. – Adams P-1440.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Philosophi (1690), Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. [javítás]: "*Selliensis Soc(ieta)tis Jesu*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauiensis Inscr(iptus) Catalogo 1632. L(ittera) P. n(u-mero) 156.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) P. 156. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) XVIII. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) XXV. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 4.) Hb 2^f 141. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

61.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*C. 180. Cedreni Annales ab exordio Mundi ad Isaacum Commenum usque graece et latine in folio membrana alba Basileae*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Selliensis

II. kollekció 3. szám

CEDRENUS, Georgius: *Annales, sive historiae ab exordio mundi ad Isaacum Commenum usque compendium* (Comm. Guillelmus Xylander). Basileae, [1566], per Ioan. Oporinum et Episcopios fratres. 2° – [8] 714 [40] pp. – Ind.Aur. 134888. – Adams C-1220.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze. Szentiványi Márton katalógusában nem található. Talán a rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Soc(ieta)tis Jesu Inscriptus Catalogo*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauiensis 1632. L(ittera) C. n(umero) 180.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) C. 180. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) 16. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) Hb 2^r 84. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

62.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*A. 138. Appiani Alexandrini Historiae Romanae de Bellis uarijs graece et latine in folio corio albo 1592.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Historiae Romanae Graece et Latine Folio maior Parisijs 1592. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Selliensis

II. kollekcio 4. szám

APPIANOS: [Historia Romana] *Rómaika. Rom. historiarum. Punica Parthica, De bellis civilibus libri V.* [Graece et Lat.] (Ed., comment. Henri Estienne. Trad. Franciscus Beraldus, Sigismundus Gelenius). [Genève], 1592, Excudebat Henricus Stephanus. 2° – [12] 767 [1]; 72 [36] pp. – Adams A-1352 – OSzK/16 A 459.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Néhány aláhúzás a görög szövegben. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Societatis Jesu Catalogo inscriptus*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnaviensis 1632. L(ittera) A. n(umero) 138.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) A. 138. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) Ga 106. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
- 3.) Hb 2^r 116. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

63.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"C. 87. *Idem Tomus 7us Romae 1596.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Eiusdem Tomus 7us Folio Romae 1596. corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Selliensis

II. kollekcio 5. szám

BARONIUS, Caesar: *Annales ecclesiastici. Tomus Septimus. Romae, 1596, ex Typographia Vaticana. 2° – [7] 724 [52] pp. – Ind. Aur. 113324.*

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Soc(ieta)tis Jesv Inscriptus Catalogo*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauensis 1632. L(ittera) C. n(umero) 87.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) C. 87. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) Ac 2^r 76. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

64.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"A. 111. *Annibalis Scoti Commentarij in Cornelij Taciti Annales in folio corio albo Francofurti 1592.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem található a katalógusban.

Antiquissima Selliensis

II. kollekció 6. szám

TACITUS, Publius Cornelius: [Annales] *Annales et Historias commentarii ad politicam et aulicam rationem praecipue spectantes*. (Comm. Annibatio Scoto) Francofurdi, 1592, Apud Andreae Wecheli heredes, Claudium Marrium et Ioann. Aubrium. 2° – [4] ff. 1134 coll. [17] ff. – BMC German p. 847.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, ugyanakkor nem található az 1690-es katalógusban, pedig Szentiványi több Tacitus művet is összeírt. Talán a rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Societatis Jesu Catalogo inscriptus*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnaviensis 1632. L(ittera) A. n(umero) 111.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. A. 111. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. VI. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Hb 2^f 311. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

65.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Bosij Iacobi Historia Ordinis Militaris S(ancti) Ioannis Hierosolymitani Italice Folio maior Romae 1594. Corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Selliensis

II. kollekció 7. szám

BOSIO, Giacomo: *Dell' Istoria della sacra relogione et ill.ma militia di San Giovanni Gierosolimitano*. Roma, 1594, nella stamperia Apost(oli)ca Vaticana. 2° – [16] 591 [26] pp. – Ind.Aur. 122611.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, ugyanakkor nem található a katalógusában. 1690-ben Szentiványi

Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Soc(ieta)tis Jesu Inscriptus Catalogus (!)*" [Vág-sellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnaviensis Anno 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. H. 548. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. LXII. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ac 2^f 129. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

66.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*J. 93. Pauli Jouij Vitae Illustrium Virorum Tomus Imus et 2dus in folio corio albo Basileae 1578. Ibidem Vitae Imperatorum Turcarum Item Elogia Virorum bellica uirtute illustrium*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Vitae Illustrum Virorum folio Basileae 1578. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Selliensis

II. kollekcio 8. szám

Kolligátum 1.:

JOVIUS, Paulus: *Vitae illustrium virorum tomis duobus comprehensae*. Basileae, 1576, sumptibus Henrici Petri et Petri Permae. 2° – [12] 427 [1]; [8] 176; [26] 177-225 [1] pp. – VD/16 G 2078 – OSzK/16 J 274.

Kolligátum 2.:

JOVIUS, Paulus: *Elogia virorum bellica virtute illustrium*. [Basel], 1596, Petri Permae typographi. 2° – [8] 258 [10] pp. – VD/16 G 2067 – OSzK/16 J 240.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Néhány kronológiai megjegyzés a margón. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Societatis Jesu Catalogo inscriptus*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. "*Tyrnauien(sis) 1632. L(ittera) P. n(umero) 93.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. P. 93. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. XL. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ga 2^f 485. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

67.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*J. 21. Jacobi Cuiacii Tomi 4. de Jure Ciuili in folio corio albo Francofurti 1595.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Cuiatij Iacobi Iuris consulti Opera in Jus Civile folio Francofurti 1595. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Selliensis

II. kollekcio 9. szám

CUIACIUS, Jacobus: *Opera, quae de iure fecit*. Francofurti, 1595, apud Andreae Wecheli heredes et Ioan. Gymnicum. 2° – [16] 76 pp. 77-402 coll. [12] pp. 600 coll. [12] pp. 810 coll. [3] pp. [12] 656 coll. [80] pp. – VD/16 C 6168 – OSzK/16 C 1224.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Jurista Civilis (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Societatis Jesu Inscriptus Catalogo*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauiensis 1632. L(ittera) J. n(umero) 21*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) J. 21. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) XXVII. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

- 3.) 27. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4.) Bc 2^r 17. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

68.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"E. 52. *Euclidis Elementa in folio corio albo Coloniae 1591.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Eiusdem in Euclidem folio Coloniae 1591. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Selliensis
II. kollekcio 10. szám

Kolligátum 1.:

EUCLIDES: *Elementorum libri XV.* (Ed. Christophoro Clavio Bambergensi) Coloniae, 1591, Expensis Ioh. Baptistae Ciotti. 2° – [16] 359 [1] pp. – VD/16 E 4161. – Sommervogel II. c. 1213–1214.

Kolligátum 2.:

EUCLIDES: *Posterioribus libri IX.* (Ed. Christophoro Clavio Bambergensi) Coloniae, 1591, Ex Ioh. Baptistae Ciotti. 2° – 355 [38] pp. – Sommervogel II. c. 1213–1214.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Egy 18. századi nyomtatvány a kötetben. Sommervogel a két kolligátumot együtt, harmadik kiadásként írja le. A szerző neve szerinte Clau és nem Schlüssel. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Mathematici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Soc(ieta)tis Jesu Inscriptus Catalogo*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauensis 1632. L(ittera) E. n(umero) 52.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) E. 52. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) A. 416. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) 49. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 4.) Hb 2^r 17. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

69.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem található a katalógusban.

Antiquissima Selliensis
II. kollekcio 11. szám

XENOPHON: *Ta heuriskomena. Quae extant opera.* (Ed. comment. Johannes Leunclavius). [Tomus I–II. Graec.–Lat.] Francofurti, 1594, Apud heredes Andreae Wecheli, Claudium Marnium et Ioan. Aubrium. 2° – [12] 1013 pp. 1014-1059 coll. [28] ff. – BMC German p. 931. – Adams X-15.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. Nem található sem a Némethi-féle katalógusba, sem a Szentiványi-féle összeírásban. Ugyanakkor már az egyetemi évek alatt, 1642-ben újrakatalogizálták. Az 1690-ben több Xenophon-mű is szerepel, de a fenti kiadás hiányzik. A régi raktári jelzet formátumjelzése hibás. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Societatis Jesu Catalogo inscriptus*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauiensis Anno 1642. in Litt(era) X. N(umero) (?)*" [Nagyszombati Egyetem, 1642]

Raktári jelzet:

1. X. [Nagyszombati Egyetem, 1642]
2. VI. d. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 16. a: [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Hb 4^f 116. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

70.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"C. 202. Eiusdem Auctoris descriptio noua Horologiorum in 4. corio albo Romae 1599."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Eiusdem Horologia quarto Romae 1599. corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Selliensis
II. kollekció 12. szám

CLAVIUS, Christophorus S.J.: *Horologium nova descriptio*. Romae, 1599, Apud Aloysium Zannettum. 8° – [12] 240 pp. – Adams C-2099.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Mathematici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Sellien(sis) So(cietatis) Jesu Inscr(iptus) Catal(ogo)*" [Vág-sellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauiensis 1632. L(ittera) C. n(umero) 202.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) N. 304. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 2.) C. 202. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) Ed 98. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

71.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"C. 205. *Idem*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Eiusdem Astrolabium quarto Romae 1593. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Selliensis
II. kollekció 13. szám

CLAVIUS, Christophorus S.J.: *Astrolabium*. Romae, 1593, Ex Typographia Gabina. 2° – [47] 759 [4] pp. – Adams C-2093.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Mathematici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis So(cie)t(a)tis Jesu Inscr(iptus) Catal(ogo)*" [Vág-sellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauiensis 1632. L(ittera) C. n(umero) 205.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) C. 205. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) N. 312. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) 20. d. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 4.) Eb 203. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

72.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Tarcegnota Ioannis Historiae mundi Pars Ima Venetijs 1598. corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Selliensis
II. kollekció 14. szám

TARCHAGNOTA, Giovanni: *Delle Historie del mondo*. [1. kötet] In Venetia, 1598, Appresso i Giunti. 4° – [32] 675 pp. – BN Tome 182 c. 568 – Adams T-140.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Egy tartalmi kiemelés a margón, illetve egy leveles 18. századi kézirat a kötetben. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. Némethi-féle öszszeírásban nem szerepelt. Valószínűleg Szentiványitól származik az 1632-re utaló évszám, s ő katalogizálta 1690-ben. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Italici, Gallici, Hispanici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Sellien(sis) Soc(ieta)tis Jesu Inscriptus Catalogo*" [Vág-sellyei Kollégium, 1600]
2. "*Anno 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) H. 444. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 2.) XXXIX. o. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) Ga 4^r 929. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

73.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Eiusdem Pars 2da octauo Venetijs 1598. corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Selliensis
 II. kollekcio 15. szám

TARCHAGNOTA, Giovanni: *Delle Historie del mondo*. [3. kötet] P. 2. lib. 1-22. In Venetia, 1598, Appresso i Giunti. 4° – [46] 931 pp. – BN Tome 182 c. 568 – Adams T-140.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. Némethi-féle összeírásban nem szerepelt. Valószínűleg Szentiványitól származik az 1632-re utaló évszám, s ő katalogizálta 1690-ben. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Italici, Gallici, Hispanici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Soc(ieta)tis Jesu Inscrip(tus) Catalogo*" [Vág-sellyei Kollégium, 1600]
2. "*Anno 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. H. 540. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. XXXIX. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ga 4^r 929. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

74.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Rosei Mambrini Historia mundi Italice quarto Venetijs 1598. corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Selliensis

II. kollekcio 16. szám

Kolligátum 1.:

TARCHAGNOTA, Giovanni: *Delle Historie del mondo*. (Augm. Mambrino Roseo da Fabriano et Bartolomeo Dionigi da Fano) In Venetia, 1598, Appresso i Giunti. 4° – [46] 599 pp. – BN Tome 182 c. 568 – Adams T-140.

Kolligátum 2.:

RICCOBONUS, Antonius: *De gymnasio Patavino ... commentariorum libri sex*. Patavii, 1598, Apud Franciscum Bolzetam. 4° – [16] 148 ff. – Adams R-496.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. Némethi-féle összeírásban nem szerepelt. Valószínűleg Szentiványitól származik az 1632-re utaló évszám, s ő katalogizálta 1690-ben. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Italicus, Gallicus, Hispanicus (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Soc(ieta)tis Jesu Inscriptus Catalogo*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnavien(sis) Anno 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. XXXIX. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. 23. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ga 4^f 929. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

75.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"P. 29. *Idem in Daniele corio albo Antuerpiae 1594. Ibidem De Magia de Observatione somniorum et de Diuinatione Astrologica*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem in Daniele Prophetam octauo Antuerpiae 1594. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Selliensis
II. kollekció 17. szám

Kolligátum 1.:

PERERIUS, Benedictus S.J.: *Commentariorum in Daniele prophetam. Libri sexdecim*. Antverpiae, 1594, In Aedibus Petri Belleri. 8° – [63] 766 pp. – Sommervogel VI. c. 500.

Kolligátum 2.:

PERERIUS, Benedictus S.J.: *De magia de observatione somniorum, et de divinatione astrologica, libri tres*. Coloniae Agrippinae, 1598, Apud Ioannem Gymnicum sub Monocerote. 8° – [5] 242 pp. Adams P-657. – Sommervogel VI. c. 504.

Restaurált fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal "1979". Egy 20. századi (talán Szauder József) bejegyzés szerint Faludi Ferenc használta. 1600. után szerezték be s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Concilia et Scripturistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis So(cie)t(at)is Jesu*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnaviensis Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) P. n(umero) 29.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. P. 29. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 24. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Aa 710. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

76.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"T. 83. *Idem cum enarrationibus in 4. corio albo 1560.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Terentij Publij Comoedia octauo Lugduni 1560. corio albo cum tabulis 1652.*"

Antiquissima Selliensis

II. kollekció 18. szám

TERENTIUS Afer, Publius: [Comoediae] *In quem triplex edita.* (Comm. Petrus Antesignanus) Lugduni, 1560, Apud Mathiam Bonhome. 4° – [16] 532 pp. – Adams T-356.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1600. után szerezték be, ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Societatis Jesu Catalogo inscriptus*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnaviensis 1634. L(ittera) T. N(umero) 83.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. P. 83. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LV. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 37. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Hb 4^r 90. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

77.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"*J. 77. Eiusdem Apologia pro Societate JESV 1600.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Gretseri Iacobi Societatis Iesu Apologia pro Societate Iesu octavo Ingolstadij 1600. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Selliensis

II. kollekció 19. szám

Kolligátum I.:

GRETSEY, Jacob: *Apologeticus ... adversus librum; qui introductio in artem iesuiticam inscribitur, nuper a Gabriele Lermaeo caluinista editum.* Ingolstadii; 1600, Ex Typographia Adami Sartorii. 8° – [16] 280 pp. – Adams G-1235. – Sommervogel III. c. 1763.

Kolligátum 2.:

GRETSER, Jacob: *Apologia Societatis Iesu in Gallia, ad christianissimum Galliae Navarrae Regem Henricum IV.* Ingolstadii, 1599, Ex Typographia Adami Sartorii. 8° – [5] 120 pp. – Sommervogel III. c. 1762.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Apologia* (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Soc(iet)atis Jesu Catalogo inscriptus*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauiensis 1632. L(ittera) J. n(umero) 77.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 77. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LXII. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 17. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ad 879. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

78.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*L. 82. Liuius in folio corio albo cum scholijs Francofurti 1588.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem idem cum Scholijs folio Francofurti 1588. corio albo cum tabulis 1633.*"

Antiquissima Selliensis

II. kollekcio 20. szám

LIVIUS, Titus: [Ab urbe condita] *Libri omnes.* (Chronologia accomodata ad tabulas capitolas Verii Flacci. Ed. Franciscus Modius) Francofurti, 1588, impensis Sigis. Feyrabendii et sociorum. 2° – [8] 52, 682, 59 [4] 613 [1] pp. – VD/16 L 2101 – BMC German p. 521.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Címer a szennylap verzőjén ceruzával. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1633-ban Némethi Jakab írta össze de a katalógusá-

ban az 1632-es beszerzések között szerepelt. 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Sellie(nsis) So(cie)t(a)tis Jesu Inscr(iptus) Catal(ogo)*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauien(sis) 1633. L(ittera) L. N(umero) 82.*" [Nagyszombati Kollégium, 1633]

Raktári jelzet:

1. L. 82. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. VI. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Hb 2^f 301. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

79.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem található a katalógusban.

Antiquissima Selliensis
II. kollekcio 21. szám

NICETAS Choniates: [Byzantina historia annorum 88.] *Historia degli' imperatori greci.* (Trad. Lodovico Dolce et Agostono Ferentilli) In Vinetia, 1569, Appresso Gabriel Giolito di Ferrarii. 4° – [40] 254 [2]; [24] 302 [2] pp.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. Bár szerepel a címlapon az 1632-es katalogizálás ténye, de sem a Némethi-féle összeírásban, sem a Szentiványi-féle katalógusban nem található. Talán a rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Soc(ieta)tis Inscip(tus) Catalogus (!)*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. "*Anno 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. H. 452. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. XL. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ga 4^f 389. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

80.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Zonara Joannis Historia Haebraeorum Romanorum Graecorum Italice quarto Venetis 1582. corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Selliensis
II. kollekcio 22. szám

ZONARAS, Ióannész: [Epitome historiarum] *Historie*. (Trad. Agostino Ferentilli) (Pars I–II.) In Vinetia, 1572, Appresso Gabriel Giolito di Ferrarii. 4° – [20] 259; [18] 291; [18] 261 [1] pp.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. Némethi-féle összeírásban nem szerepelt. Valószínűleg Szentiványitól származik az 1632-re utaló évszám, s ő katalogizálta 1690-ben. Itt valószínűleg elírta a kiadás dátumát tíz évvel. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Italici, Gallici, Hispanici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Sellien(sis) Soc(ieta)tis Jesu Inscriptus Catalogo*" [Vág-sellyei Kollégium, 1600]
2. "*Anno 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. H. 452. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. XL. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 16. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Hb 5338. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
5. Ga 4^f 444. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"M. 38. *Eiusdem eadem in folio 1603.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Delrio Martini Societatis Jesu Disquisitionum magicarum libri 6. folio minor Moguntiae 1603. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Selliensis

II. kollekcio 23. szám

Del-RIO, Martin Antoine S.J.: *Disquisitionum magicarum libri sex. Moguntiae, 1603, Apud Ioannem Albinum. 2° – [22] 276 [15]; [4] 268 [18]; [4] 250 [11] pp. – Sommervogel II. c. 1898.*

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Theologi morales* (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Inscriptus Catal(ogo) Soc(ietatis) Jesu Collegij Selliensis*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. "*Coll(egii) Seliensi Soc(ieta)tis Jesu auct. d.d.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
3. [javítás]: "*Tyrnaviensis Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) M. n(umero) 38.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. M. 38. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 602. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. XVII. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. 30: b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
5. 841. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
6. Eb 4^r 139. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
7. Eb 4^r 954. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"H. 38. *Horatij Tursellini Lauretana Historia in 8. membrana uiridi Moguntiae 1600.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem idem octauo Moguntiae 1600. Membrana viridi 1632.*"

Antiquissima Selliensis

II. kollekcio 24. szám

Kolligátum 1.:

TORSELLINUS, Horatius S.J.: *Lauretanae historiae, libri quinque*. Moguntiae, 1600, Apud Balthasarum Lippium sumptibus Arnoldi Mylij. 8° – [14] 397 [7] pp. – Adams T-1204. – Sommervogel VIII. c. 143.

Kolligátum 2.:

MILENSIUS, Felix O.S.A.: *De quantitate hostiae contra errorem Oswaldi. Liber in quo historia Seefeldica de admirabili Sacramento explicatur*. Pragae, 1604, Typis Georgii Nigrini. 8° – [6] 122 [4] pp.

Eredeti zöld hárttyakötés. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Soc(ieta)tis Jesu Inscriptus Catalogo*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauiensis 1632. L(ittera) H. n(umero) 38.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. H. 38. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 229. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. LX. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ac 4110. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"D. 12. Joannes Duns Scotus in 4. libros Sententiarum in folio corio albo Venetiae 1597. Item Eiusdem Quaestiones Quodlibetales"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Scoti Ioannis Duns In quatuor libros Sententiarum folio Venetijs 1597. corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Selliensis

II. kollekció 25. szám

DUNS SCOTUS, Joannes: *In quatuor libros Sententiarum ... quaestiones.* (Ed. Melchior Flavius) Venetiis, 1597, 1598, Apud haeredes Melchioris Sessa. 2° – [4] 310, 40 pp.; [1] 116 ff., 164 pp.; [1] 184, 36, 63; [1] 31 [127] ff. – Adams D-1130. – OSzK/16 D 403.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal.

1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Theologi Scholastici (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "Collegij Selliensis Soc(ieta)tis Jesu Inscriptus Catalogo" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "Tyrnauiensis 1632. L(ittera) J. n(umero) 12." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 12. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ab 2^r 139. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"R. 2. Ruffini Tomus Imus de Benedictionibus (c. 49. Gen.) 12. Patriarcharum Item in Oseam, Joelem, Amos, in Symbolum et de Historia Ecclesiastica Ibidem Tomus 2dus in Psalmos Adiungitur D. Irenaeus contra Haereses sui temporis Ultimo Conflictus Arnobij et Serapionis Catholicorum duorum de Deo Trino et Uno duabus in Christo substantijs in unitate Personae Gratiae et Liberi Arbitrij concordia cum notis in folio corio albo Parisijs 1580."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Ruffini Aquiscensis Praesbyteri Tomus I. et 2dus In Vetus Testamentum folio
Parisijs 1580. corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Selliensis

II. kollekcio 26. szám

Kolligátum 1.:

RUFINUS Tyrannius, Aquiliensis: *Opera quae extant*. Parisiis, 1580, Apud
Michaelem Sonnum. 2° – [6] 249 [8]; [10] 180 ff. – Adams R-880.

Kolligátum 2.:

IRENAEUS Sanctus: *Aduersus Valentini, et similibus Gnosticorum Haereses,
Libri quinque*. Coloniae Agrippinae, 1596, In Officina Birckmanica, sumpti-
bus Arnoldi Mylij. 2° – [36] 569 [32] pp. – Adams I-161.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapocccsal. 1600. után sze-
rezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta
össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as fel-
oszlátása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend:
Concilia et Scripturistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "Collegij Selliensis Societatis Jesu Catalogo Inscriptus" [Vágsellyei
Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "Tyrnauiensis 1632. L(ittera) R. n(umero) 2." [Nagyszombati
Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. R. 2. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ab 2^r 154. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

85.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"P. 74. D. Prosperi Aquitanici Opera in 8. corio albo Duaci 1577."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Divi Prosperi Episcopi Opera octauo Duaci 1577. corio albo cum tabulis
1632."

Antiquissima Selliensis
II. kollekcio 27. szám

PROSPER, Szent: *Opera, accurata vetustorum exemplatum collatione a mendis pane innumeris repurgata.* (Ed. Johann Olivarius) Duaci, 1577, Ex officina Ioannis Bogardi. 8° – [6] 368 [24] ff. – Adams P-2172.

Eredeti fehér bőrkötés törött fatáblával, két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Scripturistae sacra et Patres* (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Inscriptus Catalogo Collegij Societatis Jesu*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. "*Tyrnauensis 1632. L(ittera) P. n(umero) 74.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. P. 74. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ad 10018. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

86.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*J. 20. Eiusdem Volumen Legum Paruum 10. 11. 12. librum comprehendens Ibidem Authenticorum Collationes Feudorum declarationes Extrauagantes de Pace Constantiae Ultimo Institutiones Imperiales cum Vita Iustiniani 1583.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem libri 9. folio maior Venetijs 1584. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Selliensis
II. kollekcio 28. szám

JUSTINIANUS: [Novellae] *Corpus iuris civilis. Volumen legum parvum.* (Comm. Antonius Contius.) Venetiis, 1583, 1584, Sub signo Aquilae renouantis. 2° – [24] ff. 640,192 coll.; [16] ff. 576 coll.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Iurista Civilis* (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Soc(ieta)tis Jesu Inscriptus Catalogo*" [Vágsellyi Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauiensis 1632. L(ittera) J. n(umero) 20.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 20. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. XXVII. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Bc 2^f 110. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

87.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*J. 19. Justiniani Codicis Libri LX. in folio corio albo Venetijs 1584.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem libri tres posteriores folio maior Venetijs 1583. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Selliensis

II. kollekcio 29. szám

JUSTINIANUS: [Codex] *Corpus iuris civilis. Codex dominis Justiniani.* (Comm. Antonius Contius.) Venetiis, 1584, Sub signo Aquilae renouantis. 2° – [34] ff.; [12] ff. 2204 coll.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1600. után szerették be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Iurista Civilis (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Selliensis Soc(ieta)tis Jesu Inscriptus Catalogo*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauiensis 1632. L(ittera) J. n(umero) 19.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 19. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Bc 2^f 109. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

88.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"L. 74. *Lippus Brandolinus de ratione scribendi in 8. membrana alba rugosa Coloniae Agrippinae 1573. Ibidem de scribendis Epistolis*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Brandolini Lippi de ratione scribendi 8uo Coloniae membrana alba 1632.*"

Antiquissima Selliensis

II. kollekcio 30. szám

BRANDOLINUS, Aurelius Lippus: *De ratione scribendi libri tres.* – VIVES, Johannes Ludovicus – ERASMUS Desiderius Roterodamus – CELTES, Conrad – HEGENDORFF, Christoph: *De conscribendi epistolis libelli.* Coloniae Agrippinae, 1573, Apud haeredes Arnoldi Birckmanni. 8° – [16] 405 [1] pp. – VD/16 B 7040. – OSzK/16 B 870.

Eredeti hártakötés. 1600 után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Inscriptus Catalogo Collegij Sellien(sis) Societ(at)is Jesu*" [Vág-sellyei Kollégium, 1600]
2. "*Tyrnauien(sis) 1632. L(ittera) L. n(umero) 74.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. L. 74. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LIII. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ha 1142. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

89.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"*J. 220. Justini Historia ex Trogo Pompeio in 8. membrana alba Coloniae Agrippinae 1593.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem található a katalógusban.

Antiquissima Selliensis
II. kollekcio 31. szám

JUSTINUS, Marcus Junianus: *Ex Trogo Pompeio historia*. (Praef. Philipp Melanchthon.) Coloniae Agrippinae, 1593, Apud Ioannem Gymnicum, sub Monocerote. 8° – [24] 342 [6] pp.

Eredeti hártakötés. 1600. után szerezték be, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, ugyanakkor nem szerepel az 1690-es katalógusban. Talán a rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth 1964.

Tulajdonos:

1. "*Collegij Sellien(sis) Soc(ieta)tis Jesu*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauiensis Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) J. n(umero) 220.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 220. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. VII. h. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 18: c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Hb 5192. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

90.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"H. 61. Idem"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Eiusdem Idem octauo Ingolstadij 1600. sine compactura 1632.*"

Antiquissima Selliensis
II. kollekcio 32. szám

HOMERUS: [Ilias] *Iliados liber decimus, undecimus, et duodecimus graecolatini*. Ingolstadii, 1600, Ex Officina Typographica Adami Sarterii. 8° – 163 pp.

Restaurált modern barna bőrkötés, 1996. Néhány tartalmi kiemelés a margón. 1600-ban írták össze, s ekkor katalogizálták először. 1632-ben Némethi Jakab írta össze, 1690-ben Szentiványi Márton katalogizálta. Egy másik Homérosz kiadást is összeírtak, itt viszont nem tüntetik fel, hogy kötés nélküli: "*Eiusdem Idem octauo Ingolstadij 1600. 1632.*" A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Graeci (1690). Bibliográfia: Farkas 1997.

Tulajdonos:

1. "*Inscriptus Catalogo Collegij Sellien(sis) Societ(atis) Jesu 1600.*" [Vágsellyei Kollégium, 1600]
2. [javítás]: "*Tyrnauiensis 1632. L(ittera) H. n(umero) 61.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. H. 61. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Hb 629. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
3. Vet. 600/2. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, 1996]

91.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem található a katalógusban.

**Antiquissima Tyrnaviensis
1600/1.**

VARENNIUS, Johannes: *Syntaxis linguae graecae*. (Ed. Joachim Camerarius) Coloniae Agrippinae, 1576, Apud Ioannem Gymnicum, sub Monocrote. 8° – 120 ff.

Eredeti fehér bőrkötés. A kötésen felirat: "*M.B.P. 1586.*" Tartalmi kiemelések, magyarázó jegyzetek a könyv első felében. Martinus Banowsky Pannonius, olmtüzi diák volt a tulajdonosa 1586-ban. 1600-ban katalogizálták először. Különös és zavarbaejtő a kötet harmadik possessor-bejegyzése. Ebben az időben csak Vágsellyén működött jezsuita kollégium, Nagyszombatban pedig nem; a városban 1615-ben indult meg a képzés. A bejegyzés (nagy valószínűséggel) Szentiványi Márton kezétől származik, aki 1690-ben fogott hozzá a könyvtár rendezéséhez. Több kötetnél találtunk az ő kezével bejegyzést ám egy kivétellel ezek mindig az 1632-es évre vonatkoznak. A másik kivétel a tournoni akadémia Vergilius-szótára. Itt Dümmerth feltételezése szerint az 5. possessor-kéz Szentiványié, aki ezt 1690-ben írta a címlapra. Ennek ellentmond, hogy szerepel possessorként a vágsellyei renház 1600-as évszámmal, majd Némethi Jakab 1632-es bejegyzése. Miért tüntette fel Nagyszombatot még egyszer Szentiványi ezen a köteten, amikor már ott szerepel Némethi bejegyzése, illetve miért írt vágsellyei dátumot a fent leírt kötet

elejére 1690-ben? Az elírás (ti. 1690.) ismerte Szentiványi precizitását, két esetben nem valószínű. Mindenesetre eddig két olyan kötet került elő, ahol együtt szerepel Nagyszombat neve az 1600-as évszámmal. Nem szerepelt sem az 1632-es Némethi-féle katalógusban, sem az 1690-es Szentiványi-félében. Megemlítendő, hogy Szentiványi két kölni kiadású Varenio-művet is katalogizált, de mind a kettő 1581-es nyomtatvány: "*Varenij Joannis Syntaxis Graeca octauo Coloniae 1581. corio albo cum tabulis 1600.*" illetve "*Eiusdem Idem octauo Coloniae 1581. corio albo cum tabulis 1600.*" Talán a rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Farkas 1997. – Hellebrandt 201–205.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Ex libris Martini Banowsky Pannonij Emptus: 5. Nouembris Anno 1586. Gros. 4.*"
2. "*Olomucij Ab Andrea Crallio*"
3. "*Collegij Tyrnaviensis S.J. Catalogo Inscriptus Anno 1600.*" [?]

Raktári jelzet:

1. L. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. Ha 1076. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

92.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Eiusdem In Prophetas 4tuor quarto Moguntiae 1611. membrana alba 1612."

Antiquissima Tyrnaviensis 1612/1.

MALDONADO, Juan: *Commentarij in Prophetas IIII. Ieremiam, Baruch, Ezechielem, et Danielelem. Accessit expositio Psalmi CIX. et Epistolae de collatione Sedanensi cum Caluianianis.* Moguntiae, 1611, Sumptibus Ioannis Kinckes. 4° – [6] 736 pp. – Sommervogel V. c. 407.

Eredeti hártakötés. Talán 1612-ben szerezték be, s ekkor katalogizálták először, ahogy az évszám utáni számot értelmezhetjük. Előtte az erdélyi jezsuitáké volt. Sajnos a bejegyzés nem utal arra, hogy melyik rendházé de nagy valószínűséggel a kolozsvárié lehetett. Nem szerepelt a Némethi-féle katalógusban 1632-ben, pedig több kötetét összeírta, például

egy 1602-ben Mainzban kiadott kommentárját a négy profétához, két kötetben: "31. *Eiusdem Tomus Imus in Matthaum et Marcum corio nigro Moguntiae 1602.* 32. *Eiusdem Tomus 2dus in Lucam et Joannem*". Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Concilia et Scripturistae* (1690). Bibliográfia: Dümmerth III. – Jakó 1991. nem tud róla.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Soc(ieta)tis Jesu in Transyluania*" [Erdélyi jezsuiták, 16. század?]
2. [javítás]: "*Collegij Tyrnaviensis In: 1612. 164.*" [Nagyszombati Rezidencia, 1612]

Raktári jelzet:

1. 164. [Nagyszombati Rezidencia, 1612]
2. 100. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. IV. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Aa 4^r 79. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

93.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"L. 19. *Idem de Antichristo et eiusdem Praecursoribus in 8. membrana alba Antuerpiae 1611.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Lessij Leonardi S. J. de Antichristo octavo Antuerpiae 1611. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1613/1.

LESSIUS, Léonard: *De antichristo et eius praecursoribus disputatio apologetica gemina.* Antuerpiae, 1611, Ex Officina Plantiniana. 8° – [24] 297 [10] pp. – Sommervogel IV. c. 1735.

Eredeti hártýakötés. 1613-ban szerezték be, előtte az erdélyi jezsuitáké volt. Sajnos a bejegyzés nem utal arra, hogy melyik rendházé de nagy valószínűséggel a kolozsvárié lehetett. 1632-ben Némethi Jakab katalogizálta, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. A kötet jelenleg (1991-től) lappang. Jezsuita szakrend: *Controversistae* (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Soc(ieta)tis Jesu in Transyl(vaniae) 1613.*" [Erdélyi jezsuiták, 1613]
2. [javítás]: "*Catalogo Inscriptus Tyrnaviae 1632. L(ittera) L. n(umero) 19.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. L. 19. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ad 1996. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

94.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"F. 84. B. Francisci Borgiae Vita in 8. corio rubro Antuerpiae 1598. Ibidem Huius B(orgiae) pia opuscula"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1614/1.

SCHOTTUS, Andreas: *Vite Francisci Borgia Tertij Societatis Iesu Generalis. Antverpiae, 1598, e typographeio Ioach. Troгнаesij. 8° – 462 pp. – Sommervogel VII. c. 876.*

Eredeti vörös bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1614-ben szerezték be, három év múlva újra összeírták. A címlap már 1614-ben hiányzott, erre utal az "*Antuerpiae 1598*" bejegyzés. 1632-ben katalogizálta Némethi Jakab, viszont pontos Szentiványi Márton 1690-es összeírásában nem szerepel. Megtalálható viszont: "*Sancti Borgiae Francisci Societatis Iesu Vita Per Andream Soto octavo Antuerpiae 1595. corio albo cum tabulis 1632.*" Itt nem egyezik a kiadás éve. Szerepel még az 1690-esben egy évvel későbbi, római nyomtatvány is. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Soc(ieta)tis Jesu In 1614.*" [Nagyszombati Rezidencia, 1614]
2. [javítás]: "*Collegij Tyrnavien(sis) 1617.*" [Nagyszombati Kollégium, 1617]
3. [javítás]: "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) F. n(umero) 84.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. F. 84. [Nagyszombati Kollégium, 1632]]
2. LXII. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 21. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ac 737. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

95.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"J. 51. Jacobi Castellani Compendium Constitutionum Summorum Pontificum a Gregorio VII. usque ad Clementinum VIII. in 4. membrana alba Venetijs 1603."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Constitutionum Pontificiarum Compendium Jacobi Castellani quarto Venetijs 1603. membrana alba 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1614/2.

CASTELLANUS, Jacobus: *Compendium constitutionem summorum pontificum, quae extant a Gregorio VII. usque ad Clement VIII. Pont. Max. Venetijs, 1603, Apud Franciscum Bolzettam. 4° – [24] 237 pp.*

Eredeti hártýakötés, tömítőanyagként latin nyelvű kézirat. 1614-ben szerezték be. 1632-ben Némethi Jakab katalogizálta, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Canonistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. *"Societatis Jesu 1614."* [Nagyszombati Rezidencia, 1614]
2. [javítás]: *"Collegij Tyrnaviensis Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) J. n(umero) 51."* [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 51. [Nagyszombati Kollégium, 1632]]
2. Ac 4370. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"35. *Idem*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Eiusdem idem ab Anno Christi Imo ad 1197. folio Moguntiae 1614. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1614/3.

SPONDE, Henri de: *Annales Ecclesiastici ex XII Tomis Caesaris Baronii ... in epitomen redacti opera*. Moguntiae, 1614, Impensis Ioannis Theobaldi Schönewetteri. 2° – [26] 1080 pp. [74] ff.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. 1614-ben szerezték be. 1632-ben Némethi Jakab katalogizálta, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Soc(ieta)tis Jesu In 1614.*" [Nagyszombati Rezidencia, 1614]
2. [javítás]: "*Tyrnaviae Catalogo inscriptus A(nno) 1632. L(ittera) H. n(umero) 35.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. H. 35. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ac 2^r 20. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"*B. 10. Divi Bonaventurae in 3um sententiarum Magistri Petri Lombardi in folio corio rubro sine loco sine anno*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Eiusdem in Tertium sententiarum librum Folio Norimbergae corio rubro cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1614/4.

PETRUS Lombardus: *Sententiarum libri IV.* (Comm. S. Bonaventura. Ed. Johannes Beckenhub) [Tom. III.] Nürnberg, 1500, Anton Koberger. 2° – 166 ff. – CIH 2651 – Goff P-488.

Eredeti vörös bőrkötés töredéke, restaurált. Végig marginalizálva, tartalmi kiemelések, kommentárok, két kéz írásával. 1614-ben szerezték be, három év múlva újra összeírták. 1632-ben Némethi Jakab katalogizálta, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Theologi Scholastici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu 1614.*" [Nagyszombati Rezidencia, 1614]
2. "*Collegij Tyrnaviensis 1617.*" [Nagyszombati Kollégium, 1617]
3. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) B. n(umero) 10.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. B. 10. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Inc. 738. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

98.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1615/1.

PÁZMÁNY Péter: *Az igazságnak gyeozedelme, mellyet az Alvinci Peter Tevkeoreben mutatot.* Posenban, 1614, (typ. archiepiscopalis). 4° – [8] 96 [4] pp. – RMK I. 451 – RMNY 2. 1078.

19. századi papírkötés. 1615-ben szerezték be, két év múlva újra összeírták. Sem a Németh-féle, sem a Szentiványi-féle katalógusban sem szerepel. Talán a rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu 1615.*" [Nagyszombati Kollégium, 1615]

2. "*Collegij Tyrnaviensis 1617.*" [Nagyszombati Kollégium, 1617]

Raktári jelzet:

RMK I.65. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

99.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1615/2.

PÁZMÁNY Péter: *Kereztieni felelet a megh dücsöült szentek tiszteletirül, értünk valo könyörghesekről es seghitsegül hiuasokrul.* Graecii Styriae, 1607, Widmanstadius. 4° – [10] 100 ff. – RMK I. 406 – RMNY 2. 961.

19. századi papírkötés. 1615-ben szerezték be, két év múlva újra összeírták. Sem a Németh-féle, sem a Szentiványi-féle katalógusban sem szerepel. Talán a rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu 1615.*" [Nagyszombati Kollégium, 1615]

2. "*Societatis Jesu 1617.*" [Nagyszombati Kollégium, 1617]

Raktári jelzet:

RMK I. 50. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

100.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Ovidij Metamorphosis Hispanice explicata octauo corio nigro 1617."

Antiquissima Tyrnaviensis
1615/3.

OVIDIUS Naso, Publius: [Metamorphoses] *Las Metamorphoses, o Transformaciones del muy excelente poeta Ovidio, repartidas en quince libros, y traduzidas en castellano.* En Anvers, 1551, en casa de J. Steelsio. 8° – [20] 236 ff. [címlap hiányzik] – BN Tòme 128. c. 653.

Eredeti vörös bőrkötés. 1615-ben szerezték be, két évvel később újra összeírták. 1632-es Némethi-féle katalógusban nem található, Szentiványi Márton 1690-ben viszont összeírta. A belső táblán található egy raktári jelzetre utaló szám, de ezt nem találtam meg a katalógusban. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Italice, Gallici, Hispanici (1690). Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu 1615.*" [Nagyszombati Kollégium, 1615]
2. "*Collegij Tyrnaviensis 1617.*" [Nagyszombati Kollégium, 1617]

Raktári jelzet:

1. H. 132. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. hispan LVI. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. Ha 534. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

101.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"H. 15. *Eiusdem Retalatio pro Baronio contra Causabonum in 8. membrana alba Antuerpiae 1614.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Rosweidi Heriberti S. J. *Apologia pro Baronio Cardinale octauo Antuerpiae 1614. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1615/4.

ROSWEYDE, Héribert S.J.: *Lex Talionis XII. Tabularum Cardinali Baronio ab Isaaco Casaubono dicta.* Antverpiae, 1614, Ex officina Plantiniana, apud Viduam et Filios Jo. Moreti. 8° – 227 pp. – Sommervogel VII. c. 193.

Eredeti pergamenkötés. 1615-ben szerezték be, két évvel később újra összeírták. 1632-ben Némethi Jakab katalogizálta, Szentiványi

Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Apologetici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societ(at)is Jesu in 1615.*" [Nagyszombati Kollégium, 1615]
2. [javítás]: "*Catalogo Inscriptus Tyrnaviae 1632. L(ittera) H. n(umero) 15.*" [Nagyszombati Kollégium, 1617]

Raktári jelzet:

1. H. 15. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. I. g. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
2. Ad 659. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

102.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*O. 5. Orbis nouus Regionum ac Insularum veteribus incognitarum in folio corio albo Basileae 1532.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Idem secundo folio Basileae 1533. [Más kézzel:] 1532. tabulae lignae 1636.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1615/5.

Kolligátum 1.:

Novus Orbis Regionum ac insularum veteribus incognitarum. (Ed. Simon Grynaeus). Basileae, 1532, apud Io. Hervagium. 2° – [48] 584 [2] pp. – OSzK/16 N 271 – BMC German p. 375.

Kolligátum 2.:

ANGLERIUS, Petrus Martyr: *De rebus oceanicis et orbe novo decades tres. Legationis Babylonicae libri tres.* Basileae, 1533, apud Ioannem Bebelium. 2° – [12] 92 ff. – OSzK/16 A 387 – VD/16 A 2843.

Kolligátum 3.:

ROBERTUS Remensis: *Bellum Christianorum principium ... contra Sarcenos a. s. 1088. pro terra sancta gestum.* Basileae, 1533, excudebat Henricus Petrus. 2° – [8] 149 [3] pp. – OSzK/16 R 325 – BMC German p. 743.

VERARDUS, Carolus: *De expugnatione regni Granatae*. – COLOMBO, Cristoforo: *De prima insularum in mari Indico sitarum, lustratione*. (Trad. Alexander de Cosco) – [ALVARES, Francisco]: *De legatione regis Aethiopiae ad Clementem pontificem VII. ac regem Portugalliae*. – EGNATIUS, Johannes Baptista: *De origine Turcarum*. – POMPONIUS Laetus, Julius: *De origine Maomethis*.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. A kötésen felirat: "NOVVUS ORBIS N.G." Szövegaláhúzások, tartalmi kiemelések a margón. Megjegyzés az előszónál: "*deleta sunt verba: per Sebastianum Munsterum*". Balázs Istváné volt 1567-ben. Vathay Tamás 1580-ban 85 dénárért vette meg. 1615-ben szerezték be, két évvel később újra katalogizálták. Némethi Jakab 1632-ben írta össze, majd Szentiványi Márton 1690-ben katalogizálta. Szerinte 1636-ban szerezte be a nagyszombati könyvtár, de ennek ellentmond a címlapon található bejegyzés. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Némethi egy másik példányt is összeírt: "*N. 931. Novus Orbis Regionum ac Insularum incognitarum etc. in folio Basileae 1532.*" Valószínűleg Szentiványi ezt a kötetet katalogizálta így: "*Novi Orbis descriptio historica folio Basileae 1533. corio albo cum tabulis 1632.*" Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Steph(anus) Balasinus (?) 1567.*" [Balázs István, 1567]

Szennylapon

2. "*Me possidit Thomas Vathaj (?) qui ... emit ... pro fl. -dr. 85. Anno 1580.*" [Vathay Tamás, 1580]

Címlapon

3. "*Societatis Jesv 1615.*" [Nagyszombati Kollégium, 1615]

4. "*Collegij Tyrnavien(sis) 1617.*" [Nagyszombati Kollégium, 1617]

5. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) O. n(umero) 5.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. O. 5. [Nagyszombati Kollégium, 1632]]

2. N. 428. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]

3. XXXVIII. b. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]

4. Ge 2^f 69. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"N. 6. *Eiusdem Tomus 1mus* N. 7. *Eiusdem Tomus 2dus* N. 8. *Eiusdem Tomus 3ius* N. 9. *Eiusdem Tomus 4tus*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Lyrae Nicolai Franciscani In Vetus Testamentum Pars Ima folio tabulae lignae* 1616."

Antiquissima Tyrnaviensis

1616/1.

BIBLIA. *Cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis in omnes prologos S. Hieronymi et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering.* – NICOLAUS de Lyra: *Contra perfidiam Iudaeorum.* Nürnberg: Anton Koberger; 1487. Tom. I.: 468 ff. Tom. II.: 370 ff. Tom. III.: 348 ff. Tom. IV.: 384 ff. – 2° – GW 4289. – CIH 667.

Eredeti, csonka fehér bőrkötés, fatáblával, valamikor két kapcsolással. Négy kötetben. A múlt században téves jelzeteket kapott, összecserélték a köteteket. Történetileg és bibliográfiailag is indokolt az új számozás. Tartalmi kiemelések a margón a kötetek elején. Gépi számozás miatt ugrott a levélszám a 213-tól az első kötetben. 1616-ban szerezték be. 1632-ben Némethi Jakab katalogizálta, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Concilia et Scripturistae* (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Ex dono Dominij Gaspari Partingeri Collegij Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae 1616.*" [Partinger Gáspár, 1616]
2. "*Inscriptus Catalogo 1632. L(ittera) N. n(umero) 6. 7. 8. 9.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. kötet:

1. N. 6. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 284. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
3. V. D. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
4. XL. a. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
5. Rf. 594. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
6. Inc. 275. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]
7. Inc. 274. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, 1998]

2. kötet:

1. N. 7. [Nagyszombati Kollégium, 1632]]
2. 202. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
3. V.D. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
4. Rf. 594. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
5. Inc. 276. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]
6. Inc. 275. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, 1998]

3. kötet:

1. N. 8. [Nagyszombati Kollégium, 1632]]
2. 202. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
3. V. D. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
4. Rf. 594. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
5. Inc. 277. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]
6. Inc. 276. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, 1998]

4. kötet:

1. N. 9. [Nagyszombati Kollégium, 1632]]
2. 254. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
3. V. D. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
4. fol. 548. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
5. Inc. 274. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]
6. Inc. 278. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, 1998]

104.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"J. 23. Joannis Ronchegalli Gioldi Tractatus de duobus Reis constituendis exactissimus in folio membrana alba Venetijs 1559. Ibidem Gulielmi Redoani Tractatus de Rebus Ecclesiae non alienandis."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Renchegalli Ioannis Juris Consulti De duobus Reis constituendis folio Venetijs 1559. membrana alba 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1616/2.

Kolligátum 1.:

RONCHEGALLUS, Joannes: *Tractatus de duobus reis constituendis*. Venetii, apud Cominum de Tridino Montisferrati [Comin da Trino], (1558) 1559. 2° – [28] 611 [1] pp.

Kolligátum 2.:

REDOANUS, Gulielmus: Tractatus solemnus utilis et quotidie practicabilis de rebus ecclesiae non alienandis. Placentiae, Apud Franciscum Comitem. 1572. 2° – [8] 600 pp.

Eredeti fehér hártýakötés, Justitia képe aranyozott vaknyomással az elödtáblán, gerincén a szerzők nevével. 1616-ban szerezték be, előtte Székely György tulajdonában volt. 1632-ben Némethi Jakab katalogizálta, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Juristae civiles (1690). Bibliográfia: Knapp 1997.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Ex liberalitate Generosi D(omi)nj D. Georgij Szekel." [Székely György, 1616 előtt]
2. "Collegij Tyrnauiensis Catalogo Inscriptus Anno D(omi)nj 1616." [Nagyszombati Kollégium, 1616]
3. [javítás]: "L(ittera) J. n(umero) 23. 1632." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 23. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Bc 2^f 107. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

105.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"S. 86. Stoefflerini Almanach in 4. corio rubro Venetijs 1513."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Almanach noua 4to Venetijs 1513. corio rubro cum tabulis 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1617/1.

STOEFLER, Johannes – PFLAUM, Jacob: *Almanach nova. Ephemerides anno 1513–1531.* (Venetiis, 1513, Petrus Liechtenstein). 4° – [478] ff.

Eredeti vörös bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. A gerincén felirat a régi raktári jelzettel: "Almanach 260". Néhány megjegyzés a margón. 1617-ben szerezték be. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-

as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Mathematici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Cano(nicus) Strigo(niensis) Nicolaus Nowak Archidiacon(us) Zolien-sis Rector hospitalis S. Elizabitaie Nouozolij fundatj donaujt hunc libru(m) Collegio Societat(is) Jesu Tyrnauiensis S. Joannis Anno 1617. In festo S. Joannjs Evangelistae. orent pro eo patris MP.* [Novák Mik-lós, 1617]
2. "*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnauiae Inscriptus 1632. L(ittera) S. n(umero) 86.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. S. 86. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. N. 260. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
3. 49. c. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
4. 4^r 228. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
5. Eb 4^r 691. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
6. Vet. 13/34. [Egyetemi Könyvtár, Kéziratár, XX. század]

106.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*P. 164. Polydorus de rerum inuentoribus in 12. corio albo Francofurti 1599.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem idem octauo Francofurti 1599. corio albo cum tabulis 1617.*"

**Antiquissima Tyrnaviensis
1617/2.**

VERGILIUS Polydorus: *De rerum inventoribus libri octo. In orationem Dominicanani commentariolum.* Francoforti, 1599, Typis Ioannis Lechleri, impensis Nicolai Bassej. 16° – [48] 677 [123] pp. – Adams V-438.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapocccsal. 1617-ben szerezték be. Némethi 1632-ben katalogizálta, de lehet, hogy eltévesztette a formátumát. A címlapról hiányzik egyébként az 1632-es katalogizálás ténye. Szentiványi 1690-ben szintén más formátumot ad meg. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Az OSzK katalógusában szereplő csonka példány impresszuma eltér. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Tyrnavien(sis) Societ(at)is Jesu 1617.*" [Nagyszombati Kollégium, 1617]

Raktári jelzet:

1. XIV. h. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]

2. Hb 29. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

107.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Ma már hiányzó oldalon szerepelt.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Iuris utriusque modus legendi octauo Coloniae 1570. membrana alba 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1617/3.

Modus Legendi abbreviaturas passim in iure tam civili quam pontificio occurrentes, nunc primum integritati suae restitutus. Coloniae, 1570, Apud haeredes Arnoldi Birckmanni. 8° – [95] ff. – VD/16 M 5760.

Eredeti hártýakötés. Tartalmi kiemelések, margináliák végig.

1617-ben szerezték be. Kérdéses, hogy a könyvet nem 1615-ben, a kollégium megalakulása után szerezték be lásd a 2. possessorbejegyzést. A kötet leírása a J 1. katalógus hiányzó oldalán szerepelt. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Iuristae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Ex libris Georgij Rosni... (?)*"

2. "*Collegij Tyrnavien(sis) Societatis Jesu*" [Nagyszombati Kollégium]

3. "*1617*" [Nagyszombati Kollégium, 1617]

4. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) A. n(umero) 54.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. A. 54. [Nagyszombati Kollégium, 1632]

2. Ba 139. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

108.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"J. 143. *Jacobi Laynis Vita in 12. membrana alba Coloniae Agrippinae 1604.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Laynij Iacobi S. J. Vita 12mo Coloniae 1604. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1618/1.

RIBADENEYRA, Pedro: *Vita P. Iacobi Laynis ... latine vero ab And. Schotto: Coloniae Agrippinae, 1604, Sumptibus Arnoldi Mylij Birckmanni. 8° – [16] 259 [1] pp. – Sommervogel VI. c. 1731.*

Eredeti hártyakötés. 1618-ban szerezték be. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. Ebben a katalógusban három példányban szerepelt ez a kiadás, mindegyik beszerzését 1632-re datálta Szentiványi. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Vitae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Collegij Tyrnavien(sis) Societ(at)is Jesu Catalogo inscriptus 1618." [Nagyszombati Kollégium, 1618]
2. [javítás]: "1632. L(ittera) J. n(umero) 143." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 143. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LXII. f. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
3. Ac 790. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

109.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 1018. *Casparis Contareni De magistratibus et Republicae Venetorum libri 5. in 8. cum ligulis corio albo Basileae 1547.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Contareni Gasparis de Republica Venetorum quarto Basileae 1547. corio albo cum tabulis 1618.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1618/2.

Kolligátum 1.:

CONTARENUS, Casparus: *De magistratibus et republica Venetorum libri quinque*. (Basileae, 1547, apud Frobenium et Episcopium). 8° – 206 ff. – VD/16 C 4962.

Kolligátum 2.:

SEYSSEL, Claude de: *De Republica Galliae et regum officiis libri duo*. (Trad. Johannes Sleidanus) – PLATON: *Summa doctrinae ... de repub. et legibus*. (Compil. Johannes Sleidanus) Argentorati, 1548, In aedibus Vuendelini Rihelij. 8° – [8] 110 [2] pp. – VD/16 S 6174.

Kolligátum 3.:

PLUTARCHUS: [Problemata] *Symposiaca problemata, hoc est, Conuiuiales sermones, nunc primum latine facti*. (Interpret. Hadrianus Junius) Parisiis, 1547, Apud Iacobum Gazellum. 8° – [8] 67 [2] pp. – Adams P-1673. – BLC vol. 261. p. 85.

Kolligátum 4.:

BONN, Herman: *Chronica der vornemeliksten Geschichte unde Handel der keyserliken Stadt Lübeck*. (Trad. Justin Gobler) – GOBLER, Justin: *In obitum illustriss. Principis Erici senioris*. Basileae, 1543, In officina Barth. Vuesthemeri. 8° – [16] 193 [1] pp. – VD/16 B 6621. – OSzK/16 B 802.

Kolligátum 5.:

GYRALDUS, Lilius Gregorius: *De re nautica libellus, admiranda quadam et recondita eruditione refertus, nunc primum et natus et aeditus*. Basileae, 1540, apud Mich. Isingrinium. 8° – [6] 306 pp. – VD/16 G 2109. – OSzK/16 G 292.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Rajta felirat: "*Ioannes Deliciasius*". A negyedik kolligátumnál szövegaláhúzások, margináliák. 1618-ban szerezték be. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze, s valószínűleg elvésette a formátumát. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1632 illetve 1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnaviensis Soc(ieta)tis Jesu 1618*." [Nagyszombati Kollégium, 1618]
2. "*Catal(ogo) Inscriptus L(ittera) C. n(umero) 1018*." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 1018. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 308. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. XLI. e. N°. 2. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. 16. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
5. Ga 1320. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
6. Vet. 47/55. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

110.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"L. 20. *Ludouici Richeomi Idololatria Huguenotica seu Luthero Caluinistica in 8. membrana alba Moguntiae 1613.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Richeomi Ludouici S. J. Idololatria Hugvenotica, seu Luthero Caluinistica octauo Moguntiae 1613. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1618/3.

RICHEOME, Louis S.J.: *Idololatria hugenotica seu Luthero Calvinistica ad exemplar ethnicae veteris expressa et octo libris comprehensa.* (Trad. Marcellin Bompar S.J.) Moguntiae, 1613, Sumptibus Petri Henningi. 8° – [40] 740 [36] pp. – Sommervogel I. c. 1684.

Eredeti hárttyakötés. 1618-ban szerezték be. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Controversistae* (1690). Sommervogel Marcellin Bompart-ot tünteti fel szerzőnek. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. [javítás]: "*Collegij Tyrnavien(sis) Socie(ta)tis Jesu 1618.*" [Nagyszombati Kollégium, 1618]
2. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) L. n(umero) 20.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. L. 20. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ad 1937. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

111.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"A. 115. Aulus Gellius in 8. membrana rubra Venetijs 1515."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Eiusdem idem octauo Venetijs 1515. corio rubro 1618."

Antiquissima Tyrnaviensis 1618/4.

GELLIUS, Aulus: *Noctes Atticae*. (Partim Graecae. Ed. Johannes Baptista Egnatius). Venetiis, 1515, in aedibus Aldi et Andreae soceri. 8° – [31] 289 [51] ff. – OSzK/16 G 107. – BMC Italian p. 294.

Eredeti vörös bőrkötés, rajta felirat: "AVLI GELI". Szövegaláhúzások, tartalmi kiemelések a margón. 1618-ban szerezték be? Szerintem inkább 1628-ban, Dümmerth tévedett az évszámot illetően. Ezt erősíti meg az egyik tulajdonos adata lásd a 3. tulajdonost. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze és ő is 1618-as beszerzésének gondolja. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Tiguri ... saxen ... anno do(mini) 1528."
2. "Emptus per Hjeronymi Renesfeldern(ii?) Pannonium (?) Viennae Austriae 35. fl. de A(nn)o 1563. MP."
3. "Pozidet(?) hunc Librum Joannes Lowaciek Anno 1618. Croata"
4. "Collegij Soc(ietat)is Jesu Tyrnaviae Catalogo inscriptus An(no) 1628." [Nagyszombati Kollégium, 1628]

Raktári jelzet:

1. 36. c. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
2. VI. h. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
3. Hb 1349. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Vet. 15/27a. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

112.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"[A. 63.] Adami Tanneri Examen narrationis ut supra No 63."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Tanneri Adami S. J. Examen Hunnij Praedicanis quarto Monachij 1602.
membrana scripta 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis
1618/5.

TANNER, Adam S.J.: *Examen narrationis, quam historicae relationis nomine insignitam, de colloquio Ratisbonensi, edidit Aegidius Hunnius praedicans. Ad normam historiae veritatis institutum.* Monachii, 1602, excudebat Nicolaus Henricus. 4° – 258 pp. – Sommervogel VII. c. 1844.

Modern fehér pergamenkötés (1993). Eredetileg "membrana scripta". Kötéstáblájáról kódextörédéket fejtettek le (Bernardus de Botone). A könyv kötéstábláján "Haeretici †" jelölés. 1618-ban szerezték be. A kiadott töredékkatalógusban a possessorbejegyzés hibásan szerepel: "1628". Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Controversistae* (1690). Bibliográfia: U.Fr.l.m. 90.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Collegij Tyrnavien(sis) Societatis Jesu 1618." [Nagyszombati Kollégium, 1618]
2. "Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) [A. Numero 63.]" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. A. 63. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LIX. e. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
3. Ad 4^r 431. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

113.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis
1618/6.

TORRES Franciscus S.J.: *Epistola Francisci Turriani sacerdotis Societatis Iesu. De definitione propria peccati originalis, ex Dionysio Areopagita, et de conceptione Virginis et matris Dei, sine peccato ex scriptura Angelicae Salutationis et testimonijs antiquorum Patrum.* Florentiae, 1581, Apud Bartholomaeum Sermartellium. 4° – 43 pp. – Sommervogel VIII. c. 119.

Modern fehér pergamenkötés (1993). 1618-ban szerezték be. A restaurálás során előkerült a fenti első tulajdonosi bejegyzés. Mindenesetre a 16. század második felében volt Firenzében jezsuita kollégium, talán tőlük kapták a nagyszombatiak ajándékba. Sem a Némethi-féle, sem a Szentiványi katalógusban nem található. A könyvet néhány éve kapta ajándékba az Egyetemi Könyvtár Nagyszombatból. Bibliográfia: Farkas 1997.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Coll(egii) Floreni(?) Soc(ietatis) Jesu*" [Firenzei Kollégium?, 16. század]
2. "*Collegij Tyrnaviensis Socie(ta)tis Jesv 1618.*" [Nagyszombati Kollégium, 1618]

Raktári jelzet:

R 524307. [Egyetemi Könyvtár, XX. század]

114.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"S. 10. *Eiusdem ijdem Tomi*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Hosij Stanislai Cardinalis Controuersiarum Tomus 1mus et 2dus folio Coloniae 1584. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1620/1.

HOSIUS, Stanislaus: *Opera omnia in duos divisa tomos.* (Ed. Stanislaus Rescius) Coloniae, 1584, Apud Maternum Cholinum. 2° – [32] 758 [33]; [7] 496 pp. – Adams H-1025.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1620-ban szerezték be. A régi tulajdonos nevének eltüntetése leragasztással, kikaparrással. Az 1. possessorbejegyzés alapján nem kizárt az 1620 előtti beszerzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Controversistae* (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tirnaviensis Societatis Jesu*" [Nagyszombati Kollégium]
2. "*Collegij Tyrnavien(sis) Societatis Jesu 1620.*" [Nagyszombati Kollégium, 1620]
3. "*1625. die Men(sis) Octobris*" [Nagyszombati Kollégium, 1625]
4. "*1627*" [Nagyszombati Kollégium, 1627]
5. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) S. n(umero) 10.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. S. 10. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ad 2^r 200. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

115.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*E. 61. Ecclesiasticae Reformationis Formula in Comitijis Augustanis quibusdam adiectionibus aucta et locupletata in 4. membrana alba Moguntiae 1559.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Augustanae Ecclesiae Rituum Formula reformata 4to Moguntiae 1559. membrana scripta 1632.*"

**Antiquissima Tyrnaviensis
1620/2.**

Kolligátum 1.:

[FERDINANDUS I. imp.:] *Formula reformationis ecclesiasticae in comitiis Augustanis anno 1559.* Moguntiae, excudebat Franciscus Behem, 1559. 4° – [4] 60 ff. – OSzK/16 F 106. – Schottenloher 28116a.

Kolligátum 2.:

GROPPER, Johannes: *De veritate corporis et sanguinis Christi in eucharistia, de asservatione eucharistia.* (Trad. Laurentius Surius) Coloniae: apud haer. J. Quentel et G. Calerium; 1560. 4° – 714 [50] ff. – VD/16 G 3416 – Lipgens 36.

Modern fehér hárttyakötés. 1620-ban írták össze. Csak a második rész van meg. A 19. századi címleírás szerint hozzávölt még kötve: Petrus Paganus német történész "*Orationes*" című munkája (Bécs, 1560), 8 levél terjedelemben. Somolányi Kritóf és barátai tulajdonában volt 1632 előtt. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlataa után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Canonistae (1690). Bibliográfia: Farkas 1997.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Sum ex Libris Christophori Somolani et amicor(um) eius(dem)*" [Somolányi Kristóf]
2. "*Collegij Societatis Jesu Tirnavien(sis) 1620.*" [Nagyszombati Kollégium, 1620]
3. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) E. n(umero) 61.*" [Nagyszombati Kollégium 1632]

Raktári jelzet:

1. E. 61. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ac 4^r ref. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
3. Any. 72. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]
4. Any. 482. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

116.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem található a katalógusban.

**Antiquissima Tyrnaviensis
1621/1.**

VERDIZOTTI, Giovanni Mario: *Le vite de santi padri insieme col prato spirituale*. Venetiae, 1600, Fioravante. 4° – [12] 233 [1] ff.

Eredeti hárttyakötés. Egy olasz nyelvű megjegyzéssel. 1621-ben szerezték be. Sem a Némethi-féle, sem a Szentiványi-féle katalógusban nem szerepel. Talán a rend 1773-as feloszlataa után valószínűleg először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo inscriptus Collegij Tyrnavien(sis) Socie(ta)tis Jesu 1621. 15. Julii.*" [Nagyszombati Kollégium, 1621]

Raktári jelzet:

1. H. 456. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]

2. LX. e. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]

3. Ac 4^f 423. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

117.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Indicae Epistolae De rebus Indicis octauo Louanij 1566. membrana alba 1630.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1621/2.

Epistolae indicae de praeclaris, et stupendis rebus. Lovanii, 1566, Apud Rutgerum Velpium. 8° – [24] 418 [21] pp. – Adams I-110.

Eredeti hártyakötés. 1594-ben Tömösközi György egyházkürti plébánosé volt. Innen valószínűleg a közeli Vágsellyére került, majd talán a bécsi kollégiumba. 1620 után szerezték be a nagyszombati jezsuiták, lehet, hogy a bécsi kollégiumtól. Az impresszum feletti 1621-es évszám nem egyértelműen utal a beszerzésre. A Némethi-féle katalógusban nem szerepelt, Szentiványi 1690-ben katalogizálta, s beszerzés dátumának 1630-as évet írta. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "[Georg]ij *Themesküzij [ple]bani kwrtijen(sis) 1594.*" [Tömösközi György, egyházkürti plébános 1594]

2. [javítás]: "*Collegij Societatis Jesu V[i]ennae?*" [Bécsi Kollégium?, 16-17. század]

3. "*1620.*" [Nagyszombati Kollégium, 1620]

4. [javítás]: "*1630.*" [Nagyszombati Kollégium, 1630]

Raktári jelzet:

1. 227. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. 17. d. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. LXI. g. N° 1. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ac 94. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

118.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"S. 102. *Sambuci Opera Poetica in 4. membrana alba Viennae Austriae 1569.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Iani Pannonij Episcopi Quiqueecclesiensis Varia Carmina de Vngaria quarto Viennae 1569. corio albo 1622.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1622/1.

IANUS Pannonius: *Quae uspiam reperiri adhuc potuerunt omnia opera.* (Ed. János Zsámboki). Viennae Austriae, 1569, ex officina Caspari Stainhoferi. 4° – [4] 132, 94 ff. – OSzK/16 J 33. – RMK III. 585.

Eredeti hártyakötés. Egy korabeli jegyzetdarab könyvjelzőként. Több pajzán Janus-epigrammát cenzuráltak áthúzással illetve betintázással. 1622. utáni beszerzés. Zsámboki kiadása, Liszthi János veszprémi püspöknek ajánlva. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szent óraiványi Márton 1690-ben írta össze. Egy másik bécsi kiadás is szerepel a jegyzéké, amely 1632-es beszerzésű: "*Eiusdem Opera quarto Viennae 1569. membrana alba 1632.*" A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*R(everendissimus) D(omi)nus Joan(nis) Listhius Ep(isco)pus Vespriem(en)sis Consiliarius et in Hungaria Vice Cancellarius S.Caes. M(aiestatis) ac Jacobo Vizkeletij...*"
2. "*Collegij Tyrnavien(sis) Societatis Jesu 1622.*" [Nagyszombati Kollégium, 1622]
3. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) S. n(umero) 102.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) S. 102. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) XXXVII: c. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
- 3.) RMK III. 128. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

119.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"E. 2. *Eusebij Tomus Imus et 2dus in folio corio albo Basileae 1570.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Idem folio maior Basileae 1[570] corio nigro cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1622/2.

EUSEBIOS Pamphilos: *Opera omnia in duos divisa tomos.* Basileae, 1570, Henricpetrina. 2° – [60] 971 pp. [2] 161 ff.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával. 1622. utáni beszerzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. Csak valószínűsíthető, hogy a fenti 1690-es leírás ezt a kötetet fedi. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Nicolai Novak Cano. Strig. Arch. Zoliensis*" [Novák Miklós]
2. "*donavit Collegio 1622.*" [Nagyszombati Kollégium, 1622]
3. "*Collegij Tyrnavien(sis) Socie(ta)tis Jesu 1622.*" [Nagyszombati Kollégium, 1622]
4. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) E. n(umero) 2.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. E. 2. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ab 2^f 116. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

120.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 213. *Cochlaeus de Actis et Scriptis Martini Lutheri in 8. corio rubro Coloniae 1568.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Cochlei Ioannis De Actis et scriptis Lutheri quarto Coloniae 1568. corio
rubro 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis
1622/3.

COCHLAEUS, Joannes: *Historia de actis et scriptis Martini Lutheri*. Coloniae, 1568, Th. Baumius. 4° – [48] 363 [2] pp. – Adams C-2271.

19. századi bőrkötés, eredetileg vörös bőrben. 1622. utáni beszerzés, előtte Partinger Gáspáré. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Controversistae* (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Caspari Partingeri*" [Partinger Gáspár]
2. "*Collegij Tyrnavien(sis) Socie(ta)tis Jesu 1622.*" [Nagyszombati Kollégium, 1622]
3. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) C. n(umero) 213.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
4. [javítás]: "*Inscriptus Catal(ogo) Coll(egii) Tyr(naviensis) 1712.*" [Nagyszombati Kollégium?, 1712]

Raktári jelzet:

1. C. 213. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ac 4524. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

121.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Burgkardi Francisci Contra libertatem Fidei Tomus Imus Germanice Quarto Monachij 1586. membrana alba 1622.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1622/4.

BURBKARD, Franz: *Erster Thail -dritter Thail des Tractats De autonomia, das ist, von Freystellung mehrerlay Religion*. München, 1586, bey Adam

Berg. 4° – [4] 206 [4]; [4] 202 [6]; [4] 276 [7] ff. – OSzK/16 B 1146. – Ind.Aur. 127948.

Eredeti hártakötés. 1622. utáni beszerzés, előtte Partinger Gáspáré. Némethi-féle katalógusban nem szerepelt, az 1632-es tulajdonosi bejegyzés is hiányzik. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Germanici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Caspari Partingeri*" [Partinger Gáspár]
2. "*Collegij Tyrnaviens(is) Socie(ta)tis Jesu 1622.*" [Nagyszombati Kolégium, 1622]

Raktári jelzet:

1. M. 380. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. LIX. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ad 4^f 400. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Ad 4^f 443. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

122.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Eiusdem Tomus 2dus quarto Monachij 1586. membrana alba 1622."

Antiquissima Tyrnaviensis
1622/5.

BURBKARD, Franz: *Erster Thail -dritter Thail des Tractats De autonomia, das ist, von Freystellung mehrerlay Religion.* München, 1586, bey Adam Berg. 4° – [4] 206 [4]; [4] 202 [6]; [4] 276 [7] ff. – OSzK/16 B 1146. – Ind.Aur. 127948.

Eredeti hártakötés. 1622. utáni beszerzés, előtte Partinger Gáspáré. Némethi-féle katalógusban nem szerepelt, az 1632-es tulajdonosi bejegyzés is hiányzik. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Germanici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Caspari Partingeri*" [Partinger Gáspár]
2. "*Collegij Tyrnavien(sis) Societ(at)is Jesu 1622.*" [Nagyszombati Kollégium, 1622]

Raktári jelzet:

1. VI. 1262. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. XII. 76. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. XIV. 9. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ad 4^f 443. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

123.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

*"Eiusdem Tomus 3tius quarto Monachij 1586. membrana alba 1622."***Antiquissima Tyrnaviensis**

1622/6.

BURGGKARD, Franz: *Erster Thail -dritter Thail des Tractats De autonomia, das ist, von Freystellung mehrerlay Religion.* München, 1586, bey Adam Berg. 4° – [4] 206 [4]; [4] 202 [6]; [4] 276 [7] ff. – OSzK/16 B 1146. – Ind.Aur. 127948.

Eredeti hártýakötés. 1622. utáni beszerzés, elötte Partinger Gáspáré. Némethi-féle katalógusban nem szerepelt, az 1632-es tulajdonosi bejegyzés is hiányzik. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Germanici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Caspari Partingeri*" [Partinger Gáspár]
2. "*Collegij Tyrnavien(sis) Soci(etatis) Jesu 1622.*" [Nagyszombati Kollégium, 1622]

Raktári jelzet: Ad 4^f 443. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

124.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 146. *Idem in 4. cum asserculis*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1622/7.

CICERO, Marcus Tullius: *De officiis, De amicitia, De senectute eiusdem Paradoxa.* (Comment. Jodocus Badius) Parisiis, 1507, Ascensius. 2° – [8] 266 ff. [A címlap és az első 8 levél hiányzik].

19. századi papírkötés. Tartalmi kiemelések a margón. A belső táblán Thuróczy János krónikájából (brünni kiadás, 1488, 56. levél rektója) Szent László képe, kézzel színezve. 1622-ben írták össze. 1632-ben Némethi Jakab katalogizálta először. A Szentiványi-féle katalógusban nem szerepelt. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnaviensis Societatis Jesu 1622.*" [Nagyszombati Kollégium, 1622]
2. "*Catalogo Inscriptus L(ittera) C. n(umero) 146.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 146. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LIV. c. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
3. Hb 4^f 160. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

125.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"R. 73. *Rescij Epistolae in 8. membrana alba Neapoli 1594.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Roseij (!) Stanislai Epistolae octauo Neapoli 1594. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1622/8.

RESCIUS, Stanislaus: *Epistolarum libri unus. Quibus nonnulla eiusdem auctoris. Pia exercitia.* Neapoli, 1594, Io. acobum Carlinum, et Antonium Pacem, ex off. Horatii Salviani. 8° – 527, 111 pp. – Adams R-361.

Eredeti hártýakötés. 1622-ben írták össze. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). A kötet lappang! Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegi Socie(ta)tis Jesu 1622.*" [Nagyszombati Kollégium, 1622]
2. [javítás]: "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) R. n(umero) 73.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. R. 73. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ga 4190. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

126.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*H. 1. Divi Hieronymi Tomus Imus 2dus et 3tius in folio subantiquo corio rubro Lugduni 1518.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1623/1.

HIERONYMUS, Sanctus: [Epistole] *Divi eximique doctoris Eusebii Hieronymi Stridonensis Aepistolarum libri ...* . (Lugduni, 1518, per Jacobus Saccon). 2° – I. pars: 117 [25] ff. II. pars: 142 ff. III. pars: 159 ff. – Adams J-131.

Eredeti vörös bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. A három rész egybekötve. A margón több megjegyzés. 1623-ban írták össze. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Nem szerepelt a Szentiványi-féle katalógusban, de nem kizárt, hogy eltévesztette a kiadás évét: "*Eiusdem Idem folio maior Lugduni 1578. tabulae corio rubro*

1632." Talán a rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Telegdinus meus mihi dono dedit in die Silvestri pape 1562.*" [Telegdi Miklós, 1562]
2. "*St(e)phani ab Iloswa Archidi(ac)oni cathedrali et canonici Waradien(sis) ac Recthoris altaris in telegdh etc.*"
3. "*Ex dono D(omini) Nicolaj Nouak A.S.*" [Novák Miklós]
4. "*Collegij Soc(ietat)is Jesu Tirnaviae Catalogo inscriptus 1623.*" [Nagyszombati Kollégium, 1623]
5. [1632] "*L(ittera) H. n(umero) 1.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. H. 1. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 2. f. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
3. Rf. 93. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
4. Ad 2^r 307. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
5. Vet. 18/03. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

127.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*D. 11. Dieguo Payua Dandradae Defensio Tridentinae Fidei Catholicae in 8. membrana alba Ingolstadij 1580.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Defensio Tridentinae Synodi octauo Ingolstadij 1580. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1623/2.

DANDADRA, Diego Payra: *Defensio Tridentinae fidei catholicae et integerrimae quinquelibris comprehensa*. Ingolstadii, 1580, Apud Davidem Sartorium. 8° – 500 [22] pp.

Eredeti hártakötés. 1623-ban szerezték be. Vályi János nagyszombati polgár adománya. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Apologetici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:**Címlapon**

1. "*D. Joannes Valyo Civis Tyrnaviensis dedit Collegio Soc(ieta)tis Jesu Tyrnav(iae) an(no) 1623. in Julio*" [Vályi János nagyszombati polgár, 1623]
2. "*Collegij Tyrnavien(sis) Socie(ta)tis Jesu 1623.*" [Nagyszombati Kollégium, 1623]
3. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) D. n(umero) 11.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. D. 11. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LXXX. g. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
3. XXXV. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
4. Ad 994. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

128.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*J. 236. Juuenalis cum Mancinelli enarrationibus in 4. corio albo sine loco sine anno*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Iuuenalis Satyrae quarto corio albo cum tabulis 1634.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1624/1.

JUVENALIS, Decius Junius: [Satirae] *Familiare commentum, cum Antonii Mancinelli*. Apud Parrhisios, 1505, in edibus Ascensianis, J. Megnanc, J. Waterloose, J. Morennege. 4° – 253 ff. – Adams I-752 – BN Tome 80. col. 183.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával. Végig tartalmi kiemelések, kommentárok. Domjanich Balázs tulajdonában volt 1600-ban. 1624-ben szerezték be. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:**Címlapon**

1. "*Sum uerus pos(se)sor Blasius Domianich Anno salutis nostre 1600.*" [Domjanich Balázs, 1600]

2. "*Catalogo inscriptus Collegij Tirnauensis Soc(ieta)tis Jesu 1624.*" [Nagyszombati Kollégium, 1624]
3. "*1634. L(ittera) J. N(umero) 236.*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Raktári jelzet:

1. J. 236. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Hb 4^f 247. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
3. Inc. 994. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]
4. Vet. 05/33. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

129.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*A. 112. Anglicana Historia Ecclesiastica in folio corio albo Duaci 1622.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Harbsfeldij Nicolai Historia Anglicana folio maior Duaci 1622. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1624/2.

HARPSFELDIUS, Nicolaus: *Historia anglicana ecclesiastica*. Duaci, 1622, Sumptibus Marci Wyon. 2° – [22] 780 pp.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, ma már csak egy kapoccsal. 1624. utáni beszerzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnavien(sis) a(nn)o 1624.*" [Nagyszombati Kollégium, 1624]
2. "*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Collegij Tyrnaviensis inscriptus 1632. L(ittera) A. n(umero) 112.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. A. 112. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ac 2^f 94. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"F. 48. Franciscus Romanus de sacro Ecclesiaste siue de Arte dicendi in sacris concionibus in 4. minori Coloniae Agrippinae 1622. corio albo"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Romani Francisci S. J. De arte dicendi in Concionibus quarto Coloniae 1622 corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1624/3.

MAMERTINUS, Franciscus Romanus S.J.: *De arte dicendi in sacris concionibus libri tres*. Coloniae Agrippinae, 1622, Sumptibus Bernardi Gualtheri. 4° – [12] 284 [18] pp. – Sommervogel VII. c. 33.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. 1624. utáni beszerzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Concionatores (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Inscriptus Catal(ogo) Soc(ietatis) Jesu A(nno) 1624.*" [Nagyszombati Kollégium, 1624]
2. "*Tyrnavien(sis) 1632. L(ittera) F. n(umero) 48.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. F. 48. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LI. f. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
3. Ad 4^r 402. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis
1624/4.

ALCUINUS, Flaccus Albinus: *Homilie doctorum ecclesiasticorum in Evangelia dominicalia ac temporanea una cum sermonibus ornatissimis, in unum redacta codicem iussu divi Caroli Magni imperatoris. Homilie preclarorum doctorum in Evangelia festiva.* (Ed. Lambertus Campester) (Lugduni: J. Clein; 1520) I. Pars: 143 [1] ff.; II. Pars: 63 [1] ff. – 2° – Ind.Aur. 103062. – Adams A-640.

Eredetileg kódextöredékbe kötve: "*Missale Strigoniense Proximum*", jelenleg tékában. A kötésen: "HOMILIAE". 1624-ben szerezték be. Nem található a Némethi-féle katalógusban. Szentiványi talán 1690-ben katalogizálta, s lehet, hogy eltévesztette a kiadás évét: "*Alcuii (!) opera collectae Homiliae Patrum Folio Lugduni 1529. membrana scripta 1624.*" Talán a rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III. – U.Fr.l.m. 171.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Gaspar Guerkhorn possessor*"
2. "*Inscriptus Catal(ogo) Soc(ietatis) Jesu A(nno) 1624.*" [Nagyszombati Kollégium, 1624]

Raktári jelzet:

1. 276. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. LVI. a. N° 1. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Rf. 180. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Aa 2^r 243. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
5. Vet. 20/8. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

132.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*T. 109. Eiusdem Auctoris Csepregi Iskola in membrana flaua Posonij 1616.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem idem Quarto Posonij 1616. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1625/1.

BALÁSFY Tamás: *Csepregi iskola, kiben az lutheranus es calvinista praedicatoroknak tanusagokra es tevelgyésekből való ki térésekre az csepregi szitok*

szaporító morgó praedikátor az igaz hűt ellen. Posonban, 1616, (typ. archiepiscopalis). 4° – [20] 472 [recte 470] [1] pp. – RMNY 1116. – RMK I. 467.

18. (?) századi félbőr kötés. 1625. utáni beszerzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Apologetici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnaviensis Societatis Jesu 1625.*" [Nagyszombati Kollégium, 1625]
2. [javítás]: "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) T. n(umero) 109.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. T. 109. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. XLV. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. RMK I. 70. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

133.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*J. 35. Joannes Walterius de 3plici Coena Christi Agni in 4. membrana alba Antuerpiae 1617.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Walterij Ioannis S. J. De triplici Caena Christi quarto Antuerpiae 1617. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1626/1.

WALTERIUS, Joannes S.J.: *De triplici coena Christi agni.* Antverpiae, 1617, Apud heredes Martini Nutij, et Joannem Meursium. 4° – [8] 280 [16] pp.

Eredeti hártýakötés. 1626 utáni beszerzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Concilia et Scripturistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij So(cie)t(a)tis Jesu Tyrnaviae 1626.*" [Nagyszombati Kollégium, 1626]

2. "1629." [Nagyszombati Kollégium, 1629]
3. "1632. *L(ittera) J. n(umero) 35.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 35. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 80. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ad 4^r 259. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

134.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*V. 1. Vincentij Regij Delucidationes Euangelicae in folio corio albo Coloniae 1615.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Regij Vincentij S. J. Dilucidationes Euangelicae folio Coloniae 1615. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1626/2.

Kolligátum 1.:

REGIUS, Vincentius: *Evangelicarum dilucidationum libri VIII.* Coloniae, 1615. Sumptibus Bernardini Gualteri. 2° – [12] ff. 976, 48 coll. – Sommervogel VI. c. 1591.

Kolligátum 2.:

REGIUS, Vincentius: *Dilucidationum evangeliorum Pars Tertia.* Coloniae Agrippinae, 1616. Sumptibus Bernardi Gualtheri. 2° – [3] ff. 1080 [20] coll. – Sommervogel VI. c. 1591.

18. századi bőrkötés. 1626 utáni beszerzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Concilia et Scripturistae* (1690). Bibliográfia: Knapp 1997.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societatis Jesu Tyrnav(iae) Anno 1626.*" [Nagyszombati Kollégium, 1626]
2. "*Societ(at)is Jesu Tyrnav(iae) Anno 1626. Catal(ogo) inscr(iptus) Litt(era) V. n(umero) [1.]*" [Nagyszombati Kollégium, 1626]
3. "*Catal(ogo) inscriptus Litt(era) V. N(umer)o [1]*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. V. 1. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 200. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 4:f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Aa 2^f 32. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

135.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 13. *Chunradi Wolfij Erotemata siue Interrogationes Institutionum Imperialium in 12. membrana alba Herbonae 1587.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Wolffij Chunradi Institutionum Jmperialium Erotemata octauo Hernbornae 1587. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1627/1.

WOLF, Konrad: *Institutionum imperialium succinta erotemata*. Herbornae, 1587, Typis Christophori Coruini. 8° – 500 pp.

Eredeti hártakötés. Néhány utaló a margón. 1627. utáni beszerzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Politici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Socie(ta)tis Jesu Tirnau(iensis) Anno 1627.*" [Nagyszombati Kollégium, 1627]
2. [javítás]: "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) C. n(umero) 13.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 13. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Bc 271. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

136.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"N. 631. Julij Nigrónij Commentarius Asceticus in Regulas Communes Societatis in 4to Coloniae alba membrana"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Eiusdem idem quarto Coloniae 1617. membrana alba 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1627/2.

NEGRONE, Julius S.J.: *Regulae communes Societatis Jesu commentariis asceticis*. Coloniae Agrippinae, 1617, Apud Ioannem Kinchium. 4° – [12] 660 [22] pp. [657–660 pp. rosszul van bekötve.] – Sommervogel V. col. 1615.

Eredeti hárttyakötés. 1627. utáni beszerzés, előtte Novák Miklós tulajdonában volt. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend; Spirituales (1632) – Canonistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Collegij Tirnaviens(is) Societ(at)is Jesu 1627." [Nagyszombati Kollégium, 1627]
2. "Catal(ogo) inscr(iptus) Litt(era) N. N(umero) 631." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. N. 631. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LXII. G. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
3. Ad 4^r 487. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

137.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Missale Speciale pro Itinerantibus quarto Viennae 1513. corio rubro 1627."

Antiquissima Tyrnaviensis
1627/3.

Missale Pataviense. Viennae, 1513: Johann Winterberger. 4° – 1513. [4] 34, [6] 35–52 ff.

Eredeti vörös bőrkötés, valamikor két kapocccsal. Rajta felirat: "Missale". Rendtörténeti feljegyzések a kötet elején a 17. századból. 1627-ben szerezték be. A Némethi-féle katalógusban nem szerepelt, Szentiványi Márton 1690-ben katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Canonistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapön

1. "*Nicolai Nouak Canonicj et subcustodis Ecl(esi)ae Strigoniensjs, in exilio Olomucij existens emit tempore seditionis excitae per Boczkajum hominem scelaritissimum 1606. 25. Junij seditio autem caepit 1604. Mense octobrj Cassoujae Primum*" [Novák Miklós, 1606]
2. "*Tyrnauja ad haesit Bochkaio homini nefario 4. Maj, ego autem exiuj 1. Maj appulj Olomucjum 4. Ejusdem mensis. Perseuerauj illic usque biennjum R(everendissi)ma D. Vaciense, tunc ad huc tamen (prae)po-(si)to S. Step. (?) Paulo Almassy Nicolao Pauljno Custode Vgrocj et moujmus 1. Maj domum 1607. Anno 1609. Obijt Stephanus Illeshazj Palatinus insignjs Eccl(esi)ae et bonorum ujrorum Persecutor: qui Stephanum Somogy tunc directorem causarum Regalium eo q. (?) contra ipsum pro fisco Regio egjt, curauit suspendj: Bona Ecc(esi)ae diripuit Eo anno patres Societatis Jesu ex hungarja pulsit siue priuatj bonjs (prae)p(osi)turae Turociensis"*
3. "*Collegij Tyrnavien(sis) Soc(ieta)tis Jesu 1627.*" [Nagyszombati Kollégium, 1627]

Raktári jelzet:

1. LXIV. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. Rf. 174. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. VII. d. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ae 4^f 563. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
3. Vet. 13/30. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

138.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"Q.1. *Quintilianus in folio cum tabulis sine loco sine anno*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Quintiliani Fabij Oratoriarum Institutionum libri folio [Más kézzel:] Parisijs
1519. corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1627/4.

QUINTILIANUS, Marcus Fabius: *Oratoriarum institutionum libri XII.* [Paris], 1519, Jodocus Badius Ascensius. 2° – [6] 159 ff.

Eredeti fehér bőrkötésnek csak a fele van meg, valamikor két kapoccsal. A címlapon: "*Rhetoris*" bejegyzés. Rajta felirat: "QVINTILIANI 1520". Valószínűleg a 19. század elején restaurálták. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Societ(at)is JESV Tirnaviensis*" [Nagyszombati Kollégium]
2. [javítás]: "*A(nn)o 1627.*" [Nagyszombati Kollégium, 1627]
3. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(it)tera Q. n(umero) 9.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. Q. 1. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ha 2° 199. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
3. Vet. 19/3b. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

139.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Strigonienses Rubricae manuscriptae octavo corio rubro cum tabulis 1628.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1628/1.

*Dominicus de Capranica, S. Bernardus, S. Hieronymus, Johanne Roznawien-
sis, Thomas Ebersdorfer de Haselbach, Heinricus de Odendorp, Petrus de
Riga, synodalia, confessionale, tractatus varii.* Unica columna – ff. 402 – 164
X 110 mm.

Eredeti hártýakötés. Az írás gothica cursiva notularis, a 15. század második feléből. Scriptor: Johannes Gerardi de Aranyas (de Strigonio). A nagyszombati kollégium 1628-ban szerezte be. A Némethi-féle katalógusban nem szerepelt. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Canonistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III. – Mezey Cod. Lat. 73.

Tulajdonos:

Első levél rektója

"Collegij Tyrnavien(sis) Socie(ta)tis Jesv 1628."

140.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"J. III. D. Joannes Cassianus de monasticis Institutionibus, de Capitalibus vitijs, de Collationibus SS. Patrum, deque Verbi Incarnatione in 8. in pergameno Antuerpiae 1578."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Cassiani Ioannis Eremitae Collationes octauo Antuerpiae 1578. membrana scripta 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1628/2.

CASSIANUS, Ioannes: *Monasticarum institutionum libri IV. De Capitalibus vititiis libri VIII. De verbi incarnatione libri VII.* (Ed. Henricus Cuyckius) Antverpiae, 1578, ex officina Christophori Plantini. 8° – 606; 275 [43] pp. – OSz/16 C 423. – Voet: Plantin 927.

Eredeti hártýakötés, a kódextöredék hiányzik. 1628. utáni beszerzés. A kolozsvári jezsuita kollégiumé volt előtte. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Spirituales (1690). Bibliográfia: Dümmerth III. – Jakó 80. p.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Societatis Jesu Inscriptus catalogo Collegij Claudiopolitani" [Kolozsvári Kollégium, 16. század]

2. "*Collegij Tyrnavien(sis) Socie(ta)tis Jesu 1628.*" [Nagyszombati Kollégium, 1628]
3. [javítás]: "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) J. n(umero) 111.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 111. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ab 193. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

141.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
 "C. 26. *Christophori Justelli Codex Canonum Ecclesiae vniuersae in 8. membrana alba Parisijs 1610.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
 Nem található a katalógusban.

**Antiquissima Tyrnaviensis
 1628/3.**

Corpus iuris canonici. (Ed. Christophe Justel) Parisiis, 1610, Apud Hadrianum Beys. 8° – [30] 239 [33] pp.

Eredeti pergamenkötés. 1628. utáni beszerzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi-féle katalógusban nem szerepelt. Talán a rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnaviensis Socie(ta)tis Jesu 1628.*" [Nagyszombati Kollégium, 1628]
2. [javítás]: "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) C. n(umero) 26.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 26. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. XXXIV. h. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 32. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Hb 4058. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

142.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"C. 49. *Eaedem 1549.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Biblia Bohemica Folio Pragae 1549. corio albo cum tabulis 1628.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1628/4.

BIBLIA. [Biblij české] (W Menssým Meste Pražkém) 1549, (v Bartholomege Netholicského s nákladem Bartholomege a Girijka Melantricha). 2° – [629] ff. – OSzK/16 B 471. – Knihopis 1101.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Szlovák nyelvű bejegyzés. 1628. utáni beszerzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Valószínűleg az 1549-es cseh Bibliát fedi a fenti leírás. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Vngarici et Bohemici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Tyrnaviensis inscriptus Catalogo Societatis Jesu A(nn)o 1628. 11. Jan.*" [Nagyszombati Kollégium, 1628]

Raktári jelzet:

1. C. 49. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. V.D. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
3. Aa 2^r 209. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Vet. 49/5. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

143.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"F. 89. *Florimundus Raemundus de Ortu progressu et ruina Haereseon huius saeculi in 4. membrana alba Coloniae 1614.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Raemundi Florimundi De ortu et interitu haeresum quarto Coloniae 1614. membrana alba 1628.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1628/5.

RAEMOND, Florimond de: *L'Histoire de la naissance, progrès et décadence de l'hérésie de ce siècle.* (Trad. Lat.). Coloniae, Apud Gerhardum Greuenbruch, 1614. 4° – [8] 615; [8] 628. pp.

Eredeti fehér hártýakötés. 1628. utáni beszerzés. Talán Némethi Jakab írta össze először 1632-ben. Szentiványi 1690-ben katalogizálta. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici. Bibliográfia: Knapp 1997.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnavien(sis) Societatis Jesu 1628.*" [Nagyszombati Kollégium, 1628]
2. "*Catalogo Inscriptus L(ittera) F. N(umero) 89.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632?]

Raktári jelzet:

1. F. 89. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ac 4^f 515. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

144.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*R. 70. Relatio super Vita, Sanctitate, actis Canonizationis et miraculis in 4. membrana alba Romae 1622.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Vitae Relatio pro Canonizatione quarto Romae 1622. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1629/1.

VITELLESCHI, Mutius S.J.: *Breve relatione della vita, miracoli, et canonizatione de S. Ignatio di Loiola.* In Roma, 1622, Per l' Herede di Bartolomeo Zanetti. 8° – [3] 79 [4] pp.

19. századi papírkötés. "*Pro junioratu*" bejegyzés. 1629. utáni beszerzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze egy másik példánnyal: "*Eiusdem idem quarto Romae 1622. membrana alba 1634.*" A rend 1773-as feloszlatása után

először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Spirituales (1690). A Sommervogel nem ismeri a művet. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Tyrnaviensis Societatis Jesu 1629.*" [Nagyszombati Kollégium, 1629]

Raktári jelzet:

1. R. 70. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. H. 188. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. LXII. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ac 772. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

145.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*H. 76. Eiusdem Auctoris Generalis Synopsis Sacrorum temporum etc. in 4. in pergameno Coloniae Agrippinae 1624.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Philippi Henrici Sacrorum temporum Synopsis octauo Coloniae 1624. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1629/2.

PHILIPPI, Henri S.J.: *Generalis synopsis sacrorum temporum*. Coloniae Agrippinae, 1624, Apud Ioannem Kinckium. 4° – [24] 135 pp. – Sommervogel VI. col. 681.

Eredeti hártýakötés. 1629. utáni beszerzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze, lehet, hogy eltévesztette a formátumát és nyolcadrétként írta le. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Canonistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Tyrnav(iensis) Societ(at)is Jesu An(no) 1629. Catalogo Inscriptus*" [Nagyszombati Kollégium, 1629]

Raktári jelzet:

1. H. 76. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 94. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ga 4^t 159. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"R. 41. *Eiusdem Responsio ad Librum inscriptum, Triplici nodo, triplex cuneus siue Apologia pro Juramento fidelitatis in 8. membrana alba Coloniae Agrippinae 1610. Ibidem Petri Ribadeneirae Appendix Schismatis Anglicani*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1629/3.

Kolligátum 1.:

BELLARMINUS, Robertus: *Responsio ad librum inscriptum triplici nodo, triplex cuneus. Sive apologia iuramento fidelitatis.* Coloniae Agrippinae, 1610, Apud Ioannem Kinckes. 8° – 174 [1] pp. – Sommervogel I. c. 1211.

Kolligátum 2.:

RIBADENEIRA, Petrus S.J.: [Historia ecclesiastica del scisma de Reyno de Inglaterra] *Appendix schismatis Anglicani.* Coloniae Agrippinae, 1610, Sumptibus Petri Henningi. 8° – [4] 182 [8] pp. – Sommervogel VI. c. 1732. [Nicolas Sander angol teológus egyháztörténeti munkájához készült kiegészítés, amely csak az appendixet tartalmazza].

Eredeti hárttyakötés. 1629. utáni beszerzés. Némethi Jakab katalogizálta először 1632-ben. A Szentiványi-féle összeírásban nem szerepel. Talán a rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Collegij Tyrnavien(sis) Socie(ta)tis Jesu 1629." [Nagyszombati Kollégium, 1629]
2. [javítás]: "1632. L(ittera) R. n(umero) 41." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. R. 41. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ad 1758. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"F. 93. *Francisci Pausonij Summa Ethicae in 8. membrana alba Neapoli 1617.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Pavonij Francisci Ethica octauo Neapoli 1617. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1629/4.

PAVONIUS, Franciscus S.J.: *Summa ethicae, sive commentarius in libros ethicorum Aristotelis*. Neapoli, 1617, Ex Tipographia Tarquinij Longi. 8° – [12] 343 [40] pp. – Sommervogel VI. col. 392.

Eredeti hártýakötés. 1629. utáni beszerzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. Mind a ketten két példányt írtak le: "*Eiusdem idem octauo Neapoli 1617. membrana alba 1632.*" A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Canonistae (1690). Mutius Vitelleschi olasz jezsuitának ajánlva. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnaviensis Socie(ta)tis Jesu 1629.*" [Nagyszombati Kollégium, 1629]
2. [javítás]: "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) F. n(umero) 93.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. F. 93. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 63. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 18. h. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ad 10106. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1629/5.

VERGILIUS, Publius Maro: *Aeneis*. (Trad. Hannibal Caro). Padova, 1609, Per Pietro Paolo Tozzi. 12° – 697 pp.

Eredeti hárttyakötés. 1629. utáni beszerzés. Nem található sem a Némethi-féle katalógusban, sem a Szentiványi féle összeírásban. Talán a rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Zolius (?) ... Colleg(i)o (?) Titten... dono dedit 1623. 21 ...(?)"
2. "Collegij Tyrnav(iensis) S.J. Catalogo Inscr(iptus)" [Nagyszombati Kollégium]

A₂ levélen

3. "Coll(egii) Tirna(viensis) Socie(tatis) Jesu 1629." [Nagyszombati Kollégium, 1629]

Raktári jelzet:

1. LVI. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. Hb 915. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

149.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"J. 184. Joannis Baptistae Pozae Elucidarium Deiparae in 4. membrana alba Lugduni 1627."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Poza Ioannis Baptistae Elucidarium Deiparae Virginis quarto Lugduni 1627. membrana alba 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1629/6.

POZA, Joannes S.J.: *Elucidarium deiparae Liber IV. De Chronographia, et Geographia mysteriorum Virginis. De re paterna. De corpore Virginis. Supplementum pro definiendo immaculato conceptu*. Lugduni: Ex officina Rouilliana, Sumptibus Andreae et Jacobi Prost; 1627. 4° – [38] 1250 [22] pp. – Sommervogel VI. col. 1137.

Eredeti hártýakötés. 1629. utáni beszerzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlátása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Concionatores (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnavien(sis) Societ(a)tis Jesu 1629.*" [Nagyszombati Kollégium, 1629]
2. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) J. n(umero) 184.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 184. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ad 4^r 309. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

150.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*F. 40. Francisci Longi a Coriolano Tractatus de casibus reseruatís in 4. membrana alba Coloniae 1619.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1629/7.

LONGUS, Franciscus a Coriolano: *Tractatus de casibus reservatis*. Coloniae, 1619, apud Antonium Boetzerum. 4° – [28] 425 [21] pp.

Eredeti hártýakötés. 1629. utáni beszerzés. 1632-ben Némethi Jakab katalogizálta. A Szentiványi-féle összeírásban nem szerepelt. Talán a rend 1773-as feloszlátása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnavien(sis) Societ(a)tis Jesu 1629.*" [Nagyszombati Kollégium, 1629]
2. [javítás]: "*Catalogo Inscriptus 1634. L(ittera) F. N(umero) 40.*" [Nagyszombati Kollégium]

Raktári jelzet:

1. F. 40. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LXIII. d. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ae 4^r 167 [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

151.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"P. 65. *Petrus Comestor in obscuriora S. Scripturae in folio minori corio albo Argentinae 1503.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Comestoris Petri Scholastica historia scripturistica Folio minor Argentinae 1500. corio albo 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1629/8.

PETRUS Comestor: *Historia scholastica*. (Argentinae, 1503.), [Georg Husner]. 4° – [207] ff. – Adams P-883.

Eredeti fehér bőrkötés fatábla nélkül. Tartalmi kiemelések a margón végig. A könyvet 1618-ban 94 dénárért vásárolták, majd 1621-ben már csak 50 dénár volt az ára. Johannes Stankowicz Zakoliensis Ungarus, olmützi diák tulajdonában volt. 1629-ben írták össze. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze, ám 1500-ra datálta a nyomtatványt. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Concilia et Scripturistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III. – Hellebrandt 201.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Jam Uero Nicolaj Prachar Thurocziensis*"
2. "*Ex libris M. Wratislai Sylesij mppa agrustus 21 May 1618. d. 94.*"
3. "*Jam autem Joannis Stankowitth Parochi Teplicensis emptus d. 50. A(nn)o 1621. die 3. augusti in Arce Strachen (?)*"
4. "*Jam Ex Libris Jacobi Clementij Poteri (?)*"
5. "*Collegij Tyrnaviensis Societatis Jesu 1629.*" [Nagyszombati Kollégium, 1629]
6. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) P. n(umero) 65.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. P. 65. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LXIV. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Aa 4^f 322. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Vet. 03/5. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

152.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 144. *De Officijs de Amicitia de Senectute Paradoxa cum enarrationibus in folio Venetijs 1606. (!)*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1629/9.

CICERO, Marcus Tullius: *De officiis. De amicitia. De senectute. Paradoxa eiusdem.* (Comment. Petrus Marsus, Omnibonus Leonicensus, Martinus Phileticus. Ed. Benedictus Brognolus) Venetiis, 1506, Bartholomaeus de Zanis. 2° – [4] 215 ff.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. A margón kiemelések. 1629-ben írták össze. 1632-ben Némethi Jakab katalogizálta. Nem szerepelt a Szentiványi-féle összeírásban. Talán a rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnavien(sis) Societatis Jesu 1629.*" [Nagyszombati Kollégium, 1629]
2. [javítás]: "*Catalogo Inscriptus 1634. L(ittera) C. n(umero) 144.*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Raktári jelzet:

1. C. 144. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LIV. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Hb 2^f 249. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Vet. 06/11. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"C. 48. *Eaedem 1521.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis
1629/10.

[BIBLIA. Appendix.] *Concordantiae maiores cum declinabilium utriusque instrumenti tum indeclinabilium dictionum.* (Compil. Conradus de Halberstadt, Johannes de Segovia) Basileae, 1521, (J. Frobenius). 2° – [439] ff.

Eredeti vörös bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Rajta felirat: "CONCORDANTIAE MAIORES". 16–17. századi feljegyzések. Johannes Stankowicz Zakoliensis Ungarus, olműtzi diák tulajdonában volt. 1629-ben írták össze. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta. Nem szerepelt a Szentiványi-féle összeírásban. Talán a rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III. – Hellebrandt 201.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Jacobus ... (?) 1562.*"
2. "*Ex lib(ri)s Greg. Trubla Plesmusi (?)*"
3. "*Ex libris Hieronimi Ragecini ... (?)*"
4. "*Ex libris Joannis Stankowitth Parochi Ecclesiae Solnensi et canonici Ecclesiae Metropolitanae Strigoniensi Anno D(omi)ni 1618.*"
5. "*Collegij Tyrnaviae Socie(ta)tis Jesu 1629.*" [Nagyszombati Kollégium, 1629]
6. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) C. n(umero) 48.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 48. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LXVII. d. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. XXXIX. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Aa 2^f 176. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
5. Vet. 21/22b. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*J. 16. Joannis Andreae Coppensteinij Supplementum ad Epitome Bellarmini de Fidei Catholica successione et propagatione Ecclesiae in 4. corio albo Moguntiae 1625.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Coppenstain Ad Epitome Bellarmini Supplementum folio minor Moguntiae 1615. corio albo cum tabulis 1636.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1629/11.

Kolligátum 1.:

COPPENSTEIN, Johann Andreas: *Ad epitome Bellarmini supplementum continens fidei catholicae sucessionem et propagationem Ecclesiae, per inductionem hystoricam ad hoc nostra tempora.* Moguntiae, 1625, Impensis Ioannis Theobaldi Schönvvetteri. 4° – [8] 327 [1] pp.

Kolligátum 2.:

COPPENSTEIN, Johann Andreas: *Bellarmino epitome controuersiarum omnium huius aevi luthero-calvinisticarum sub diuersis titulis bis Quadripertitis digestarum.* Moguntiae, 1624, Sumtibus Ioannis Theobaldi Schönvvetteri. 4° – [32] 374, 138 [1] pp.

Kolligátum 3.:

COPPENSTEIN, Johann Andreas: *Epitome Bellarmini sive controuersiarum. Tomus II. Continens Luthero-Calvinismi antichristum genealogiam et anti-papistam mendacem.* Moguntiae, 1625, Sumptibus Ioannis Theobaldi Schönvvetteri. 4° – [14] 339 pp.

Kolligátum 4.:

COPPENSTEIN, Johann Andreas: *Secularis indicis romano catholici continuatio, sive controuersiarum epitome Bellarmino Tomus Tertius.* Moguntiae, 1626, Impensis Joh. Theobaldi Schönwetteri. 4° – [6] 63 pp.

Kolligátum 5.:

COPPENSTEIN, Johann Andreas: *Castigatio apologiae calvino-catecheticae, adversus Jacobum Laurentium ... .* Moguntiae, 1626, Sumtibus Ioannis Theobaldi Schönvvetteri. 4° – [12] 78 pp.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. A szennyrajon kézzel írt tartalomjegyzék. 1629. utáni beszerzés. Némethi Jakab katalogizálta 1632-ben. Szerepelt a Szentiványi-féle összírásban, hibás nyom-

tatási évvel. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Controversistae* (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "1629" [Nagyszombati Kollégium, 1629]
2. [javítás]: "*Collegij Tyrnavien(sis) Socie(ta)tis Jesu 1632. L(ittera) J. n(umer)o 16.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 16. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ad 4' 238. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

155.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*A. 165. Eiusdem Auctoris Physica, in membrana alba Lugduni 1558.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Physicorum libri 8uo Lugduni 1558. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1629/12.

ARISTOTELES: [Physica] *Physicorum ... libri*. (Trad. Ióánnés Argyropulos, François Vatable) Lugduni, 1558, A. Vincentius, exc. M. Sylvius. 8° – 214 pp. – Ind.Aur. 108346.

Eredeti hártýakötés. 1629-ben írták össze. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Philosophi* (1690). A kötet lappang! Bibliográfia: Timkovics.

Raktári jelzet:

1. A. 165. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Hb 4104. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

156.

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/1. Üres szám

157.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"A. 661. *Augustini d' Ancona de Ecclesiae potestate supra No. 53.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Augustini de Ancona Augustiniani de Ecclesiastica potestate 4to maior Venetijs 1487. tabulae lignae 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/2.

AUGUSTINUS de Ancona: *Summa de potestate ecclesiastica*. Ed. Paulus de Bergamo. Venezia, 1487, Johann Leoviller. 4° – 316 ff. – CIH 421 – GW 3054.

Modern papírkötés. Az elején tartalmi kiemelések. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Controversistae* (1632–1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Catalogo Inscriptus 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

2. "*Collegij So(cie)t(at)is*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. A. 53. [Nagyszombati Kollégium, 1632]

2. Rf. 505. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

3. Rf. 1487. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

4. Inc. 246. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

158.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"A. 251. *D. Aurelij Augustini opera uide supra No. Imo et sequentes et No. 28. et No. 78. Item No. 81.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem de Ciuitate DEI 4to Venetijs 1486. Corio rubro cum Tabulis aere munitis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/3.

AUGUSTINUS, Aurelius: *De civitate Dei*. Venezia, 1486/87, Bonetus Locatellus. 4° – 208 ff. – CIH 372 – GW 2882.

Eredeti vörös bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, a kötet leírása a ma már hiányzó lapon szerepelt, de megtalálható egy későbbi utaló. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Patres (1632) – Scriptura Sacra et patres (1690). Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnau(iensis) So(cie)t(a)tis Jesu*" [Nagyszombati Kollégium]
2. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) A. n(umero) 28.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. A. 28. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LV. a. N° 2. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. II: g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Inc. 221. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

159.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

[A. 23.] *Ma már hiányzó lapon szerepelt.*

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Eiusdem de Ciuitate DEI Folio Venetijs 1475. Corio rubro 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/4.

AUGUSTINUS, Aurelius: *De civitate Dei*. Venezia, 1475, Gabriele di Pietro. 2° – 296 ff. – CIH 370 – GW 201.

Eredeti vörös bőrkötés fatáblával. A kötet végén Sibilla-jóslatok. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, a kötet leírása a ma már hiányzó lapon szerepelt. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze.

A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Scriptura Sacra et patres (1690). Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnau(iensis) So(cie)t(a)tis Jesu*" [Nagyszombati Kollégium]
2. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) A. n(umero) 23.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. A. 23. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Inc. 25. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

160.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Armandi Declarationes Terminorum difficiliorum Theologorum 8uo Basileae 1491. corio rubro cum tabulis 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/5.

ARMANDUS de Bellovisu: *De declaratione difficilium terminorum tam theologiae quam philosophiae ac logicae*. Basel, 1491, [Michael Wenssler]. 8° – 192 ff. – CIH 313 – GW 2502.

Eredeti vörös bőrkötés fatáblával, valamikor egy kapoccsal. Nem szerepelt a Némethi-féle összeírásban. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Theologi Scholastici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

1. "*Leopoldus Fannsinnebreith (?) 1522.*"
2. "*Collegij Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviensis Inscriptus Catalogo Anno 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632 – Szentiványi kezével]

Raktári jelzet:

1. 138. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. 25. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

3. 98. d. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. 1794. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
5. Inc. 418. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

161.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"P. 183. *De Proprietatibus rerum Auctore Bartholomaeo Anglico in folio corio rubro Argentinae 1485.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Anglici Bartholomaei Minoritae de proprietatibus rerum Folio Argentorati 1485. Membrana alba 1690.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/6.

BARTHOLOMAEUS Anglicus: *De proprietatibus rerum*. Strassburg, 1485, [typogr. operis Jordani de Quedlinburg]. 2° – 300 ff. – CIH 505 – GW 3410.

Barna bőrkötés, restaurált (1969). Néhány megjegyzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze, de valószínűleg tévedett a beszerzés évét illetően. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Medici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "m: joannis ... (?)"
2. "Collegij Tyrnavi(ensis) So(cie)t(a)tis Jesu" [Nagyszombati Kollégium]
3. "Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) P. n(umero) 183." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. P. 183. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 46. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 48. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. 2506. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
5. Inc. 201. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

162.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"T. 98. *Tartareti Commentationes in Prophyrij Isagogen et libros Aristotelis in folio minori cum asserculis*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Tartareti Petri Scotistae In Aristotelem folio Venetijs 1594. tabulae lignae 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/7.

TARTARETUS, Petrus: *Expositio super textu logices Aristotelis*. Emend. Martinus Moelenfelt de Livonia. [Freiburg im Breisgau, 1494, Kilian Fischer]. 2° – 128 ff. – CIH 3188 – HC'15337.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. A gerinc megerősítésére héber kéziratot használtak Végig margináliák és tartalmi kiemelések. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze, valószínűleg eltévesztette a kiadás évét. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Philosophi (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Christophorus Nraetius Doct. S. The(ologicus) emit anno 1564. -fl. 60.*"
2. "*Collegij Tyrnav(iensis) So(cie)t(a)tis Jesu*" [Nagyszombati Kollégium]
3. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) T. n(umero) 98.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. T. 98. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 362. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 48. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. 1484. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
5. Inc. 524. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

163.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*J. 26. Eiusdem Institutiones in 8. corio nigro Venetijs 1501.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Eaedem quarto Venetijs 1501. corio subnigro cum tabulis 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/8.

[JUSTINIANUS: Institutiones] *Corpus iuris civilis. Instituta cum summariis.* Venetiis, 1501, per Paganinum de Paganinis Brixiensem. 8° – 151 [recte: 140] ff. – OSzK/16 C 1046 – STC Italian III. p. 38.

Eredeti (?) vörös bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Feljegyzések a kötéstáblán. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. Lehet, hogy időközben átkötötték, mivel a katalógusokban fekete bőrkötés szerepel. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Iuristae (1690). Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae inscriptus 1632. L(ittera) J. n(umero) 26." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 26. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. XXXII. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Bc 4^r 261. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Vet. 01/6. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

164.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"A. 168. Aretini in *Moralem Disciplinam Introductio cum Joannis de Stobnicza Commentario in 4. corio rubro Viennae Austriae 1515. Ibidem Joannes de Sacrobusto de sphaera. Ibidem Opusculum Musices. Ibidem Oratio coram D. Carolo Caesare habita cum Decreto in causa Lutheriana. Item Epistola Magni Turci. Item Computus nouus et ecclesiasticus totius fere Astronomiae fundamentum continens. Item Palaephatus de ueteribus fabulis etc.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Orationes Viennae habitae, ad Maximilianum Caesarem quarto Viennae 1515. corio subnigro 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/9.

BRUNI, Leonardo Aretino: *In moralem disciplinam introductio*. [Vienna, 1515, Johannes Singrenius]. 4° [46] ff.

Vászonkötés. Tartalmi kiemelések a margón. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Inscriptus 1632. Collegij Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae L(ittera) A. n(umero) 168.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. A. 168. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ad 4^f 632. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
3. Vet. 15/13. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

165.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*B. 49. Biblia latina in 8. corio rubro Venetijs 1519.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eadem Typo Veteri octavo Venetijs 1519. corio rubro cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/10.

BIBLIA. *Biblia cum concordantiis Veteris et Novi Testamenti*. (Ed. Albertus Castellanus, Gabrielo Bruno, Franciscus Gotthi.) Venetiis, 1519, expensis Luce Antonii de Giunta. 8° – [30] 532 [55] ff. – OSzK/16 B 414 – BMC Italian p. 92.

19. századi félbörkötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Scriptura Sacra et Patres (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) B. n(umero) 49.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. B. 49. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LXVIII. h. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Aa 1876. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Vet. 19/31b. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

166.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"J. 210. *Joannes Bocatius de Genealogia Deorum, deque montium, sylvarum, Fontium, Lacuum, Fluiorum, Stagnorum, et Marium nominibus in folio corio albo Basileae 1532.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Bocatiij Ioannis Genealogia Deorum et de montibus Syluis Folio Basileae 1532. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/11.

Kolligátum 1.:

BOCCACCIO, Giovanni: *Geneologia deorum libri quindecim*. (Annot. Jacobus Micyllus) *De montium, sylvarum, fontium, lacuum, fluiorum, stagnorum et marium nominibus*. Basileae, 1532, I. Hervagius. 2° – [66] 504 [4] ff. – Adams B-2173.

Kolligátum 2.:

MACROBIUS, Ambrosius Theodosius: [Commentarii in Somnium Scipionis] *In somnium Scipionis libri II. Eiusdem Saturnaliorum libri VII*. Basileae, 1535, Ioannes Hervagius. 2° – [38] 334 [2] ff. – Adams M-64.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. A kötet ára feltüntetve: "2 fl. 15 d." Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Martinus Kimmerl pio ac docto adolescenti, necnon utriusque tum graecae tum latinae linguae studioso, Andreae Charopo hunc librum perpetuae amittiae ergo 62 die 4. Martij.*"

2. "*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) J. n(umero) 210.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 210. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. XXXIII. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 33a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ha 2^r 9. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
5. Vet. 32/12b. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]
6. Vet. 35/30. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

167.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*A. 162. Eiusdem Problemata aliorumque quorundam in 8. sine loco sine anno*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Idem Francofurti 1549. corio albo 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/12a.

Kolligátum 1.:

[*Problemata Aristotelis*] *Problemata Aristotelis ac philosophorum medicorumque complurium, ad varias questiones cognoscendas ad modum digna, et ad naturalem philosophiam discutiendam maxime spectantia. Plutarchi Problematis selectiora quaedam.* (Francofurti, 1549, ex officina Cyriaci Jacobi). 8° – 316 [1] pp. [Hiányzik a 107–108.; 311–314. lap.] – Cranz 108159. – VD/16 P 4884.

Kolligátum 2.:

DOMINACZEK, Sigismund: *Oratio de Ephiphania Domini.* (Pragae, 1569, Ioannis Cantoris). 8° [13] ff. – Rukovět' 54. p.

Kolligátum 3.:

DOMINACZEK, Sigismund: *Oratio de rebus ad versis aequo animo tolerandis.* (Pragae, 1570, Ex officina Ioannis Cantoris). 8° [19] ff. – Rukovět' 54. p.

Kolligátum 4.:

DOMINACZEK, Sigismund: *Oratio de Laetissima Christi reffurrectione.* (Pragae, 1570, Ex officina Ioannis Cantoris). 8° [22] ff. – Rukovět' 54. p.

Kolligátum 5.:

DOMINACZEK, Sigismund: *Oratio de Sacerdotis dignitate in synodo provinciali Olomucensi habita.* (Pragae, 1569, Ex officina Ioannis Cantoris). 8° [14] ff. – Rukověť 54. p.

Kolligátum 6.:

DOMINACZEK, Sigismund: *Declamatio.* (Pragae, 1570, Ex officina Ioannis Cantoris). 8° [42] ff. – Rukověť 54. p.

Kolligátum 7.:

DOMINACZEK, Sigismund: *Oratio de Sancto Iohanne Baptista.* (Pragae, 1570, Ex officina Ioannis Cantoris). 8° [19] ff. – Rukověť 54. p.

Eredeti fehér bőrkötés, rajta felirat: [előtáblán] "P.A. 1597." [hátsótáblán] "H.A.LASY". Tulajdonos a lehetett Halassy Pál író. Tartalmi kiemelések a margón. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Philosophi (1690). Bibliográfia: Dümmerth III. – RMK III. 897. – Kázmér 450. – Szinnyei IV. 313.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Ex libris Stephani Viczaj" [Viczy István]

Kolligátum 2. a₂ levél rektóján

2. "Ex libris Martini Mathesij"

Címlapon

3. "Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) A. n(umero) 162." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. A 162. [Nagyszombati Kollégium, 1632]

2. 68. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

3. XIX. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

4. Hb 5055. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

5. Vet. 49/14a. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, koll.1. XX. század]

6. Vet. 69/31. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, koll.2. XX. század]

7. Vet. 70/31. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, koll.3. XX. század]

8. Vet. 70/4. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, koll.4. XX. század]

9. Vet. 69/4. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, koll.5. XX. század]

10. Vet. 70/5. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, koll.6. XX. század]

11. Vet. 70/6. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, koll.7. XX. század]

168.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"A. 162. *Eiusdem Problemata aliorumque quorundam in 8. sine loco sine anno*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Problemata suo corio albo 1637.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/12b.

[Problemata Aristotelis] *Problemata Aristotelis ac philosophorum medicorumque complurium, ad varias questiones cognoscendas ad modum digna, et ad naturalem philosophiam discutiendam maxime spectantia. Plutarchi Problematis selectiora quaedam.* (Francofurti, 1549, ex officina Cyriaci Jacobi). 8° – 316 [1] pp. – Cranz 108159. – VD/16 P 4884.

19. századi félbőr kötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A bejegyzés az ő kezétől származik. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Philosophi (1690). Bibliográfia: Farkas 1998.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Societatis Jesu Tyrnaviensis Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) A. n(umero) 162.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632 – Szentiványi Márton]

Raktári jelzet:

1. A 162. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 445. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Hb 5060. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Vet. 48/60. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]
5. Vet. 49/14b. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

169.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"G. 111. *Galenii operum omnium sectio in corio nigro folio 8. Venetijs*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Opera medica octavo Venetijs 1544. corio rubro 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/13.

GALENUS, Claudius: *Opera omnium sectio tertia*. (Interpret. Janus Cornarius) Venetiis, 1544, (apud Ioannem Farreum et Fratres). 8° – [38] 891 pp.

Eredeti barna bőrkötés. Rajta felirat: "GAL SECTIO M.D.XLVI G.I.P." Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Medici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Tyrnavia So(cie)t(a)tis Jesu Catalogo Inscriptus 1632. Litter(a) G. N(umero) 111.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. G. 111. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 462. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. XXIII. 67. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. LXXV. f. 1. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
5. XXV. d. 1. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
6. Db 1312. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
7. Vet. 44/61.III. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

170.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab).

"*E. 59. Exorcismorum Thesaurus in 8. corio nigro Coloniae 1608.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Exorcismorum Praxis octauo Coloniae 1608. tabula lignea fracta 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/14.

Thesaurus exorcismorum atque coniurationum terribilium, potentissimorum, efficacissimorum... – VALERIUS Polydorus: *Practica exorcistarum. Dispersio daemonum, quae est practicae exorcistarum pars secunda.* – HIERONYMUS Mengus: *Flagellum daemonum. Fustis daemonum.* – ZACHARIAS Vicecomitis: *Complementum artis exorcisticae.* – PETRUS Antonius Stampa: *Fuga Satanae.* Coloniae, 1608, Impensis Lazari Zetzneri. 8° – [16] 1272 [45] pp.

Restaurált félbörkötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Canonistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societ(tis) Jesu in Transylvan(iae)*" [Erdélyi jezsuiták]
2. "*Collegij Tyrnaviensis atalogo Inscriptus 1632. L(ittera) E. n(umero) 59.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. E. 59. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 130. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 899. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
4. Eb 3474. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

171.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*G. 112. Georgij Cordini (!) Curopolatae de Officijs et Officialibus Magnae Ecclesiae et aulae Constantinopolitanae in Corio albo folio Parisijs*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Curopolata Georgii Codini de Officijs Aulae Constantinopolitanae folio Parisijs 1625. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/15.

CONDINUS, Georgius: *De officiis et officialibus magnae ecclesiae et aulae Constantinopolitanae.* (Trad., Comm. Jacobus Gretserus) Parisiis, 1625, Apud Sebastianum Cramoisy. 2° – [18] 363 [100] pp.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Tyrnaviae Catalogo Inscriptus Anno 1632. L(ittera) G. N(umero) 112.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. "*Collegij Academici Societatis Jesu*" [Nagyszombati Egyetem, 17. század]

Raktári jelzet:

1. G. 112. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 489. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ga 2^f 376. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

172.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"T. 78. *Turcorum Historiae Musulmanae in folio corio albo <nigro> Francofurti 1591.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Leunclavij Ioannis Historia Turcarum folio Francofurti 1591. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/16.

LEUNCLAVIUS, Johannes: *Historiae Musulmanae Turcorum, de monumentis ipsorum exscriptae libri XVIII. Commentarii duo ... cum onomastico gemino.* Francofurti, 1591, apud heredes Andreae Wecheli, Claudium Marnium et Ioann. Aubrium. 2° – 17 pp. 898 coll. [23] ff. – OSzK/16 L 216 – VD/16 L 1371.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Rajta felirat: "F.F.E.N. 1598" Az utolsó levélen 1605–1606-ból eseménytörténeti bejegyzések. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Kötésen

1. "*F(ranciscus) F(orgach) E(piscopus) N(itriensis)*" [Forgách Ferenc nyitrai püspök]

Címlapon

2. "*Collegij Societ(tatis) Jesu Tyrnavien(sis) Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) T. n(umero) 78.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. T. 78. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 488. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 23. d. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. XLII.a. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
5. Ga 2^f 462. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

173.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"K. 3. *Eiusdem Auctoris Astronomia noua, in folio membrana alba, 1609.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Kepleri Ioannis Astronomia nova folio Pragae 1609. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/17.

KEPLER, Joan: *Astronomia nova, seu Physica coelestis tradita commentariis de motibus stellae Martis*. Pragae, 1609, s. typ. 2° – [40] 337 ff.

Eredeti hártvakötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Mathematici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnavia Inscriptus 1632. L(ittera) K. n(umero) 3.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. K. 3. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. N. 396. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. XX.b. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]
4. Eb 2^r 119. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

174.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"J. 318. *Jacobi Gordoni opus chronologicum in folio corio albo Coloniae Agripinae 1614.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Gordoni Iacobi Opus Chronologicum folio Coloniae 1614. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/18.

GORDON, Jacobus de Lesmoir S.J.: *Opus chronologicum*. Coloniae, 1614, Joh. Crithium. 2° [8] 182 [8]; [12] 518 [32] pp. – Sommervogel III. coll. 1612.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Societatis Jesu Tyrnauiensis catalogo inscriptus 1632. Lit(tera) J. n(umero) 318.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. "*An(no) 1641.*" [Nagyszombati Egyetem, 1641]

Raktári jelzet:

1. J. 318. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 72. c. N. 2. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ga 2^f 22. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

175.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"P. 173. *Porphyrij Isagoge id est Introductio in Dialecticen (!) in 4. corio albo Coloniae 1586. Ibidem Aristotelis Opera quae uidelicet pertinent ad inuentionem Dialecticae*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Porphyrij introductio in Dialecticam quarto Coloniae 1586. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/19.

[Isagoge de quinque vocibus] *Isagoge id est introductio in Dialecticen.* – ARISTOTELES: *Opera omnia, quae pertinent ... Dialecticae.* (trad. Jóhannés Argyropulos, A.M.T. Severinus Boëthius) Coloniae, 1586, apud Maternum Cholinum. 4° – 495 pp. – VD/16 P 4307.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Philosophi (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnauia Inscriptus 1632. L(ittera) P. n(umero) 173.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. P. 173. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 178. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Hb 4^f 166. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

176.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"M. 107. *Michaelis Neandri opus in tabula alba folio 4. Lipsiae*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Neandri Michaelis Veterum Poetarum carmina folio Lipsiae 1577. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/20.

NEANDER, Michael: *Opus aureum et scholasticum in quo continentur Pythago-rae carmina aurea, Phocylidis, Theognidis et aliorum poemata*. Lipsiae, (Imprimebat Iohannes Steinman, 1577). 4° – 789, 268, [16] 191 pp. – VD/16 N 394.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, ma már csak egy kapoccsal.

Rajta felirat: "A.F.M. 1588." Néhány aláhúzás a szövegben. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Tyrnaviensis Soc(ieta)tis Jesu Catalogo inscriptus 1632. Littera M. N(umero) 107.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. M. 107. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LV. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 37. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Hb 71. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

177.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"A. 169. *Apiani et Gemma Frisij Cosmographia siue Descriptio Orbis in 4. membrana flaua Antuerpiae 1584.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Eiusdem Idem 4to Antuerpiae 1584. membrana flaua 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/21.

APIANUS, Petrus – GEMMA, Reinerus: *Cosmographia sive descriptio universi orbis*. Antverpiae, 1584, ex officina Joannis Withagii. 4° – [16] 478 [2] pp. – OSzK/16 A 437 – Adams A-1285.

Eredeti hárttyakötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Mathematici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) A. n(umero) 169." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. A. 169. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. N. 254. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. 49. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 49. c. n. 1. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Eb 4^r 327. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

178.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"L. 61. Lipsij Opera omnia quae ad Criticam proprie spectant cum Electis in 4. membrana alba Antuerpiae 1585. Ibidem eiusdem Variarum Lectiones et Antiquae Item de Amphitheatro Item eiusdem Epistolicae Quaestiones"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Lipsij Iusti Opera Humanistica quarto Antuerpiae 1585. membrana alba 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/22.

LIPSIUS, Iustus: *Opera omnia, quae ad criticam proprie spectant. Quibus accessit electorum liber secundus. Variarum librorum libri III. De Amphitheatro*

liber. Epistolicarum quaestionum libri V. Antiquarum lectionum commentario. Antverpiae, 1585, Christoph Plantin. 4° – 157, 99, 117, 146 ff.

Eredeti hártýakötés. Rajta felirat: "R.C.H. 1594." Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Mathematici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Ex libris Francisci Kaldy et amicorum eius nonnunquam A(nno) D(omini) 1598." [Káldy Ferenc, 1598]
2. "Catalogo Inscriptus Soc(ietatis) Jesu Tyrnaviae 1632. L(ittera) L. n(umero) 61." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. L. 61. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. H. 22. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 36. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ha 4^r 103. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

179.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"G. 55. *Gulielmus Tyrius de Bello sacro in folio corio albo Basileae 1549. Ibidem Joannis Heroldi Continuatio Historiae Item Monachus Florentinus de recuperata Ptolemaide Item Joannis Heroldi de Pauperibus humilibus de Lugdune Item de Bello Hispanorum et Sarracenorum Ultimo de Albigensium Haeresi extincta*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/23.

Kolligátum 1.

GUIELMUS Tyrius: *Belli sacri historia.* Basileae: N. Brylingerus et J. Oporinus; 1549. 2° – [8] 578 pp.

Kolligátum 2.:

HEROLD, Johannes *De bello sacro continuatae historiae.* [Basileae: N. Brylingerus et J. Oporinus]; (1549) 2° – [6] 254 pp.

Eredeti hártýakötés. A kötet lappang! Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton katalógusában nem szerepelt. Talán a rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Nem rekonstruálható.

Raktári jelzet:

1. G. 55. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ga 2^f 347. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

180.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"J. 146. *Idem in corio albo*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Anchietae Iosephi Societatis Jesu Vita per Sebastianum Bereturium Societatis JESV 12mo Coloniae 1617. membrana flaua 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/24.

BERETTARI, Sebastian S.J.: *Vita R.P. Iosephi Anchietae ... defuncti. Coloniae Agrippinae, 1617, apud Joannem Kinchium. 12° – 427 pp. – Sommervogel Tome I. col. 1326.*

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Vitae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) J. n(umero) 146.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 146. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ac 760. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

181.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"C. 176. *Idem Coloniae Agrippinae 1587.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis 1632/25.

CLENARDUS, Nicolaus: *Institutio linguae Graecae.* (Comment. Petrus Antesignanus) Coloniae Agrippinae: Apud Petrum Horst; 1587. 8° – [14] 575 [1]; [30] pp. – VD/16 N 4154.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Néhány margi-
nália, tartalmi kiemelés. 1603-ban Káldy Ferenc és barátai tulajdonában
volt. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton
katalógusában ez a kölni kiadás nem található, csak a négy frankfurti.
Talán a rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre ke-
rült. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) C.
n(umero) 176.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 176. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) L. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) II. R. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 4.) Ha 592. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

182.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"A. 217. *Aristotelis Logica in corio rubro folio 8.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Eiusdem Logica suo Lugduni 1584. membrana rubra 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/26.

ARISTOTELES: *Logica*. (Interpret. Nicolas de Grouchy, Joachim Péron) Lugduni, 1584, apud Guliel. Rovillium. 8° – 550 pp. [547–550. pp. kiszakítva.] – Cranz 108666.

Eredeti hárttyakötés. Tartalmi kiemelések, margináliák majdnem a kötet végéig. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Philosophi (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Tyrnaviensis Soc(ieta)tis Jesu Catalogo inscriptus 1632. Litt(era) A. Num(ero) 217.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. A. 217. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 148. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. XVII. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. 25. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
5. Hb 4123. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

183.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*F. 106. Francisci Titelmanni sectio Ima Elucidationis in Psalmos in 8. membrana alba Lugduni 1556.*"

"*F. 107. Eiusdem sectio 2da*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Titelmanni Francisci Franciscani in Psalmos octavo Lugduni 1556. membrana alba 1632.*"

"*Eiusdem in idem octavo Lugduni 1556. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/27.

TITELMANNUS, Franciscus: *Elucidationis in omnes psalmos iuxta veritatem vulgatae et ecclesiae usitatae latine editionis*. Lugduni: Apud Gulielmum Rovillium; 1556. 8° – [56] 704, 174 [28] 751, 118 pp.

Eredeti hártyakötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Concilia, et Scripturistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon (II. kötet)

"*Ex libris Franciscus Kaldy et amicorum eius nonnunquam Anno d(omi)ni 1603. die 27. Maij*" [Káldy Ferenc, 1603]

Címlapon (I. kötet)

"*Inscriptus Catalogo Soc(ieta)tis Tyrnaviae 1632. L(ittera) F. n(umero) 106.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Címlapon (II. kötet)

"*Inscriptus Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae 1632. L(ittera) F. n(umero) 107.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. F. 106–107. [Nagyszombati Kollégium, 1632]

2. 34. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

3. Ad 1821. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]

4. Aa 795. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

184.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Ellingeri Andreae Hymni Ecclesiastici octauo Francofurti 1578. corio albo 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/28.

FRACASTORI, Girolamo: *Hymnorum ecclesiasticorum ... libri III.* (Emend. Andreas Ellinger) Francofurti ad Moenum: Apud Franciscum Bassaeum, Impensis Nicolai Bassaei fratris; 1578. 8° – [16] 584 [30] pp. – VD/16 E 1024.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával. Némethi Jakab katalógusában nem szerepelt. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Spirituales (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Soc(ietatis) Jesu Tyrnaviae Inscriptus Catalogo 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

Ad 1432. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

185.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*B. 57. Buchananus in 12. in pergameno sine loco sine anno*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Buchanani Georgij Psalmi carmine compositi 18uo membrana alba lacer 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/29.

BUCHANAN, George: [Paraphrasis in librum Psalmorum. Jephtha.] *Paraphrasis psalmorum Davidis poetica. Eiusdem Buchanani tragoedia quae inscribitur Iephtes.* Lugduni Batavorum, 1595, Ex officina Plantiniana, apud Franciscum Raphelengium. 16° – 384 pp. – Ind.Aur. 126511.

Vászonkötés. Használatára egy bejegyzés: "*Pro junioratu*".

Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. Más kötésben írta le Némethi és Szentiványi is. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Sum ex libris Joannis Nili Gaiarionis (?)*"

2. "*Sum ex libris Georgii Nesticzky (?)*"

3. "*Societatis Jesu Collegij Tirnaviensis 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. B 57. [Nagyszombati Kollégium, 1632]

2. Aa 759. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"J. 46. *Joannes Molanus de Historia SS. Imaginum et Picturarum in 8. membrana alba Louanij 1594.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Molani Iacobi De usu Sacrarum Imaginum octauo Lovanij 1594. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/30.

Kolligátum 1.:

MOLANUS, Joannes: *De historia SS. imaginum et picturarum pro vero earum usu contra ab Libri IV.* Lovanii, 1594, Apud Joh. Bogardum. 8° – [8] 202 ff. – Adams M-1554.

Kolligátum 2.:

IURGIEWICIUS, Andreas: *Bellum quinti evangelii.* Coloniae, 1595, Apud Henricum Falckenburg (Typis Lamberti Andreae). 8° – [10] 193 [3] pp. – OszK/16 J 299. – Adams J-483.

Eredeti hártyakötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Controversistae* (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Ex libris Francisci Kaldij et amicorum(que) eius nonnunquam A(nno) D(omini) 1598.*" [Káldy Ferenc, 1598]
2. "*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) J. n(umero) 46.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 46. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LIX.d. No. 2. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ac 4152. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"N. 22. *Idem de Errore populari seu Fabula Joannae quae Pontificis Romani sedem occupasse falso credita est in 8. membrana alba Coloniae 1614.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Serrarij Nicolai S. J. Fabula de Ioanna Pontifice octauo Coloniae 1614.
membrana alba 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/31.

SERARIUS, Nicolaus S.J.: *Error popularis seu fabula Ioannae quae Pontificis Romani Sedem occupasse falso credita est*. Coloniae, 1614, apud Hennin-
gium. 8° – 347 pp. – Sommervogel Tome VII. col. 1139.

Eredeti hártvakötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta elő-
szőr, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatá-
sa után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Apologetici
(1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"Collegij Tyrnaviae Societ(at)is Jesu Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera)
N. n(umero) 22." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. N. 22. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. III. h. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ac 435. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

188.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Poetarum Veterum opera Christiana quarto Basileae 1564. membrana alba
1690."

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/32.

Poetarum veterum ecclesiasticarum opera Christiana. (Ed., comment. Geor-
gius Fabricius [Chemnicensis]) Basileae, (1564), Per Ioannem Oporinum. 4° –
15 pp., 17–872 coll., [42]; [8] 144 [28] pp. – OSzK/16 P 724. – VD/16 F 343.

Eredeti hártvakötés. Rajta felirat: "C(omes) G(eorgius) T(hurzó)
R(egni) H(ungariae) P(alatinus)". Némethi Jakab katalógusában nem ta-

lálható. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Societatis Jesu Tyrnaviae Cat(alogo) Inscr(iptus) 1632.*"
[Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. LV. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. 26: b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ab 4^f 107. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

189.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*D. 207. Jodoci Damhouderij Praxis Rerum Ciuiliūm Praetoribus Propraetoribus Consulibus Proconsolibus Magistratibus reliquisque id genus Justificijs ac Officiarijs in 4. membrana caerulea Antuerpiae 1569.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/33.

DAMHOUDER, Josse de: *Praxis rerum civilium*. Antverpiae, 1569, Apud Ioannem Bellerum sub Aquila aurea. 4° – [74] 222 [2] 532 [36] pp. – Adams D-12.

Eredeti hártýakötés. Néhány jegyzet. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton katalógusában nem szerepel. Talán a rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) J. n(umero) 207.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 207. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Bg 4^f 83. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

190.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"J. 209. Joannis Schneidewini Commentarij in 4. Institutionum Imperialium D. Justiniani libros cum nouis Annotationibus ac supplemento Matthaei Wesenbecij in folio membrana alba Argentorati 1584."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"In eadem Eiusdem folio Argentorati 1586. membrana alba 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/34.

SCHNEIDEWEIN, Johannes: *In quatuor institutionum ... Iustiniani libros, commentarii*. Argentorati, 1586, Excudebat Theodosius Rihelius. 2° – [12] 1143 [71] pp – VD/16 S 3241. – OszK/16 S 289.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával. Talán a kötet árát tüntették fel: "const.(?) 4 fl.". Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Iuristae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"Collegij Tyrnaviensis Soc(ieta)tis Jesu Catalogo Inscriptus Anno. 1632."
[Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J 209. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. XXVII. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Bc 2^f 113. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

191.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 101. Chronologia Gerardi Mercatoris et Matthaei Berealdi in 8. membrana alba Basileae 1577. Ibidem Missa Apostolica. Item Sacrificij Christiani Actio atque Ratio"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Bernaldi Matthaei Chronologia 8uo Basileae 1577. membrana alba 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/35.

Kolligátum 1.:

KREMER, Gerhard: *Chronologia hoc est supputatio temporum ab initio mundi ex Eclipsibus et obseruationibus astronomicis et sacrae scripturae firmissimis testimonijs demonstrata*. Basileae, 1577, per Thomam Guarinum. 8° – [16] 292; 632 [22] pp. – VD/16 K 2336. – Adams M-1296.

Kolligátum 2.:

LINDANUS, Wilhelmus: *Missa apostolica seu liturgia S. Petri Apostoli*. Antverpiae, 1589, Plantin. 8° – 214 [2] pp.

Eredeti hártvakötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta előszőr, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után előszőr Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) C. n(umero) 101.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 101. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 114. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. XXXIX. c. No. 1. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 16. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ga 3119. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

192.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"G. 34. *Guilielmi Reginaldi Caluino Turcismus in 8. membrana alba Coloniae Agrippinae 1603.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Reginaldi Guilielmi Caluino-Turcismus octauo Coloniae 1603. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/36.

RAINOLDS, William: *Calvinoturcismus, id est Calvinisticae perfidiae, cum Mahumetana collatio, et dilucida utriusque sectae confutatio*. Coloniae, 1603, Apud Antonium Hierat, sub Monocerote. 8° – [8] 1106 [8] pp.

Eredeti hártýakötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Controversistae* (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Soc(ieta)tis Jesu in Ungaria*" [Jezsuita Rend, Magyarország]
2. "*Catalogo inscriptus Tyrnaviae 1632. L(ittera) G. n(umero) 34.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. G. 34. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ad 1994. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

193.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Eiusdem de Sacris peregrinationibus quarto Ingolstadij 1606. corio albo cum tabulis 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/37.

GRETZER, Jacob S.J.: *De sacris et religionis peregrinationibus libri quatuor. De Catholicae Ecclesiae Processionibus seu Supplicationibus libri duo: quibus adiuncti de voluntaria Flagellorum Cruce, seu Disciplinarum usu libri tres*. Ingolstadii, 1606, ex typographeo Adami Sartorii. 4° – 505 pp. – Sommervogel Tome III. col. 1774.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Némethi Jakab katalógusában nem szerepelt. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Historici* (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnaviensis Societatis Jesu Catalogo inscriptus*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. "*Anno 1632. L(ittera) G. n(umero) 52.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. G. 52. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ad 4^f 465. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

194.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*J. 79. Idem de Jure et more prohibendi libros haereticos in pergameno Ibidem Adami Tanneri Apologia Item Nicolai Serarij Oratio etc.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem de modo prohibendi libros haereticos Et simul Adami Tanneri S. J. contra haereticos quarto 1603. membrana scripta 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/38.

Kolligátum 1.:

GRETSER, Jacob S.J.: *De jure et more prohibendi, expurgandi, et abolendi libros haereticos et noxios, adversus Franciscum Iunium Calvinistam, et Ioan-nem Pappum, aliosque Praedivantes Lutheranos.* Ingolstadii, 1603, Ex officina typographica derina (!), per Angermarium. 4° – [32] 380 pp. – Sommer-vogel Tome III. col. 1768.

Kolligátum 2.:

TANNER, Adam S.J.: *Adversus calumnias, mendacia, caeteraque errata, quibus Aegidius Hunnius ... Colloquio Ratisbonensi Monachij recuso praefixae, exornare voluit.* Monachii, 1603, ex Typographia Nicolai Henrici. 4° – 204 pp. – Sommervogel Tome VII. col. 1844.

Kolligátum 3.:

GRETSER, Jacob S.J.: *De spontanea disciplinarum seu Flagellorum cruce libri tres.* Ingolstadii, 1613, typis Andreae Angermarii. 4° – 470–504 pp. – Sommervogel Tome III. col. 1793.

A kötet tékában. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után

először Budára, majd Pestre került. A harmadik kolligátum címlapján 1617-es dátum szerepel! Jezsuita szakrend: *Controversistae* (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

A harmadik kolligátum címlapján

1. "*Collegij Tyrnaviensis Soc(ietatis) Jesu 1617.*" [Nagyszombati Kollégium, 1617]

Az első kolligátum címlapján

2. "*Catalogo Inscriptus Soc(ietatis) Jesu Tyrn(aviae) 1632. L(ittera) J. n(umero) 79.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. J. 79. [Nagyszombati Kollégium, 1632]

2. LIX. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

3. Bd 4^f 144. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

195.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"E. 665. 3. *Nouus Synonimorum Epithetorum et Phrasium Poeticarum The-saurus Autore anonymo e Societate JESV in 8vo*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/39.

SCHRÖTER, Leonhard: *Opus epithetorum, phrasium et synonymorum*. Ser-vestae, 1593, Ex Officina Bonauenturae Fabri, Impensis Ambrosij Kirchneri. 4° – [8] 988 [56] pp.

Eredeti fehér bőrkötésnek csak a fele van meg. Restaurált (1994). Korabeli jegyzetdarab a könyvben. Némethi Jakab 1632-ben ka-talogizálta először. Szentiványi Márton katalógusában nem szerepelt. Talán a rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre ke-rült. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Emit me Nicolaus A...tius(?) pro se et amicis Anno 1612. -1. dr. 50.*"

2. "*Collegij Tyrnaviae Soc(ietatis) Jesu Catalogo Inscriptus 1632. Litt(e-ra) L. n(umero) 3.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. E. 665. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ha 4' 89. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

196.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Aesopi Vita et Fabulae Italice 12mo Venetijs 1595. membrana alba 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/40.

AESOPUS: [Fabulae] *Vita di Esopo Frigio, prudente e faceto favolatore.*
(Trad. Giulio Landi) Venetia: G. Varisco; (1595) 8° – 413 [14] ff.

Modern fekete bőrkötés. A kötet végén latin nyelvű szentenciák. Némethi Jakab katalógusában nem található. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Italici, Gallici, Hispanici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnaviae Socie(ta)tis Jesu*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. "*Anno 1632. L(ittera) V. g. n(umero) 2. (?)*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

Ha 500. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

197.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"G. 69. Grammaticae Graecae Institutio auctore Urbano Bolzanio in 8. membrana alba Venetijs 1566."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Bolzanij Urbani Graeca Grammatica octauo Venetijs 1566. membrana alba 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/41.

BOLZANIUS, Urbanus: *Grammaticae institutiones ad graecam linguam*. Venetiis, 1566, Aldus. 8° – [7] 320 ff. – Ind.Aur. 121556

Eredeti hártýakötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta előszőr, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlátása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Graeci (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Inscriptus Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae L(ittera) G. n(umero) 69.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. G. 69. [Nagyszombati Kollégium, 1632]

2. L. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

3. Ha 697. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

198.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Seidelij Physica octauo Francofurti 1596. membrana alba 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/42.

SEIDEL, Bruno: *Physica*. (Ed. Rodolphus Goclenius). Francofurto, 1596, Ex Officina M. Zachariae Palthenii. 8° – [12] 549 [1]; [46] pp. – VD/16 S 5342.

Eredeti hártýakötés. Tulajdonosa volt Földessy Jakab, somorjai nemes. Némethi Jakab katalógusában nem szerepelt. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlátása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Philosophi (1690). Bibliográfia: Dümmerth III. – Kázmér 375.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Jacobi Földesy Samarien(sis)*" [Földessy Jakab, somorjai nemes]

2. "*Collegij Soc(ieta)tis Jesu Tyrnauiae*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
3. "*Catalogo Inscriptus Anno 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. 19. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. Eb 473. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

199.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*C. 84. Eiusdem Tomus 3tius et 4tus Moguntiae 1601.*"

"*C. 85. Eiusdem Tomus 5tus et 6tus*"

"*C. 86. Eiusdem Tomus 7tus*"

"*C. 89. Eiusdem Tomus 8us et 9us Moguntiae 1601.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Tomus 3tius et 4tus simul Folio Moguntiae 1601. corio albo cum tabulis 1632.*"

"*Eiusdem Tomus 5tus et 6tus simul Folio Moguntiae 1601. corio albo cum tabulis 1632.*"

"*Eiusdem Idem Folio Moguntiae 1601. corio albo cum tabulis 1632.*"

"*Eiusdem Tomus 8uus et 9nus simul Folio Moguntiae 1601. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/43.

BARONIUS, Cesare: *Annales ecclesiastici. Tomus tertius–nonus. Moguntiae, 1601, Sumptibus Ioan. Gymnici, et Antonij Hierati Coloniensis. 2° – Tomus III.: [5] ff. 1042 coll. [26] ff. Tomus IV.: [5] ff. 918 coll. [24] ff. Tomus V.: [6] ff. 912 coll. [28] ff. Tomus VI.: [6] ff. 918 coll. [30] ff. Tomus VII.: [7] ff. 994 coll. [36] ff. Tomus VIII.: [5] ff. 910 coll. [26] ff. Tomus IX.: [5] ff. 1074 coll. [33] ff.*

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, ma már csak egy kapoccsal. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Societ(atis) Jesu Collegij Tirn(aviensis)*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) C. n(umero) 84; 85; 86; 89.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 84–86., 89. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ac 2^f 74. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

200.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 88. *Eiusdem Tomus 8us cum Fragmentis quibusdam et Disputatione S. Maximi martyris cum Pyrrho Antuerpiae 1600.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Tomus 8uus Folio Antuerpiae 1660.(!) corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/44.

BARONIUS, Cesare: *Annales ecclesiastici. Tomus octavus.* Antverpiae, 1600, Plantin. 2° – [16] 740 [62] pp. – Ind.Aur. 113336.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Inscriptus Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae 1632. L(ittera) C. n(umero) 88.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 88. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ac 2^f 251. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

201.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 3. *Eorundem Tomus 2dus*"

"C. 5. *Eorundem Tomus 4tus*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eorundem Tomus 2dus Folio maior Romae 1609. membrana alba 1632.*"

"*Eorundem Tomus 4tus Folio maior Romae 1612. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/45.

Conciliorum generalium ecclesiae catholicae. (Ed. Paulus, V., papa) Romae, Ex Typographia Reverenda Camerae Apostolicae, 1609–1612. 2° – 754, 552 pp. [Csak a II. és a IV. kötet].

Papírkötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Concilia et Scripturistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae. Ex Liberalitate Ill(ustri)s(si)mi Cardinalis Barberini*" [Francesco Barberini bíboros]
2. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) C. n(umero) 3; 5.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 3., 5. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ab 2^r 191. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

202.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"G. 3. *Divi Gregorij Magni operum Tomus 1mus in folio alba membrana Romae 1588.*"

"G. 4. *Eiusdem Tomus 2dus*"

"G. 5. *Eiusdem Tomus 3ius Adiungitur et Tomus 4tus*"

"G. 6. *Eiusdem Tomus 5tus*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Divi Gregorij Magni Tomus 1mus Vitam et gesta eius etc. continens folio Romae 1588. membrana alba 1632.*"

"*Eiusdem Tomus 2dus In Vetus Testamentum folio Romae 1589. membrana alba 1632.*"

"*Eiusdem Tomus 3tius et 4tus In Evangelia et Epistolas folio Romae 1591. membrana alba 1632.*"

"*Eiusdem Tomus 5tus et 6tus folio Romae 1593. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/46.

GERGELY, (pápa), I., Szent, Nagy: *Opera*. Romae, 1588–1593, Ex Typographia Vaticana. 2° – Tomus I.: [10] 300 pp. Tomus II.: [10] 305-1394 pp. Tomus III.: [6] 309 [recte: 307], 111 pp. Tomus IV.: [4] 444, 56 pp. Tomus V.: [8] 268 pp. Tomus VI.: [2] 339 [108] pp. – Adams G-1176.

19. századi félbörkötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Onnan a csornai prépostság könyvtárába. Az Egyetemi Könyvtár az 1950-es években kapta vissza a szekularizáció alkalmával. Jezsuita szakrend: *Sacra scriptura et Patres* (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

- 1.) "*Collegij Soc(ietatis) Jesu Tyrnaviae Ex liberalitate Ill(ustri)ssimi Cardinalis Barberini*" [Francesco Barberini bíboros]
- 2.) "*Catalogo inscriptus 1632. L(ittera) G. n(umero) 3; 4; 5; 6.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 3.) "*A csornai prépostság könyvtára*"

Raktári jelzet:

1. G. 3–6. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 901867–70. [Egyetemi Könyvtár, XX. század]

203.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"P. 177. <*Pitisci Thesaurus Mathematicus siue de Canon sinerum in folio membrana alba Francofurti 1513.*>

"P. 404. *Bartholomaei Pitisci canon Sinuum pro Scrupulis secandis etc. 1613. Francofurti*

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Thesaurus mathematicus folio Francofurti 1513. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/47.

JOACHIMUS, Georgius: *Thesaurus mathematicus sive Canon sinuum ad radium 1.0000.0000.00000*. Francofurti: Sumptibus Jonae Rosae, excudebat Nicolaus Hoffmannus, 1513. 2° – [recte: 1613] [6] 272, 62 pp.

Eredeti hártýakötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. A nyomtatás évét először eltévesztette. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze, hibás nyomtatási évvel. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Mathematici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) P. n(umero) 404.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) P. 404. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) N. 440. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 3.) XLIX. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
- 4.) Ea 2^r 27. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

204.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Eiusdem idem Tomus 1mus folio Basileae 1553. corio albo 1690.*"
"*Eiusdem idem Tomus 2dus folio Basileae 1553. corio albo 1690.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/48.

CICERO, Marcus Tullius: [Orationes] *In omnes orationes*. Basileae, (1553), Per Ioannem Oporinum. 2° – [8] ff. 2036 coll.; [1] ff. 1004 coll. [20] ff. – Adams C-1904.

Eredeti hártýakötés. Némethi Jakab katalógusában nem található. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon (első kötet)

1. "*Collegij Tyrnaviensis Soc(ietatis) Jesu*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]2. "*Catalogo inscriptus A(nn)o 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Címlapon (második kötet)

1. "*Collegij Tyrnaviensis Soc(ietatis) JESU inscriptis*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]2. "*A(nn)o 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]**Raktári jelzet:**

1. LIV. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

2. 36: b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

3. Ha 2^r 26. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]4. Hb 2^r 37. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]**205.**

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"V. 82. Virgilij Maronis Bucolica et Georgica in tabula alba folio"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

*"Eiusdem Bucolica et Georgica cum Notis Lacerda [Tomus 3.] folio Coloniae 1628. corio albo cum tabulis 1632."***Antiquissima Tyrnaviensis**

1632/49.

VERGILIUS Maro, Publius: [Bucolica. Georgica] *P. Virgilii Maronis Bucolica et Georgica argumentis, explicationibus et notis illustrata.* (Comm. Joannes Ludovicus de la Cerda) Coloniae Agrippinae, 1628, Sumptibus Bernardi Gualteri. 2° – [60] 565 [17] pp. – Sommervogel II. col. 985.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, ma már csak egy kapoccsal. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Soc(ieta)tis Jesu Catalogo Inscriptus Tyrnaviae L(ittera) V. N(umer)o 82.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]2. "*1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. V. 82. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LV. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. XXXVII: b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Hb 2^f 63. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

206.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"L. 591. *Commentarij Louaniensium in Porphyrium et Organum Aristotelis in folio Lovanii Anno 1553.*"

"P. 175. *In Porphyrij Isagogen et Aristotelis de Dialectica libros Commentaria in folio minori corio albo Louanij 1553.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Louaniensis Academiae In Isagogen Porphitij et Dialecticae Articuli folio Lovanij 1553. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/50.

Commentaria in Isagogen Porphyrii et omnes libros Aristotelis de Dialectica. Lovanii, 1553, Opera et impensis Servatij Sasseni. 2° – [8] 600 pp.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Margináliák, tartalmi kiemelések. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Philosophi et Mathematici (1632) – Philosophi (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Johannes Schwartzentalle anno domini 1557. W.M.L.*"
2. "*Hunc librum pro ...(?) Michael Tavalij Gyeongyeos(iensis)*"
3. "*Ambrosius Rimaszombatij libri comparavit Viennae Fl. -13. 1591. aug. 6.*"
4. "*Stephanus Szuhaj*" [Szuhai István]
5. "*Collegij Tyrnaviensis Societ(at)is Jesu*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
6. "*Catalogo Inscriptus 1632. P. n(umero) 175.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
7. [javítás]: "*Litt(era) L. N(umero) 591.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. P. 175. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. L. 591. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
3. 382. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. XVIII. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
5. Ha 2^r 162. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

207.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"M. 80. *Maginus Mathematicus in 4. membrana flava Venetijs 1592.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem De planis triangulis quarto Venetijs 1592. membrana rufa 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/51.

MAGINUS, Johannes Antonius: *De planis triangulis liber unicus. Eiusdem de dimetiendi ratione per Quadrantem et geometricum quadratum, libri quinque.* Venetiis, 1592, Apud Robertum Meietum. 4° – [8] 108,124 [4] ff. – Adams M-115.

Eredeti hártakötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Mathematici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Inscriptus Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae 1632. L(ittera) M. n(umero) 80.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. M. 80. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. N. 268. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 29. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. 20. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
5. Ea 4^r 63. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"E. 58. *Ephemerides Josephi Scalae in 4. membrana rubra Venetijs 1589.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Scala Iosephi Ephemerides quarto Venetijs 1589. membrana rubra 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/52.

Kolligátum 1.:

SCALA, Joseph: *Ephemerides. Ad annos duodecim incipientes ab anno domini 1589.* (Venetijs, 1589, Apud Iuntas). 8° – [8] 280 ff.

Kolligátum 2.:

FINCK, Thomas: *Ephemeris coelestium motuum Anni 1582. supputata ex tabuli prutenicis.* Argentorati, 1582, Excudebat Nicolaus Wyriot. 8° – [14] ff.

Eredeti hárttyakötés. Rajta felirat: "M.G.D.". Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Mathematici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) E. n(umero) 58.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. E. 58. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. N. 330. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. 29. d. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. 49. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
5. Eb 4^r 387. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 203. *Eiusdem Auctoris Geometria Practica in 4. membrana alba Romae 1604.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Idem quarto Romae 1604. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/53.

CLAVIUS, Christophus S.J.: *Geometria practica*. Romae, 1604, Ex Typographia Aloisij Zannetti. 4° [30] 439 [32] pp. – Sommervogel Tome II. col. 1220.

Eredeti hártvakötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Mathematici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) C. n(umero) 203.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 203. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. XX. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ea 4^r 55. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

210.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*S. 256. Victoris Strigelij Epitome in 8. chorio albo 1665. (!) Vitebergae*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Strigelij Victorini de primo motu demonstrato octauo 1565. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/54.

Kolligátum 1.:

STRIGELIUS, Victorius: *Epitome doctrinae de primo motu, aliquot demonstrationibus illustrata*. Vitebergae, 1565, Excudebat Iohannes Crato. 8° – [8] 176 [30] pp.

Kolligátum 2.:

BLEBELIUS, Thomas: *De sphaera et primis astronomiae rudimentis. (Calendarium poeticum generale...)* (Witebergae, 1577, Excudebat Matthaeus Welack). 8° – [88] ff.

Kolligátum 3.:

Tabulae ascensionum rectorum et obliquarum ad elevationem poli grad
...Vitebergae, 1564, Excudebat Iohannes Crato. 8° – [8] ff.

Kolligátum 4.:

SCHÖNBORN, Bartholomaeus: *Computus, vel calendarium astronomicum, continens praecipuarum partium temporis descriptiones. (Calendarium generale.)* Witebergae, 1567, excudebat Iohannes Schwertelius. 8° – [16] 206 [1] pp. [27] ff. – OSzK/16 S 295. – BMC German p. 792.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, sérült. Valamikor két kapocsal. Kihúzások és aláhúzások a kötetben. Némethi Jakab 1632-ben katalógizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Philosophi et Mathematici (1632) – Mathematici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Coll(egii) Soc(ieta)tis Jesu inscriptus L(ittera) S. n(umero) 256.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. "*1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. S. 256. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. N. 90. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Eb 242. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

211.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"H. 31. Idem de Rebus ab Emmanuele Lusitaniae Rege domi forisque gestis cum Joannis Matalij Metelli Praefatione in 8. membrana uiridi Coloniae Agrippinae 1581. Ibidem de Vera Sapientia"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Eiusdem idem octauo Coloniae 1581. membrana viridi 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/55.

OSORIUS, Hieronymus: *Historiae de rebus Emmanuelis Lusitanae regis an- nis sex gestis libri duodecim.* (Praef. Johannes Matalius Metellus) Coloniae

Agrippinae, 1581; Apud Haeredes Arnoldi Birckmanni. 8° – 50 [4] 368 [38] pp – VD/16 O 1359.

Eredeti zöld hártakötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Nicolaus Gregorianozij Egregio Georgio Ottauico (?) Viennae 29. Die Junij (?) sui dono dabat 1593.*"
2. "*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. Litt(era) H. n(umero) 31.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. H. 31. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 294. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. XLI. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Ga 1421. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

212.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*C. 181. Caelius Rhodiginus de Lectionibus antiquis in folio membrana alba sine loco 1599.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Rhodigini Caelij Lectionum antiquarum libri folio 1599. membrana alba 1635.*"

**Antiquissima Tyrnaviensis
1632/56.**

RHODIGINUS, Ludovicus Caelius: *Lectionum antiquarum libri triginta*. Francofurti, 1599, Apud heredes Andreae Wecheli. 2° – [30] ff. 1430 coll.; [78] ff. – OSzK/16 R 263 – Adams R-454.

Eredeti hártakötés. Néhány feljegyzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:**Címlapon**

1. "*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Collegij Inscriptus 1632. L(itte-ra) C. n(umero) 181.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. [javítás]: "*Tyrnaviensis Academici 1635. Rhetoris*" [Nagyszombati Egyetem, 1635]

Raktári jelzet:

1. C. 181. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. XXXIII. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ha 2^r 101. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

213.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*B. 11. Baptistae de Salis Summa Casuum in folio cum asserculis Norimbergae 1488.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Summa casuum Typo veteri quarto tabulae lignae 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/57.

BAPTISTA de Salis: *Summa casuum conscientiae*. Nürnberg, 1488, Anton Koberger. 2° – 276 ff. – CIH 487 – GW 3322.

19. századi papírkötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Theologiae morales* (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:**Címlapon**

1. "*Collegij Tyrnav(iensis) So(cie)t(a)tis Jesu*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. "*Catalogo Inscriptus Anno 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. B. 11. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. XXIX. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Inc. 337. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
 "P. 182. *Ptolemaeus in folio corio rubro Venetijs 1493.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
 "*Eiusdem Mathesis quadripartita folio Venetijs 1493. corio rubro 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
 1632/58.

PTOLEMAEUS, Claudius: *Quadripartitum. Cum alijs tractatibus.* Ed. Hieronymus Salius. Venetijs, 1493, Bonetus Locatellus. 2° – 154 ff. – CIH 2867 – H' 13544.

Eredeti vörös bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Mathematici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ietatis) Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) P. n(umero) 182.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. P. 182. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Inc. 487. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
 "G. 63. *Ad Grammaticae cognitionem pueros manuducendi norma Isagogica in 4. cum asserculis sine loco sine anno Ibidem Luciani Dialogi Item Isidorus de praesentis Vitae regimine Item Carmina de B. V. M. Item Mantuanus de S. Catharina carmine Item Polydorus Vergilius de Prouerbijs deque Rerum Inuentoribus Item Romanae Historiae Compendium ab interitu Gordiani Junioris utque ad Justinum III. per Pomponium Laetum Item Poetica Institutio Roberti Gaguini Item Exceptiones Legum Romanorum Ultimo Epistola Bartholomaei Coloniensis facetijs respecta cum difficilium uocabulorum in ea positorum explicione*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
 Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/59.

WIMPHLING, Jacobus: *Isidoneus Germanicus de erudienda iuventute*. [Strassburg, c. 1500, Johann Grüninger]. 4° – 36 ff. – CIH 3540a – HC' 16178.

Papírkötés. Néhány marginália. "*Isagogica norma manu ducenti pueros ad cognitionem grammaticae ...*" Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton katalógusában nem található. Talán a rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) G. n(umero) 63.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. G. 63. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LXVI. d. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Inc. 1026. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

216.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*G. 24. Gregorij noni Decretales Juris Canonice in folio cum asserculis Norimbergae 1496.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eaedem folio Nirembergae 1496. tabulae lignea fracta 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/60.

GREGORIUS IX. papa: *Decretales. Cum apparatu Bernardi Parmensis et lucubrationibus Hieronymi Clarii*. Nürnberg, 1496, Anton Koberger. 2° – 386 ff. – CIH 1504 – HC' 8034.

19. századi papírkötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Canonistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnav(iensis) So(cie)t(a)tis Jesu*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. "*Catalogo Inscriptus 1632. L(ittera) G. n(umero) 24.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. G. 24. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Rf 205. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Inc. 585. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

217.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"G. 25. Eiusdem Decretales in 4. corio rubro"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

*"Eaedem cum Glossis qvarto Basileae 1500. corio rubro cum tabulis 1632."***Antiquissima Tyrnaviensis
1632/61.**

GREGORIUS IX. papa: *Decretales. Cum apparatu Bernardi Parmensis et lucubrationibus Hieronymi Clarii*. Ed. Sebastian Brant. [Basel], 1500, Johann Froben et Johann Amerbach. 4° – 508 ff. – CIH 1509 – HC' 8040.

Eredeti vörös bőrkötés fatáblával, két kapoccsal. Restaurált (1994). Két darab cédula ógörög grammatikai jegyzetekkel. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Canonistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Ex libris Michaelis (...)*"
2. "*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) G. n(umero) 25.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

- 1.) G. 25. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
- 2.) Inc. 749. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

218.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"A. 149. *Alvaradus de Arte disserendi in 8. membrana aliqua en parte uiridi, Basileae 1600. Ibidem Keckermani Rhetorica Ecclesiastica.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Alvaradi Alphonsi Ars disserendi et dicendi octauo Basileae 1600. corio albo 1634.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/62.

ALVARADUS, Alphonsus: *Artium disserendi ac dicendi, insolubili vinculo iunctarum libri duo.* Basileae, Impensis Ludovici Königs, 1600. 8° – [8] 214; [1] 528 [16] pp.

Eredeti fehér bőrkötés, félig-meddig restaurálva. Kötéstáblájáról kódextöredéket fejtettek le. A kötéstábláján felirat: "I.D.B. 1602.". Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Timkovics.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Tyrnau(iensis) Soc(ietatis) Jesu Catalogo Inscriptus 1634. L(ittera) A. n(umero) 149.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. A. 149. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. LI. f. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ha 605. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

219.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"F. 113. *Florus de Gestis Romanorum cum commentationibus in 8. corio albo Lugduni 1594. Ibidem Paterculus cum Lipsij animaduersionibus*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Flori Julij et Velleij Peterculi historia octauo Lugduni 1594. corio albo cum tabulis 1690.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/63.

Kolligátum 1.:

FLORUS, Lucius Annius: *Epitome rerum Romanarum*. Lugduni, 1594, F. Fabrus. 8° – 182 [16] 262 pp. 1–16 pp. kiszakítva.

Kolligátum 2.:

VELLEIUS Paterculus: [Historiae Romanae] *C. Velleius Paterculus*. – LIPSIUS, Justus: *Ad Velleium Paterculum animadversiones*. Lugduni, In officina Hug. á Porta, apud Fratres de Gabino. 1592. 8° – [14] 136 [22]; 111 [1] pp. – OszK/16 V 104.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Néhány tartalmi kiemelés a margón. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Timkovics.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Tyrnav(iensis) S.J. Catalogo Jnscri(ptus) 1690.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. F. 113. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. 350. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. VII. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Hb 5152. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

220.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*H. 78. Horoscopographia Finkij in membrana rubra Slesuici 1591.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Finckij Thomae Horoscopographia quarto Slasvicij 1591. membrana alba 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/64.

FINCK, Thomas: *Horoscopographia, sive de inveniendis stellarum situ astrologia*. Slesvici, Sumptibus Ranzovianis typis Nicolai Wegneri. 1591. 8° – [8] 320 pp.

Eredeti vörös hártakötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Mathematici (1690). Bibliográfia: Timkovics.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscr(iptus) 1632. L(ittera) H. n(umero) 78.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. H. 78. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. N. 73. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. N. 152. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. 49. d. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
5. Eb 331. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

221.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*C. 209. De Christi in Carne Oeconomia deque Anno Ortus ac Mortis, in 4. in pergameno Graecij 1605.* [Más kézzel:] *Reverendi Patris Joannis Beckerij (!) Societatis Jesu*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Deckerij Ioannis Disputatio Theologica De Verbo Incarnato quarto Graecij 1605. membrana scripta 1672.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/65.

DECKERS, Johannes S.J.: *Velificatio seu Theoremata de anno ortus ac mortis Domini deque universa Jesu Christi in Carne Oeconomia.* Graecii, Excudebat Georgius Widmanstadius, 1605. 4° – [4] 72 ff. – Sommervogel II. col. 1870.

Eredeti hártakötés. A kötet lappang! Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Theologi scholastici (1690). Bibliográfia: Timkovics.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Cat(alogo) Inscr(iptus) S.J. 1632. L(ittera) C. n(umero) 209.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. C. 209. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ga 4^r 156. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

222.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"G. 83. *Ad Graecam Grammaticam Introductio cum Manutij latina interpretatione in 4. cum asserculis Venetijs 1512.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/66.

Kolligátum 1.:

LASCARIS, Constantinus: *De octo partibus orationis. De constructione. De nomine et verbo. De pronomine, secundum omnem et poeticum usum.* (Venetiis, 1512, apud Aldum). 4° – [287] ff. – [A címlap és az eleje hiányzik] – Adams L-228.

Kolligátum 2.:

SCHREIBER, Heinrich, von Erfurt: *Algorismus in integris et fractis.* (Ad Scalas Marianas Erphordiae, 1523, Johannes Cnappus excudebat). 4° – [1] ff. – VD/16 S 4139.

Kolligátum 3.:

GLAREANUS, Henricus: *De geographia liber unus.* Apud Friburgum Brisgoiae, 1533, (Excudebat Ioannes Faber). 4° – 35 ff. – VD/16 L 2628.

Kolligátum 4.:

KÖBEL, Jacob: *Astrolabii declaratio.* Moguntiae, 1535, Petrus Iordan excudebat. 4° – [28] ff. – VD/16 K 1592.

Kolligátum 5.:

RITHAYMER, Georg: *De orbis terrarum situ compendium.* Norimbergae, 1538, apud Ioh. Petreium. 4° [8] 111 pp. – VD/16 R 2520 – OszK/16 R 316.

Eredeti vörös bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Az utolsó kolligátum végig marginalizálva, tartalmi kiemelésekkel. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton katalógusában nem szerepel. Talán a rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Farkas 1995.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Tyrnau(iensis) Societatis Jesu Inscriptus Catalogo 1632.*"
[Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. G. 83. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Ha 4^f 640. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
3. Vet. 12/65b [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]
4. Vet. 23/53. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]
5. Vet. 33/50. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]
6. Vet. 35/48. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]
7. Vet. 38/63. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

223.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*O. 7. Orationes Viennae Austriae ad D. Maximilianum Caes. Aug. aliorum-que Principes habitae Cracouiae 1517. in 4. corio rubro*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Orationes Viennae habitae, ad Maximilianum Caesarem quarto Viennae 1515. corio subnigro 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/67.

MAXIMILIANUS, imp., I.: *Orationes Viennae Austriae ad ... Maximilianum habitae in ... trium regum ad caes. conventu 1515.* (Impraessum Viennae Pannoniae per Hieronymum Vietorem. Expensis Leonardi et Lucae Alantsee, 1516). 4° [88] ff. – VD/16 K 2559. – OSzK/16 M 348.

19. századi papírkötés. Szövegaláhúzások, tartalmi kiemelések, margináliák végig. "*Sokat akar a szarka de nem birya a farka.*" 17. század elejéről bejegyzés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először és lehet, hogy eltévesztette a nyomtatás helyét. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Farkas 1995.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Martini Varasdj 1586.*" [Varasdi Márton, 1585]

2. "*Francisci Babothy Tyrnauiensis Canonici Poseniensis 1617.*" [Babóthy Ferenc pozsonyi kanonok, 1617]
3. "*Tyrnauiæ emptus*" [Nagyszombati Kollégium]
4. "*Catalogo Soc(ietatis) Jesu Tyrnauiæ Inscriptus 1632. L(ittera) O. n(umero) 7.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. O. 7. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Hb 5559. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
3. MV 99. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]
4. Vet. 16/70. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

224.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Fabritij Capitonis Hebraica Institutio quarto Basileae 1518. tabulae ligneae 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/68.

CAPITO, Wolfgang Fabricius: *Hebraicarum institutionum libri duo*. Basileae, Apud Io. Frobenium, 1518. 4° – [130] ff. – VD/16 C 823. – Oszk/16 C 213.

Eredeti vörös bőrkötés fatáblával, egy kapoccsal. A kötés restaurált (1965), a tábla fele hiányzik. Néhány megjegyzés a margón. Némethi Jakab katalógusában nem szerepel. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Hebraei (1690). Bibliográfia: Farkas 1995.

Tulajdonos:

Címlapon

- 1.) "*S.R. de Rodie (?) m(anu) p(rop(r)ia*"
- 2.) "*Collegij Tyrnau(iensis) Soc(ietatis) Jesu Catalogo Inscriptus 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. Aa 4^f 326. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
2. Vet. 18/23. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

225.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"S. 93. *Stainpeis de modo studendi seu legendi in medicina in 4. in pergameno Viennae Austriae 1520.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Steinpais Martini de modo studendi in medicina quarto Viennae 1517. membrana scripta 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/69.

STAINPEISS, Martin: *Liber de modo studendi seu legendi in medicina*. 1520. [Wien: Johann Singriener]. 4° – 136 [8] ff. – VD/16 S 8521.

Kötés nélkül, tékában. Kötéstáblájáról kódextöredéket fejtettek le: "*Graduale Pataviense*". Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Medici (1690). Bibliográfia: Farkas 1995.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Sum M.G. hienter (?)*"

2. "*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) S. n(umero) 93.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. S. 93. [Nagyszombati Kollégium, 1632]

2. Db 4^f 359. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

3. Vet. 20/11b. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

226.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"A. 173. *Albategnius Astronomus de motu stellarum in 4. corio rubro Norimbergae 1537. Ibidem, Alfragani Compilatio 2. Ibidem de circuli Solari de iudicijs siue significationibus 12. locorum orbis signiferi, decreta Planetarum in singulis locis Zodiaci, de natura Planetarum, medicationes accommodatae ad Astrologicam rationem graece et latine. Item Alubater de Natiuitatibus. Item, Schoneri Astrologicum Opusculum. Item, Joannes Dryander de Annulorum trium diuersi generis instrumentorum Astronomicorum componendi*

ratione atque usu etc. Item, Vernerus de 22. Elementis conicis. Vltimo, Ptolemaei Quadripartitum opus Judiciorum."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Abbategnij de motu stellarum 4to Norimbergae 1522. corio rubro 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/70.

Kolligátum 1.:

ALBATEGNIUS – ALFRAGANUS [Elementa Astronomica] *Continentur in hoc libro. Rudimenta Astronomica Alfragani. Item Albategnius Astronomus piritissimus de motu stellarum, ex observationibus tum proprijs, tum Ptolemaei, omnia cum demonstrationibus Geometricis et Additionibus Ioannis de Regiomonte ... Eiusdem utilissima introductio in elementa Euclidis. Item Epistola Philippi Melanthonis nuncupatoria, ad Senatum Norimbergensem.* Norimbergae, 1537, (apud Ioh. Petreium). 4° – [10] 90, 26 pp. [Rossz sorrendbe kötötték be. A címlap hiányzik] – VD/16 A 1202.

Kolligátum 2.:

Astrologica, quorum titulos pagella indicabit. (Graece et Lat. Ed. Joachim Camerarius). Norimbergae, 1532, apud Io. Petreium. 4° – [12] 46 et 45 [recte: 55] [1] pp. [A példány hiányos, 9–55. pp. kiszakítva] – OSzK/16 A 646. – Adams A 2075.

Kolligátum 3.:

[ALBUBATER] *Alubatris Astrologi diligentissimi, Liber Genethliacus, siue De natiuitatibus, non solum ingenti rerum scitu dignarum copia, uerum etiam iucundissimo illarum ordine conspicuus.* Norimbergae, 1540, apud Ioh. Petreium. 4° – [74] ff. [A kolligátum kiszakítva] – VD/16 A 59.

Kolligátum 4.:

[SCHÖNER, Johann] *Ioannis Schoneri Carolostadii opusculum astrologicum, ex diuorsorum libris, summa cura pro studiosorum utilitate collectum, subnota continens.* Norimbergae, 1539, apud Iohan. Petreium. 4° – [55] ff. [A kolligátum kiszakítva] – OSzK/16 S 305.

Kolligátum 5.:

DRYANDER, Johann: *Annulorum trium diversi generis instrumentorum astronomicorum componendi ratio atq3; usu ... per Ioan. Dryand. medicum atq3 mathematicum Marpurgen. (De compositione Methoroscopij, Ioannis de Regio monte epistola.) (Boneti de latis hebraei ... Annuli astronomici utilitatum liber ...)* (Compositio alteris annuli non universalis autore M. T.)

Marpurgi, 1537, apud Eucharium Cervicorum. 4° – [44] ff. [Az első négy lap hiányzik] – VD/16 M 6533. – Adams D 940.

Kolligátum 6.:

WERNER, Johannes *In hoc opere haec continentur. Libellus Ioannis Veneri Nurenbergen, super vigintiduobus elementis conicis. Eiusdem Commentarius seu paraphrastica enarratio in undecim modos conficiendi eius Problematis quod Cubi duplicatio dicitur. Eiusdem, Commentatio in Dionysodori problema, quo data sphaera plano sub data secatur ratione, Alius modus idem problema conficiendi ... Eiusdem ... De motu octavae sphaerae tractatus duo. Eiusdem Summaria enarratio theoricæ motus octavae sphaerae.* (Nurembergae, 1522, impressum per F. Peypus, impensis L. Alantsee, bibliopolae Viennensis). 4° – [99] pp. – BN T. 221 c. 508.

Kolligátum 7.:

[PTOLEMAIOS, Klaudios:] *Hoc in libro ... insunt: Tetrabiblos syntaxis. Karpus. Libri quatuor [Quadripartitum]. Fructus librorum suorum sive centum dicta.* (Graece et Lat. Ed., Trad. Joachim Camerarius, Johannes Jovianus Pontanus. Cum aliis aliorum operibus). Norimbergae, 1535, Apud Ioannem Petreum. 4° – [61] 59 [3] 84 [24] ff. [A kolligátum kiszakítva] – OSzK/16 P 933.

Eredeti barna bőrkötés fatáblával, restaurált (1993). Mérete: 218 X 150 mm. Az előtábla keretében görgető: 190 X 20 mm négy képpel: 1. Ércmű 2. Bűnbeesés: PECCATVM 3. Feltámadás: IVSTIFICATIO [sic] 4. Keresztrefeszítés: SATISFACTIO. A második keretben a rövidebb oldalakon fölül: RVDIMENTA, alul ASTRONOMICA, a két hosszabb oldalon "Aldus" levelek láthatók. A középmezőben "IOAN(es) DAN(tiscus) || EP(iscopu)S VAR(miensis) 1539" jelzéssel címeres, püspöksüveges, pásztorbotos supralibros. A supralibros fölötti helyet német palmettasor tölti ki. A háttábla első kerete egyezik az előtábla első keretével, a második keret csak annyiban tér el, hogy a címfelirat itt természetesen hiányzik. A középmezőt kettős függőleges sorban német palmettasor tölti ki. Gerincén 3 dupla borda, a mezők díszítetlenek. Új oromszegés és két új kapocs. A kötés lengyelországi, nagy valószínűséggel egy krakkói műhely terméke a 16. század 40-es éveiből. Háportoni Forró Pál egy alkalmi verse a második kolligátum címlapján. Az első tulajdonosa minden bizonnyal Johannes Dantiscus volt, aki a hét nyomtatványt egybekötötte, leghamarabb 1540-ben, mint ahogy ez az egyik mű impressumadatából kiderült. Könyvtárát már mint warmiai püspök (1537) kezdi rendezni, az előtáblán szereplő évszám (1539) csak a supralibrosz készítésének az ideje. Ismert az asztronómiához való vonzalma is, így nem meglepő a kolligátum létrejötte. Felvetődik a kérdés,

hogyan került a nagyszombati jezsuitákhoz, mi történt a kötetel 1548 (Dantiscus halála), illetve 1632 (katalogizálása) között? A humanista püspököt nem kevésbé híres utódok követték, mint például Stanislaus Hosius (1504–1579) vagy Martinus Cromerus (1512–1589). Feltehetően folytatták elődjük könyvtár-gyárapítását, s gondjuk volt a már meglévő tekintélyes gyűjteményre is. Őket követte Báthory András (1566–1599), a későbbi erdélyi fejedelem, akinek bibliofil hajlama már a kortársak előtt sem volt titok. A szerencsétlen sorsú kardinális, amikor hazatért Erdélybe, hogy átvegye Báthory Zsigmondtól a fejedelemséget, bizonyára vitt magával könyveket is. Mindenesetre híres alumnusának, Hápertonai Forró Pálnak (†1624 után) egy eddig ismeretlen alkalmi költeménye szerepel az egyik kolligátum címlapján: "*Posteritas credet vere Joachime futura Te Phlegetontaeas mente subisse domos, Qui cum pestiferosis nuper stercore (?) natus Astra, gradus orbis lumina signa doces. Cum tam absurda novae potuisti tradere luci Scripta palam nullo tempore uisa prius. Paulus Forro*" Forró bejegyzése alapján legalább a könyv olvasását-forgatását, esetleg birtoklása is feltételezhető Báthory költségén tanult a braunsbergi jezsuita szemináriumban, neki ajánlva az itt megjelent latin nyelvű kiséposzát (1590), illetve a Krakóban kiadott költeményét (1595). Ezután tizenkét évig nincs róla hír, nem tudjuk mikor tért vissza Erdélybe, mi történt vele Báthory András rövid fejedelemsége és az azt követő zűrzavaros évek alatt Ajándékba kaphatta, vagy csak olvasásra, vagy pártfogója halála után tett szert a könyvre? Lehet, hogy soha nem tudjuk meg a választ. A neves erdélyi püspök, Náprági Demeter (1556–1619) szintén hozzájutott például a fejedelmi könyvtár egy-egy darabjához, így Zsigmond és András könyveihez. Bár Forró olvasmányműveltségének rekonstruálására történt kísérlet, könyvtáráról – sajnos – egyebet nem tudunk. Tény viszont, hogy Báthory András 1608-as árverési jegyzékéről hiányzik (s mint tudjuk, ez csak a könyvtárának Lengyelországban maradt töredékét tartalmazza), így nem lehet kizárni a könyv Erdélybe kerülését. Ezután valamilyen módon Forróhoz került és talán ő adományozta a nagyszombati kollégiumnak. Ugyanis egy nemrég kiadott dokumentumból egyértelműen kiderült: Forró Pál és Forró György testvérek voltak, s így könnyen elképzelhető, hogy testvérét látogatva adta a könyvet a nagyszombati kollégiumnak, hiszen ebben az időben fivére itt tartózkodott. Az első kolligátum címlapja hiányzik, s ez őrizhette a volt tulajdonosok neveit, köztük Báthory Andrást, Forró Pált. Talán éppen emiatt – hiszen ennek jó néhány példája ismert – tépték ki. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezuita szakrend: Mathematici (1690). Bibliográfia: Farkas 1995.

Tulajdonos:

Kötéstáblán

1. "IOAN(es) DAN(tiscus) EP(iscopus)S VAR(miensis) 1539" [Jan Dantyszek, warmiai püspök, 1539]

<Báthori András erdélyi fejedelem>

<Háportoni Forró Pál>

Címlapon

2. "Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus L(ittera) A. n(umero) 173." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. A. 173. [Nagyszombati Kollégium, 1632]

2. N. 284. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

3. 911. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

4. Eb 4^r 385. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

5. Vet. 37/41c. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

6. Vet. 32/18b. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

7. Vet. 36/39. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

8. Vet. 22/24. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

227.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Livij Titi Historia Italice folio Romae 1476. tabulae lignae 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/71.

LIVIUS, Titus: [Ab urbe condita] *Historiae Romanae decades*. [Ital.] Roma, 1476, apud S. Marcum (Vitus Puecher). 2° – 502 ff. – CIH 2081 – HR 10144.

Restaurált barna bőrkötés. Némethi Jakab katalógusában nem található. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Italici, Gallici, Hispanici (1690). Bibliográfia: Farkas 1995.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Rosorius (?) Aterna"

2. "Collegij Tyrnau(iensis) So(cie)t(a)tis Jesu" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
3. "Anno 1632" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. Hb 2^f 299. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
2. Inc. 41a. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

228.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
 "N. 10. Eiusdem pars 3ia"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
 "Eiusdem in idem Pars altera folio corio albo cum tabulis 1632."

**Antiquissima Tyrnaviensis
 1632/72.**

BIBLIA. *Cum glossa ordinaria Walafridi Strabonis aliorumque et interlineari Anselmi Laudensis et cum postillis ac moralitatibus Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis in omnes prologos S. Hieronymi et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering.* – Nicolaus de LYRA: *Contra perfidiam Iudaeorum.* (Ed. Sebastian Brant. Pars 1-6.) Basel: Johann Froben et Johann Petri, Kal. Dec. 1498. 2° – II–III partes: 318 ff. 440 ff. – CIH 662 – GW 4284.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Concilia et Scripturistae (1690). Bibliográfia: Farkas 1995.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Jacobi clamel sum (?)"
2. "Collegij Tyrnau(iensis) So(cie)t(a)tis Jesu" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
3. "Catalogo inscriptus 1632. L(ittera) N. n(umero) 11." [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. N. 10. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Inc. 676. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

229.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/73.

BIBLIA. [Basel, c. 1492/94, Johann Amerbach.] 2° – 408 ff. – CIH 652 – GW 4270.

Eredeti barna bőrkötés fatáblával. Tartalmi kiemelések, jegyzetek a margón végig. 1632-ben írták össze. Nem található sem a Némethi-féle, sem a Szentiványi-féle katalógusban. Talán a rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Farkas 1995.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnaviensis S.J. Catalogo Inscriptus Anno 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. "*Collegij Tyrnaviensis Catalogo inscriptus 1729.*" [Nagyszombati Egyetem, 1729]

Raktári jelzet:

1. 284. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
2. Inc. 806. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

230.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Gnesnensis Dioecesis Statuta quarto Cracouiae 1528. corio nigro inaurata 1632."

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/74.

Statuta Prouintie Gnesnen. Antiqua et Noua reuista diligenter et emendata. (Cracouiae, 1528, per Mathiam Scharffenbergk, expensis Marci Scharffenbergk). 4° – [98] ff.

Eredeti fekete bőrkötés. Rajta felirat: "*Statuta M.D.XXV.*" A kötet elején négy levélen jegyzetek, tartalmi kivonatok a műből. Némethi Jakab katalógusában nem szerepel, de Nagyszombatban katalogizálták először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Canonistae* (1690). Bibliográfia: Farkas 1995.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Hic liber est monasterij Welegradensis*"
2. "*Ex bibliotheca Welegraden(sis)*"
3. "*Collegij Soci(etatis) Jesu Tyrnaviensis 164.*" [Nagyszombati Kollégium]
4. "*Inscr(iptus) 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. 164. [Nagyszombati Kollégium]
2. XXXVI. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. III. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Bd 4^f 84. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
5. Vet. 28/41. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

231.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*A. 175. Aeginetae Pharmaca simplicia, in 8. corio albo Basileae 1548.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/75.

PAULUS Aegineta: *Pharmaca simplicia*. (Trad. Otto Brunfels) – *De ratione victus*. (Trad. Gulielmus Copus) (Argentorati, excud. Georgius Ulricher Andlanus, 1531.) 8° – [12] 86 [1] ff. – OSzK/16 P 169 – Adams P-496.

Papírkötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton katalógusában nem szerepelt, csak egy későbbi kiadás: "*Aeginetae Pauli Pharmaca simplicia octauo Basileae 1548. corio albo cum tabulis 1632.*" Talán a rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: Farkas 1995.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) A. n(umero) 175.*"

Raktári jelzet:

1. A. 175. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Dc 974. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
3. Vet. 31/50a. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

232.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"R. 72. *Reusneri Elegiae in 8. corio rubro Jenae 1593.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Eiusdem idem octauo Jenae 1593. corio rubro cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1632/76.

REUSNER, Nicolai: *Opera* (Pars I.). Ienae, 1593, Apud Tobiam Steinmannum. 8° – [16] 296; [16] 372 pp. – VD/16 R 1368

Papírkötés. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae(1690). Bibliográfia: Knapp 1997.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) R. n(umero) 72.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. R. 72. [Nagyszombati Kollégium, 1632]
2. Hf 4074. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

233.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"R. 72. *Reusneri Elegiae in 8. corio rubro Jenae 1593.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"*Eiusdem idem octauo Jenae 1593. corio rubro cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/77.

REUSNER, Nicolai: *Opera*. (Pars IV.). Ienae, 1594, Apud Tobiam Steinmannum. 8° [24] 634 [36] pp. – VD/16 R 1368.

Eredeti hártýakötés. Egy bejegyzés: "*Anno Domini 1613. Minden ember hazug csak az egy Isten igaz*". Orosz András gömör vármegyei nemes volt 1611-ben. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Knapp 1997. – Kázmér 792.

Tulajdonos:

Hátsó szennylap

1. "*Ex libris Niscio quis (...)*"

Utolsó levél

2. "*Andreas Orossz*" [Orosz András]

Címlapon

3. "*Ex dono Ill. imi Magnif. D.D. Vrickhordj (?) Comiti almi et Nrob. (?)*"

4. "*Collegij Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae 1632.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. R. 72. [Nagyszombati Kollégium, 1632]

2. LVI. h. n. 2. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]

3. Hf 1059. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

234.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*H. 74. Henrici Philippi Quaestiones Chronologica de Annis etc. in 4. in pergameno Coloniae Agrippinensium 1630.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Chronologia Annorum Christi Domini quarto Coloniae 1630. membrana scripta 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1632/78.

PHILIPPI, Henri S.J.: *Quaestiones chronologicae de annis Domini. Quaestiones chronologicae de annis nati et passi Salvatoris*. Coloniae Agrippinensium,

Apud Ioannem Kinckium, 1630. 4° – [5] 154 [1], 107 pp. – Sommervogel VI. coll. 681–682.

Kötés nélkül. Némethi Jakab 1632-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Concilia et Scripturistae* (1690). Bibliográfia: Farkas 1997.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Catalogo Soc(ieta)tis Jesu Tyrnaviae Inscriptus 1632. L(ittera) H. n(umero) 74.*" [Nagyszombati Kollégium, 1632]

Raktári jelzet:

1. H. 74. [Nagyszombati Kollégium, 1632]

2. Ga 4^f 158. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

235.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"A. 193. *Antonini Florentini Summa Confessionis sine loco sine tempore in folio tabulis albis*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1633/1.

ANTONINUS Florentinus: *Confessionale* ("Defecerunt..."). *Titulus de restitutionibus*. [In Hungaria], 1477, [typogr. Confessionalis]. 2° – 136 ff. – CIH 235 – GW 2108.

Modern barna bőrkötés, restaurált. Néhány latin nyelvű tartalmi kiemelés a margón. A kötetben festett "D" iniciálé. "Pro 4 floreno" feltételezhetően a könyvkereskedő által kért árról van szó, ami európai viszonylatban is igen drága. Dümmerth tanulmányában téves nyomdahelylyel szerepelt. Hibás Vértesy megállapítása is, csak egy példány került a könyvtárba a 18. századi abolicíókor (lepoglavai pálos kolostor kötete), a másik szintén nagyszombati volt: "A. 602. *Antonini Florentini summula Confessionis supra No. 57.*" Feltételezhetően a ma már nem létező oldalon szerepelt. 1632-ben írták össze. Az eredetileg inc. 44. jelzet alatt található kötete 1927-ben elcserélték a berlini Staatsbibliothek öt ösnyomtatványára és egy RMK-ra. Valószínűleg Némethi Jakab 1633-ban

katalogizálta először. Meglepő, hogy Szentiványi Márton a katalógusban csak kettő 16. századi Confessionalé-t írt le, ősnymtatványt egyet sem, jóllehet két kötetnek is kellene szerepelnie. Lehet, hogy Szentiványi, el-
tévesztve az impresszum évét, 16. századi nyomtatványnak írta le:
"Antonini Archiepiscopi Confessionale Fidei Folio Niremburgae 1507. Tabulae lignae 1631. (...) Antonini Archiepiscopi Summula Confessionis Folio minor Coloniae 1578. corio rubro cum tabulis 1632." A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Bibliográfia: – Dümmerth III. – Vértesy 1964. – Borsá 1988. – Farkas 1997.

Tulajdonos:

Címlapon

"Collegij Tyrnau(iensis) So(cie)t(a)tis Jesu 1633. L(ittera) A. N(umero) 193." [Nagyszombati Kollégium, 1633]

Raktári jelzet:

1. A. 193. [Nagyszombati Kollégium, 1633]
2. LIX. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. II. g. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Rf 207. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
5. Inc. 46. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

236.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"T. 125. Theodoretus Episcopi Curensis de selectis scripturae de unae quaestionibus ambiguis Joanne Pico praeside classium inquisitoriarum senatus Parisiensis interprete in 4to Corio Viridi Parisijs 1558."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Eiusdem Selectae Quaestiones Sacrae Scripturae quarto Parisijs 1558. membrana viridi 1633."

Antiquissima Tyrnaviensis

1633/2.

Kolligátum 1.:

THEODORETUS: [Quaestiones selectae in loca difficilia Scripturae Sacrae] *De selectis scripturae divinae quaestionibus ambiguis.* (Interpret. Joannes Pico) Parisijs, Ex officina Iacobi Puteani, 1558. 4° – [8] 342 [1] pp.

Kolligátum 2.:

CLARIUS, Isidorus: *In Evangelium secundum Lucam orationes quinquaginta quatuor*. (Venetiis, Apud Franciscum de Francischis, Seneusem, 1565). 4° – 340 [1] pp.

Eredeti zöld hártyakötés. Margináliák a kötet végén, feljegyzések a kötet elején. Talán Némethi Jakab 1633-ban katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Scriptura sacra, et Patres (1690). Bibliográfia: Dümmerth III. – Jakó 1991.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Coll(egii) Claudiop(olitani)*" [Kolozsvári Kollégium]
2. [javítás]: "*Tyrnau(iensis) Soc(ietatis) Jesu 1633. L(ittera) T. N(umero) 125.*" [Nagyszombati Kollégium, 1633]

Raktári jelzet:

1. T. 125. [Nagyszombati Kollégium, 1633]
2. II. h. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ab 4^f 30. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

237.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"A. 601. *Angeli de Clavasio Summa Angelica de Casibus conscientiae supra No. 55.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1633/3.

ANGELUS de Clavasio: *Summa angelica de casibus conscientiae*. Strassburg, 1491, Martin Flach. 2° – 370 ff. – CIH 199 – GW 1932.

Az eredeti kötésből csak a fatábla maradt meg. Restaurált (1994), két kapoccsal. Latin szentenciák a kötéstábla elején és a végén. Talán Némethi Jakab katalogizálta 1633-ban, de a kötet leírása az utaló szerint a ma már hiányzó lapon lehetett. Szentiványi Márton katalógusában nem szerepel. Talán a rend 1773-as feloszlata után került először Budára, majd Pestre. Jezsuita szakrend: Theologi Morales (1632). Lásd Ant. Tur. I/30. kötetét. Bibliográfia: Farkas 1997.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Michael (?)"
2. "Nicolai Telegdini" [Telegdi Miklós]
3. "Collegij Tyrnau(iensis) So(cie)it(a)tis Jesu Catalogo Inscriptus 16[33]." [Nagyszombati Kollégium, 1633]

Raktári jelzet:

1. A. 55. [Nagyszombati Kollégium, 1633]
2. 13. c. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Inc. 427. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX–XX. század]

238.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"T. 127. Templum Gratiarum Serenissimi Principis Leopoldi Archiducis Austriae Membrana alba inaurata in 4to Passauij 1633."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

*"Passauiensis Collegij S. J. Templum gratiarum Leopoldo Archiduci oblatum quarto 1633. membrana scripta 1633"***Antiquissima Tyrnaviensis**

1633/4.

Templum gratiarum Serenissimi ac Potentissimi Principis ac Domini, D. Leopoldi archiducis Austriae ... cum Justa in Oratorio pie persolveret, ac maetissime parentaret. Passaviae, apud Conradum Frosch, 1633. 4° – 141 pp. + 30 rézmetszet. – Sommervogel VI. c. 336.

Eredeti fehér hártkötés, aranyozott vaknyomással. Némethi Jakab 1633-ban katalogizálta először, Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Knapp 1997.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Collegij Tyrnaviensis Societatis Jesu 1633. L(ittera) T. N(umero) 127." [Nagyszombati Kollégium, 1633]
2. "Cathalogo Inscriptus 1704. 29. Septembris." [Nagyszombati Egyetem, 1704]

Raktári jelzet:

1. T. 127. [Nagyszombati Kollégium, 1633]
2. Hf 4^t 176. [Magyar Királyi Egyetem, XIX–XX. század]

239.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 81. *Caesaris Bartonij Annalium Ecclesiasticorum Tomus 1mus in folio corio albo Moguntiae 1601.* [Más kéz kiegészítése:] *Ibidem tomus 2dus*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Tomus 1mus et 2dus simul Folio Moguntiae 1601. corio albo cum tabulis 1632.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1634/1.

BARONIUS, Caesar: *Annales ecclesiastici. Tomus primus–secundus.* Moguntiae, 1601, Sumptibus Ioan. Gymnici, et Antonij Hierati. 2° – [10] ff. 966 coll. [28] ff; [6] ff. 1022 coll. [25] ff.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Talán Némethi Jakab 1634-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Historici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Tyrnaviensis Catalogo Inscriptus*" [Nagyszombati Kollégium]
2. "*A(nno) 1634. L(ittera) C. N(umero) 81.*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Raktári jelzet:

1. C. 81. [Nagyszombati Kollégium, 1634]
2. IV. a. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ac 2^r 74. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

240.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"M. 65. *Idem cum explanationibus in folio in membrana <charta simplici alba>*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Pia Cartinina folio 1507. corio nigro 1634.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1634/2.

BAPTISTA Mantuanus: *Opera omnia*. Parisiis, 1507, J. Petit. 2° – [10] 329 ff.

Eredeti vörös bőrkötés, valamikor két kapoccsal. Talán Némethi Jakab 1634-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Tyrnaviensis Catalogo Inscriptus 1634. L(ittera) M. N(umero) 65.*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Raktári jelzet:

1. M. 65. [Nagyszombati Kollégium, 1634]
2. LVI. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Rf 110. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Hf 2^r 35. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
5. Vet. 07/32. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

241.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"*R. 80. Relatio facta supra uita et Sanctitate actis Canonizationis et miraculis B. Francisci Xauerij in 4to membrana alba Romae 1622.*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem idem quarto Romae 1622. membrana alba 1634.*"

Antiquissima Tyrnaviensis
1634/3.

GREGORIUS, XV., papa: *Relatio facta in consistorio secreto coram S.D.N. Romae, Apud Haeredem Bartholomaei Zanetti, 1622. 8° – 76, 44 pp.*

Eredeti fehér hártýakötés. Talán Némethi Jakab 1634-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Vitae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Tyrnaviensis Societatis Jesu Catalogo Inscriptus 1634. L(ittera) R. N(umero) 80.*" [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Raktári jelzet:

1. R. 80. [Nagyszombati Kollégium, 1634]
2. LXII. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ac 954. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

242.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"Z. 4. Zachariae Rosembachi Moses Omniscius Francofurti ad Moenum Millesimi 633."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"Rosenbachij Zachariae Omniscientia Hebraica quarto Francofurti 1633. membrana scripta 1634."

Antiquissima Tyrnaviensis

1634/4.

ROSENBACH, Zacharias: *Moses omniscius, sive omniscientia mosaica sectionibus VI.* Francofurti ad Moenum, Sumtibus Gvilielmi Fitzeri Angli, Typis Joh. Nicolai Stoltzenbergeri, 1623. 4° [20] 543 [79] pp.

Jelenleg tékában. A kötéstáblájáról kódextörédeket fejtettek le. Talán Némethi Jakab 1634-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlatása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Hebraici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. *"Collegij Soc(ieta)tis Jesu Cat(alogo) inscriptus Tyrnaviae Litterae Z. Num(ero) 4."* [Nagyszombati Kollégium, 1634]
2. *"Anno 1634"* [Nagyszombati Kollégium, 1634]

Raktári jelzet:

1. Z. 4. [Nagyszombati Kollégium, 1634]
2. L. e. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Aa 4^f 211. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

243.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Ausonij opera Poetica octauo Heidelbergae 1688 (!) corio albo cum tabulis
1635."

Antiquissima Tyrnaviensis
1635/1.

AUSONIUS, Decimus Magnus: *Opera*. (Comment. Josephus Scaliger, Julius
Caesar Scaliger, Elie Vinet) – SCALIGER, Josephus: *Ausoniarum lectionum
libri duo*. Heidelbergae, 1588, [Hieronymus Commelinus]. 8° – [16] 318 [2]
pp. – VD/16 A 4384.

Eredetileg fehér bőrkötésben, fatáblával. A kötet lappang! Némethi Jakab katalógusában nem található de nem kizárt, hogy a ma már hiányzó oldalak valamelyikén szerepelt. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "Collegij Soc(ieta)tis Jesu ... Inscriptus Catal(ogo)" [Jezsuita Kollégium]
2. "Collegij Academici Socie(ta)tis Tyrnaviae Anno 1635." [Nagyszombati Kollégium, 1635]

Raktári jelzet:

Hb 540. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

244.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)
"G. 781. Dictionarius Francisci Matthaei Gripaldi de partibus aedium Argentinae 1508. in 4to"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)
"Gribaldi Marij Francisci de Partibus aedium Dictionarium quarto Argentinae 1508. membrana scripta 1635."

Antiquissima Tyrnaviensis
1635/2.

GRAPALDUS, Franciscus Marius: *De partibus aedium*. (In urbe Argentina, 1508, per Joannem prysz). 8° – [16] 120 [1] ff. – Adams G-1008. – OszK/16 G 372.

Jelenleg tékában. Talán Némethi Jakab 1635-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Grammatici, Graeci, Hebraei (1632) – Humanistae (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Societatis Jesu Tyrnaviae Catalogo inscriptus Litt(era) G. N(umer)o 781. Anno 1635.*" [Nagyszombati Kollégium, 1635]

Raktári jelzet:

1. G. 781. [Nagyszombati Kollégium, 1635]
2. Ll. d. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ed 4° 282. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]
4. Vet. 08/31c. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

245.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 263. *Item libros Phisicorum de coelo meteora parua naturalia tomus 2us Ibidem*

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Conimbricensium. In libros Physicorum Pars Ima quarto Venetijs 1616. corio albo cum tabulis 1635.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1635/3.

ARISTOTELES: [Physica] *Commentariorum collegii Conimbricensis ... super octo libros physicorum Aristotelis Stagiritae.* (Comm. Attilius Brunacius) *Commentarii collegii Conimbricensis ... quatuor libros de caelo, et meteorologicos, necnon parva naturalia. - Commentarii collegii Conimbricensis ... in libros meteororum.* Venetiis, 1616, Apud Andream Baba. 4° – [32] 370; [16] 344; [48] 341, 108, 76 pp.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Talán Némethi Jakab 1635-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as felosztása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Philosophi (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

1. "*Collegij Academici Societatis Jesu Tyrnaviae Catalogo inscript(us)*" [Nagyszombati Kollégium, 1635]
2. "*Litt(era) C. N(umero) 263. 1635.*" [Nagyszombati Kollégium, 1635]

Raktári jelzet:

1. C. 263. [Nagyszombati Kollégium, 1635]
2. F. 350. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. Ha 4^f 168. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

246.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"C. 906. Philosophia Magnetica auctore Nicolai Cabeo e Societatis Jesu in folio Ferrariae 1629."

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

*"Cabei Nicolai Societatis Jesu Philosophia Magnetica folio Ferrariae 1629. corio albo cum tabulis 1635."***Antiquissima Tyrnaviensis**

1635/4.

CABEUS, Nicolaus S.J.: *Philosophia magnetica in qua magnetis natura penitus explicatur*. Ferrariae, apud Franciscum Succium superiorum permissu, 1629. 2° – [16] 412 [12] pp.

Eredeti fehér bőrkötés fatáblával, valamikor két kapoccsal. Talán Némethi Jakab 1635-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlása után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: Philosophi et Politici, Ethici (1632) – Mathematici (1690). Bibliográfia: Dümmerth III.

Tulajdonos:

Címlapon

"Collegij Societatis Jesu Tyrnaviae Catalogo inscript(us) Litt(era) C. N(umero) 906. Anno Xiano 1635." [Nagyszombati Kollégium, 1635]**Raktári jelzet:**

1. C. 906. [Nagyszombati Kollégium, 1635]
2. 370. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
3. XIX. b. [Magyar Királyi Egyetem, XVIII–XIX. század]
4. Eb 2^f 9. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

247.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

"P. 291. (!) *Jacobi Pontani S. J. Philokalia Augustae 1626. in folio*"

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

"*Eiusdem Philocalia seu varia excerpta folio Augustae 1626. membrana scripta 1636.*"

Antiquissima Tyrnaviensis

1635/5.

PONTANUS, Jacobus S.J.: *Filokalia sive Excerptorum e Sacris et externis Auctoribus*. Augustae, Ex Officina Typographica, Andreae Apergeri, 1626. 2° – [20] 416 [10] pp. – Sommervogel Tome VI. col. 1018.

Modern fehér hártýakötés, restaurált (1993). A kötéstáblájáról kódextöredéket fejtettek le: "*Graduale Strigoniense*". Talán Némethi Jakab 1635-ben katalogizálta először. Szentiványi Márton 1690-ben írta össze. A rend 1773-as feloszlata után először Budára, majd Pestre került. Jezsuita szakrend: *Rhetores et Variarum Lectionum Authores* (1632) – *Humanistae* (1690). Bibliográfia: U.Fr.l.m. 282.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Societatis Jesv Tyrnaviae Catalogo inscriptus Litt(era) P. n(umero) 291.*" [Nagyszombati Kollégium, 1635]

Raktári jelzet:

1. P. 291. [Nagyszombati Kollégium, 1635]

2. Gc 2^r 13. [Egyetemi Könyvtár, XIX–XX. század]

248.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1635/6.

Apologia, pro Societate Jesu ex Bohemiae Regno ab eiusdem regni statibus religionis sub utraque. Viennae Austriae, Ex Officina Typographica Wolfngangi, [1618]. 8° – 80 pp.

Kötés nélkül, tékában. A kötéstáblájáról kódextöredéket fejtettek le: "*Graduale cum prosario*". A kiadott töredékkatalógusban hibásan szerepel a possessor bejegyzése. Némethi Jakab és Szentiványi Márton katalógusában nem szerepel. Talán a rend 1773-as feloszlata után került először Budára, majd Pestre. Bibliográfia: U.Fr.I.m. 289.

Tulajdonos:

Címlapon

"*Collegij Academici Soc(ieta)tis Jesv Tyrnaviiae Anno 1635.*" [Nagyszombati Kollégium, 1635]

Raktári jelzet:

MV 220. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XX. század]

249.

Ms J 1. (Nagyszombat S.J. – 1632. Némethi Jakab)

Nem található a katalógusban.

Ms J 2. (Nagyszombat S.J. – 1690. Szentiványi Márton)

Nem található a katalógusban.

Antiquissima Tyrnaviensis

1635/7.

PÁZMÁNY Péter. *Physica seu commentaria in octo libros Aristotelis de physico auditu.* Graecii 22. Junii 1598. In scholis caepi 13. Jan. 1599. In libros Aristotelis : De coelo. 16. Martii 1599. Caepi 30. Junii in scholis 99. - In libros de ortu et interitu Aristotelis. 12. Maii 1599. In scholis 19. Junii. - De rebus meteorologicis. 18. Nov. 1598. Graecii. In scholis caepi 11. Decemb. 1598, - De Nili incremento. 4° 458 ff.

Eredeti fehér hártyakötés. Pázmány Péter kézirata Grácból. Némethi Jakab katalógusában nem szerepel. Bár nem jelöli Szentiványi Márton, hogy kéziratról lenne szó, de elképzelhető: "*Eiusdem Physica quarto membrana alba 1690.*" A rend 1773-as feloszlata után került először Budára, majd Pestre. Bibliográfia: Cat. II/1. 136.

Tulajdonos:

1 levél rektója:

"*Hic tractatus philosophicus in libros Physicos Aristotelis et alios, ab ipso fundatore academiae, qui Graecii eos composuit et dictavit, collegio Tyrnaviensi donatus est. Anno 1635. Vivat memoria cardinalis Pázmány.*" [Nagyszombati Kollégium, 1635]

Raktári jelzet:

F 6. [Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, XIX. század]

Személy-, helynév és tulajdonos mutató Personen- und Ortsnamenregister

- "A.F.M." (tulajdonos) 176
 "Andreae Charopo" (tulajdonos) 166
 "C.M.B.L." (tulajdonos) 33
 "Christophori Mittigi S.J.alumni" (tulajdonos) 30
 "Christophorus Nraetius" (tulajdonos) 162
 "Ex bibliotheca Welegradensis" (tulajdonos) 230
 "Ex libris Georgij Rosni..." (tulajdonos) 107
 "Ex libris Martini Banowsky Pannonij" (tulajdonos) 91²
 "Ex libris Niscio..." (tulajdonos) 233
 "Gaspar Guerkhorn possessor" (tulajdonos) 131
 "Georgii Nesticzky?" (tulajdonos) 185
 "Georgij Portions" (tulajdonos) 45
 "Greg. Trubla Plesmusi?" (tulajdonos) 153
 "Hic liber est monasterij Welegradensis" (tulajdonos) 230
 "Hieronimi Ragecini..." (tulajdonos) 153
 "Hieronymi Renesfeldernii Panonium?" (tulajdonos) 111
 "I.D.B. 1602." (tulajdonos) 218
 "Jacobi clamel sum?" (tulajdonos) 228
 "Jacobi Clementij Poteri?" (tulajdonos) 151
 "Jacobus..." (tulajdonos) 153
 "Joannis Nili Gaiarionis?" 185
 "Joannis Stankowitth Parochi Ecclesiae Solnensi" (tulajdonos) 153²
 "Joannis Stankowitth Parochi Teplicensis" (tulajdonos) 151²
 "Johannes Schwartzentalle" (tulajdonos) 206
 "Leopoldus Fannsinnebreith ?" (tulajdonos) 160
 "Librum Joannes Lowaciek" (tulajdonos) 111
 "m. joannis?" (tulajdonos) 161
 "M. Wratislai Sylesij" (tulajdonos) 151
 "M.B.P." *vide* "Ex libris Martini Banowsky Pannonij"
 "M.G.D." (tulajdonos) 208
 "Martini Mathesij" (tulajdonos) 167
 "Martinus Kimmerl" (tulajdonos) 166
 "Michael" (tulajdonos) 237
 "Michaelis..." (tulajdonos) 217
 "Nicolai Prachar Thurocziensis" (tulajdonos) 151
 "Nicolao Pauljno Custode Vgroczy?"
 "Nicolaus A...tius?" (tulajdonos) 195
 "Nicolaus Geogrianozij Egregio Georgio" (tulajdonos) 211
 "Olomucij Ab Andrea Crallio" 91
 "P.A. 1597." *vide* Halassy Pál
 "Ptelnota Wolffgangus Stampel Se...rus" (tulajdonos) 30
 "R.C.H. 1594." (tulajdonos) 178
 "Rosorius ?" (tulajdonos) 227
 "S.R. de Rodie?" (tulajdonos) 224
 "Sum M.G. hienter?" (tulajdonos) 225
 "Sum Matthiae Elehrui Zanlinensis" (tulajdonos) 33
 "Sum Ottonis Liuij" (tulajdonos) 33
 "Tiguri... saxen ..." (tulajdonos) 111
 "Vitus Sibmöttl ex Widderstorff" (tulajdonos) 30
 "Vrickhordj? Comiti almi et Nrob.?" (tulajdonos) 233
 "Zolius ...? Collegio Titten..." (tulajdonos) 148
 Abbategnius *vide* Albategnius
 Aesopus 196²
 Aethiopia 102

- Agricola, Rodolphus 56
 Albategnius 226⁵
 Alubater 226³
 Alcuinus, Flaccus Albinus 131²
 Alexander Magnus 15²
 Alfraganus 226³
 Almássy Pál 137
 Alvaradus, Alphonsus 218³
 Alvares, Francisco 102
 Alvinczi Péter 98
 Amerbach, Johann 26
 Amerbach, Vitus 29
 Anchieta, Josephus 180²
 Andreas [Rodrigues] Eborensis 8³
 Angelus de Clavasio 30², 237²
 Anglerius, Petrus Martyr 102
 Antesignanus, Petrus 76, 181
 Antoninus Florentinus 235⁴
 Aphthonius Sophista 56²
 Apianus, Petrus 177²
 Appianus Alexandrinus 62²
 Argyropulos, Ióannés 155, 175
 Aristoteles 155, 162³, 167, 168, 175²,
 182², 206², 245, 249
 Armandus de Bellovisu 160²
 Arnobius jun. 84
 Augustinus de Ancona 157³
 Augustinus, Aurelius 26, 158², 159
 Ausonius, Decimus Magnus 243²
- Babóthy Ferenc (tulajdonos) 223
 Balásfi Tamás 132
 Balázs István (tulajdonos) 102²
 Banovszky, Martinus (tulajdonos) 91
 Baptista de Salis 213²
 Baptista Mantuanus 16, 17, 18, 215, 240
 Barberini, Francesco (tulajdonos) 201, 202
 Baronius, Caesar 12, 35, 38², 39, 40, 41,
 42, 43, 63, 96, 101³, 199, 200, 239²
 Bartholomaeus Anglicus 161³
 Bartholomaeus Coloniensis 215
 Báthory András (tulajdonos) 226⁶
 Báthory István lengyel király 34⁴
 Báthory Zsigmond 226²
 Beckenhaupt, Johannes 97
- Beckerius *vide* Deckers, Johannes
 Bécs *vide* Wien
 Bécsi Kollégium (tulajdonos?) 117²
 Bellarminus, Robertus 146, 154⁶
 Beraldus, Franciscus 62
 Berettari, Sebastian 180²
 Bernardus Claravallensis, (S.) 27³
 Bernardus [pseudo] 139
 Bernardus de Botone 112
 Bernardus Parmensis 216, 217
 Beroaldus, Matthaeus 191²
Bizánc 171³
 Blebelius, Thomas 210
 Blondus, Flavius 49³
 Bocatius, Joannes *vide* Boccaccio, Gio-
 vanni
 Boccaccio, Giovanni 166³
 Bocskai István 137²
 Boëthius, Anicius Manlius Torquatus
 Severinus 175
Bohemia 248
 Bolzanius, Urbanus 197³
 Bompar, Marcellin 110²
 Bonaventura, S. 97²
 Bonn, Hermann 109
 Bosio, Giacomo 65²
 Brandolinus, Aurelius Lippus 88³
 Brant, Sebastian 217, 228
 Bratislava *vide* Pozsony
 Brisson, Barnabé 54⁴, 56²
 Brognolus, Benedictus 152
 Broickwy von Königstein, Antonius 45²
 Brunaccius, Attilius 245
 Brunfels, Otto 231
 Bruni, Leonardo Aretino 164²
 Bruno, Gabriello 165
 Buchanan, George 185³
Buda 1², 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,
 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22,
 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33,
 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43,
 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53,
 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63,
 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73,
 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83,

- 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93,
94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102,
103, 104, 105, 106, 107, 108, 109,
110, 111, 112, 114, 115, 116, 117,
118, 119, 120, 121, 122, 123, 124,
125, 126, 127, 128, 129, 130, 131,
132, 133, 134, 135, 136, 137, 138,
140, 141, 142, 143, 144, 145, 146,
147, 148, 149, 150, 151, 152, 153,
154, 155, 157, 158, 159, 160, 161,
162, 163, 164, 165, 166, 167, 168,
169, 170, 171, 172, 173, 174, 175,
176, 177, 178, 179, 180, 181, 182,
183, 184, 185, 186, 187, 188, 189,
190, 191, 192, 193, 194, 195, 196,
197, 198, 199, 200, 201, 202, 203,
204, 205, 206, 207, 208, 209, 210,
211, 212, 213, 214, 215, 216, 217,
218, 219, 220, 221, 222, 223, 224,
225, 226, 227, 228, 229, 230, 231,
232, 233, 234, 235, 236, 237, 238,
239, 240, 241, 242, 243, 244, 245,
246, 247, 248, 249
- Budaeus, Gulielmus 46
Budapesti Kapucinusok (tulajdonos) 21²
Burgkard, Franz 121², 122, 123
- Cabeus, Nicolaus 246³
Caesar, Caius Julius 10⁵
Camerarius, Joachim minor 226³
Camerarius, Joachim sen. 3², 5, 91
Camers, Johannes 2
Campester, Lambertus 131
Canisius, Petrus, S. 44²
Canter, Gulielmus 59²
Capito, Wolfgang Fabricius 224²
Caro, Annibal 148
Carolus Magnus 131
Carolus V., imp. 164
Carrion, Ludwig 20²
Casaubon, Isaac 101²
Cassianus, Ioannes 140³
Castellanus, Albertus 165
Castellanus, Jacobus 95³
Catanaeus, Johannes Maria 56
- Catharina de Alexandria, S. 215
Catilina, Lucius Sergius 20
Cato, Marcus Porcius 1
Cedrenus, Georgius 61²
Cellarius, Jacobus 7
Cellarius, Jacobus 46
Celtus, Conrad 88
Cerde, Johannes Ludovicus de la 205²
Charopo, Andreas (tulajdonos) 166
Cicero, Marcus Tullius (pseudo) 36
Cicero, Marcus Tullius 1⁴, 7, 36, 124,
152, 204
Clarius, Hieronymus 216, 217
Clarius, Isidorus 236
Cladiopolis *vide* Kolozsvár
Clavius, Christophorus 68², 70, 71, 209
Clenardus, Nicolaus 181
Clichotove, Josse 27
Cluj Napoce *vide* Kolozsvár
Cochlaeus, Joannes 120³
Codinus, Georgius Curopalata 171²
Coimbra 245⁴
Colombo, Christofero 102
Conradus de Halberstadt 153
Constantinus Magnus, imp. 3
Contarini, Casparo 109³
Contius, Antonius 86, 87²
Coppenstein, Johann Andreas 154⁷
Copus, Gulielmus 231
Cornarius, Janus 169
Cosco, Alexander de 102
Crallius, Andreas (tulajdonos) 91
Cromerus, Martinus 226
Cruserius, Hermanus 31
Cuiacius, Jacobus 67³
Cupaerus, Laurentius 16, 17, 18
Curio, Coelius August 7
Curtius Rufus, Quintus 15³
Cuyckius, Henricus 140
Cziríák István (tulajdonos) 19²
Csornai prépostság (tulajdonos) 202
- Damhouder, Josse de 189²
Dandadra, Diego Payra 127²
Dantiscus, Johannes (tulajdonos) 226³

- David, rex Iudeorum 185
 Deckers, Johannes 221³
 Deliciasius, Johannes (tulajdonos) 109
 Del-Rio, Martin Antoine 81²
 Deverdellay, Johannes 13
 Dionigi da Fano, Bartolomeo 74
 Dionysios Areopagites 113
 Dionysios Halikarnasseus 50⁴
 Dionysius Carthusianus 21
 Dionysodorus 226
 Dióssy Márton (tulajdonos) 26²
 Doering, Matthias 103, 228
 Dolce, Lodovico 79
 Dominaczek, Sigismund 167⁶
 Dominicus Capranica 139
 Domjanich Balázs (tulajdonos) 128²
 Dorotheus Sanctus, episcopus Tyrius 3
 Dryander, Johann 226³
 Duns Scotus, Joannes 83³
 Dümmerth Dezső 3, 16², 28, 58, 91, 111, 235
- Egnatius, Johannes Baptista 111, 102
 Egyetemi Könyvtár (tulajdonos) 1², 2², 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9², 10, 11², 12², 13⁴, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24², 25, 26², 27², 28², 29, 30, 31⁴, 32, 33, 34, 35, 36, 37³, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45², 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57², 58, 59², 60, 61, 62², 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81², 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103⁸, 104, 105³, 106, 107, 108, 109², 110, 111², 112, 113, 114, 114³, 116, 117, 118, 119, 120, 121², 122, 123, 124, 125, 126², 127, 128³, 129, 130, 131², 132, 133, 134, 135, 136, 137², 138², 140, 141, 142², 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151², 152², 153², 154, 155, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163², 164², 165², 166³, 167⁸, 168³, 169², 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204², 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222⁶, 223³, 224², 225², 226⁵, 227², 228, 229, 230², 231², 232, 233, 234, 235, 236, 237, 239, 240², 241, 242, 243, 244², 245, 246, 247, 248
- Ellinger, Andreas 184²
 Emmanuel, rex Lusitanae 211²
 Erasmus Desiderius, Roterodamus 2, 23, 88
 Erdélyi jezsuiták (tulajdonos) 92, 93, 170
 Ericus I., dux Brunsvicensis 109
 Estienne, Henri II. 48
 Euagrios Scholastikos 3
 Euclides 68⁴, 226
 Eusebios Pamphilos 3, 119²
- Fabricius, Georgius 24², 188
 Faludi Ferenc 75
 Ferdinandus, I., imp. 13, 115
 Ferenc, Szent, Borgia 94³
 Ferentilli, Agostino 79, 80
 Ficinus, Marsilius 60²
 Figulo, Sebastian 25
 Finck, Thomas 208, 220³
 Firenzei Jezsuita Kollégium (tulajdonos?) 113²
 Flavius, Melchior 83
 Florus, Lucius Annius 219³
 Forgách Ferenc (tulajdonos) 172
 Forró György 226
 Földessy Jakab, Somorjai (tulajdonos) 198²
 Fracastori, Girolamo 184
Franciaország 77, 109
 Franciscus Longus a Coriolano 150²
 Franciscus Xaverius 241
- Gagvinus, Robertus 215
 Galenus, Claudius 169²
 Gelenius, Sigismundus 2, 62

- Gallia** *vide* Franciaország
 Gellius, Aulus 111²
 Gemma, Reinerus 177²
 Générard, Gilbert 52³, 53²
 Gerson, Johannes 21
 Gesner, Conrad 59
 Glandorp, Joannes 11²
 Glareanus, Henricus 50, 222
Gniezno 230
 Goclenius, Rodolphus 198
 Gordianus Junior 215
 Gordon, Jacobus de Lesmoir 174³
 Gotthi, Franciscus 165
 Göbler, Justin 109
Granada 102
 Grapaldus, Franciscus Marius 244³
Graz 249³
 Gregorius, I., papa 202³
 Gregorius VII., papa 95²
 Gregorius IX., papa 216², 217
 Gregorius, XV., papa 241
 Gretser, Jacob 77³, 171, 193, 194²
 Grevenbruch, Gerard 143
 Grootte, Geert 21
 Gropper, Johannes 115
 Grouchy, Nicolas de 182
 Grynaeus, Simon 102
 Gualterus, Rudolphus 24²
 Guilelmus Tyrius 179²
 Guillelmus Brito 103, 228
 Guillermus Parisiensis 13²
 Gyöngyösi Tolvaj Mihály (tulajdonos)
 206
 Gyraldus, Lilius Gregorius 109

 Halassy Pál (tulajdonos) 167²
 Háportoni Forró Pál (tulajdonos) 226⁸
 Harpsfeldius, Nicolaus 129²
 Hegendorff, Christoph 88
 Henricus de Odendorp 139
 Henrik, IV., francia király 77
 Herennius, Caius 36
 Herodotus 48³
 Herold, Johannes 179²
 Hieronymus, S. 103, 126², 139, 228

 Hoilanda, Gilbertus de 27
 Homerus 90²
 Hortensius, Lambert 19³
 Hosius, Stanislaus 114², 226
 Hubertinus clericus 1²
 Hunnius, Aegedius 194, 112²
 Hunyadi Mátyás 32
 Hus, Jan 2
 Hutten, Ulrich 24

 Ignác, Szent, Loyolai 144
 Illésházy István 137
 Ilosvai István (tulajdonos) 126
Ingolstadt 47²
 Iohannes Rosnaviensis 139
Ipolymagyari (Uhorske, Welegrad) (tu-
 lajdonos) 230
 Irenaeus Sanctus 84²
 Isidorus, Sanctus 215
Italia 49
 Iugurtha, rex Numidiae 20
 Iurgiewiczus, Andreas 186
 Iustinianus, imp. 86², 87², 163, 190²

 Jacobus de Voragine 13
 Janus Pannonius 118²
 Jezsuita Kollégium (tulajdonos) 243
 Jezsuita Rend (tulajdonos) 44²
 Jezsuita Rend 77
 Jezsuita Rend, Magyarország (tulajdo-
 nos) 192
 Joachimus, Georgius 203
 Joannes 187
 Joannes de Sacrobosco 164
 Johannes de Segovia 153
 Jovius, Paulus 66³
 Junius, Hadrianus 109
 Justel, Christophe 141²
 Justinus Martyr 215
 Justinus, Marcus Junianus 89²
 Juvenalis, Decius Junius 128³

 Káldy Ferenc és barátai (tulajdonos) 178,
 183, 186
 Keckermann, Bartholomaeus 218

- Kecskés János 13
 Kelemen VII., pápa 102
 Kelemen VIII., pápa 95²
 Kepler, Joan 173
 Keresztner András (tulajdonos) 3²
Kolozsvár (Claudiopolis, Cluj Napoca) 37
 Kolozsvári Kollégium (tulajdonos) 140², 236
 Kommenosz Izsák bizánci császár 61²
 Kovácsóczy Farkas (tulajdonos) 34⁴
 Köbel, Jacob 222
 Kremer, Gerhard *vide* Mercator, Gerard
 Kudora Károly 1

 Landi, Giulio 196
 László, Szent 124
 Lascaris, Constantinus 222
 Laurentius, Jacobus 154
 Laynez, Jacob 108³
 Le Fevre, François 219
Lengyelország 226
 Leopoldus Archidux 238³
 Lerm, Gabriel de 77
 Lessius, Léonard 93²
 Leunclavius, Johannes 69, 172²
 Lindanus, Vilhelmus 191
 Lipsius, Justus 178³, 219²
 Liszthi János 118²
 Livius, Titus 78², 227²
Loreto 82²
 Loric, Reinhard 56
 Lucanus, Marcus Annaeus 215
 Luther, Martin 2, 3², 120³
Lübeck 109

 Macrobius, Ambrosius Theodosius 166
 Maginus, Johannes Antonius 207²
 Magyar Királyi Egyetem (tulajdonos) 1², 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14², 15², 16², 17², 18², 20³, 22², 23², 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31³, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 45, 46, 49, 50², 51², 52², 53², 54, 55³, 56², 57, 58², 60², 61, 64, 65², 66, 67, 68², 69², 70, 71², 72², 73², 74², 75, 76, 77², 78, 79², 80³, 81⁴, 82², 86, 88, 89², 91, 92², 94², 101, 102², 103¹¹, 105², 106, 108, 109³, 111², 112, 116², 117², 118, 121², 122³, 124, 126², 127², 130, 131³, 132, 133, 134², 136, 137³, 141², 142, 144², 145, 147², 148, 150, 151, 152, 153², 157², 158², 160⁴, 161³, 162³, 163, 165, 166², 167², 168, 169⁴, 170², 171, 172³, 173², 174, 175, 176, 177³, 178², 181², 182³, 183³, 186, 187, 188², 190, 191³, 194, 197, 198, 203², 204², 205², 206², 207³, 208³, 209, 210, 211², 212, 213, 215, 216, 218, 219², 220³, 226², 229, 230², 233, 235³, 236, 237, 238, 239, 240², 241, 242, 244, 245, 246²
 Maldonado, Juan 92
 Mamertinus, Franciscus Romanus 130³
 Mancinelli, Antonio 128²
 Manutius, Aldus 20, 222
 Manutius, Aldus jun. 10³, 22³, 23
 Manutius, Paulus 6, 20, 23²
 Marsus, Petrus 152
 Mathesius, Martinus (tulajdonos) 167
 Mathia *vide* Hunyadi Mátyás
 Maturantius, Franciscus 36
 Maximilianus, I. imp. 164, 223⁴
 Maximus Martyr, S. 200
 Mekerchius Brugensis, Adolphus 22
 Melanchthon, Philipp 2, 89, 226
 Mengus, Hieronymus 170
 Mercator, Gerard 191
 Metellus, Johannes Matalius 211²
 Michael ab Isselt 9³
 Micyllus, Jacobus 166
 Milensius, Felix 82
 Mittigi, Christoph (tulajdonos) 30
 Modius, Franciscus 15, 78
 Moelenfelt, Martinus 162
 Molanus, Joannes 186³
 Mossóczy Zakariás 13
 Murmellius, Joannes 24²
 Musculus, Wolfgang 3⁷
 Münster, Sebastianus 102

Nagyszombat (Tyrnavia, Trnava) 1⁴, 2²,
 3², 4², 5², 6², 7², 8², 9², 10², 11³, 12²,
 13³, 14³, 15², 16³, 17³, 18², 19², 20²,
 21³, 22³, 23³, 24³, 25³, 26³, 27³, 28²,
 29², 30³, 31², 32², 33³, 34⁴, 35², 36²,
 37², 38², 39³, 40³, 41³, 42³, 43³, 44³,
 45³, 46², 47², 48², 49², 50², 51², 52²,
 53³, 54², 55², 56², 57², 58², 59², 60²,
 61², 62², 63², 64², 65², 66², 67², 68²,
 69², 70², 71², 72², 73², 74², 75², 76²,
 77², 78², 79², 80², 81², 82², 83², 84²,
 85², 86², 87², 88², 89², 90², 91⁴, 92²,
 93², 94², 95², 96², 97², 98², 99², 100²,
 101², 102², 103², 104², 105², 106²,
 107², 108², 109², 110², 111², 112²,
 113³, 114², 115², 116², 117², 118²,
 119², 120², 121², 122², 123², 124²,
 125², 126², 127², 128², 129², 130²,
 131², 132², 133², 134², 135², 136²,
 137³, 138², 139², 140², 141², 142²,
 143², 144², 145², 146², 147², 148²,
 149², 150², 151², 152², 153², 154²,
 155², 157², 158², 159², 160², 161²,
 162², 163², 164², 165², 166², 167²,
 168², 169², 170², 171², 172², 173²,
 174², 175², 176², 177², 178², 179²,
 180², 181², 182², 183², 184², 185²,
 186², 187², 188², 189², 190², 191²,
 192², 193², 194², 195², 196², 197²,
 198², 199², 200², 201², 202², 203²,
 204², 205², 206², 207², 208², 209²,
 210², 211², 212², 213², 214², 215²,
 216², 217², 218², 219², 220², 221²,
 222², 223², 224², 225², 226², 227²,
 228², 229², 230², 231², 232², 233²,
 234², 235², 236², 237², 238², 239²,
 240², 241², 242², 243², 244², 245²,
 246², 247², 248²

Nagyszombati Egyetem (tulajdonos) 6,
 69², 171, 174, 212, 238

Nagyszombati Kollégium (tulajdonos) 1³,
 2², 3², 4², 5², 6², 7², 8², 9², 10², 11, 12²,
 14³, 15², 16, 17, 18², 19³, 20², 23³, 24³,
 25², 26, 27², 28, 29², 31⁶, 32, 35², 36,
 37, 38³, 39², 40², 41², 42², 43², 47²,

48², 49², 50², 51², 52², 53², 61², 62²,
 63², 64², 66², 67², 68², 70², 71², 72, 73,
 74, 75², 76², 77², 78², 79, 80, 81², 82²,
 83², 84², 85², 86², 87², 88², 89², 90²,
 91, 93², 94³, 95², 96², 97³, 98², 99²,
 100², 101³, 102⁴, 103³, 104³, 105³, 106,
 107⁴, 108³, 109³, 110³, 111, 112³, 113,
 114³, 114⁶, 116, 117², 118³, 119⁴, 120⁴,
 121, 122, 123, 124³, 125³, 126³, 127³,
 128³, 129³, 130³, 131, 132³, 133⁴, 134⁴,
 135³, 136³, 137, 138⁴, 139, 140⁴, 141³,
 142², 143³, 144², 145², 146³, 147³,
 148², 149³, 150³, 151³, 152², 153³,
 154³, 155, 157³, 158³, 159³, 160, 161³,
 162³, 163², 164², 165², 166², 167²,
 168², 169², 170², 171², 172², 173²,
 174², 175², 176², 177², 178², 179, 180²,
 181², 182², 183³, 184, 185², 186², 187²,
 188, 189, 190², 191², 192², 193³, 194³,
 195², 196², 197², 198², 199³, 200²,
 201³, 202², 203², 204⁴, 205³, 206⁵,
 207², 208², 209², 210³, 211², 212², 213³,
 214², 215², 216³, 217², 218², 220²,
 221², 222², 223³, 224, 225², 226,
 226², 227², 228³, 229², 230³, 231²,
 232², 233², 234³, 235², 236², 237²,
 238², 239³, 240², 241², 242³, 243, 244²,
 245³, 246², 247², 248

Nagyszombati Kollégium 56², 57³, 59,
 60², 65, 249

Nagyszombati Rezidencia (tulajdonos)
 92², 94, 95, 96, 97

Náprági Demeter 226

Nascimbaenius, Nascibaenus 19

Neander, Michael 176³

Negrone, Julius 136²

Némethi Jakab 1³, 2², 3⁴, 4², 5², 6², 7²,
 8², 9², 10², 11, 12², 13, 14², 15², 16, 17,
 18², 19², 20², 21, 22², 23, 24³, 25, 26,
 27², 28², 29², 30², 31², 32², 33, 34, 35²,
 36², 37, 38², 39², 40², 41², 42², 43², 44,
 45, 46², 47², 48², 49², 50², 51², 52²,
 53², 54³, 55², 56³, 57³, 58², 59², 60²,
 61², 62², 63², 64², 65², 66², 67², 68²,
 69, 70², 71², 72, 73, 74, 75², 76², 77²,

- 78², 79, 80, 81², 82², 83², 84², 85², 86²,
87², 88², 89², 90², 91², 92, 93², 94²,
95², 96², 97², 98, 99, 100, 101², 102²,
103², 104², 105², 106², 107², 108²,
109², 110², 111², 112², 113, 114², 115²,
116, 117, 118², 119², 120², 121, 122,
123, 124², 125², 126², 127², 128², 129²,
130², 131, 132², 133², 134², 135², 136²,
137, 138², 139, 140², 141², 142², 143²,
144², 145², 146², 147², 148, 149², 150²,
151², 152², 153², 154², 155, 157², 158²,
159², 160, 161², 162², 163², 164², 165²,
166², 167², 168², 169², 170², 171²,
172², 173², 174², 175², 176², 177²,
178², 179², 180², 181², 182², 183²,
184², 185², 186², 187², 188², 189²,
190², 191², 192², 193², 194², 195²,
196², 197², 198², 199², 200², 201²,
202², 203², 204², 205², 206², 207²,
208², 209², 210², 211², 212², 213²,
214², 215², 216², 217², 218², 219²,
220², 221², 222², 223², 224², 225²,
226², 227², 228², 229, 230², 231², 232²,
233², 234², 235², 236², 237², 238²,
239², 240², 241², 242², 243², 244²,
245², 246², 247², 248², 249
- Népkönyvtári Elosztó (tulajdonos) 21
Nícetas Choniates 79
Nicolaus de Lyra 103³, 228
Nizolius, Marius 7³
Novák Miklós (tulajdonos) 105, 119,
126, 137²
Nraetius, Christophorus (tulajdonos) 162
- Olivarius, Johann 85
Olmütz (Olomonc) 137²
Omnibonus, Leonicensis 152
Organacz Ferenc (tulajdonos) 26
Orsz András (tulajdonos) 233²
Osorius, Hieronymus 211
Oswaldus 82
Ovidius Naso, Publius 24, 100³
- Padova** 74²
Paganus, Petrus 115
- Panvinio, Onofrio 55²
Partinger Gáspár (tulajdonos) 103, 120²,
121², 122², 123²
Paulus Aegineta 231³
Paulus Burgensis 103, 228
Paulus de Bergamo 157
Paulus, V. papa 201
Pavonius, Franciscus 147³
Pazmaneum (tulajdonos) 1⁷
Pázmány Péter 98, 99, 249
Pererius, Benedictus 75²
Périon, Joachim 182
- Pest** 1², 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,
13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23,
24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34,
35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44,
45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54,
55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64,
65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74,
75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84,
85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94,
95, 96, 97, 98, 99, 101, 102, 103, 104,
105, 106, 107, 108, 109, 110, 111,
112, 114, 115, 116, 117, 118, 119,
120, 121, 122, 123, 124, 125, 126,
127, 128, 129, 130, 131, 132, 133,
134, 135, 136, 137, 138, 140, 141,
142, 143, 144, 145, 146, 147, 148,
149, 150, 151, 152, 153, 154, 155,
157, 158, 159, 160, 161, 162, 163,
164, 165, 166, 167, 168, 169, 170,
171, 172, 173, 174, 175, 176, 177,
178, 179, 180, 181, 182, 183, 184,
185, 186, 187, 188, 189, 190, 191,
192, 193, 194, 195, 196, 197, 198,
199, 200, 201, 202, 203, 204, 205,
206, 207, 208, 209, 210, 211, 212,
213, 214, 215, 216, 217, 218, 219,
220, 221, 222, 223, 224, 225, 226,
227, 228, 229, 230, 231, 232, 233,
234, 235, 236, 237, 238, 239, 240,
241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248
- Petrus Comestor 151³
Petrus de Riga 139
Petrus Lombardus 97²

- Pflaum, Jacob 105
 Phileticus, Martinus 1, 152
 Philippi, Henri 145², 234²
 Phocylides 29⁴, 176
 Picus, Joannes 236²
 Pitiscus, Bartholomaeus 203
 Platon 60³, 109
 Pléthon, Geórgios Gemistos 59
 Plinius Secundus, Caius 2²
 Plutarchus 31², 109, 167, 168
 Polydorus, Valerius 170
 Polydorus, Vergilius 215
 Pompeius Trogus 89²
 Pomponius Laetus, Julius 102, 215
 Pontanus, Jacobus 247²
 Pontanus, Johannes Jovianus 226
 Popma, Cyprianus a 20
 Porphyrius 175³, 206³
Portugallia 102
 Poza, Joannes 149³
Pozsony (Bratislava, Posonium) 13
 Pozsonyi Kollégium (tulajdonos) 13²
 Privigyei György (tulajdonos) 3²
 Propertius, Sextus 24
 Prosper, S. 85³
 Ptolemaeus, Claudius 214², 226³
 Pythagoras 29⁴, 176

 Quintilianus, Marcus Fabius 5, 138⁴

 Raemond, Florimond de 143³
 Rainolds, William 192³
 Redoanus, Gulielmus 104
Regensburg 112, 194
 Regiomontanus, Johannes de 226²
 Regius, Vincentius 134⁴
 Reinech, Reiner 11
 Rescius, Stanislaus 114, 125³
 Reusner, Elias 11
 Reusner, Nicolai 232², 233²
 Rhodiginus, Ludovicus Caelius 212³
 Ribadeneira, Petrus 108, 146²
 Richeome, Louis 110³
 Ricobonus, Antonius 74
 Rimaszombati Ambrus (tulajdonos) 206

 Rithaymer, Georg 222
 Rivius Anthendoriensis, Joannes 20
 Robertus Remensis 102
 Robortellus, Franciscus 1
Roma 49³
 Romano, Francesco *vide* Mamertinus,
     Franciscus Romanus
 Ronchegallus, Joannes 104³
 Rosenbach, Zacharias 242³
 Roseo da Fabriano, Mambrino 74²
 Rosinus, Johannes 55³
 Rosweyde, Héribert 101²
 Rufinus Tyrannius, Aquiliensis 3, 84³
 Rynmann, Joannes 33

 Šala *vide* Vágsellye
 Salius Faventinus, Hieronymus 214
 Sallustius, Caius Crispus 20³
 Sander, Nicolas 146
 Scala, Joseph 208³
 Scaliger, Josephus 243²
 Scaliger, Julius Caesar 243
 Schneidewein, Johannes 190²
 Schottus, Andreas 94², 108
 Schönborn, Bartholomaeus 210
 Schöner, Johann 226³
 Schreiber, Heinrich von Erfurt 222
 Schröter, Leonhard 195
 Scipio, Publius Cornelius 166²
 Scoppa, Lucius Joannes 1
 Scoto, Annibalio 64²
Seefeld 82
 Seidel, Bruno 198²
 Serapion 84
 Serrarius, Nicolaus 187², 194
 Seyssel, Claude de 109
 Sichardt, Johannes 5
 Sigonius, Carolus 51²
 Sleidanus, Johannes 109²
 Societatis Jesu 13
 Socolovius, Stanislaus 34³
 Sókratés Scholastikos 3
 Somogyi István 137
 Somolányi Kristóf (tulajdonos) 115²
 Sózomenos 3

- Spangeberg, Joannes 24²
 Sponde, Henri de 96
 Squarcialupi, Marcello 7
 Stainpeiss, Martin 225³
 Stampa, Petrus Antonius 170
 Stankovich, Johannes (tulajdonos) 151, 153
 Stobaios, Jóannés 59²
 Stobnica, Johannes de 164
 Stoeffler, Johannes 105²
 Strigelius, Victorius 210³
 Surius, Laurentius 9², 115
 Sylburgius, Fridericus 50
- Szabó Ferenc (tulajdonos) 32³
 Szauder József 75
 Székely György (tulajdonos) 104²
 Szentiványi Ferenc (tulajdonos) 39², 40², 41², 42⁴, 43²
 Szentiványi Márton 1², 2², 3³, 4², 5², 6², 7³, 8², 9², 10³, 11², 12², 13, 14², 15², 16², 17², 18², 19², 20², 21, 22², 23², 24, 25, 26², 27², 28², 29², 30, 31², 32², 33, 34, 35², 36², 37², 38², 39², 40², 41², 42³, 43², 44, 45, 46², 47², 48², 49², 50², 51², 52², 53², 54², 55², 56², 57², 58², 59³, 60², 61², 62², 63², 64², 65², 66², 67², 68², 69, 70³, 71², 72², 73², 74², 75², 76², 77², 78², 79, 80², 81², 82², 83², 84³, 85², 86², 87², 88, 89², 90², 91⁵, 92², 93², 94², 95², 96², 97², 98, 99, 100, 101², 102², 103², 104², 105², 106², 107², 108², 109², 110², 111², 112², 113, 114², 115², 116, 117², 118², 119², 120², 121², 122, 123², 124², 125², 126, 127², 128², 129², 130², 131², 132², 133², 134², 135², 136², 137², 138², 139, 140², 141, 142², 143², 144², 145², 146, 147², 148, 149, 149, 150, 151², 152², 153, 154², 155², 157², 158², 159², 160², 161², 162², 163², 164², 165², 166², 167², 168², 169², 170², 171³, 172³, 173², 174², 175², 176², 177², 178², 179, 180², 181², 182², 183², 184², 185², 186², 187², 188², 189², 190², 191², 192², 193², 194², 195², 196², 197², 198², 199², 200², 201², 202², 203², 204², 205², 206², 207², 208², 209², 210², 211², 212², 213², 214², 215², 216², 217², 218², 219², 220², 221², 222², 223², 224², 225², 226², 227², 228², 229, 230², 231², 232², 233², 234², 235², 236², 237², 238², 239², 240², 241², 242², 243², 244², 245², 246², 247², 248², 249
- Szuhai István (tulajdonos) 206
- Tacitus, Publius Cornelius 64³
 Tanner, Adam 112³, 194³
 Tarchagnota, Giovanni 72², 73², 74
 Tartaretus, Petrus 162³
 Telegdi Miklós (tulajdonos) 3², 126, 237
 Temesvári Pelbárt 33³
 Terentius Afer, Publius 76²
 Theodórétos 3
 Theodoretus 236²
 Theodóros Anagnóstés 3
 Theognis 176
 Thomas a Kempis 21²
 Thomas de Aquino 57³
 Thomas Ebersdorfer de Haselbach 139
 Thukydidés 47⁴
 Thuróczy János 32⁴, 124
 Thurzó III. György (tulajdonos) 188
 Tibullus, Albius 24
 Titelmannus, Franciscus 183³
 Torres, Franciscus 113²
 Torsellinus, Horatius 82²
 Tömösközi György (tulajdonos) 117²
Trident 127³
 Trnava *vide* Nagyszombat
 Tusanus, Jacob 46
Turóc (Znióvárálja, Kláštor pod Znierom) 1, 21², 26, 27, 28, 30², 33, 34³, 44, 45
 Turóci Kollégium (tulajdonos) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31³, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45

Turóci prépostság 137

Turóci Rezidencia (tulajdonos) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13², 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31³, 33, 34, 45

Tyrnavia *vide* Nagyszombat

Vágsellye (Šala) 3, 13, 21, 26, 27, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 91

Vágsellyei Kollégium (tulajdonos) 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 28², 29, 31³, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81², 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 117

Valentinus 84

Valeriano, Giovanni Pierio 58²

Valerius Maximus 28

Valla, Laurentius 47, 48

Vályi János (tulajdonos) 127

Varasdi Márton (tulajdonos) 223

Várdai János 13

Várdai Péter, I. 13

Várdai Péter, II. 13

Várdai Tamás (tulajdonos) 13²

Várdai Zsigmond 13

Varennius, Johannes 91²

Vatable, François 155

Vathay Tamás (tulajdonos) 102²

Velleius Paterculus, Caius 219³

Venezia (Velence) 49², 109³

Verardus, Carolus 102

Verdizotti, Giovanni Mario 116

Vergilius Maro, Publius

Vergilius Polydorus 106²

Vergilius, Publius Maro 14³, 19, 148, 205²

Vértesy Miklós 235

Vicecomitis, Zacharias 170

Victorinus, Marius 36

Viczay István 167

Vinet, Elie 243

Vio, Thomas de 57

Vitellesci, Mutius 144

Vives, Johannes Ludovicus 88

Vizkelety Jakab 118

Walafridus Strabo 228

Waldkirch, Konrad von 55

Walterius, Joannes 133³

Wellegradium *vide* Ipolymagyari

Werner, Johannes 226³

Wesenbeck, Matthaeus 190

Wien (Bécs) 1, 164, 223³

Wien, Jezsuita Kollégium (tulajdonos) 46²

Willich, Jodocus 24²

Wimpheling, Jacobus 215

Wolf, Konrad 135³

Xenophon 69

Xylander, Guilielmus 31, 61

Znióbaralja *vide* Turóc

Zonaras, Ióánnész 80²

Zsámboki János 59, 118³

Nyomdászok és nyomdahelyek mutatója Register der Verleger, Drucker und Druckorte

- Alantsee, Leonhard et Alantsee, Lucas *vide* Bécs
Albin, Johann *vide* Mainz
Amerbach Johann et Petri, Johann et Froben, Johann *vide* Bázél
Amerbach, Johann *vide* Bázél
Andreas de Paltaszichis *vide* Velence
Angermaier, Andreas *vide* Ingolstadt
Antwerpen (Antverpia, Anvers) 12³, 16², 17², 18², 20⁴, 22⁴, 35³, 42³, 59², 75³, 93³,
94⁴, 100, 101³, 133³, 140³, 177³, 178³, 189², 191, 200³
    Beelaert, Joannes 16, 17, 18, 189
    Beelaert, Pieter 75
    Moretus, Jan 35, 42, 101
    Moretus, Jan jun. 93
    Nutius, Martinus jun. Her. et Meursius, Joannes 133
    Plantin, Christophe 12, 20², 22², 59, 140, 178, 191, 200
    Steels, Johannes 100
    Troгнаesius, Joachim 94
    Verwithagen, Jan 177
Apergerus, Andreas *vide* Augsburg
Ardèche *vide* Tournon
Argentoratum *vide* Strasbourg
Aquilae se renovantis, Societas *vide* Velence
Audoneus Parvus et Petit, Oudin *vide* Párizs
Augsburg (Augusta Vindelicorum) 247³
    Apergerus, Andreas 247

Baba, Andrea *vide* Velence
Badius, Josse *vide* Párizs
Bapst, Valentin *vide* Lipcse
Bázél (Basilea, Basel) 2², 3³, 5², 7³, 19², 24, 26, 46², 49³, 55³, 61², 66³, 102⁶, 109⁵,
119³, 153, 160², 166³, 179³, 188², 191³, 204³, 231², 217³, 218³, 224², 228, 229
    Amerbach, Johann et Petri, Johann et Froben, Johann 26
    Amerbach, Johann 229
    Bebel, Johann 102
    Brylinger, Nikolaus et Oporinus, Johann 179²
    Brylinger, Nikolaus her. 5
    Episcopus, Eusebius et Episcopus, Nikolaus her. 7
    Froben, Hieronymus et Episcopus, Nikolaus sen. 2, 3, 49, 109
    Froben, Johann 153, 224
    Froben, Johann et Amerbach, Johann 217

Froben, Johann et Johannes Petri 228
 Guarin, Thomas 191
 Henricpetri, Sebastian 19, 46, 119
 Herwagen, Johann sen. 102, 166²
 Isengrin, Michael 109
 König, Ludwig 218
 Oporinus, Johann 24, 188, 204
 Oporinus, Johann et Episcopus, Nikolaus sen. 61
 Perna officina 66
 Petri, Heinrich 102
 Petri, Heinrich et Perna, Peter 66
 Wenssler, Michael 160
 Westheimer, Bartholomäus 109
Basse, Franz *vide* Frankfurt am Main
Baum, Theodor *vide* Köln
Bebel, Johann *vide* Bâzel
Bécs (Wien, Vienna Austriae) 115, 118⁴, 137², 164³, 223², 225³, 248
     Alantsee, Leonhard et Alantsee, Lucas 223
     Singriener, Johann sen. 164, 225
     Stainhofer, Kaspar 118
     Winterburger, Johann 137
     Wolfgangiana officina 248
Beelaert, Joannes *vide* Antwerpen
Beelaert, Pieter *vide* Antwerpen
Behem, Franz *vide* Mainz
Benalius, Bernardinus *vide* Velence
Berg, Adam *vide* München
Beys, Hadrianus *vide* Párizs
Birckmann, Arnold sen. *vide* Köln
Birckmann, Arnold sen., her. *vide* Köln
Boetzerus, Antonius *vide* Köln
Bogard, Jan 85, 186 *vide* Douai, Leuven
Bologna (Bononia) 51³
     Societas typographiae Bononiensis 51³
Bolzetta, Francesco *vide* Padova, Velence
Bonetus Locatellus *vide* Velence
Bonhomme, Matthieu *vide* Lyon
Bratislava *vide* Pozsony
Brno 32
     Stahel, Konrad et Preinlein, Matthias 32
Brumen, Thomas *vide* Párizs
Brylinger, Nikolaus et Oporinus, Johann *vide* Bâzel
Brylinger, Nikolaus her. *vide* Bâzel

Camerae Apostolicae *vide* Róma
Carlino, Giovanni Giacomo et Pace, Antonio *vide* Nápoly
Cerny, Jifi *vide* Prága
Cervicornus, Eucharius *vide* Marburg
Cholinus, Maternus *vide* Köln
Ciotti, Giovanni Battista *vide* Köln
Collegium S.J. *vide* Róma
Colonia, Colonia Agrippina *vide* Köln
Comes, Franciscus *vide* Velence
Comin da Trino *vide* Comes, Franciscus
Commelius, Hieronymus *vide* Heidelberg
Compagnia de gli Uniti *vide* Velence
Confessionalis *vide* Magyarország
Cramoisy, Sebastian *vide* Páris
Crato, Johann *vide* Wittenberg
Crithium, Joannes *vide* Köln

Douai (Duacum) 85³, 129³
    Bogard, Jan 85
    Wyon, Marcus 129

Egenolff, Christian her. *vide* Frankfurt am Main
Episcopus, Eusebius et Episcopus, Nikolaus her. *vide* Bázél
Erfurt 222
    Knappe, Hans sen. 222
Estienne, Henri II. *vide* Genève

Faber Juliacensis, Johann *vide* Freiburg im Breisgau
Falckenburg, Heinrich *vide* Köln
Farri, Giovanni *vide* Velence
Ferrara 246³

    Succius, Franciscus 246
Feyerabend, Sigmund et Tack, Heinrich et Fischer, Peter *vide* Frankfurt am Main
Fiorina, Giovanni *vide* Velence

Firenze (Florentia) 113
    Sermartelli, Bartolomeo 113

Fischer, Kilian *vide* Freiburg im Breisgau
Flach, Martin *vide* Strasbourg
Florentia *vide* Firenze

Franceschi Senensis, Francesco *vide* Velence

Frankfurt am Main (Francofurtum, Francofurtum ad Moenum) 11³, 25², 50³, 54³,
56², 64², 67³, 69, 78³, 106³, 167, 167, 168, 172³, 184, 198², 203³, 212, 242³
    Basse, Franz 184
    Egenolff, Christian her. 56
    Feyerabend, Sigmund et Tack, Heinrich et Fischer, Peter 78

Jacob, Cyriacus 167, 168
 Lechler, Johann 106
 Marne, Claude de et Aubry, Johann 172, 212
 Palthenius, Zacharias 198
 Rosa, Jonas 203
 Spiess, Johann 25
 Stoltzenberger, Johann Nicolaus 242
 Wechel, Andreas her. 11², 50, 64, 67, 69
 Wechel, Johann et Fischer, Peter 54
Freiburg /Schweiz/ 44
     Gemperlin, Abraham 44
Freiburg im Breisgau 162, 222
     Faber Juliacensis, Johann 222
     Fischer, Kilian 162
 Froben, Hieronymus et Episcopus, Nikolaus sen. *vide* Bázél
 Froben, Johann *vide* Bázél
 Froben, Johann et Amerbach, Johann *vide* Bázél
 Froben, Johann et Johannes Petri *vide* Bázél
 Frosch, Konrad *vide* Passau
 Froschauer, Christoph sen. *vide* Zürich

 Gabiana Typographia *vide* Róma
 Gabiano, Jean et Gabiano, David de *vide* Lyon
 Gabriele de Pietro *vide* Velence
 Gazellus, Jacobus *vide* Párizs
 Gemperlin, Abraham *vide* Freiburg
 Genève *vide* Genf
Genf (Genève, Geneva) 4, 31, 47, 48
     Estienne, Henri II. 4, 31, 47, 62
 Giolito de Ferrari, Gabriel *vide* Velence
 Giunta, Bernardo jun. *vide* Velence
 Giunta, Luc' Antonio sen. *vide* Velence
 Giunta Officina *vide* Lyon, Velence
 Gran, Heinrich *vide* Hagenau
Graz 99, 221³
     Widmannstetter, Georg 99, 221
 Grüninger, Johann *vide* Strasbourg
 Guarin, Thomas *vide* Bázél
 Gueynard, Étienne *vide* Lyon
 Gymnich, Johann et Hierat, Anton *vide* Mainz
 Gymnich, Johann II. *vide* Köln
 Gymnich, Johann III. *vide* Köln
 Gymnich, Johann IV. *vide* Köln

Hagenau (Hagenoa) 33
 Gran, Heinrich 33
 Hantzsich, Georg *vide* Lipcse
Heidelberg (Heidelberga) 55³, 243²
 Commelius, Hieronymus 55², 243
 Henning, Peter *vide* Mainz
 Henning, Peter *vide* etiam Köln
 Henricpetri, Sebastian *vide* Bázel
Herborn (Herborna) 135³
 Rab, Christoph 135
 Herwagen, Johann sen. *vide* Bázel
 Hienrich, Nikolaus *vide* München
 Hierat, Anton *vide* Köln
 Horst, Peter *vide* Köln
 Huguetan, Jacques *vide* Párizs
 Husner, Georg *vide* Strasbourg

Ingolstadt (Ingolstadium) 77³, 90², 127³, 193², 194²
 Angermaier, Andreas 194²
 Sartorius, Adam 77², 90, 127, 193
 Isengrin, Michael *vide* Bázel

 Jacob, Cyriacus *vide* Frankfurt am Main
 Januszowski, Jan 34 *vide* Krakko
Jena 232³, 233³
 Steinmann, Tobias 232, 233
 Jordan, Peter *vide* Mainz

 Kantor Had, Jan *vide* Prága
 Kinckius, Joannes *vide* Köln
 Kinkes, Joannes *vide* Mainz
 Knappe, Hans sen. *vide* Erfurt
 Koberger, Anton *vide* Nürnberg
Köln (Colonia, Colonia Agrippina) 9³, 15³ 45, 52³, 53², 68⁴, 75, 84, 88³, 89², 91³, 107²,
 108³, 114², 115, 120³, 130³, 134⁴, 136³, 143³, 145³, 146³, 150², 170³, 174³, 175³, 180²,
 181², 186, 187³, 192³, 205², 211³, 234³, 235
 Baum, Theodor 120
 Birckmann, Arnold sen. 211
 Birckmann, Arnold sen., her. 88, 107
 Boetzerus, Antonius 150
 Cholinus, Maternus 15, 114, 175
 Ciotti, Giovanni Battista 68²
 Crithium, Joannes 174
 Falckenburg, Heinrich 186
 Gymnich, Johann II. 52, 53

- Gymnich, Johann III. 89, 91
 Gymnich, Johann IV. 75
 Henning, Peter 146, 187
 Hierat, Anton 192
 Horst, Peter 181
 Kinckius, Joannes 136, 145, 146, 180, 234
 Mylius, Arnold 84, 108
 Quentel, Johann her. et Calenius Gerwin 9, 115
 Quentel, Peter 45
 Wolter, Bernhard 130, 134², 205
 Zetzner, Lazarus 170
König, Ludwig *vide* Bázel
Krafft, Johann sen. *vide* Wittenberg
Krakkó (Kraków, Cracovia) 34², 223, 230
     Januszowski, Jan 34
     Scharffenberg, Matthias 230

La compagna de gli Uniti *vide* Velence
Laemarius, Guillelmus *vide* Lyon
Lechler, Johann *vide* Frankfurt am Main
Leiden (Lugdunum Batavorum) 185
     Raphelengius, Franciscus sen. 185
Leoviller, Johann *vide* Velence
Leuven (Lovanum) 117², 186³, 206⁴
     Bogard, Jan 186
     Sassenus, Servatius sen. 206
     Velpius, Rutgerus 117
Lipcse (Leipzig, Lipsia) 24², 176³
     Bapst, Valentin 24
     Hantzsch, Georg 24
     Steinmann, Hans 176
Lipp, Balthasar *vide* Mainz
Longus, Tarquinius *vide* Nápoly
Lutetia *vide* Párizs
Lyon (Lugdunum) 13², 21², 58³, 60³, 76², 126³, 131², 149³, 155³, 182², 183⁴, 219⁴
     Bonhomme, Matthieu 76
     Gabiano, Jean et Gabiano, David de 219
     Giunta Officina 21
     Gueynard, Étienne 13
     Laemarius, Guillelmus 60
     Prost, Andreas et Jacobus 149
     Rouillé, Guillaume 182, 183
     Sacon, Jacques 126
     Soubron, Thomas 58
     Vincent, Antoine 155

Magyarország 235

Confessionalis 235

Mainz (Moguntia) 81², 82³, 92³, 96², 110³, 115³, 154⁷, 199², 199⁵, 222, 239³

Albin, Johann 81

Behem, Franz 115

Gymnich, Johann et Hierat, Anton 199, 239

Henning, Peter 110

Jordan, Peter 222

Kinkes, Joannes 92

Lipp, Balthasar 82

Schönwetter, Johannes Theobaldus 154⁵

Schönwetter, Theobald Johann 96

Manutius, Aldus jun. *vide* Velence

Manutius, Aldus sen. *vide* Velence

Manutius, Aldus sen. et Torresano, Andrea *vide* Velence

Marne, Claude de et Aubry, Johann *vide* Frankfurt am Main

Marburg (Marpurgum) 226

Cervicornus, Eucharius 226

Meietti, Roberto *vide* Velence

Melantrich z Aventýna, Jiří sen. et Netolický, Bartoloměj *vide* Prága

Michel, Claude *vide* Tournon

Monachum *vide* München

Moretus, Jan *vide* Antwerpen

Moretus, Jan jun. *vide* Antwerpen

Müller, Christian jun. *vide* Strasbourg

München (Monachum) 112², 121², 122², 123², 194

Berg, Adam 121, 122, 123

Hienrich, Nikolaus 112, 194

Mylius, Arnold *vide* Köln

Mylius, Christianus *vide* Strasbourg

Nápoly (Napoli, Neapol) 125³, 147⁴

Carlino, Giovanni Giacomo et Pace, Antonio 125

Longus, Tarquinius 147

Nutius, Martinus jun. Her. et Meursius, Joannes *vide* Antwerpen

Nürnberg (Norumberga) 97², 103, 213², 216³, 222, 226⁸, 235

Koberger, Anton 97, 103, 213, 216

Petreius, Johann 222, 226³

Peypus, Friderich 226

Oporinus, Johann *vide* Bázél

Oporinus, Johann et Episcopus, Nikolaus sen. *vide* Bázél

Padova 74, 148

Bolzetta, Francesco 74

Tozzi, Pietro Paolo 148

- Paganinis, Paganinus de *vide* Velence
 Palthenius, Zacharias *vide* Frankfurt am Main
 Párizs (Lutetia Parisium, Parisium) 1², 8³, 27³, 36, 62², 84³, 109, 124, 128, 138², 141²,
 171², 236³, 240
     Audoneus Parvus et Petit, Oudin I
     Badius, Josse 36, 124, 138
     Beys, Hadrianus 141
     Brumen, Thomas 8
     Cramoisy, Sebastian 171
     Gazellus, Jacobus 109
     Huguetan, Jacques 13
     in aedibus Ascensianis 128
     Petit, Jean et Rembolt, Berthold I. 27
     Petit, Jean I. 240
     Puteanus, Jacobus 236
     Sonnus, Michel sen. 84
- Passau** 238³
     Frosch, Konrad 238
- Pernae officina *vide* Bázél
 Petit, Jean et Rembolt, Berthold I. *vide* Párizs
 Petit, Jean I. *vide* Párizs
 Petreius, Johann *vide* Nürnberg
 Petri, Heinrich *vide* Bázél
 Petri, Heinrich et Perna, Peter *vide* Bázél
 Peypus, Friderich *vide* Nürnberg
- Piacenza** 104
     Comes, Franciscus 104
- Plantin, Christophe *vide* Antwerpen
 Polo, Girolamo *vide* Velence
- Pozsony** (Posonium, Bratislava) 98, 132³
     érsekség 98, 132³
- Prága** (Praha) 82, 142², 167⁶, 173
     Cerny, Jiri 82
     Kantor Had, Jan 167⁶
     Melantrich z Aventýna, Jifí sen. et Netolický, Bartoloměj 142
     Sine typ. 173
- Prati, Fioravante *vide* Velence
 Prost, Andreas et Jacobus (nyomdász) 149 *vide* Lyon
 Prüss, Johann sen. *vide* Strasbourg
 Puecher, Vitus *vide* Róma
 Puteanus, Jacobus *vide* Párizs
- Quentel, Johann her. et Calenius Gerwin *vide* Köln
 Quentel, Peter *vide* Köln

Rab, Christoph *vide* Herborn
 Raphelengius, Franciscus sen. *vide* Leiden
 Rihel, Theodosius *vide* Strasbourg
 Rihel, Wendelin *vide* Strasbourg
Róma (Roma) 37², 38³, 39², 40², 41², 43², 63³, 65², 70³, 71², 144⁴, 145, 201³, 202⁶,
 209³, 227², 241³
     Camerae Apostolicae 201³
     Collegium S.J. 37²
     Gabiana Typographia 71²
     Puecher, Vitus 227
     S. Mariam in Vallicella 38³, 39², 41², 43²
     Tomeriana 40²
     Vaticana Typographia 63³, 65², 202⁶
     Zanetti, Bartholomeo her. 241
     Zanetti, Bartolomeo 144
     Zanetti, Luigi 209
 Rosa, Jonas *vide* Frankfurt am Main
 Rouillé, Guillaume *vide* Lyon

 Sacon, Jacques *vide* Lyon
 Sartorius, Adam *vide* Ingolstadt
 Sassenus, Servatius sen. *vide* Leuven
 Scharffenberg, Matthias *vide* Krakko
Schleswig 220³
     Wagnerus, Nicolaus 220
 Schmidt, Bonaventura *vide* Zerbst
 Schönwetter, Johannes Theobaldus *vide* Mainz
 Schönwetter, Theobald Johann *vide* Mainz
 Schwertel, Johann *vide* Wittenberg
 Scoto, Ottaviano sen. her. *vide* Velence
 Sermartelli, Bartolomeo *vide* Firenze
 Servesta *vide* Zerbst
 Sessa, Giovanni Battista jun. et Sessa, Giovanni Bernardo *vide* Velence
 Sine typ. *vide* Prága
 Singriener, Johann sen. *vide* Bécs
 S. Mariam in Vallicella *vide* Róma
 Societas typographiae Bononiensis *vide* Bologna
 Sonnius, Michel sen. *vide* Párizs
 Soubron, Thomas *vide* Lyon
 Spiess, Johann *vide* Frankfurt am Main
 Stahel, Konrad et Preinlein, Matthias *vide* Brno
 Stainhofer, Kaspar *vide* Bécs
 Steels, Johannes *vide* Antwerpen
 Steinmann, Hans *vide* Lipcse
 Steinmann, Tobias *vide* Jena

Stephanus, Henricus *vide* Estienne, Henri II.
Stoltzenberger, Johann Nicolaus *vide* Frankfurt am Main
Strasbourg (Strassburg, Argentoratum) 29³, 30, 109, 151³, 161³, 190³, 208, 215, 231,
237, 244³

Flach, Martin 30, 237
Grüniger, Johann 215
Husner, Georg 151, 161
Müller, Christian jun. /Mylius, Christianus/ 29
Prüss, Johann sen. 244
Rihel, Theodosius 190
Rihel, Wendelin 109
Ulricher, Georg 231
Wiriot, Nikolaus 208

Succius, Franciscus *vide* Ferrara

Tigurinum *vide* Zürich

Tomeriana *vide* Róma

Tournon (Ardèche) 14⁴

Michel, Claude 14

Tozzi, Pietro Paolo *vide* Padova

Troгнаesius, Joachim *vide* Antwerpen

Ulricher, Georg *vide* Strasbourg

Varisco, Giulio *vide* Velence

Vaticana Typographia *vide* Róma

Velence (Venetia, Venezia, Vinegia) 1⁴, 6³, 10⁵, 23², 28³, 57, 72², 73², 74², 79, 80²,
83³, 86², 87⁴, 95³, 104³, 105³, 111², 116, 152, 157², 158², 159², 162², 163³, 165³, 169³,
196², 197³, 207³, 208, 214³, 222², 236, 245²

Andreas de Paltaszichis 1

Aquillae se renovantis, Societas 86², 87⁴

Baba, Andrea 245

Benalius, Bernardinus 1

Bolzetta, Francesco 95

Bonetus Locatellus 158, 214

Farri, Giovanni 169

Fiorina, Giovanni 116

Franceschi Senensis, Francesco 236

Gabriele de Pietro 159

Giolito de Ferrari, Gabriel 79, 80

Giunta, Bernardo jun. 72, 73, 74

Giunta, Luc' Antonio sen. 165

Giunta Officina 208

La compagnia de gli Uniti 23

Leoviller, Johann 157

Manutius, Aldus jun. 197
Manutius, Aldus sen. 222
Manutius, Aldus sen. et Torresano, Andrea 28, 111
Meietti, Roberto 207
Paganinis, Paganinus de 163
Polo, Girolamo 6
Prati, Fioravante 10
Scoto, Ottaviano sen. her. 57
Sessa, Giovanni Battista jun. et Sessa, Giovanni Bernardo 83
Varisco, Giulio 196
Zanni, Batolomeo de 152
Velpius, Rutgerus *vide* Leuven
Verwithagen, Jan *vide* Antwerpen
Vincent, Antoine *vide* Lyon

Wagnerus, Nicolaus *vide* Schleswig
Wechel, Andreas her. *vide* Frankfurt am Main
Wechel, Johann et Fischer, Peter *vide* Frankfurt am Main
Welach, Matthaeus *vide* Wittenberg
Wenssler, Michael *vide* Bâzel
Westheimer, Bartholomäus *vide* Bâzel
Widmannstetter, Georg *vide* Grác
Wien *vide* Bécs
Winterburger, Johann 137 *vide* Bécs
Wiriot, Nikolaus *vide* Strasbourg
Wittenberg (Witeberga) 24, 210⁵
    Crato, Johann 24
    Krafft, Johann sen. 210²
    Schwertel, Johann 210
    Welach, Matthaeus 210
Wolfgangiana officina *vide* Bécs
Wolter, Bernhard *vide* Köln
Wyon, Marcus *vide* Doau

Zanetti, Bartholomeo her. *vide* Róma
Zanetti, Bartolomeo *vide* Róma
Zanetti, Luigi *vide* Róma
Zanni, Batolomeo de *vide* Velence
Zerbst (Servesta) 195
    Schmidt, Bonaventura 195
Zetzner, Lazarus *vide* Köln
Zürich (Tigurinum) 24²
    Froschauer, Christoph sen. 24

**KÉPEK
BILDER**

*Jezuita rendházak kéziratós térképe a XVII. századból
(Hangschriffliche Karte der Jesuitenhäuser aus dem 17. Jahrhundert)*

Anl. Tur. I/4, Nr. 4.

90. 457.
Q. CVRTII

RVFI HISTORIARVM

MAGNI ALEXANDRI MA-
GEDONIS LIBRI OCTO,

Novè editi & recogniti

Societatis A. J. S.?

FRANCISCO MODIO

BRVGENSI,

in cretus Ad *Catalogo. E. J. S.*

Reuerendissimum & Illustrissimum
Principem IVLIVM, Episco-
pum Herbipolensem, Fran-
ciae Orientalis Du-

Collegij cem &c. *J. J. S.*

VRnavientis
Seorsum excusa eiusdem MODII

in eundem CVRTIVM

Notæ.

COLONIAE,

Apud Maternum Cholinum.

M. D. LXXIX.

Cum Gratia & Privilegio Cas. Maiestatis.

Ant. Tur. I/15., Nr. 15.

Π. 2. 1700000000 Collegij Sclavici Sottisense
ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΛΟΠΟ-

πολέμου Βιβλίον 7.

ΤΗΥΣΥΔΙΔΙΣ ΔΕ

BELLO PELOPON-

nesiaco Libri VIII.

Inper. Catal. 46
Iidem Latine, ex interpretatione Ap. 1600

Laurentii Vallæ, ab Henrico L. T. a. 40
Stephano recognita.

IN HAC SECUNDA EDITIONE

que amplius quam in prima præstita fuerint, extrema ad
lectorem epistola docebit.

Excudebat Henricus Stephanus
Anno M. D. LXXXVIII.

Ant. Sell. 1/2., Nr. 47.

Ant. Tyrn. 1626/1., Nr. 133.

A Budapesti Egyetemi Könyvtár korai története

Válogatott bibliográfia Ausgewählte Bibliographie zur Geschichte der Universitätsbibliothek Budapest

I. Bibliográfiák / Bibliographien:

1. POLGÁR, Ladislaus: *Bibliographia de historia Societatis Iesu in regnis olim corona hungarica unitis (1560–1773)*. /Subsidia ad historiam Societatis Jesu 2./ Roma, 1957.
2. DÉRI Miklósné: *Az Egyetemi Könyvtár bibliográfiája*. Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei I. Bp., 1962. 105–119.
3. DÉRI Miklósné: *Az Eötvös Loránd Tudományegyetem történetének bibliográfiája*. /A Budapesti Egyetemi Könyvtár kiadványai 19./ Bp., 1963.
4. POLGÁR László: *Bibliographie sur l'histoire de la Compagnie de Jésus 1901–1980. II. Les Pays - Europe*. Roma, 1983.
5. *Intézményi gyűjtemények Magyarországon 1535–1720*. Összeállította Farkas Gábor Farkas, Monok István, Németh Noémi. /Könyvtártörténeti Füzetek VI./ Szeged, 1989.

II. Összefoglaló munkák / Zusammenfassende Werke:

1. TOLVAY, Emericus: *Ortus et progressus almae archiepiscopalis Societatis Iesu universitatis Tyrnaviensis a primis illius initiis ad annum usque 1660*. Tyrnaviae 1725.
2. TOLVAY, Emericus: *Progressus almae archiepiscopalis Societatis Iesu universitatis Tyrnaviensis ab anno 1661 usque 1700*. Tyrnaviae, 1728.
3. KAZY, Franciscus: *Historia universitatis Tyrnaviensis Societatis Iesu, ad annum Christi 1735 eiusdem universitatis saecularem*. Tyrnaviae, 1737.
4. FEJÉR, Georgius: *Historia academiae scientiarum Pasmaniae archiepiscopalis ac Theresianae regiae literaria*. Budaë, 1835.
5. PAULER Tivadar: *A budapesti Magyar Királyi Tudományegyetem története*. 1. Bp., 1880.
6. SZILÁGYI Sándor: *A budapesti Királyi Magyar Tudományegyetemi Könyvtár*. Bp., 1882.
7. VELICS László: *Vázlatok a magyar jezsuiták múltjából*. I–III. Bp., 1912–14.
8. TÉGLÁS Béla: *Pour la Bibliothèque Universitaire de Budapest*. Revue de Hongrie. 1923. 187–188.

9. MESZLÉNYI Antal: *A magyar jezsuiták a XVI. században.* /Szent István Könyvek 92./ Bp., 1931.
10. BISZTRAY Gyula: *La Bibliothèque de l'Université de Budapest et le Bureau Central Bibliographique des Bibliothèques Publiques de Hongrie.* Paris, 1931.
11. *Pamiatke Trnavskej Univerzity 1635–1777.* Trnava, 1935.
12. *Trnavský Sborník K 300. Výročí založení University v Trnavě.* Bratislava, 1935.
13. SZENTPÉTERY Imre: *A bölcsészettudományi kar története 1635–1935.* /A királyi magyar Pázmány Péter Tudományegyetem története IV./ Bp., 1935.
14. ECKHART Ferenc: *A jog- és államtudományi kar története 1667–1935.* /A királyi magyar Pázmány Péter Tudományegyetem története II./ Bp., 1936.
15. GYÓRY Tibor: *Az orvostudományi kar története 1770–1935.* /A királyi magyar Pázmány Péter Tudományegyetem története III./ Bp., 1936.
16. HERMANN Egyed–ARTNER Edgár: *A hittudományi kar története 1635–1935.* /A királyi magyar Pázmány Péter Tudományegyetem története I./ Bp., 1938.
17. GYENIS András: *A jezsuita rend hazánkban. Rendtörténeti vázlat.* /Isten nagyobb dicsőségére 2./ Rákospalota, 1941.
18. VÉRTESY Miklós: *La Bibliotheca Universitaria di Budapest.* Rassegna d'Ungheria. 1944. 332–341.
19. *Az Egyetemi Könyvtár.* [Ismertető füzet.] [Bp., 1953.]
20. WEBER, Karl: *Besuch der Loránd Eötvös-Universität in Budapest. Die Universitätsbibliothek.* Neues aus Ungarn. 1954. 14–19.
21. PÁLVÖLGYI Endre: *Az Egyetemi Könyvtár története 1635–1960.* A 325 éves budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem rövid története. Bp., 1960.
22. GULYÁS Pál: *A könyv sorsa Magyarországon.* I–III. Bp., 1961.
23. TÓTH András: *Geschichte der Universitätsbibliothek Budapest 1561–1918.* Bibliothek und Wissenschaft 6. (1969) 197–242.
24. MÁTRAI László: *Az Egyetemi Könyvtár.* In: *Az Eötvös Loránd Tudományegyetem története 1945–1970.* Főszerkesztő: Sinkovics István. Bp., 1970. 175–181.
25. TÓTH András–VÉRTESY Miklós: *A Budapesti Egyetemi Könyvtár története (1561–1944).* Bp., 1982.
26. *Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Története 1635–1985.* Szerkesztette Sinkovics István. Bp., 1985.
27. CSAPODI Csaba–TÓTH András–VÉRTESY Miklós: *Magyar könyvtártörténet.* Bp., 1987.

28. KNAPP Éva: *A Budapesti Egyetemi Könyvtár Kézirat- és Ritkaságtára. Tudományos ismertető.* Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei VII–VIII. Bp., 1997. 21–40.
29. MADAS Edit–MONOK István: *A könyvkultúra Magyarországon.* Bp., 1998.
30. FARKAS Gábor Farkas: *A budapesti Egyetemi Könyvtár.* In: *Bibliotheca Hungarica. A magyar könyvtárak egy ezredév tükrében.* (Multimedia CD-ROM) Kiadó Tószegi Zsuzsanna. Bp., 1999.
31. FARKAS Gábor Farkas–PETRÓVICS Mária: *Az Egyetemi Könyvtár 1561–2000. Könyvtárismerető.* Bp., 2000.
32. FARKAS Gábor Farkas: *125 éve adták át az Egyetemi Könyvtár épületét.* In: *Évfordulóink a műszaki és természettudományokban.* Főszerkesztő Nagy Ferenc. Bp., 2000. 183–187.

III. Forrásközlések / Quellenpublikationen:

1. *Monumenta Paedagogica Societatis Iesu.* Editit Ladislaus Lukács. I–VII. Romae, 1965–1992.
2. *Adattár szellemi mozgalmaink XVI–XVIII. századi történetéhez.* Főszerk. Keserű Bálint. 1–35. Szeged, 1965–1997.
3. *Monumenta Antiquae Hungariae 1550–1600.* I–IV. Editit Ladislaus Lukács. Romae, 1969–1987.
4. *Giovanni Argenti jelentései magyar ügyekről 1603–1623.* S.a.r. Veress Endre. ADATTÁR 7. Szeged, 1983.
5. *A magyar könyvkultúra múltjából. Iványi Béla cikkei és adatgyűjtése.* S.a.r. Herner János, Monok István. ADATTÁR 11. Szeged, 1983.
6. *Fragmenta Latina codicum in Bibliotheca Universitatis Budapestinensis.* Recensuit Ladislaus Mezey. Bp., 1983
7. *Fragmenta Latina codicum in Bibliotheca Seminarii Cleri Hungariae Centralis.* Recensuit Ladislaus Mezey. Bp., 1988.
8. *Szántó (Arator) István S. J. Confutatio Alcorani (1611).* S.a.r. Lázár István Dávid. ADATTÁR 27. Szeged, 1990.
9. *Matricula Universitatis Tyrnaviensis 1635–1701.* /Fejezetek az Eötvös Loránd Tudományegyetem történetéből. 11./ S.a.r. Zsoldos Attila. Bp., 1990.
10. *Erdélyi könyvesházak I. Jakó Klára: Az első kolozsvári egyetemi könyvtár története és állományának rekonstrukciója 1579–1604.* ADATTÁR 16/1. Szeged, 1991.
11. *Magyarországi jezsuita könyvtárak 1711-ig. I. Kassa, Pozsony, Sárospatak, Turóc és Ungvár.* S.a.r. Farkas Gábor Farkas, Monok István, Pozsár Annamária, Varga András. ADATTÁR 17/1. Szeged, 1991.

12. *Jezsuita Okmánytár I/1–2. Erdélyt és Magyarországot érintő iratok 1601–1606.* S.a.r. Balázs Mihály, Kruppa Tamár, Lázár István Dávid, Lukács László. ADATTÁR 34. Szeged, 1995.
13. *Magyarországi jezsuita könyvtárak 1711-ig. II. Nagyszombat 1632–1690.* S.a.r. Farkas Gábor Farkas. ADATTÁR 17/2. Szeged, 1997.
14. HAIMAN György–MUSZKA Erzsébet–BORSA Gedeon: *A nagyszombati jezsuita kollégium és az egyetemi nyomda leltára, 1773.* /Fejezetek az Eötvös Loránd Tudományegyetem történetéből 16./ Bp., 1997.

IV. Tanulmányok / Aufsätze:

1. TIMON Sámuel: *Purpura Pannonica, sive vitae et res gestae S. R. E. Cardinalium.* Cassoviae, 1745.
2. SZUPPAN Zs.: *A nagyszombati gymnasium története.* In: *A nagyszombati gymnasium Értesítője (1854)* 1–22.
3. DURGUTH József: *Sellye.* Magyar Sion, 5. (1867) 37–42.
4. [FRANKL Vilmos]: *A magyar egyetem megalapítása (1635).* Új Magyar Sion, 1. (1870) 241–250.
5. FRANKL Vilmos: *Az első magyarországi papnövelde.* Új Magyar Sion, 3. (1872) 801–809.
6. FRANKL Vilmos: *A nagyszombati gymnasium a XVI. században.* Új Magyar Sion, 4. (1873) 401–412.
7. NAGY Gyula: *Telegdi Miklós pécsi püspök könyvtára 1586-ból.* Magyar Könyvszemle, 5 (1880) 37–50.
8. CSONTOSI János: *Adalék Oláh Miklós könyvtárához.* Magyar Könyvszemle, 8 (1883) 61–66.
9. IPOLYI Arnold: *A nagyszombati iskola a XVI. században.* Katholikus Szemle, 1. (1887) 16–52.
10. ILLÉSY János: *Nyomdatörténeti adatok.* Magyar Könyvszemle, 6. (1895) 273–276.
11. HORVÁTH Zoltán: *A nagyszombathi kath. Érseki főgymnasium története.* Nagyszombat, 1895.
12. KOLLÁNYI Ferenc: *Könyvek a XVI. és XVII. századbeli főpapi hagyatékokban.* Magyar Könyvszemle, 20 (1895) 203–218.
13. BÉKEFI Remig: *Oláh Miklós nagyszombati iskolájának szervezete.* Századok, 31. (1897) 881–902.
14. VLČEK, Jaroslav: *Stará katolícka literatúra trnavská.* Slovenské Pohl'ady, 18. (1898) 289–301.
15. KEMÉNY Lajos: *A nagyszombati egyetem történetéhez.* Történelmi Tár, (1899) 724–725.
16. SÖRÖS Pongrác: *Forgách Ferenc a bíboros.* Századok, 35. (1901) I. 577–608., II. 690–729., III. 774–818.

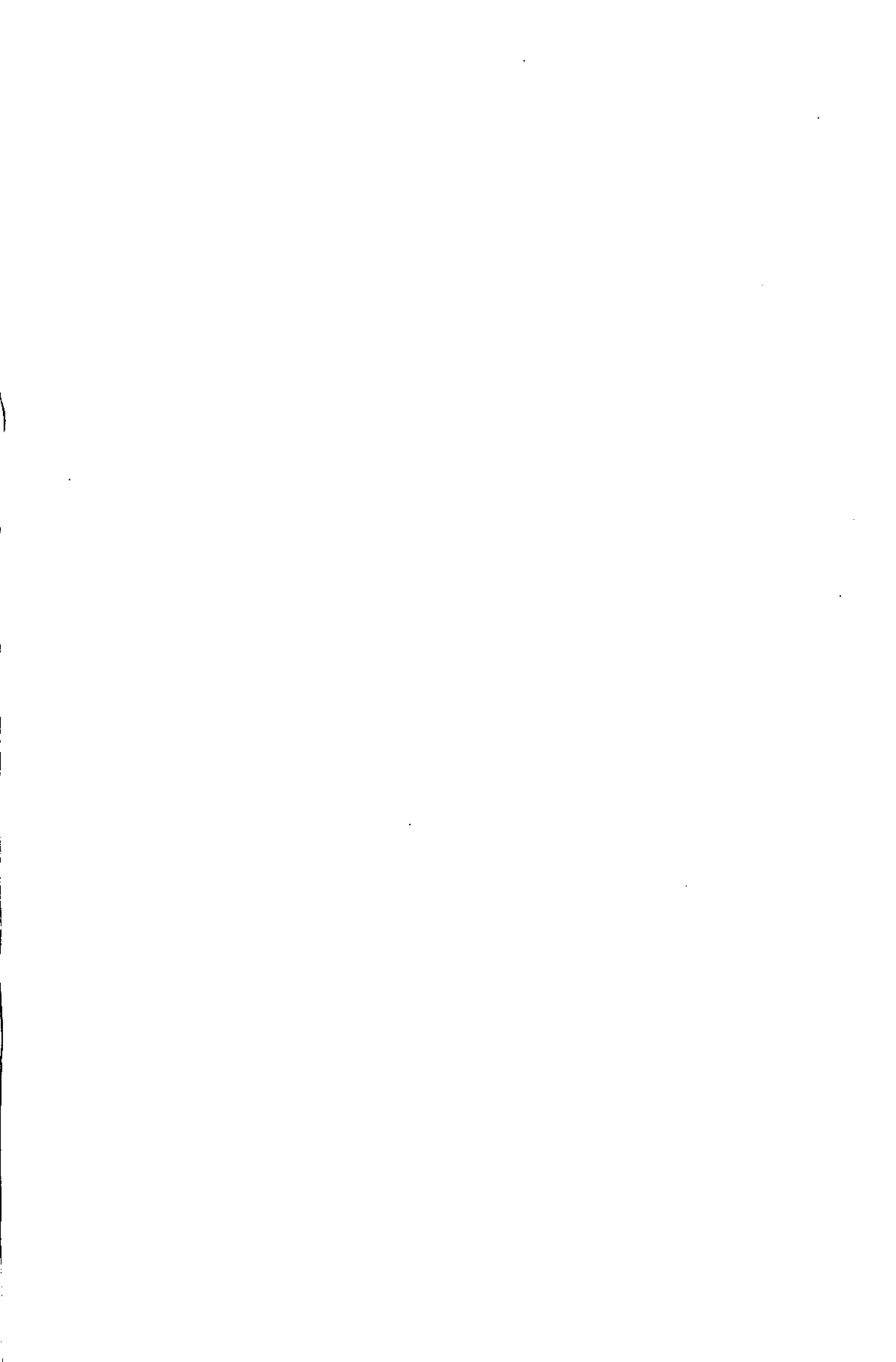

17. KOMÁRIK István: *A Mária-Kongregáció hazánkban, 1602–1901*. In: A katolikus Magyarország. Bp., 1902. 551–553.
18. VERESS Endre: *A kolozsvári Báthory-egyetem története lerombolásáig, 1603-ig*. Erdélyi Múzeum, 1906. 169–193.; 249–263.; 309–320.
19. GYÁRFÁS I. Tihámér: *Az első magyar jezsuitakollégium*. Religio, 67. (1908) 568–569.
20. SZIKRA Gyula: *Szentiványi Márton élete és munkássága*. Kalazantinum, 17. (1911-12) 218–235.
21. NÉMETH Imre: *Adatok a nagyszombati egyetemi ifjak életéhez*. Katholikus Szemle, 32. (1918) 449–456.
22. ACKERMANN Kálmán: *Az ellenreformáció lelkipásztorkodásából*. Egyházi Lapok, 43. (1920) 36.
23. IVÁNYI Béla–GÁRDONYI Albert: *A Királyi Magyar Egyetemi Nyomda története 1577–1927*. Bp., 1927.
24. *Príchod jezuitov do Trnavy*. Stanislavoské Zvesti 1. (1928) 94–99.
25. MESZLÉNYI Antal: *A nagyszombati jezsuitakollégium*. Katholikus Szemle, 44. (1930) 591–600.
26. BRAUNECKER M. Margit: *Nagyszombat mint irodalmi központ 1560–1640*. Bp., 1933.
27. ZLATOŠ, Štefan: *Z dejín trnavskej univerzity*. Pamiatke Trnavskej Univerzity 1635–1777. Trnava, 1935. 7–97.
28. HOLINKA, Rudolf: *Založení trnavské university*. Trnavský Sborník K 300. Výročí založení University v Trnavě. Bratislava, 1935. 1–42.
29. HOLINKA, Rudolf: *Poznámky o pramanech k dějinám jezuitské koleje trnavské a k založení university v Trnavě*. Trnavský Sborník K 300. Výročí založení University v Trnavě. Bratislava, 1935. 104–107.
30. MENCL, Václav: *Univerzitní budovy v Trnavě*. Trnavský Sborník K 300. Výročí založení University v Trnavě. Bratislava, 1935. 43–56.
31. ŠIMALČÍK, Juraj: *Dogmatická veda na trnavskej univerzite*. Pamiatke Trnavskej Univerzity 1635–1777. Trnava, 1935. 135–185.
32. VILIKOVSKÝ, Ján: *K trnavské literaturě polemické*. Trnavský Sborník K 300. Výročí založení University v Trnavě. Bratislava, 1935. 107–109.
33. ĎURČEK, Karol: *Filozofická činnosť na trnavskej univerzite*. Pamiatke Trnavskej Univerzity 1635–1777. Trnava, 1935. 99–134.
34. RÓNAY György: *Az ellenreformáció kezdetei*. Magyar Kultúra, 1935. I. 110–115.
35. VARSÍK, Branislav: *Národnostný problém trnavskej univerzity*. Bratislava, 1938.
36. ZÁHOREC, Félix: *První jezuiti v Trnave*. Posol Božského Srdca Ježišovho, 45. (1941) 305–308.

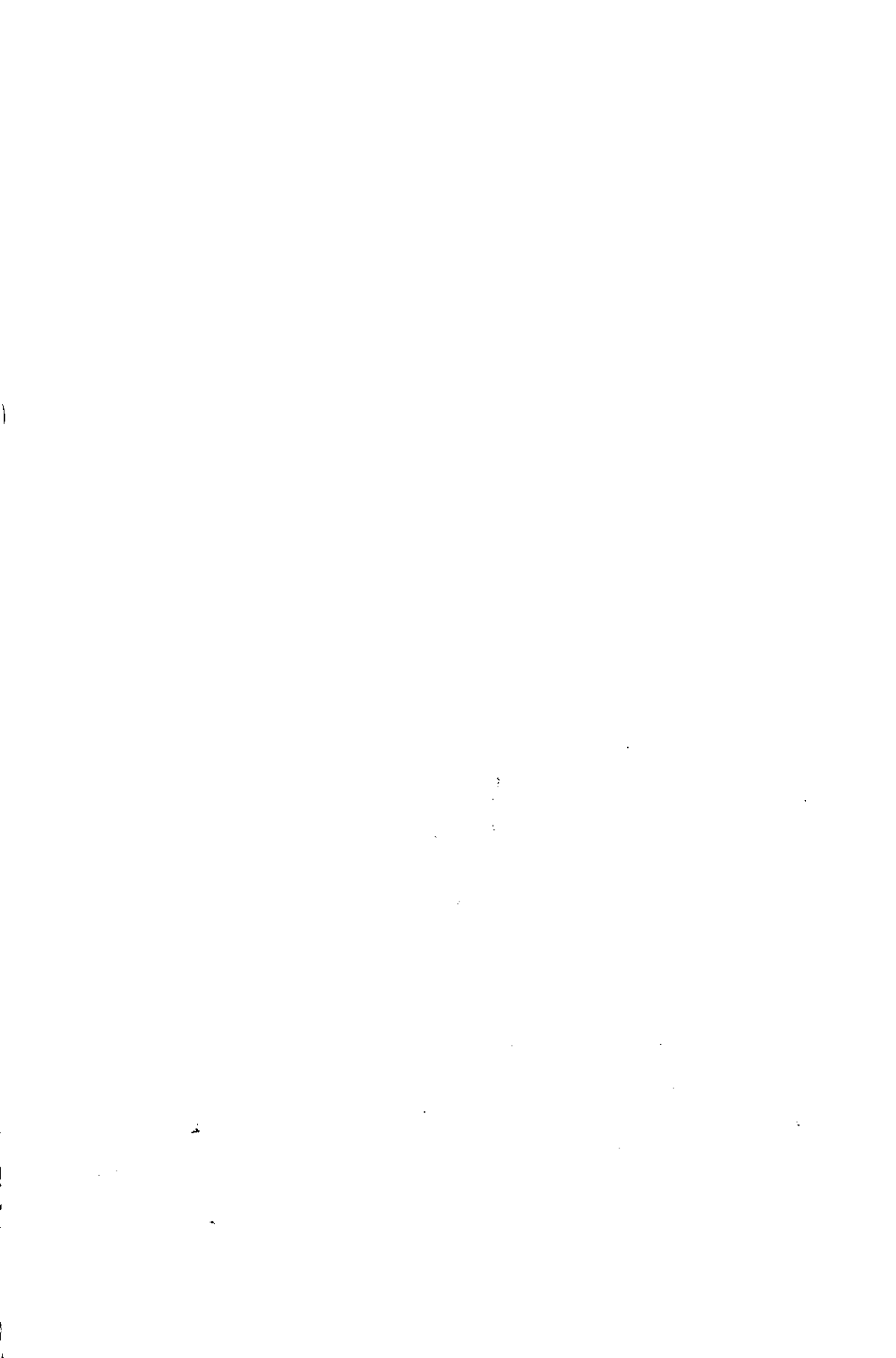
37. SERFÓZÓ József: *Szentiványi Márton S. I. munkássága a XVII. század küzdelmeiben*. Bp., 1942.
38. CSAPODI Csaba: *Newtonianismus a nagyszombati jezsuita egyetemen*. Regnum, 6. (1944-46) 59–68.
39. KELECSÉNYI Ákos: *Adalékok a nagyszombati egyetem barokk szellemiségéhez 1635–1665. (Tézis-könyvek, promóciós kiadványok)*. Regnum, 6. (1944-46) 211–226.
40. VÉRTESY Miklós: *Az Egyetemi Könyvtár 1690. évi katalógusa*. Magyar Könyvszemle, 73. (1957) 368–372.
41. SZALATNAI Rezső: *Kempelen Farkas és az Egyetem átköltöztetése Nagyszombatról Budára. /A Budapesti Egyetemi Könyvtár Kiadványai. 6./* Bp., 1959.
42. LACKO, Michal: *Trnava v jezuitských záznamoch zo XVI. storočia*. Most, 7. (1960) 76–83.
43. DÜMMERTH Dezső: *A Budapesti Egyetemi Könyvtár új különgyűjteménye*. Könyvtáros, 12. (1962) 346.
44. DÜMMERTH Dezső: *A budapesti Egyetemi Könyvtár gyűjteményének keletkezése*. Magyar Könyvszemle, 79 (1963) 43–58.
45. DÜMMERTH Dezső: *A budapesti Egyetemi Könyvtár állományának alapjai*. Magyar Könyvszemle, 80 (1964) 292–309.
46. DÜMMERTH Dezső: *Az Antiquissima-gyűjtemény III. kollektója*. Egyetemi Könyvtár Kézirattára, G 843.
47. PÉTERI János: *Az első jezsuiták Magyarországon (1561–1567)*. Róma, 1963.
48. VÉRTESY Miklós: *Az Egyetemi Könyvtár ősnymtatvány-gyűjteményének története*. Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei II. Bp., 1964. 109–126.
49. VÉRTESY Miklós: *Egy 1483-ban kiadott magyar krónika*. Magyar Könyvszemle, 80 (1964) 74.
50. TÓTH András: *Az Egyetemi Könyvtár története a szerzetesrendek feloszlata korában (1773–1791)*. Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei III. Bp., 1966. 101–145.
51. VÉRTESY Miklós: *Magyar nyelvű könyvek az Egyetemi Könyvtár régi állományában*. Magyar Könyvszemle, 82 (1966) 66–70.
52. DÜMMERTH Dezső: *Az Egyetemi Könyvtár személyzete 1597–1961*. Egyetemi Könyvtár Kézirattára, G 916.
53. VÉRTESY Miklós: *Die Geschichte der Inkunabelsammlung der Universitätsbibliothek von Budapest*. Beiträge zur Inkunabelkunde. 1967. 3. Ser. 3. Heft. 109–123.
54. PAJKOSSY Györgyné: *Az Egyetemi Könyvtár története 1690–1774*. Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei IV. Bp., 1968. 63–88.

55. PÁLVÖLGYI Endre: *Az Egyetemi Könyvtár 17–18. századi katalógusai*. Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei IV. Bp., 1968. 25–61.
56. TÓTH András: *Az Egyetemi Könyvtár kéziratárának fejlődése*. Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei VI. Bp., 1972. 13–41.
57. BISTKEY István–KOVÁCS Béla: *A pozsonyi jezsuita kollégium XVII. századi könyvtára és a Pázmány-hagyaték*. Magyar Könyvszemle, 91. (1975) 25–37.
58. VANTUCH, Anton: *Pokus o zriadenie univerzity v Turci a úradu miestokráľ'a Košiciach v 16. Storočí (K dejinám zabudnutého projektu)*. Historické Štúdie 21. (1976) 25–45.
59. KÁFER István: *Az Egyetemi Nyomda négyszáz éve (1577–1977)*. Bp., 1977.
60. SZ. KOROKNAI Éva: *Egy XVI. századi nagyszombati kötécsoport. (Oláh Miklós könyvtárának eddig ismeretlen kötéséről.)* Magyar Könyvszemle, 93 (1977) 47–51.
61. TÓTH István: *Telegdi Miklós reneszánsz könyvtára*. Magyar Könyvszemle, 95 (1979) 272–284.
62. MÉSZÁROS István: *XVI. századi városi iskoláink és a „studia humanitatis”*. /Humanizmus és reformáció 11./ Bp., 1981.
63. MÉSZÁROS István: *Az iskolaügy története Magyarországon 996–1777 között*. Bp., 1981.
64. MÉSZÁROS István: *A humanizmus és a reformáció-ellenreformáció nevelésügye a 15–16. században*. Bp., 1984.
65. J. FODOR Adrienne: *A nagyszombati jezsuiták könyveiről lefejtett kódex-töredékek*. Ars Hungarica, 17 (1989) 51–56.
66. LUKÁCS László: *A független magyar jezsuita rendtartomány kérdése és az osztrák abszolútizmus (1649–1773)*. ADATTÁR 25. Szeged, 1989.
67. PINTÉR Márta Zsuzsanna: *A budapesti Egyetemi Könyvtár jezsuita könyvjegyzékeinek drámakötetei*. Magyar Könyvszemle, 106 (1990) 139–147.
68. MONOK István: *Könyvkatalógusok és könyvjegyzékek Magyarországon 1526–1720. Forrástipológia, forráskritika, forráskiadás*. Kandidátusi disszertáció. Szeged, 1992. rövidített változatban: Olvasmánytörténeti dolgozatok. V. Szeged, 1993.
69. SZ. NAGY László: *Oláh Miklós könyvtáráról*. Program és mítosz között. 500 éve született Oláh Miklós. Szerk. Mózes Huba. Bp., 1993. 51–69.
70. FARKAS Gábor Farkas: *Egy lengyel humanista (Jan Dantyszek) könyve*. Magyar Könyvszemle, 111 (1995) 76–87.
71. FARKAS Gábor Farkas–BARABÁS László Barna: *Egy lehetséges adatbázis az Egyetemi Könyvtár legrégebbi állományából*. az MKE Társadalomtudományi Szekciójának vezetősége (Beck I., Haraszi P., Monok I., Murányi L., Sonnevend P.) által terjesztett floppy lemezen. Bp., 1995.

72. FARKAS Gábor Farkas: *Számítógépes adatbázis az Egyetemi Könyvtár legrégebbi állományából*. Iskolakultúra, 7 (1997) 5. sz. 48–56.
73. FARKAS Gábor Farkas: *Az Antiquissima-gyűjtemény és a számítógépes adatbázis*. Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei VII–VIII. Bp., 1997. 41–63.
74. FARKAS Gábor Farkas: *Az Antiquissima-gyűjtemény és a számítógépes adatbázis*. Magyar Könyvszemle, 113. (1997) 395–413.
75. KNAPP Éva: *Módszertani megjegyzések a Budapesti Egyetemi Könyvtár Bibliotheca Antiquissima különgyűjteményének rekonstrukciójához*. Magyar Könyvszemle, 113 (1997) 232–238.
76. FARKAS Gábor Farkas: *A régi könyvek és olvasóik*. Pro Scientia Aranyérmesek IV. Konferenciája. Szerkesztette Osvay Károly et alii. Bp., 1998. 40–60.
77. KNAPP Éva: *Az emblematika oktatásának forrásai a magyarországi jezsuita kollégiumokban*. Magyar Könyvszemle, 116. (2000) 1–26.
78. ROZSONDAI Marianne–MUCKENHAUPT Erzsébet: *Telegdi Miklós és a nagyszombati CH-monogrammos kötécsoport*. Magyar Könyvszemle, 116. (2000) 285–306.

**Az Országos Széchényi Könyvtár fenntartója a
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma**